

Országgyűlési Napló

Jakab István, Lezsák Sándor és Sneider Tamás
elnöklete alatt

Jegyzők: *Arató Gergely, Földi László,*
Móring József Attila, Tordai Bence

Az ülésnap megnyitása	11435
A Magyarország 2018. évi központi költségvetéséről szóló 2017. évi C. törvény végrehajtásáról szóló törvényjavaslat általános vitája a lezárásig	11435
Banai Péter Benő pénzügyminisztériumi államtitkár, a napirendi pont előterjesztője	11435
Domokos László , az Állami Számvevőszék elnöke, a napirendi pont előterjesztője.....	11444
Felszólalók:	
Dr. Szűcs Lajos , a Fidesz képviselőcsoportja részéről.....	11453
Z. Kárpát Dániel , a Jobbik képviselőcsoportja részéről	11456
Dr. Hargitai János , a KDNP képviselőcsoportja részéről.....	11464
Dr. Tóth Bertalan , az MSZP képviselőcsoportja részéről.....	11471
Varju László , a DK képviselőcsoportja részéről	11478
Csárdi Antal , az LMP képviselőcsoportja részéről	11484
Hohn Krisztina , az LMP képviselőcsoportja részéről	11489
Dr. Mellár Tamás , a Párbeszéd képviselőcsoportja részéről.....	11492
Ritter Imre , a Magyarországi nemzetiségek bizottságának előadója	11498
Banai Péter Benő pénzügyminisztériumi államtitkár	11502
Z. Kárpát Dániel (Jobbik)	11510
F Kovács Sándor (Fidesz).....	11511
Dr. Harangozó Tamás (MSZP).....	11512
Hajdu László (DK)	11516
Dr. Tilki Attila (Fidesz)	11517
Banai Péter Benő pénzügyminisztériumi államtitkár	11520
Kunhalmi Ágnes (MSZP).....	11520
Gréczy Zsolt (DK).....	11525
Nagy Csaba (Fidesz)	11525
Korózs Lajos (MSZP).....	11530
Potocskáné Kőrösi Anita (Jobbik).....	11534
Nagy Csaba (Fidesz)	11535
Mesterházy Attila (MSZP)	11536
Bangóné Borbély Ildikó (MSZP).....	11539
Banai Péter Benő pénzügyminisztériumi államtitkár	11543
Z. Kárpát Dániel (Jobbik)	11544
Dr. Tilki Attila (Fidesz)	11545
Gréczy Zsolt (DK).....	11546
Mesterházy Attila (MSZP)	11547
Volner János (független)	11547
Dr. Varga-Damm Andrea (Jobbik)	11552
Gréczy Zsolt (DK).....	11556
Bangóné Borbély Ildikó (MSZP).....	11560
Dr. Gyüre Csaba (Jobbik).....	11564
Dr. Tilki Attila (Fidesz)	11569
Dr. Gyüre Csaba (Jobbik).....	11570
Mesterházy Attila (MSZP)	11570
Dr. Horváth Ildikó , az Emberi Erőforrások Minisztériumának államtitkára.....	11571
Dr. Varga-Damm Andrea (Jobbik)	11573
Mesterházy Attila (MSZP)	11577
Banai Péter Benő pénzügyminisztériumi államtitkár	11579
Mesterházy Attila (MSZP)	11580
Dr. Varga-Damm Andrea (Jobbik)	11580
Banai Péter Benő pénzügyminisztériumi államtitkár előterjesztői válasza.....	11581
Az ülésnap bezárása	11588

Az ülésen jelen voltak:

DR. HORVÁTH ILDIKÓ, az Emberi Erőforrások Minisztériumának államtitkára, DR. LŐRINCZI ZOLTÁN államtitkár, DR. SZABÓ TÜNDE államtitkár, BANAI PÉTER BENŐ pénzügyminisztériumi államtitkár.

Az Országgyűlés őszi ülészakának
3. ülésnapja
2019. október 24-én, csütörtökön
(9.02 óra - Elnök: Lezsák Sándor
Jegyzők: Földi László és Tordai Bence)

ELNÖK: *(A teremben lévők felállnak, és ezzel köszöntik a választópolgárok közösségét. Amikor az ülést vezető elnök helyet foglal, a teremben lévők is leülnek.)* Tisztelt Országgyűlés! Az Országgyűlés őszi ülészakának 3. **ülésnapját megnyitom.** Tájékoztatom önöket, hogy az ülés vezetésében Földi László és Tordai Bence jegyző urak lesznek segítségemre.

Köszöntöm kedves vendégeinket és mindazokat, akik figyelemmel kísérik munkánkat.

Tisztelt Országgyűlés! Soron következik a **Magyarország 2018. évi központi költségvetéséről szóló 2017. évi C. törvény végrehajtásáról** szóló törvényjavaslat általános vitája a lezárásig. A T/7556. számú kormány-előterjesztés, valamint az Állami Számvevőszék által benyújtott, Magyarország 2018. évi központi költségvetése végrehajtásának ellenőrzéséről szóló T/7556/2. számú jelentés a parlamenti hálózaton elérhető. Tisztelt Országgyűlés! Bejelentem, hogy az előterjesztést uniós és nemzetiségi napirendi pontként tárgyalja az Országgyűlés.

Tisztelt Országgyűlés! Köszöntöm az előterjesztés tárgyalására érkezett Domokos László urat, az Állami Számvevőszék elnökét, valamint munkatársait.

Tisztelt Országgyűlés! Elsőként megadom a szót Banai Péter Benő úrnak, a Pénzügyminisztérium államtitkárának, a törvényjavaslat előterjesztőjének, 40 perces időkeretben. Öné a szó, államtitkár úr.

BANAI PÉTER BENŐ pénzügyminisztériumi államtitkár, a napirendi pont előadója: Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Számvevőszéki Elnök Úr! Tisztelt Országgyűlés! A kormány eleget téve a jogszabályokban foglalt kötelezettségének, szeptember 30-án benyújtotta az Országgyűlésnek a 2018. évi központi költségvetés végrehajtásáról szóló törvényjavaslatot. Az előző évre vonatkozó zárszámadás meglátásunk szerint igazolja, hogy a kormány következetes gazdaság- és költségvetéspolitikájának eredményeként hazánk minden eddiginél jobban teljesített mind a gazdasági növekedés szintje, mind a fiskális stabilitás erősítése, mind pedig az ország nemzetközi megítélésének javítása tekintetében.

Magyarország gazdasági eredményei a 2018-as költségvetés benyújtásakor vártakat is érdemben meghaladják: a magyar gazdaság jóval az Unió átlagának szintje felett, a tervezett 4,3 százalékhelyett 5,1 százalékkal bővült. A fegyelmezett költségvetési politika eredményeként az államháztartás stabilitása tovább erősödött, az uniós módszertan szerinti hiány az eredetileg kitűzött célnél kedvezőbben, a GDP 2,4 százaléka helyett annak 2,3 százalékaiban teljesült. Mindeközben a GDP-arányos államadósság is nagyobb ütemben csökkent a feltételezettnél: a 2017. év végi 72,9 százalékról 70,2 százalékra, ami

2,7 százalékpontos mérséklődést jelent. Ezzel párhuzamosan érdemben javult az államadósság szerkezete is, így elmondható, hogy a devizaarány a 2011. év végi 52 százalékról 23 százalékra, a külföldiek aránya pedig 65 százalékról 36 százalékra esett vissza. A gazdaság erősödésével együtt pedig emelkedett a magyar emberek, a magyar családok életszínvonala.

Ezeket az eredményeket, amelyek hozzájárultak az ország devizakitettsége és külső sérülékenysége mérséklődéséhez, már a nemzetközi hitelminősítő intézetek és pénzügyi szervezetek is elismerik. Emlékeztet, hogy 2016-ban ismét befektetésre ajánlott kategóriába került Magyarország, míg különösen a 2018. év folyamataira való tekintettel idén februárban a Standard & Poor's és a Fitch Ratings ezen belül is egy kategóriával feljebb sorolta hazánkat, bár a piaci befektetők döntései alapján a gyakorlatban ez már korábban megvalósult.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim! A befektetői bizalom erősödéséhez jelentős mértékben hozzájárult a makrogazdasági stabilizáció, a külső és belső egyensúly helyreállítása, valamint számos további kormányzati intézkedés. Az elmúlt évek makrogazdasági folyamatainak egyik legfőbb ismérve, hogy a növekedés, ellentétben a 2010 előtti időszakokkal, nem az eladósodásnak, hanem az erős fundamentumoknak köszönhető, a gyorsuláshoz pedig szinte minden ágazat érdemben járult hozzá. Ezen belül is a legnagyobb mértékben az építőipar nőtt, amiben jelentős szerepe van a kormány otthonteremtési programjának. Eközben a korábbi évek teljesítményét meghaladóan bővült a szolgáltatási szektor, valamint az ipar és az agrárium teljesítménye. 2018-ban több mint 10 700 milliárd forint értékű beruházás valósult meg hazánkban, így a magán- és az állami szektor egyaránt pozitívan járult hozzá a magyar gazdaság bővüléséhez.

A növekedés másik stabil pillére a háztartások 4,9 százalékkal bővülő fogyasztása volt, amit a növekvő foglalkoztatottság és az emelkedő jövedelmek, valamint a célzott adócsökkentések és adókedvezmények ugyancsak támogattak.

Folytatódtak a kedvező munkaerőpiaci tendenciák is: tavaly a foglalkoztatottak száma mintegy 4,5 millió főre emelkedett, míg a munkanélküliségi ráta 3,7 százalékra mérséklődött; ezzel párhuzamosan 47 ezer fővel kevesebben vettek részt a közfoglalkoztatási programokban, ami azt jelenti, hogy egyre többen tudtak visszatérni az elsődleges munkaerőpiacra.

Az alkalmazásban állók bruttó havi átlagkeresete 330 ezer forintra nőtt, a családi adókedvezmény figyelembevételével számolt nettó átlagkeresetek pedig több mint 11 százalékkal emelkedtek. A béremelési és adócsökkentési megállapodásnak is köszönhetően 2016-hoz képest a minimálbér és a szakmunkás-minimálbér több mint 24,3 százalékkal, illetve 40 százalékkal emelkedett.

A külkereskedelmi folyamatokat tekintve szintén előremutató folyamatok valósultak meg: a magyar áruexport 4,3 százalékkal növekedett, míg az import 6,4 százalékkal. Bár tavaly az import növekedési üteme

meghaladta a kivitelét, ezzel együtt az áruforgalmi többlet továbbra is magas, 5,5 milliárd euró volt.

Összefoglalva tehát: a fegyelmezett költségvetési politika érdemben járult hozzá az előrejelzésekhez képest is kedvezőbb pénzügyi és gazdasági folyamatokhoz és az adósságráta érdemi csökkenéséhez.

Tisztelt Ház! Az említett tényezők együttesen tették lehetővé a kormány családokat középpontba helyező társadalmpolitikájának folytatását. A családbarát közgondolkodás előtérbe helyezése érdekében 2018 a családok éve volt, aminek keretében számos, családokat támogató, valamint gyermekvállalást ösztönző intézkedés történt. A kormány tavaly a kétgyermekes családok adókedvezményét havi 17,5 ezer forintra emelte gyerekenként, így 2018-ban nettó 60 ezer forinttal maradt több ezeknél a családoknál 2017-hez képest.

További célzott adócsökkentés keretében 27 százalékról 5 százalékra mérsékelte a halra, a sertésbelsőségre, a Braille-nyomtatókra és -kijelzőkre vonatkozó áfakulcsot. Szintén 2018-tól 18 százalékról 5 százalékra csökkentette az éttermi étkezésre, valamint az internet-hozzáférésre vonatkozó áfa mértékét. A kilencedik évfolyamig minden nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára ingyenessé tette a tankönyvellátást, beleértve az első szakképzésben részt vevőket is.

A kormány felfuttatta az otthonteremtési programot, amelyen keresztül gyerekszámától függően akár 10 millió forintot is igénybe vehettek a családok. Emellett további elemek jelentek meg: az akár 10 millió forintos állami támogatáson túl az ehhez kapcsolódó kedvezményes kamattámogatású hitelt igénybe vevők köre kibővült, a hitelösszeg pedig megemelésre került.

Mindezekon felül a kormány a családok évében döntött többek között arról is, hogy az állam átvállal egy-egy millió forintot a jelzáloghitellel rendelkező családok tartozásából a harmadik és további gyermekek születése esetén.

(9.10)

A diákhitel-tartozással rendelkező fiatalok teljes adósságát elengedi a harmadik és a további gyermekek születése esetén, a második gyermek esetén pedig a tartozás 50 százalékát. A diplomásgyed időtartamát egy évvel, a gyermek két éves koráig meghosszabbítja. Kiterjeszti az anyasági támogatás jogosultsági körét a külföldön tartózkodó vagy ott élő magyarokra, és számukra is elérhetővé teszi a babakötvényt, valamint elindítja minden idők legjelentősebb bölcsődefejlesztési programját. Mindezen intézkedések hozzájárultak a családok társadalomban betöltött szerepének erősítéséhez, a családok gyermekvállalási terveinek megvalósításához, valamint a gyermeknevelés és a munkavállalás közötti egyensúly megteremtéséhez.

Tisztelt Országgyűlés! A kormány célja, hogy Magyarország mindenkinek megérje dolgozni, és az emberek elsődlegesen munkajövedelemből biztosítsák a megélhetésüket.

A közszférában dolgozók anyagi és erkölcsi megbecsülését a kormány számos intézkedéssel erősítette az elmúlt években, ami tavaly is kiemelt hangsúlyt kapott. Így 2018-ban folytatódott a korábbi években indított életpályaprogramok: a rendvédelmi és honvédelmi hivatásos munkavállalók újabb 5 százalékos bérnövekedéssel számolhattak, az egészségügyben a 2016-ban kezdődött többlépcsős bérrendezés eredményeként a szakdolgozók és az Országos Mentőszolgálatnál foglalkoztatottak részesültek emelésben, míg a szociális ágazatban az egészségügyi munkakörben dolgozók bére is jelentősen nőtt. A köznevelés területén kiteljesedett az ötödik éve folyamatos bérnövekedést jelentő pedagógus-életpálya, lezárult a felsőoktatási oktatói, kutatói bérrendezés is egy újabb 5 százalékos ütemmel. A Nemzeti Adó- és Vámhivatal dolgozóinak életpályája a korábbi évek 35 százalékos emelését követően újabb 15 százalékos béremeléssel érkezett a záróüteméhez. Egyes igazságügyi területen dolgozók szintén további 5 százalékos emelésben részesültek. Mindezen túl béremelés valósult meg az Országgyűlés Hivatalánál dolgozók, a vízügyi ágazatban foglalkoztatottak esetében is.

Tisztelt Képviselők! A mai gazdasági eredmények nem lettek volna elérhetőek a mostani nyugdíjasok munkája nélkül. Ennek elismerését szolgálják az idős emberek társadalmi megbecsültségét erősítő, valamint a generációk közötti együttműködést elősegítő kormányzati intézkedések. Éppen ezért a nyugdíjasok erkölcsi és anyagi megbecsülésére 2018-ban is kiemelt figyelmet fordított a kormány. A nyugellátások 2018 januárjában 3 százalékkal emelkedtek, ami 0,3 százalékponttal meghaladta a KSH által 2018-ra kimutatott nyugdíjas fogyasztóiár-növekedés mértékét. Tovább folytatódott tehát a nyugdíjak reálértékének emelkedése. 2011-18 között a kormány átlagosan összességében közel 30 százalékkal emelte a nyugdíjakat, amelyek vásárlóereje így, a tartósan alacsony inflációnak köszönhetően, mintegy 10 százalékkal javult. Mindemellett a nők családban betöltött szerepére is megkülönböztetett figyelmet fordított a kormány, ezért változatlanul biztosította, hogy a „nők 40” jogosultsági idővel rendelkező hölgyek nyugdíjba meheszenek.

Az időskori biztonság garantálásán túl az uniós átlag feletti gazdasági növekedés lehetővé tette, hogy Magyarország történetében második alkalommal minden nyugdíjas és nyugdíjszerű ellátásban részesülő személy 2018 novemberében nyugdíjprémiumot kaphasson, amelynek egy főre jutó maximális összege 18 ezer forint volt, tavasszal pedig 2,6 millió ellátott tízezer forint értékű Erzsébet-utalványban részesült a húsvéti ünnepekre készülődés támogatásaként. Mindezen juttatások célja tehát azon nyugdíjasok elismerése volt, akik évtizedeken át dolgoztak az országért és nevelték a gyermekeiket.

Tisztelt Ház! Magyarországon az elmúlt években a családokat és a munkavállalást támogató adórendszert alakított ki a kormányzat és az Országgyűlés. Kiemelt cél volt 2018-ban is a vállalkozások helyzetének javítása, versenyképességünk erősítése, a gazdaság

fehérítésének elősegítése, valamint az adóbeszedés hatékonyságának javítása. Ennek eredményeként elmondható, hogy tavaly az adó- és járulékcsoökkentések 290 milliárd forintot hagytak a gyermeket nevelő családoknál, a lakosoknál és a vállalkozásoknál. Ennek érdekében a kormány többek között változatlanul hagyta a 15 százalékos személyijövedelemadó-kulcsot, amely a második legalacsonyabbnak számít az Európai Unióban.

A 2016-ban kötött béremelési és adócsökkentési megállapodásnak megfelelően a munkáltatókat terhelő szociális hozzájárulási adó kulcsát 22-ről 19,5 százalékra mérsékelte, ezzel párhuzamosan az egészségügyi hozzájárulás kulcsa is 19,5 százalékra csökkent. Fenntartotta az egységesen 9 százalékra csökkentett társasági adót, amellyel hazánk továbbra is Európa legversenyképesebb állama a nyereségadózás tekintetében. Két jogcímmel ugyanakkor kibővítette a társasági adó esetén igénybe vehető fejlesztési adókedvezményt: 2018-tól a legalább 6 milliárd forint értékű tárgyeszköz-beruházással és legalább 3 milliárd forint értékű munkahelyteremtést szolgáló beruházásokhoz kapcsolódó kedvezménnyel.

Az adminisztráció egyszerűsítését, valamint a lakásbérletből fakadó jövedelmek fehérítését célozva megszüntette az ingatlan-bérbeadásból származó jövedelmet terhelő egészségügyi hozzájárulást. A gazdasági növekedés, a versenyképesség erősítése és a gazdaság fehéredésének elősegítése érdekében a jogkövető adózók pozitív elbánásban való részesítése céljából a megbízható adózókra vonatkozó áfakiutalási határidőt 45-ről 30 napra csökkentette. A kis- és középvállalkozások helyzetének javítása érdekében a szociális hozzájárulási adó mértékének csökkentésével párhuzamosan tavaly a kisvállalati adó kulcsa is tovább csökkent 14-ről 13 százalékra. Emellett pontosításra került a főállású kisadózó fogalma a kisadózó vállalkozók adója esetében, amit ezáltal már az ügyvédi irodák is választhattak 2018-tól.

A fenntartható fejlődés támogatása, a környezet-tudatosság fokozása érdekében a kormány kibővítette az energiahatékonysági beruházások kedvezményének igénybevehetőségét a társaságok és az energiaellátók jövedelemadója esetében. Az energiahatékonysági célokat szolgáló beruházás mellett már felújításra is igénybe vehető az adókedvezmény. Az adóbeszedés hatékonyságának növelése érdekében 2018. július 1-jétől kötelező jelleggel bevezetésre került az online számlaadat-szolgáltatás, ezáltal az adóalanyok közötti, legalább 100 ezer forint áfatartalmú számlák adatai valós időben váltak elérhetővé az adóhatóság számára.

A kormány gazdaságfehérítő intézkedéseinek köszönhetően 2018-ban az Európai Unió előzetes becslése alapján a 2013. évi 21 százalékról 9 százalékra zsugorodott hazánkban a be nem szedett áfa nagysága, párhuzamosan növekedtek a költségvetés bevételei, amelyek lehetővé tették az ismertett adócsökkentések végrehajtását, többletkiadások teljesítését úgy, hogy tavaly a hiánycélt a kormányzat tartotta. Az

eredményeket jól érzékelteti a négy legnagyobb adófajtából befolyt bevételek alakulása. A társasági adóból, a személyi jövedelemadóból, az általános forgalmi adóból és a jövedéki adóból az eredetileg tervezetthez képest - a gazdaság növekedésének és a fehérítési intézkedéseknek köszönhetően - mintegy 195 milliárd forinttal több érkezett az államkasszába.

Tisztelt Országgyűlés! Az említett folyamatok eredményeként a kormány gazdasági és társadalompolitikai céljainak megvalósulását a költségvetés 2018-ban is érdemben tudta biztosítani. Az államháztartás pénzforgalmi hiánya 1202,1 milliárd forintban, a központi alrendszer hiánya 1451,6 milliárd forintban teljesült. Mint már említettem, a kormányzati szektor európai uniós módszertan szerinti hiánya a GDP 2,3 százalékában teljesült. Mindez úgy valósult meg, hogy a költségvetés kedvező pénzügyi helyzete 2018 végén lehetőséget teremtett a kormánynak arra, hogy saját hatáskörben többletforrásokat csoportosítson át például oktatási, kulturális, szociális, családügyi és egészségügyi célok támogatására, egyes sportinfrastruktúra-fejlesztési beruházásokra és sportcélú támogatásokra, civil és határon túli szervezeteknek, valamint hazai és határon túli egyházaknak juttatott támogatásokra, a határon túl élő magyarok részére biztosított programok finanszírozására. Ezen év végi, 180 milliárd forintot meghaladó tételek tehát egyszeri jellegűnek tekinthetők, és ezzel együtt tudtuk teljesíteni a költségvetési hiánycélt.

(9.20)

Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Engedjék meg, hogy a továbbiakban az államháztartás egyes részterületeinek a helyzetét ismertessem.

A központi költségvetési szervek és az úgynevezett fejezetek által kezelt egyes jogcímenek jelentkező programok, feladatok 2018. évi kiadásai 10 418,5 milliárd forintban teljesültek. Ez azt jelenti, hogy 2017-hez képest 160,4 milliárd forinttal több forrásból gazdálkodhattak tavaly. A többletek számos ágazatban jelentkeztek, így például az oktatás, a kultúra és az egészségügy területein. 2018-ban tovább folytatódtak a felsőoktatási nagyberuházások, mint a Pécsi Tudományegyetem beruházása, a Testnevelési Egyetem új kampuszának kialakítása, a Moholy-Nagy Művészeti Egyetem beruházásának megvalósítása. Elindult a felsőoktatási intézményi kiválósági program évi 15 milliárd forintos keretösszeggel, amelynek célja a kutatás-fejlesztési és innovációs fókusz erősítése a felsőoktatási intézmények működésében.

A központi költségvetés többek között támogatta a Betegápoló Irgalmasrend projektjeinek finanszírozását, valamint a Bethesda Gyermekkorház és a Budai Irgalmasrendi Kórház közös fejlesztését. Jelentős forrást biztosított a költségvetés a légimentés működésével, az egészségügyi intézmények rendkívüli támogatásával, a rezidensi rendszer működésével, az Országos Mentőszolgálat mentőgépjárműveinek be-

szerzésével, az egészségfejlesztési irodák fenntartásával, az „Egészséges Budapest” programmal, valamint a meddőségkezelési ellátást végző állami fenntartású intézmények infrastruktúrájának megerősítésével összefüggő kiadásokra. A helyben történő közvetlen humanitárius segítségnyújtás alapelve mentén működő Hungary Helps program keretében 4,2 milliárd forint támogatás nyújtására került sor az üldözött keresztény közösségek részére. Emellett a 2017 őszen indított ösztöndíjprogram keretében üldözött és diszkriminált keresztény fiatalok folytathatták felsőfokú tanulmányaikat magyarországi egyetemeken.

A változatlanul fennálló migrációs nyomás kezelése és az Európai Unió határainak védelme érdekében a kormány 2018-ban is számos intézkedést hozott. A tömeges bevándorlás okozta válsághelyzetre tekintettel a központi költségvetés 2018-ban jelentős, 112,4 milliárd forint forrást biztosított, míg a terrorizmus elleni fellépés hatékonyságának növelésére összesen 45,2 milliárd forint állt rendelkezésre. A kormány erőteljes fellépésének eredménye, hogy hazánkat jelenleg is a világ legbiztonságosabb országai között tartják számon.

Tisztelt Országgyűlés! A következőkben szeretnék pár szót szólni a Magyarországot megillető uniós források tavalyi felhasználásáról. Mint ismeretes, a kormány célja, hogy a 2014-2020 között rendelkezésre álló összegek 60 százalékát közvetlenül a gazdaságfejlesztés támogatására fordítsa. Ennek jegyében 2018-ban 1892 milliárd forint uniós költségvetési támogatásban részesülhettek a különféle gazdasági és társadalmi programokat megvalósító kedvezményezettek. A kifizetések 83 százalékát a strukturális és kohéziós programokból finanszírozott tételek, 10 százalékát a vidékfejlesztési program, a maradék 7 százalékot pedig egyéb, kisebb költségvetésű uniós programok adták. A kifizetéseket emelte a költségvetésen kívüli agrártámogatások összege, amely 391 milliárd forint közvetlen jövedelempótló támogatást jelentett a gazdák részére. Mindent egybevetve elmondható, hogy 2018-ban közel 2283 milliárd forint uniós támogatás nyújtására került sor.

Itt meg kell jegyeznem, hogy az uniós programok kiadása némileg alacsonyabb volt, mint a 2018-as költségvetésben tervezett szint, mind a kiadások, mind a bevételek eltértek a tervezettől. Döntően ez okozta azt, hogy a pénzforgalmi egyenleg eltért az előzetesen számítottól. Hangsúlyozni szeretném ugyanakkor azt, hogy a tervezett 4,3 százalékos gazdasági bővülés helyett úgy bővült 5,1 százalékkal a magyar gazdaság, hogy az uniós programok felhasználása alacsonyabb volt, vagyis a többletet nem az uniós források felhasználása eredményezte.

Tisztelt Ház! A Nyugdíjbiztosítási Alap gazdálkodása 2018-ban is stabil, kiegyensúlyozott volt, bevételi főösszege 3352,7 milliárd forintban, kiadási főösszege 3352,4 milliárd forintban teljesült. A béremlési és adócsökkentési megállapodásból adódóan 2018-ban tovább folytatódott az alap egyik fő bevételi forrását jelentő szociális hozzájárulási adó mértékének csökkenése. A mérséklődő munkáltatói adóteher

következtében a vállalkozások jelentős többletforrást fordíthattak fejlesztésre, beruházásra, valamint béremelésre. Az adóterhek csökkenése nyomán ugyanakkor bevétel esett ki a Nyugdíjbiztosítási Alapból, melyet a központi költségvetés 60,6 milliárd forint összegű támogatás formájában kompenzált. Az alap 2018. évi nyugdíjkiadása 3346,7 milliárd forintot tett ki, ami éves szinten közel 2,2 millió személy ellátását fedezte.

A nyugellátási kiadásokon belül közel 2700 milliárd forint került kifizetésre a nyugdíjkorhatárt betöltött közel 1,9 millió nyugdíjas honfitársunk részére. A „Nők 40” programra mintegy 235,3 milliárd forintot fordított az alap. Év végén mintegy 150 ezer nő átlagosan közel 132 ezer forintos ellátással kapott lehetőséget arra, hogy segítse a fiatal szülők gyermekvállalással és neveléssel kapcsolatos feladatait. 2018 novemberében az alap céltartalékába helyezett 32,3 milliárd forintot meghaladóan az alapból 35,9 milliárd forint összegű nyugdíjprémium került kifizetésre a jogosultak részére. A nyugdíjrendszer alapvető célkitűzései tehát 2018-ban is teljesültek. Megvalósult a nyugellátások értékállóságának, valamint a nyugdíjrendszer stabilitásának megőrzése, miközben nyugdíjprémium formájában pluszjuttatásban is részesülhettek az érintettek.

Tisztelt Országgyűlés! Az Egészségbiztosítási Alap 2018. évi bevételei 2350,1 milliárd forintban, kiadásai 2434,1 milliárd forintban teljesültek. Az alap bevételein belül a járulékbévételekből és hozzájárulásokból 1624,6 milliárd forint befizetés realizálódott, ami közel 6 milliárd forinttal tér el a tervezettől. A bevételek egy kisebb részét a költségvetési hozzájárulások képezték 536,6 milliárd forint összegben. Az alap kiadásain belül a legnagyobb összeget kitevő gyógyító-megelőző ellátás fedezetet biztosított a 2016. évben elkezdett béremlés 2017. évi ütemének beépítése mellett - tehát a korábbi béremlések többletének biztosítása mellett - az egészségügyi dolgozók béreinek további 8 százalékos emelésére; az Országos Mentőszolgálatnál dolgozók béreinek az említett emelések feletti további 10 százalékos emelésére; a házi-orvosi szolgáltatóknál a rezsitámogatási díj havi összegének újabb 130 ezer forinttal történő növelésére; a fogászati alapellátást nyújtó szolgáltatóknál a havi 130 ezer forint összegű rezsitámogatási díj bevezetésére; a gyermekek ellátását végző intézmények finanszírozásának növelésére; a nagy értékű, tételes elszámolású gyógyszerek többletfinanszírozására; új eljárások közfinanszírozásba történő bevonására; a várólisták csökkentését célzó intézkedések megvalósítására, valamint az egészségügyi szakellátást nyújtó közfinanszírozott szolgáltatók lejárt szolgáltatói tartozásállományának csökkentésére, az ösztönző intézkedések megvalósítására. Természetesen minden területen van még feladatunk, de azt gondolom, hogy 2018-ban az egészségügy területén is jelentős többletforrásokat tudunk biztosítani annak érdekében, hogy a lakosság egészségi állapota javuljon.

Tisztelt Ház! A helyi önkormányzatok központi finanszírozására 2018-ban is az volt a jellemző, hogy

a feladatellátáshoz igazodó feladatalapú támogatási rendszer valósuljon meg. A tavalyi év legfontosabb feladata továbbra is a kiszámíthatóság és a helyi stabilitás megtartása, a működési hiány nélküli gazdálkodás fiskális feltételeinek erősítése, ezen belül a kistéleplések további felzárkózásának elősegítése volt. Az önkormányzatok gazdasági teljesítőképessége szerinti differenciált támogatásnyújtás ezért mind a működtetés, mind pedig a pályázatalapú fejlesztések terén fennmaradt. Az önkormányzatok a korábbi években felhalmozott megtakarításukat különböző fejlesztéseik megvalósítására fordították, amit erősített, hogy számos év közötti kormánydöntés is további forrásokat biztosított a kötelező önkormányzati feladatok ellátását szolgáló fejlesztési célokhoz.

Mindezek mellett az önkormányzati alrendszerben 2018-ban is jelentős, 249,5 milliárd forint költségvetési többlet keletkezett, ami önkormányzati fejlesztési célok forrásául szolgál a következő években. Ez a többlet egyrészt a gazdasági növekedés miatti többlet helyiiparúziásiadó-bevételekhez kapcsolható, más részben a kormány által finanszírozott programok önkormányzati előlegkifizetéséhez kapcsolódik, gondolok itt az uniós források mellett például a „Modern városok” program tételeire.

(9.30)

Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Végezetül ezúton is köszönetemet fejezem ki az Állami Számvevőszéknek a zárszámadás ellenőrzése során végzett munkájáért. A Számvevőszék a jelentésében kiemelte, hogy 2018. évi költségvetés végrehajtása a jogszabályi előírásoknak megfelelt, a törvényjavaslat valóságként mutatja be a költségvetés végrehajtására vonatkozó adatokat, információkat. Ezen túl rámutat arra is, hogy a zárszámadásitörvény-javaslat összeállítása szabályszerű volt.

Tisztelt Országgyűlés! Mindezek ismeretében kijelenthető, hogy a 2018-as költségvetést megalapozottan neveztük a munkából élők költségvetésének, megalapozottan állítottuk azt, hogy a 2018-as év a családok éve lesz. Az erőteljes gazdasági növekedés, a folytatódó adócsökkentések, a szélesedő családpolitikai intézkedések és a béremelések mind-mind azt a célt szolgálták, hogy minden társadalmi réteg helyzete javuljon. Az előttünk álló időszak kihívása pedig az, hogy megvédjük a magyar gazdaság elért eredményeit és a lassuló európai és világ gazdasági környezetben is megtartsuk az Unióban is magas növekedési képességünket, a magyar gazdaság bővülését mintegy 2 százalékponttal az uniós átlag felett tudjuk tartani.

Célunk ezáltal az, hogy továbbra is több jusson minden kiemelt területre, a családok támogatására, a foglalkoztatás bővítésére, oktatásra, egészségügyre, nyugdíjakra, a biztonság védelmére úgy, hogy közben tovább erősítjük az államháztartás stabilitását, és csökkentjük az állam adósságát.

Összefoglalva tehát: számos teendő áll még előttünk, de a 2018-as zárszámadás, illetve az elmúlt évek eredményei véleményünk szerint biztos alapos adnak

a további munkához. Az elhangzottakra is tekintettel tisztelettel kérem önöket, hogy a 2018. évi zárszámadásitörvény-javaslatot megvitatni, majd a későbbiekben támogatni szíveskedjenek. Köszönöm szépen megtisztelő figyelmüket. *(Taps a kormánypartok padsoraiból.)*

ELNÖK: Köszönöm, Banai Péter Benő államtitkár úr. Most megadom a szót Domokos László úrnak, az Állami Számvevőszék elnökének, a jelentés előterjesztőjének. Öné a szó, elnök úr.

DOMOKOS LÁSZLÓ, az Állami Számvevőszék elnöke, a napirendi pont előadója: Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Államtitkár Úr! Tisztelt Képviselő Hölgyek és Urak! Parlamenti exozemat rendhagyó módon rövid történelmi áttekintéssel, kitekintéssel kezdem. Alig három hét telt el azóta, hogy október 6-án a 13 aradi vértanú és Batthyány Lajos miniszterelnök 170 évvel ezelőtti kivégzésére emlékeztünk. E tragikus eseményt azért idézem fel ezen a helyen, mert az 1848-as forradalom során fogalmazódott meg először az elvárás egy olyan intézmény iránt, amely függetlenül felügyeli, elszámoltatja a Kincstárt, és a köz javára mindezt nyilvánossá teszi. Az Állami Számvevőszék, korábbi nevén Magyar Királyi Legfőbb Állami Számvevőszék megalakulását többnyire az 1870. évi XVIII. törvénycikkhez kötik, ugyanakkor ezen alkotmányos szervezet életre hívását már egy korábbi törvényben foglalt jogszabály is előrevetítette. Ez nem volt más, mint a magyar történelem egyik legdicsebb évében született, 1848. évi III. törvénycikkely, amelynek 37. §-a először rögzítette a magyar Országgyűlés költségvetési jogát.

Miért is olyan fontos e passzus? Egyrészt ekkor jelent meg először törvényi szintre emelve a bevételek és a kiadások tervezése, valamint a kapcsolódó számadás, mely mind a törvényalkotók, mind a végrehajtók számára egyszerre jelentett jogot és kötelességet. Másrészt a törvényben foglaltak gyakorlati érvényesítése során felmerülő problémák körvonalazták először egy legfőbb számvevőség felállításának szükségességét.

Tisztelt Ház! Jövőre lesz 150 esztendeje, hogy 1870-ben megkezdte működését az első független magyar állami számvevőszék, amelynek alapvető és legfontosabb feladata az állami költségvetés végrehajtásának, vagyis a zárszámadásnak az ellenőrzése volt. Nincs ez másként ma, másfél évszázaddal később sem.

Tisztelt Képviselő Hölgyek és Urak! Magyarország Alaptörvénye szerint az Országgyűlés fogadja el a központi költségvetést, és hagyja jóvá annak végrehajtását. Az Alaptörvény azt is rögzíti, hogy a központi költségvetést törvényesen és célszerűen, a közpénzek eredményes kezelésével és az átláthatóság biztosításával kell végrehajtani. A költségvetési gazdálkodás szabályszerűségét meghatározó alapelveket az Alaptörvényben és a stabilitási törvényen túlmenően elsősorban az államháztartásról szóló törvény és a végrehajtásáról szóló kormányrendelet, valamint a számviteli törvény rögzíti.

Eszerint a költségvetés fenntarthatóságát, a tervezhetőséget és az államadósság alakulását befolyásoló alapvető szabály, hogy a rendelkezésre álló előirányzat keretein belül lehet kötelezettséget vállalni. Ez jelenti a felelős közpénzgazdálkodás alapját.

A központi alrendszer intézményei jelentős hatást gyakorolnak a költségvetés szabályszerű végrehajtására, a költségvetési egyensúly fenntarthatóságára. Emiatt fontos, hogy a közpénzfelhasználás szabályos, átlátható és elszámoltatható legyen. Az előirányzatokkal való gazdálkodás, a visszatervezéssel ahhoz igazított feladatok kijelölése az alapfeltétele a gazdaságosság érvényesülésének és a gazdálkodás átláthatósága növelésének. Az Állami Számvevőszék a törvényi előírások alapján évente ellenőrzi a központi költségvetés végrehajtását, a társadalombiztosítás pénzügyi alapjai költségvetésének végrehajtásáról készített zárszámadást és a társadalombiztosítás pénzügyi alapjainak a pénzügyi beszámolóját, valamint az elkülönített állami pénzalapok költségvetésének végrehajtásáról készített zárszámadást.

Zárszámadási ellenőrzésünk fő célja, hogy támogassuk az Országgyűlést a törvényjavaslat elfogadhatóságával kapcsolatos döntéshozatalban, és erősítsük az átláthatóságot, valamint az elszámoltathatóság biztosítását a közpénzekkel való gazdálkodásban. Jelentésünk összeállításánál során ezúttal is törekedtünk a közérthetőségre és a felhasználóbarát szerkesztésre, amivel azt kívánjuk elérni, hogy széles körben használhatóak legyenek a számvevőszéki jelentésben bemutatott ellenőrzési megállapítások.

A zárszámadás ellenőrzésének módszertanát a vonatkozó törvényi előírásokkal összhangban úgy alakítottuk ki, hogy az alkalmazott ellenőrzési eljárások alapján megalapozott véleményt mondhatunk a költségvetés egészének végrehajtásáról. Az ellenőrzésünk így átfogó és objektív képet ad a '18. évi zárszámadásitörvény-javaslatban szereplő adatok megbízhatóságáról.

Az Állami Számvevőszék a zárszámadás ellenőrzése során statisztikai mintavételi módszereket alkalmaz - tehát nem tételes ellenőrzést folytat már évtizedek óta -, ezúttal is annak szabályai szerint járt el. Ennek megfelelően a kiválasztott tételek ellenőrzése alapján vont le a megállapítását a teljes sokaságra. A mintavételezés módszere biztosította, hogy az ASZ megalapozott értékelést tudjon adni a zárszámadás minden lényeges területére vonatkozóan a törvényjavaslatban szereplő adatok megbízhatóságáról.

Tisztelt Országgyűlés! Az Állami Számvevőszék a 2018. évi központi költségvetés végrehajtásának ellenőrzése során megállapította, hogy a költségvetési intézményrendszer 2018-ban biztosította a közpénzekkel való gazdálkodás szabályszerűségét, a 2018-as zárszámadásról szóló törvényjavaslat megalapozott, az abban szerepeltetett adatok megbízhatóak.

Az államháztartás központi alrendszerének tervezett bevételi főösszege 2018-ban 18 751,4 milliárd forint, a kiadási főösszege 20 112,1 milliárd forint, a hiánya 1360,7 milliárd forint volt. A központi alrendszer teljesített bevételi és kiadási főösszege 2018-ban

19 922,5 milliárd forint, illetve 21 374,1 milliárd forint, tényleges hiánya pedig 1451,6 milliárd forint volt.

(9.40)

A zárszámadás ellenőrzése során az Állami Számvevőszék megállapította, hogy a 2018-as központi költségvetés végrehajtása a jogszabályi előírások szerint történt, a hiány és az államadósság, a kedvező makrogazdasági körülményeknek is köszönhetően, beleértve a GDP jelentős mértékű bővülését, a törvényi követelményekkel összhangban alakult.

A központi alrendszer pénzforgalmi hiánya nominálisan és GDP-arányosan is jelentős csökkenést mutatott az előző évhez képest. Tehát 2018-ban a hiány az előző évinél mintegy 21 százalékkal volt kevesebb, a GDP 3,4 százalékát tette ki, szemben a 2017. évi 4,7 százalékkal.

A magyar gazdaságot fűtő aktuális hajtóerők ismeretében azért teljesen váratlanak nem nevezhetjük a költségvetési folyamatokat jellemző tendenciákat. Már a Költségvetési Tanács munkájának támogatását szolgáló, a 2018-as költségvetési folyamatokról készített makrogazdasági elemzésünk előrejelítette a GDP növekedésének a költségvetés végrehajtására gyakorolt pozitív hatását.

De talán mégis 2014 után '18 az a választási év, amikor a korábbi húsz évben mindig is egyféle választási ciklikusságot lehetett érezni, és azt a közgazdászok és a gazdasági környezetre érzékenyebb érintettek is joggal kifogásolták. Ez nem történt meg 2014-ben, így '18-ban sem, hiszen a csökkenő hiánytendencia és az adósságpálya csökkenésének legfőbb makrofolyamatai ezt a kilengést, ezt az eltérést egyértelműen nem igazolják.

Érdemes azonban megjegyezni, hogy a gazdasági növekedés erősödését számos keresletélénkítő kormányzati intézkedés is támogatta, amelyek így kedvezően hatottak vissza a költségvetési folyamatokra, tehát nem csak a külső gazdasági környezet az egyetlen hatóanyag. A GDP bővülését, valamint a gazdaság fehéritését és az adóbeszedés hatékonyságának növelését szolgáló intézkedések együttes eredményeképpen 2018-ban a központi alrendszer összes bevétele a tervezett 6,2 százalékkal haladta meg.

Ezen a ponton szintén szeretném visszaidézni és megállni egy pillanatra, hogy 2010-ben még - az év közben bevezetett új adónemek ellenére - az adóbevételek összességében mintegy 236 milliárd forinttal maradtak el a tervezettől. A legnagyobb bevételi elmaradás akkoriban a lakosság befizetéseinél, illetve a fogyasztási típusú adóknál volt tapasztalható. A 2011. évi zárszámadás ellenőrzése is hasonló megállapításokat eredményezett, az adó- és adójellegű bevételek alulteljesülésével kapcsolatban az ASZ, többek között a Nemzeti Adó- és Vámhivatal által kezelt adó-, járulékos- és egyéb hátralékok 2268 milliárd forintot kitevő állományára, valamint annak az adóbevételek teljesülésére gyakorolt hatására hívta fel a figyelmet.

A 2013. évi zárszámadás ellenőrzése már egyértelműen nyilvánvalóvá tette a központi költségvetés bevételi oldalának jelentős részét biztosító adóbeszedés hatékonyságának javítását szolgáló intézkedések szükségességét, hiszen ekkor az adó- és adójellegű bevételek összességében már mintegy 534 milliárd forinttal, 7,2 százalékkal maradtak el a tervezett előirányzathoz képest. Ehhez képest ma ott tartunk, hogy csökkenő adókulcsok mellett túlteljesülnek a tervezett adóbevételek, vagyis működik a fenntartható kifizetés magyar modellje.

Az elmúlt években a kormányzat úgy csökkentette elsősorban a foglalkoztatást és a munkát terhelő adókat, az Országgyűléssel összhangban természetesen, hogy közben évről évre nőnek, a tervezetthez képest túlteljesülnek az adóbevételek. Rendkívül beszédes adat, hogy az úgynevezett áfarés, ami a kivetett áfa és valóban a költségvetésbe be is érkező általános forgalmi adó közötti különbséget jelenti, a 2013-as, az Eurostat által becsült mintegy 23 százalékról 2018-ra 9 százalékra csökkent, ahogy mondtam, az európai statisztikai hivatal értékelése szerint is. Ez a szám jobb, mint az európai uniós átlag, és megközelítette, gyakorlatilag el is érte Ausztria szintjét.

Azt gondolom, hogy ez az adat önmagában egyfajta világsúcsot jelent, de az bizonyos, hogy az Európai Unió tagállamai között a legdinamikusabb felértést jelenti, és ezt érte el Magyarország néhány év alatt, és én azt gondolom, ez egy jelentős antikorrupciós cselekménynek és tevékenységnek a következménye és eredménye is.

Mindehhez kellett a kedvező gazdasági környezet természetesen, de az átalakuló adópolitika, a Nemzeti Adó- és Vámhivatal adóbeszedési hatékonyságának megerősítése, a bevezetett új digitális adóellenőrzési és adóbeszedési eszközök, mint az online pénztárgép vagy az EKÁER, illetve az online számlázás, valamint nem utolsósorban a becsületesen adózó és vállalkozó magyar állampolgárok körében az adófizetési morál jelentős erősödése. Meggyőződésem, hogy az ország versenyképessége szempontjából alapvető jelentősége van a fenntartható kifizetés folytatásának, ez ugyanis, ahogy az 2018-as költségvetési és makrogazdasági folyamatokból is kitűnik, dinamizálja a gazdaságot, kiszámíthatóvá teszi a környezetet, és egyenlő versenyfeltételek irányába tolja a gazdaság szereplőinek mozgásterét és kereteit.

Tisztelt Képviselő Hölgyek és Urak! A zárszámadás ellenőrzése során az Állami Számvevőszék összesen 38 szervezetnél tárt fel, jellemzően a számvitel, a könyvvizetés, a beszámolókészítés, a kötelezettségvállaláshoz és a kifizetésekhez kapcsolódó kontrollok, valamint a tájékoztatási kötelezettség terén mutatkozó szabálytalanságokat, hiányosságokat. Ezek a 2018. évi zárszámadásitörvény-javaslatban szereplő teljesített kiadási és bevételi adatok megbízhatóságát ugyan nem befolyásolták, de a közpénzszekkel, közvagyonnal való prudens gazdálkodás megteremtése és erősítése érdekében az ÁSZ levélben hívta fel az érintett vezetők figyelmét a hiányosságok, szabálytalanságok megszüntetésére.

A 2011-ben hatályba lépett számvevőszéki törvény értelmében az ellenőrzés során feltárt jogszabálysértő gyakorlat, illetve a vagyon rendeltetésellenes vagy pazarló felhasználásának megszüntetése érdekében úgynevezett figyelemfelhívó levéllel fordultunk az ellenőrzött szervezetek vezetőjéhez. A figyelemfelhívó levélben foglaltakat az ellenőrzött szervezet vezetőjének 15 napon belül kell elbírálnia, a megfelelő intézkedést meg kell tennie, a megtett intézkedésekről pedig az Állami Számvevőszéket értesítenie kell. A Számvevőszék utóellenőrzés keretében ellenőrizheti és ellenőrzi is, hogy a figyelemfelhívásban érintett szervezet a vállalt intézkedést végrehajtotta-e.

Felhívom a figyelmet, hogy az Országgyűlés döntéshozatali munkájának hatékonyabb és eredményesebb támogatása érdekében a jelentésünk függeléke tartalmazza az Országgyűlés felé beszámolásra kötelezett intézmények zárszámadási ellenőrzésének eredményéről készített rövid, önálló összefoglaló értékelést. Egy-egy szervezetről az összefoglaló értékelést azzal a céllal készítettük, hogy a szervezetek beszámolója kapcsán az országgyűlési képviselőket tájékoztassuk az adott szervezet beszámolójában szereplő, elsősorban gazdálkodási adatok megbízhatóságáról, hiszen a szervezetek beszámolóit tartalmazzák a szervezet gazdálkodására vonatkozó információkat is.

Tisztelt Országgyűlés! Az elmúlt években az országgyűlési képviselők és a szakmai közvélemény részéről igény fogalmazódott meg aziránt, hogy a Számvevőszék a makrogazdasági folyamatok mélyebb összefüggéseiről is adjon visszajelzést. Ezt mérlegelve öt esztendővel ezelőtt döntöttünk úgy, hogy a jelentésünk mellett egy elemzést is készítünk az adott esztendő költségvetése végrehajtásának összefüggéseiről. Ezt a munkát az idén is elvégeztük, és meg is kapták önök a jelentéssel együtt, illetve internetes hozzáférés mai napig is biztosítható mindenki számára. Az elemzést a jelentéssel együtt be is nyújtottuk az Országgyűlés részére, ezzel is eleget téve az ÁSZ-törvényben meghatározott feladatának, hogy a feladatkörében készített elemzésekkel, tanulmányokkal támogatja a jól irányított államot, ahogy a törvény fogalmaz, valamint a Költségvetési Tanács munkáját.

A 2018. évi makrogazdasági folyamatokról készült elemzésünkben rámutatunk, hogy a GDP 2018-as növekedése lehetővé tette Magyarország gazdasági fejlettségének közeledését az európai uniós átlaghoz.

(9.50)

E folyamat fenntarthatósága szempontjából fontos kérdés az aktuális hajtóerők fennmaradása, illetve az anticiklikus politika eszköztárának a gazdasági körülményekhez igazodó alkalmazása.

A kormány a költségvetés végrehajtása során kezelte az Állami Számvevőszék által még a 2018. évi költségvetésitörvény-javaslat véleményezése során 2017-ben feltárt kockázatokat. A kockázatok semlegesítése érdekében a rendelkezésre álló tartalékok, valamint az év közben az egyes kiadási előirányzatoknál

keletkezett megtakarítások, illetve a többletbevételek kerültek felhasználásra.

A 2018. évi költségvetés végrehajtásához kedvezőek voltak - ahogy említettem - a makrogazdasági körülmények. A gazdasági növekedés összetevői pozitív irányba változtak '17-hez képest. Továbbra is élénk volt a háztartások fogyasztási kereslete, magas volt a beruházási hajlandóság, illetve kitartott az export, ezen belül is főképp a szolgáltatások bővülő tendenciája.

A makrogazdasági fejlődést jelző indikátorok között továbbra is emelkedett a bruttó átlagkereset, a nettó átlagkereset is, a háztartások megtakarítása, valamint pénzügyi eszközeinek az állománya, valamint a hitelpiaci mutatók is a konjunktúra jeleit mutatták. Ezek együttesen hozzájárultak az uniós átlaghoz képest gyorsabb gazdasági fejlődéshez.

A gazdasági növekedés erősödését különböző keresletélénkítő kormányzati intézkedések is támogatták. Ezek közé tartoztak a foglalkoztatottság növelését, az adórendszer egyszerűsítését, valamint a lakástámogatások bővítését és a beruházások élénkítését szolgáló kormányzati intézkedések. Ennek van egy kedvező társadalmi hatása is, hiszen ebben az évben is a szegénység mértékét és arányát is csökkentette a magyar társadalomban ez a gazdaságpolitikai környezet.

Amint arra már kitértem, a 2018-as gazdasági növekedés kedvezően hatott a költségvetési folyamatokra. A bevételi oldalon a GDP bővülése hozzájárult a költségvetés adó-, járulék- és egyéb bevételeinek növekedéséhez, ezek tervezett meghaladó teljesüléséhez. Emellett a törvényi előirányzatnál nagyobb összegben teljesültek az állami vagyonnal kapcsolatos befizetések is. A bevételek növekedéséhez hozzájárultak továbbá a gazdaság fehéritése érdekében tett intézkedések, amelyek közé tartozott az online számlázási rendszer bevezetése mint új elem, az adóhatóság által készített adóbevallások körének további kiterjesztése, a vállalkozások egyszerűsített adózási lehetőségeinek további bővítése, valamint a járulékcsonkító intézkedések folytatása, a bérterhek a foglalkoztatási oldalon.

A 2018. évben a centralizációs és újraelosztási arány csökkenése tovább folytatódott. A 2015-ben még 48,5 százalékos centralizációs arány 2018-ra 44,3 százalékra csökkent. Mindez azt mutatja, hogy az államháztartás egyre kisebb mértékben von el pénzügyi forrásokat a gazdasági szereplőktől, amellett, hogy fennmaradt az állam aktív gazdaságpolitika-formáló szerepe is. A vállalkozások és a háztartások e forrásokat saját céljaikra használták fel, ami közvetlenül hozzájárult szintén a gazdasági növekedéshez. Mindezt a 2018-as makrogazdasági mutatószámok kedvező alakulása is visszaigazolja.

A foglalkoztatási helyzet és a centralizációs és újraelosztási arány csökkenése tekintetében szeretnék rávilágítani egy összefüggésre. 2018-ban tovább folytatódott a munkaerőpiaci mutatók javulása. A vállalkozások munkaerő iránti élénk kereslete és a korábban bemutatott kormányzati intézkedéseknek köszönhetően a foglalkoztatási helyzet folyamatosan

kedvezőbbé vált az elmúlt években, és ennek a kedvezősége valójában a munkavállalói oldalon jelent meg, hiszen számukra egy mozgástér nyílt meg a munkakörülmények, illetve a munkabérek tekintetében, és a fehéredő munkabérek alakulásának tekintetében is. Ezzel párhuzamosan csökkenő tendenciát követett a munkanélküliségi ráta továbbra is. A gazdaságilag aktív népesség száma - ahogy elhangzott - 2018-ban 28 500 fővel növekedett a '17. évi 4 millió 613 ezer főről. Az aktivitási ráta értéke '18-ban 0,7 százalékponttal volt magasabb az előző évihez képest.

A foglalkoztatottsági mutatók és a munkanélküliségirata-mutatók alakulását hosszabb időtávban elemezve e mutatók folyamatosan javuló tendenciát követnek, azonban a pozitív elmozdulás nagyságrendje egyre kisebb. Mindez azt fejezi ki, hogy egyre nehezebb javulást elérni a meglévő munkaerőpiaci tartalék mozgósítása révén.

Éppen ezért van nagy jelentősége a 2018-ban megkezdett állami bürokráciacsökkentést célzó programoknak, amelyek nemcsak csökkentik az állam méretét és ezáltal növelik annak hatékonyságát, hanem munkaerőt szabadítanak fel a versenyszektor számára egy olyan időszakban, amikor a munkaerőhiány egyes szektorokban már komoly növekedési problémát, akadályt jelent.

A pénzforgalmi hiány alakulása szempontjából - hasonlóan 2017-hez - meghatározó tényezőt jelentett az uniós források felhasználása. Az uniós támogatások felhasználása érdekében a központi költségvetésnek a tervezetthez képest 36,5 milliárd forinttal nagyobb összeget, 476,7 milliárd forint forrást kellett biztosítania. Ebben szerepet játszott az uniós támogatásokkal kapcsolatos bevételek és kiadások tervezettnél alacsonyabb értékű, valamint az uniós támogatások utólagos megtérülésének tervezettnél nagyobb összegű teljesítése.

Az uniós támogatásokkal kapcsolatos bevételek együttesen a törvényi előirányzat 71,1 százalékában, 1415,8 milliárd forint teljesültek. Ennek jellemző indoka, hogy az előlegtípusú finanszírozás volt többségben, ezáltal a kiadások Európai Bizottság általi megtérítése csak részben történt meg 2018-ban, ráadásul java része az utolsó hónapra esett, ami az egész évről egy bizonytalan kockázati tényezőt hozott az elemzők és a hitelminősítők szemszögéből is.

A következő években teljesítendő megtérítés azonban növeli majd az uniós támogatások bevételeit. Az uniós támogatások utólagos megtérüléséből a tervezettnél 213,4 milliárd forinttal több, együttesen 276,6 milliárd forint bevétel származott, amely az uniós támogatásokhoz szükséges források értékét csökkentette, hozzájárulva a központi költségvetés finanszírozási terhének és kockázatának mérséklődéséhez.

Ezen a ponton ki kell emelni, hogy a 2014-2020 közötti európai uniós támogatási ciklusban az európai uniós támogatások kifizetésének felgyorsítása, illetve a kormányzat által hazai forrásokból való megelőlegezése olyan anticiklikus eszköz, amely beváltotta a

hozzá fűzött reményeket. Az intézkedésnek köszönhetően '17-ben, '18-ban és '19-ben, egy gazdasági konjunktúra időszakában juthat fejlesztési forrásokhoz a magyar reálszféra, a vállalkozások, amelyek felhasználása a következő évek gazdasági növekedését tudja majd támogatni. Mindez versenyelőnyt jelentett regionális szinten, illetve kiegyenlítette az európai uniós támogatási politika megtapasztalt korábbi ciklikusságát, a forráshoz jutás hullámozását. Az eddig a központi költségvetés által megelőlegezett uniós támogatások Európai Bizottság által történő kiegyenlítése alapján a következő években jelentős bevétel áll majd rendelkezésre, amely egyféle tartalékká tud majd válni a költségvetési gondolkodást tekintve: gyorsított adósságrendezés, további kiadások vállalása, a hiány csökkentése. Ez egy szabad mozgástér lesz, esetleges rosszra forduló gazdasági körülmények anticiklikus forrásaként is meg tud jelenni. Ez nyilván egy nagyon komoly eredmény, a következő években meglátjuk majd, hogy milyen hatékonysággal tudja kihasználni a magyar gazdaságpolitika. Mindez egyfajta biztonsági tartalékot, puffert jelent a központi költségvetés számára összességében.

Az államadósság finanszírozásában a belső, ezen belül is a lakossági megtakarítások előtérbe helyezése, ezáltal pedig a külső sérülékenység csökkenése hozzájárult a kiszámíthatóbb gazdasági környezet kialakulásához. Az európai uniós támogatások egyszerű hatást gyakoroltak a központi költségvetés likviditási helyzetére, másrészt az e támogatásból megvalósuló beruházások a jövőben alapul szolgálnak majd a GDP további növekedéséhez, valamint hozzájárulnak a központi költségvetés bevételi kapacitásának növekedéséhez.

(10.00)

Az elmúlt években a költségvetési maradványok értéke növekedett. A maradványokra vonatkozó szabályozás '18. évi változásának hatásait - a maradványok nagyságrendje miatt - azonban szükséges majd nyomon követni és értékelni az államháztartás gazdálkodása és a pénzforgalmi hiány alakulása szempontjából.

A beruházásokról szólva újfent szeretném ráirányítani a figyelmet az állami és önkormányzati beruházások megfelelő előkészítésére. Meggyőződésem, hogy konjunktúra idején az állam akkor jár el helyesen, ha fékezi, bizonyos értelemben visszafogja a saját beruházási tevékenységét, ezáltal nem szűkíti az egyébként is korlátos építőipari és egyéb munkaerőforrás-kapacitásokat, illetve a gazdasági növekedés lassulása esetén, egy recesszív időszakban a megfelelően előkészített, precízen megtervezett állami beruházások beindításával pedig dinamizálni, fűteni tudja a belső gazdasági folyamatokat. Úgy vélem, ez az anticiklikus állami beruházási stratégia - hasonlóan az európai uniós források megelőlegezéséhez - szintén egy fontos gazdaságélénkítő és a magyar gazdaság versenyképességét meghatározó, erősítő eszköz lesz.

Ki kell emelni ugyanis, hogy az intenzív gazdasági növekedés mellett bizonyos tényezők '18. évi alakulása fontos változást jelző folyamatokra világít rá. Ezek közé tartozik az infláció folyamatos emelkedése, az építőipar esetében a kiadott építési engedélyek számának lassuló növekedése, a külkereskedelmi többlet mérséklődése, valamint az import exportot meghaladó növekedési üteme. E folyamatok hatásait a '18. évi fellendülés és a kormányzati intézkedések hatásai együttesen kompenzálták. Azonban e folyamatok azt jelzik, hogy középtávon a jelenlegi gyors ütemű gazdasági növekedés lassulása irányába ható kockázatok léptek fel, aminek kezelése külön feladatot fog jelenteni.

Tisztelt Képviselők! Expozém végén szeretném ráirányítani a figyelmüket egy másik friss jelentésünkre. Az elmúlt években lezajlott zárszámadási vitákban több alkalommal is elhangzott - és ezt meghallgatva, elnökként elrendeltem -, hogy a költségvetési és makrogazdasági folyamatok értékelésével egyidejűleg az Állami Számvevőszék nem tért ki korábban az állami vagyongazdálkodással kapcsolatos tendenciákra, hiszen azt nem is tartalmazta a beszámoló, a törvénytervezet. De az erre való igényt, e felvetéseket meghallgatva idén először a költségvetés végrehajtásának ellenőrzésével egyidejűleg elvégeztük az azonos időszakra vonatkozó, állami vagyonnal kapcsolatos, törvényben is meghatározott tulajdonosjoggyakorlás - szintén évente végzett - ellenőrzését. Így az október 14-én lezárt, '18-ra vonatkozó ellenőrzésünk a négy legjelentősebb vagyoni kör felett tulajdonosi jogokat gyakorló szervezet - a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt., a Nemzeti Földalapkezelő Szervezet, az Állami Egészségügyi Ellátó Központ és a Magyar Fejlesztési Bank Zrt. - tulajdonosjog-gyakorlással kapcsolatos tevékenységére terjedt ki. Az Országgyűlés felé történő beszámolás tekintetében az ellenőrzés a nemzeti vagyon kezeléséért felelős tárca nélküli miniszterre és szervezetére és az Agrárminisztériumra terjedt ki.

Az ellenőrzésünk megállapította, hogy az állami vagyon feletti tulajdonosjog-gyakorlással kapcsolatos tevékenységek szabályozási kontrolljainak kiépítettsége hozzájárult a tulajdonosjog-gyakorló szervezetek szabályszerű és elszámoltatható feladatellátásához. A tulajdonosjog-gyakorlók az állami tulajdonú ingatlanok vagyonkezelésbe adását a vonatkozó jogszabályi előírások betartásával végezték. A vagyonkezelésbe adott állami vagyont a tulajdonosjog-gyakorló szervezetek nyilvántartották, azonban a vagyon értékének pontos, naprakész nyomon követését veszélyeztette, hogy a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt.-nél hiányosságok voltak ezen vagyonelemek nyilvántartása terén. A vagyonkezelésbe, használatba adott állami vagyon megóvását ugyanakkor a tulajdonosi ellenőrzések rendszerileg támogatta. Az állami tulajdonú ingatlanok értékesítése szabályszerűen történt.

A tulajdonosjog-gyakorlók a többségi állami tulajdonú gazdasági társaságok feletti tulajdonosjog-gyakorlással kapcsolatos tevékenységüket szabályszerűen látták el. Az Állami Egészségügyi Ellátó Központ

azonban a társaságok beszámolójáról esetenként nem a jogszabályi előírásokkal összhangban döntött, illetve nem intézkedett a veszteségek rendezéséről.

A rábízott állami vagyonnal kapcsolatos elkülönítési és beszámolási kötelezettségüknek a tulajdonosi-jog-gyakorló szervezetek szabályszerűen eleget tettek, a rábízott vagyonra vonatkozó '18. évi beszámoló elkészítéséhez elvégezték a vagyonelemek értékelését és leltározását.

Az átláthatóság követelményének érvényesülését támogatta, hogy a tulajdonosi-jog-gyakorlók az információs és kommunikációs folyamatokat szabályszerűen kialakították és működtették, a rábízott vagyonra vonatkozó éves költségvetési beszámolójukat közzétették.

Ellenőrzésünk során értékeltük a 2016-ra vonatkozó számvevőszéki zárszámadási ellenőrzés megállapításainak a tulajdonosi-jog-gyakorló szervezetek általi hasznosítását, és megállapítottuk, hogy a vállalt és végrehajtott intézkedések eredményeként az állami vagyongazdálkodás átláthatósága javult, az állami vagyonnal való gazdálkodás kockázatai pedig jelentős mértékben csökkentek 2016-hoz képest.

Tisztelt Országgyűlés! Meggyőződésem szerint munkánkkal - az október 11-én nyilvánosságra hozott és az Országgyűlésnek, illetve a Költségvetési Tanácsnak is átadott jelentésünkkel és elemzésünkkel - hozzájárultunk a kedvező költségvetési folyamatokhoz, és támogatjuk, hogy az Országgyűlés a zárszámadásitörvény-javaslat elfogadásáról megalapozott döntést hozhasson. Munkánk hasznosul, hiszen tapasztalataink hozzájárulnak a megalapozott és hosszú távú gazdasági növekedést is eredményező, reményeink szerint fenntartható költségvetési politika alkalmazásához.

Végezetül ezúton is köszönöm a beszámolók összeállításában, valamint az ellenőrzési és elemzési munkában részt vevő kollégáim, a kormány illetékes, elszámolásért felelős több száz emberének erőfeszítéseit. Ehhez tudni kell, hogy ez a Számvevőszék számára a legnagyobb kapacitást igénylő, legösszetettebb ellenőrzési tevékenység évről évre.

Önöknek pedig tartalmas szakmai vitát kívánok. Köszönöm a megtisztelő figyelmüket. *(Taps a kormánypartok soraiból.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, Domokos László elnök úr. Tisztelt Országgyűlés! Most a vezérszónoki felszólalásokra kerül sor, 30-30 perces időkeretben. Elsőként megadom a szót Szűcs Lajos jegyző úrnak, a Fidesz képviselőcsoportja vezérszónokának.

DR. SZŰCS LAJOS, a Fidesz képviselőcsoportja részéről: Köszönöm a szót, elnök úr. Mélyen tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Államtitkár Úr! Számvevőszéki Elnök Úr! Tisztelt Képviselőtársaim! Először is, én is szeretném megköszönni mindenkinek, aki a költségvetés elkészítésében, annak végrehajtásában és ellenőrzésében részt vett, hiszen ez egy nagyon komoly munka. Nyilván a vita során sokan el fogják mondani, hogy mit gondoltak a 2018. évi költségvetés készítésekor, és remélem, majd elhangzanak azok a mondatok

is, hogy elnézést kérünk, tévedtünk, hiszen amikor azt mondtuk - mármint önök -, hogy ezt a költségvetést nem lehet majd végrehajtani, nem időben készült el, nem a folyamatoknak megfelelően került megtervezésre, ezeknek a szíréhangoknak *(Moraj az ellenzéki padosorokban. - Gréczy Zsolt: Szíré vagy sziréna?)* ez a zárszámadásitörvény-javaslat mindenképpen ellentmond, hiszen minden mondat, ami itt a két expozéban elhangzott, arról szól, hogy a 2018-as költségvetés tervezésekor, annak mindenkori végrehajtásakor a törvényeknek megfelelően történt annak elvégzése és betartása.

Ráadásul senki nem mondhatja azt, hogy azok a folyamatok, amelyeket előre terveztünk, azok nem valósultak meg, sőt, mint ahogy majd el fog hangzani, inkább túlteljesültek, amit, azt gondolom, minden magyar állampolgár közös sikereként tudunk megmutatni.

A 2018. évi központi költségvetés zárszámadásáról szóló T/7556. számú törvényjavaslat fekszik előttünk, amelynek célja, hogy megismerjük a 2018. évi költségvetési folyamatokat.

(10.10)

2018-ban Magyarország nemzeti összterméke 5,1 százalékkal bővült, ami messze meghaladta az előzetesen prognosztizált 4,3 százalékos bővülést. A nagymértékű növekedéshez minden szektor hozzájárult, de fontos kiemelni, hogy a 2016. év végi béremelési és adócsökkentési megállapodás mindenképpen hozzájárult, amelynek értelmében egyrészt nőtt a minimálbér és a garantált bérminimum, másrészt jelentősen mérséklődtek a munkáltatói terhek. Ennek következtében az átlagkeresetek 2018-ban több mint 10 százalékkal nőttek az előző évhez képest. Ez nagymértékben javította a háztartások anyagi helyzetét, hiszen fogyasztásuk 4,9 százalékkal bővült.

A nemzeti össztermék növekedésének másik pillére a beruházások. A nemzetgazdasági beruházások összesen 17,1 százalékkal nőttek, ami jelentősen meghaladta az előzetesen becsült 12,9 százalékos növekedést. A beruházási aktivitás megugrásában a 2014-20-as uniós költségvetési ciklushoz kötődő fejlesztések felfutása, a lakásépítéseket ösztönző otthonteremtési program, valamint a vállalkozások kapacitásbővítése egyaránt szerepet játszott. A magyar export 4,3 százalékkal, az import 6,8 százalékkal bővült. A külkereskedelmi mérleg 2018-ban is többletet tudott mutatni.

A gazdaság teljesítménye a munkaerőpiacon is érezteti hatását. 2018-ban a foglalkoztatottak száma is jelentősen, 1,1 százalékkal tovább növekedett. A foglalkoztatottak száma a versenyszférában 2 százalékkal növekedett, míg a közzsférában a létszám 3 százalékos csökkenést tudott mutatni. Elmondhatjuk, hogy ma már 4,5 millió fő dolgozik, és ami még fontosabb, 4,5 millió fő adózik Magyarországon. Ez 69,2 százalékos foglalkoztatási rátát eredményezett, az aktivitás pedig elérte a 71,9 százalékot.

A munkanélküliségi mutató 3,7 százalékra csökkent, ami közelít a teljes foglalkoztatottsághoz, vagyis aki ma munkát keres és dolgozni szeretne, az jó eséllyel talál magának elfoglaltságot. Közgazdászok egyértelmű véleménye szerint ugyanis a 3 százalékos szint elérése esetén már nem beszélhetünk munkanélküliségről, hanem inkább természetes fluktuációról.

Mélyen tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Képviselőtársaim! Az egyik legfontosabb gazdasági adat, amely az embereket érdekli, az infláció. Elmondhatjuk, hogy az árak átlagosan 2,8 százalékkal emelkedtek 2018-ban, így az infláció mértéke alacsonyabb lett a tervezett 3 százalékosnál. Az emelkedés hátterében elsősorban az élelmiszerek, azon belül a gyümölcs- és zöldségfélék, valamint a tejtermékek drágulása állt.

A másik ok pedig az európai konjunktúra hatására a kontinens felől érkező inflációs nyomás volt, jelentősen drágultak az új autók és a műszaki cikkek is. A bruttó államadósság nemzeti össztermékhez viszonyított aránya 2018 végére 70,2 százalékra súlylyedt. Szeretném kiemelni ezt az arányt, mivel ha összehasonlítjuk, 2011-ben még ez az arány 80 százalék volt.

A magyar államadósság-kezelés fő stratégiai célja továbbra is az adósságráta csökkentése a lakossági állampapírok állományának növelésével, illetve a devizaadósság arányának mérséklésével párhuzamosan. A devizaarány tekintetében még komolyabb áttörést sikerült elérni. A 2011. év végi 52 százalékról 23 százalékra, a külföldiek aránya pedig 65 százalékról 36 százalékra esett vissza. Úgy vélem, nem kell megmagyarázni, hogy ez milyen mértékben csökkenti az ország devizakitettséget és külső sérülékenységének kockázatát.

Egy ország államháztartásának helyzetét illetően fontos beszélni a költségvetési hiány mértékéről is. Az előző esztendőben ez a mutató az uniós módszertan szerint nemzeti össztermékhez képest mindössze 2,3 százalék volt. A fentebb felsorolt makrogazdasági tényezők mind azt mutatják, hogy az ország gazdasága jól teljesített 2018-ban, és ezt jó ideje már a nemzetközi hitelminősítő ügynökségek is elismerik. Ez év februárjában ugyanis egy kategóriával, a BBB-osztályba sorolták (*sic!*) hazánk hitelminősítését, és néhány nappal ezelőtt, éppen tegnap is bejelentésre került egy hitelminősítőnek az újabb felminősítése. Ha jól tudom, a héten még várható egy hitelminősítő intézet adatainak a nyilvánosságra hozása.

A fiskális politikát illetően megállapíthatjuk, hogy 2018-ban is voltak a bevételi és kiadási oldalt egyaránt jelentősen befolyásoló változások, de ezek összességében nem rontották a központi költségvetés hiányát. A központi költségvetés bevételei az előirányzatokhoz képest nagyobb összegben teljesültek, a legtöbb adó, például a társasági adó, a személyi jövedelemadó, az általános forgalmi adó, a jövedéki adó, a kisvállalati adó, a pénzügyi tranzakciós illeték... - a tervtől alacsonyabb teljesülés csak néhány kisebb adónemnél volt megfigyelhető, például az egyszerűsített vállalkozási adónál vagy a reklámadónál.

Szintén pozitívan hatott a költségvetés egyenlegére, hogy az állami vagyonnal kapcsolatos bevételek teljesülése közel kétszerese lett a tervezettnél, melyben jelentős szerephez jutott a szén-dioxid-kvóták értékesítésére befolyt bevételek vártnál jóval magasabb összege. Érdemes egy pillantást vetni arra, hogy a pénzforgalmi szemléletben az állam milyen célra milyen arányban költött.

Az állam saját magára, annak működtetésére 19,1 százalékot, jóléti funkciókra összesen 49,1 százalékot, gazdasági funkciókra 17,4 százalékot, államadósság kezelésével kapcsolatos kiadásokra pedig 5,6 százalékot költött. Úgy vélem, az ilyen típusú osztályozása a költségeknek nagyon hasznos, hiszen ezzel a módszertani eszközzel összehasonlíthatóvá és értelmezhetővé válnak a különböző országok kormányzati szektorainak cél szerinti összetételei.

Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Képviselőtársaim! Szeretnék néhány szót ejteni az önkormányzatok helyzetéről is. A helyi önkormányzatok központi finanszírozása a 2018. évben és a 2013-ban kialakított, a tapasztalatok alapján évről évre pontosított, az önkormányzati feladatellátáshoz igazodó feladatalapú támogatási rendszerben történt meg. A helyi önkormányzatok 2018-ban a finanszírozási műveletekkel együtt összesen 4274 milliárd forint bevétellel gazdálkodtak, ami 12,7 százalékkal volt magasabb az előző évinél. Az államháztartás helyi önkormányzatok alrendszerének 2018. évi pénzforgalmi többlete 249,5 milliárd forintot tett ki. A javulás többek között a vártnál magasabb helyiiparűzésiadó-bevétellel magyarázható.

Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Képviselőtársaim! Az előttünk fekvő zárszámadásitörvény-javaslatot áttanulmányozva, meghallgatva az Állami Számvevőszék hozzá kapcsolódó véleményét, azt a következtetést kell levonni a 2018-as esztendővel kapcsolatban, hogy az elfogadott költségvetés elősegítette a családok boldogulását, több embernek volt munkája, a bérek is érezhetően nőttek. Mindezen társadalompolitikai célokat úgy sikerült elérni, hogy a költségvetés stabilitása nem forgott és nem forog veszélyben.

Mindezekre tekintettel azt kérem képviselőtársaimtól, hogy támogassák szavazatukkal a 2018. évi zárszámadásról szóló törvényjavaslatot. Meggyőződésem, hogy 2018-ban sokat haladtunk előre, Magyarország egy jobb, sokat gyarapodó ország lehetett. Köszönöm megtisztelő figyelmüket. *(Taps a kormánypárti padsorokban.)*

(10.20)

ELNÖK: Köszönöm szépen, Szűcs Lajos képviselő úr. Megadom a szót Z. Kárpát Dániel képviselő úrnak, a Jobbik képviselőcsoportja vezérszónokának.

Z. KÁRPÁT DÁNIEL, a Jobbik képviselőcsoportja részéről: Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Ház! Sajnálattal hallottam az előttem szólókat, mert eredmények vannak Magyarországon, ez kétségtelen, ezekről beszélni kell, ugyanakkor problémás területek is bőven

akadnak, ezekről pedig nemigen hallottunk. A győzelmi jelentéseket megszoktuk, még akkor is, ha egy kiválóan felkészült államtitkár - talán a legkiválóbban felkészült ezen a területen - foglal helyet a teremben, akivel egyébként szakmai vitákat szoktunk folytatni. Remélem, nem ártottam államtitkár úrnak ezzel a dicsérettel (*Derűltég az ellenzéki pártok soraiban.*), nem állt szándékomban.

Ugyanakkor azt is szeretném leszögezni, hogy a megszokott győzelmi jelentések mellett most már azt a kioktatást is megkaptuk, miszerint egy-egy ellenzéki képviselő kérjen elnézést ezért vagy azért. Én arra a kérdésre szeretnék válaszolni, hogy kinek kell itt elnézést kérnie, de igyekszem mindezt szakmai kiutalásokkal alátámasztani, aztán a kedves hallgató, néző, olvasó majd döntse el maga, hogy ki az, akinek a bizonyos történelmi ítélszék előtt majd elnézést kell kérnie. Én nem kívánok ítélni ezen a területen, maximum a véleményemet osztom meg önökkel nagy tisztelettel.

Egy zárszámadási vita tekintetében egy ortodox, régies megközelítéssel miről kellene beszélnünk? Az állam bevételeiről, kiadásairól - megtörtént, korrekt módon -, az állam vagyonáról - abszolút hiányérzetem van. Az állam vagyona tekintetében a háttéranyagokban egyébként voltak fellelhető kiutalások, és ezért köszönet, ugyanakkor a vitát nem ez dominálta eddig, az expozékat és főleg kormánypárti képviselő-társam vezérszónokiját sem ez hatotta át. Ugyanígy az állam adósságáról is beszélnünk kell, ahol súlyos torzítások léptek fel a kormánypárti képletben; negyedsorban pedig az állam számviteléről, ahol szintén azért erős hiányérzettel bírhatunk.

Azt kell mondjam, hogy az állam vagyonáról, a vagyon változásáról, gyarapodásáról, fogyásáról egy nemzeti vagyonleltár hiányában - mert nincs ilyen teljes körű - igen nehéz vitatkozni. Tehát attól tartok, hogy a zárszámadási problematika egyszerűen a képviselők hite, pártállása alapjára leszűkített valami lesz, aminek alapján, aki képes elhinni az előttünk fekvő számsorokról, kimutatásokról, hogy ezek így vannak, a teljes folyamatábrát átöleljük, az megsza-vazza ezt, aki kételkedik - mint például én -, az pedig feltételezhető módon nemmel szavaz majd.

S rögtön ideérünk, mondjuk, az impozánsnak tekinthető GDP-adatok vizsgálata tekintetében. Ezer-szer elmondtam már, hogy a magyar nemzetgazdaság teljesítménymérésekor nem a GDP-t tartom a legmegfelelőbb adatnak, akkor sem, ha a nemzetközi terminológia nyilván előszeretettel és leginkább ezt használja, mert egy nagyon szélsőséges példával élve, a temetkezési vállalkozók forgalmának átmeneti fellendülése, ha többen találunk elhalálozni, bizony növeli a GDP-t. Tehát nyilván minőségi indikátorokat kellene ebbe a rendszerbe bevinnünk. Nagyon szívesen olvastam volna szigorúan a magyar nemzetgazdaságra szorító adatokról, ilyenekkel nem találkozunk. Ugyanakkor a GDP gyarapodása tekintetében, ha nemcsak a '18. évet nézzük, de mondjuk, a 2010-2017 közötti időszakot is górcső alá vesszük, akkor azt találjuk, hogy 17 százalékkal léptünk feljebb, ami

egyébként így elsőre egy tekintélyes, impozáns számnak tűnik - egy 17 százalékos átfogó növekmény, azt kell mondjuk, hogy igen, ez egy kitüntetésre méltó dolog -, de ha megvizsgáljuk a posztoszocialista országokat és néhány körülöttünk lévő államot, azt találjuk, hogy ők kivétel nélkül 20-22 százalékkal. Tehát regionális szinten a magyar teljesítmény, sajnálatos módon - és aki ismer, tudja, hogy nem vagyok ellendrukker -, nem kiugró. Bárcsak kiugró magyar teljesítményről beszélhetnénk, de azt látjuk, hogy a balti országok és sajnálatos módon Románia is bizonyos mutatók tekintetében elhúzott mellettünk, a gazdasági fejlettséget tekintve pedig, mondjuk, Csehországgal nem egy ligában játszunk jelen pillanatban, az Ausztriához történő közeledés tekintetében pedig a szerencsésebb időszakokban 3 százalékpontnyi jött be, szerencsétlenebb időszakokban pedig még némi távolodás is megfigyelhető volt.

Összességében kimondható az, hogy Magyarország egy igen forrásbő időszakban vizsgálendő, amikor ezt a zárszámadást tárgyaljuk és a korábbi költségvetéseket nézzük, és ezen forrásbőség tekintetében talán közmegegyezés alakul ki közöttünk, ha kijelentjük, hogy a mindenkori magyar kormányok és a mostani kormány egyszerűen nem kezdte meg a magyar gazdaság szerkezetének alapvető, gyökeres átalakítását. Biztos vagyok benne, hogy tudnak önök mondani olyan kozmetikai jellegű változásokat, amelyeket én is üdvözölni fogok, és biztos, hogy sok mindenben egyetértünk, de gyökeres szerkezetátalakításba Magyarország Kormánya egy különösen forrásbő időszakban nem kezdett, ebből kifolyólag most, amikor Nyugat-Európából és Észak-Európából is mínusz 6, mínusz 7 százalékos adatokat látunk, akkor önök is elismerik - nem tudják tagadni -, hogy ezek a negatív tendenciák egy ennyire kített gazdaságba óhatatlanul begyűrűznek, elkerülhetetlen módon roncso-lják azokat a meglévő, szerintem sokkal szerényebb eredményeket is, amelyek kétségkívül megvannak, és amelyeket az utóbbi években ez a nemzetgazdaság fel tudott mutatni.

S azt látjuk továbbra is, hogy Magyarországon egy elképesztően torz adópolitika megagyazott annak, hogy ez a gazdasági szerkezetátalakítás el se indulhas-son. Hiszen Európa legnagyobb áfakulcsa és majd-nem a legkisebb társaságiadó-kulcsa olyan torzuláso-kat rejt magában, amely bizonyítványt állít ki egyébként a mindenkori magyar kormány teljesítményéről is. Azt látjuk, hogy demográfiai fordulatról beszél ez a kormány - helyesen, támogatom benne, az utolsó ilyen irányú indítványát is meg fogom szavazni, ha az értelmes, és valóban a polgárok érdekeit szolgálja -, de hölgyeim és uraim, hogy csatlakozik ehhez a kép-hez, hogy Magyarország Kormánya egy ilyen győzelmi jelentéses időszakban, amiről tetszetek beszélni, még mindig fenntartja a gyermeknevelési cikkek 27 száza-lékos világrekorder áfakulcsát? Hogy tudnak önök de-mográfiai fordulatról beszélni, ha gesztusértéken ezt a néhány milliárd forintos gesztust sem gyakorolják a magyar állampolgárok, a családok felé? Értem én, hogy a családtámogatási intézkedések más szeleteivel

igyekeznek hatni és kedvezni, ugyanakkor ez egy szelektív kedvezmény, ez jellemzően a felső középosztálytól fölfelé érvényesül. Bárcsak úgy lenne, ahogy önök eredetileg gondolták, hogy ez majd leszűrődik a többi társadalmi csoporthoz, de ennek a leszűrődésnek a jeleit mi az utóbbi években nem találtuk meg.

Rögtön ki is térek, mondjuk, a CSOK intézményére, amit mi egyébként szavazatunkkal is támogattunk, nem csak retorikailag. Viszont azt látjuk, hogy a kedvezményeshitel-tömeg odaadása egyáltalán nem járhat olyan hatásokkal, mint a támogatási tömeg kedvezményes formában történő odaítélése. Tehát azt látjuk, hogy amíg csak új ingatlanokra lehetett elérni kedvezményes hitelt, különböző kedvezményes formákat, addig ez felső középosztálytól fölfelé tudott kedvezni. Én azt szeretném látni, ha a használt ingatlanok tekintetében is nemcsak a hiteltömeget adnák oda, hanem támogatásban is részesülhetnének azok a magyar fiatalok, azok az életüket elkezdők, akiknél nem egy tipikus élethelyzet az, hogy önálló otthont szereznek, mert nem tudnak anyagiak hiányában ilyet tenni.

Ugyanígy fájó módon hiányzik egy bérlakásprogram is. Ha ilyen forrásból helyzet állt elő, ráadásul uniós források is megnyithatók lettek volna egy bérlakásprogram irányába, akkor bizony kellett volna azok felé is indítani és konkrét lépéseket, gesztusokat tenni, akik nem képesek saját ingatlant, saját otthont vásárolni, ugyanakkor egy bérleti forma rengeteget segítene az ő életükön.

Mi történt ehhez képest? - és lehet, hogy ez nem található a zárszámadás különböző háttéranyagaiban, de idekapcsolódik, hiszen húsbavágó. Azt az egyetlen lehetőséget, amivel egy magyar fiatal, mondjuk, a CSOK önrésztét össze tudta szorgalmazni gyűjteni, a lakáscélú előtakarékoságnak az állami támogatását, ez a kormányzat elvette, államtitkár úr. Kérek egy konkrét választ arra, hogy mit adott helyette, tehát milyen kilátásokat adott annak a fiatalnak, aki a CSOK önrésztét korábban LTP-vel, államilag támogatott előtakarékosági formulával tudta összehozni, évek munkájával. Nincsen ehelyett most a piacon semmilyen elérhető kedvezmény.

Ott a CSOK a tehetősebbek számára, de egyébként idehozhatnám, bár nem tartozik a vitához, ezért nem fogok mélyebben belemenni, csak egy mondat erejéig, azt a babavárót is, amelyet közvetlen ismeretési körömből gyermeket éppen vállaló fiatal pár azért nem kapott meg, mert az egyikük tb-jogviszonya talán 25 napig hiányzott, amikor kisvállalkozóként különböző járulékokat illető vitája volt, és több évvel ezelőtt kimaradt egy hónap a járulékfizetésből, amit nagyon szívesen pótolna, kompenzálna, adott esetben büntetőtételekkel súlyozva, de nincs erre lehetősége, úgy elhajtották az érintett intézetből, mint annak a rendje, vagy pontosabban, mint ahogy nem szabadna, hogy a rendje legyen.

Tehát olyan rendszerszintű problémákat látunk, amelyek kizárják széles tömegeket a kedvezmények köréből, és a kedvezményezették között tartanak sze-

rencsés társadalmi osztályokat, de ugye nem csak nekik akarunk Magyarországon Kánaánt építeni. Én mindenkinek szeretnék, aki becsületes állampolgára ennek az országnak.

S azt is látjuk - a társasági adó volt a másik tényező, amit említettem, a torz szerkezet egyik kulcsaként. Ez a társasági adó egy közvetlen adófajta, az adó alanya és megfizetője jellemzően ugyanaz, és ez pedig az EU-s szabályok szerint lehetőséget adna arra, hogy Magyarország bizony előnyben részesítse kis és közepes méretű vállalatát, valamint magasabb kulcsokat állapítson meg multinacionális cégek számára. Ehhez képest ellentétes irányú folyamat zajlott le az utóbbi években. Amiben nem tudok különbséget tenni az Orbán-kormányok és a korábbi kormányok között, az a multicégek indokolatlan és állandó kedvezményezése. Olyan elképesztő kedvezménytömegeket tetszetek biztosítani ezeknek a társaságoknak, ami tökéletesen indokolatlan volt. És azt látjuk, hogy mind a munkahelyteremtési beruházások, pontosabban támogatások, amelyek egy bizonyos időre, másfél-két évre adott esetben a teljes munkabértömeget is fedezni tudják egy-egy munkahely tekintetében, mind az infrastrukturális támogatások nem voltak olyan fontos faktorok egy multicég gyártó sorának az idehozatala tekintetében, mint ahogy azt önök tetszenek gondolni.

(10.30)

A végeredmény az, hogy a top 12 multicég, amely vizsgálat tárgyát képezte, adott esetben kevesebb mint 1 százaléknyi adóterhet vállal Magyarországon, ha súlyozzuk mindezt a nekik odaítélt támogatásokkal; miközben Csehországban teljesen ugyanezen társaságok 18 százalék fölötti adófizetést vállalnak százalékos formában. Elképesztő a szakadék, államtitkár úr. Én megértem, hogy Csehország lassan már a fejlett világhoz felzárkózó valami, és egy egészen más klubban játszik, vagy egészen más kávéházban fogyaszt, mint mi. Azt is megértem, hogy ezen különbségek lecsapódnak abban, hogy egy mindenkorai kormány hogy bánik a multicégekkel, de ekkora, 18-szoros szakadékot, államtitkár úr, nem tartok megmagyarázhatónak, főleg akkor nem, ha megvizsgálom a magyar bérszínvonalat.

Önök előszeretettel beszélnek impresszív bérnövekményről, ugye, most már 10 százalék fölötti adatokról. Nem kívánok belemenni abba, hogy most napjainkban, tehát nem a zárszámadás tárgyát képező költségvetés idején, hanem most napjainkban hogyan nyomja föl a bérszínvonalat, mondjuk, az, hogy önök megszüntették a kafetériát. A munkaadók ezt nyilván beépítették a munkabérbe, a kafetériaelemek megszűntek, ettől pedig a munkabér látszólag megy föl, de az a szerencsétlen munkavállaló ugyanannyi pénzt kap kézbe. A tárgyalt időszakunkban, ugye, még nem ez volt a jellemző tendencia, tehát ne legyünk inkorrektek, ne a mostani bajokat vetítsük ki a múltba, de

azt kell mondjuk, hogy a magyar nettó bérek legfeljebb a szintén sereghajtó lett vagy litván keresetekkel versenyezhetnek, versenyezhetek az utóbbi években, és nem igazán tudtunk előzni Európában. Azt látjuk, hogy mind regionális szinten, mind európai uniós szinten a magyar bérek továbbra is a sereghajtók között vannak, és ha euróban vizsgálnánk a magyar órabéreket, akkor valami egészen elképesztő leghátul kullogást találnánk Európában.

Mi a baj ezzel, államtitkár úr? Én üdvözlöm a bérnövekményt, főleg akkor üdvözlém, ha ez termelékenységnövekménnyel ugyanilyen fokon járna, mert akkor lenne fenntartható. Viszont azt is látom, hogy a - most már nem túlzás kijelenteni - tudatosan alacsonyan tartott forintárfolyam mennyit zabál fel ebből a bérnövekményből. Nem az iPhone-ok példájából akarok kiindulni, ami normális forintárfolyam mellett 30-40 ezer forinttal olcsóbb lenne most Magyarországon, hanem egyszerű importélelmiszerekből, amelyek egy tipikus fogyasztói kosárban, államtitkár úr, megjelennek. Ezek a tipikus importtermékek - és bárcsak lenne nekünk mindenből itthon termelt, de sajnos nincsen - sokkal drágábbak egy tudatosan alacsonyan tartott forintárfolyamból kifolyólag, nem akarom azt mondani, hogy annak köszönhetően, inkább abból kifolyólag, és ezt a drágulást a magyar lakosság, a magyar polgárok fizetik meg. Nominálisan lehet bérnövekményről beszélni és kell is, tehát nem akarom elvitatni azt, ami megvan ezen a piacon, azt ugyanakkor látni kell, hogy ezek rendszerben működő dolgok, súlyozni kell mindezt egyrészt az inflációs ráta hatásaival, másrészt pedig azzal, hogy az importra rakódó ilyen indokolatlan, szerintem indokolatlan terhek mennyit visznek el ebből a bérnövekményből.

Itt jön az a pont, államtitkár úr, ami a multik kapcsán felmerül megint: ez a kormány nem volt elég bátor ahhoz, hogy a multcégekkel kötött stratégiai megállapodásokat górcső alá vegye, ezeket újratárgyalja. Én ezt tenném, tehát, mi a Jobbikkal ezt tennénk, újrainyitnánk ezeket a fejezeteket, és kikötnénk legalább a termelékenységnövekménynek megfelelő bérszínvonal-rendezés hosszú távú koncepcióját ezekben, tehát azt, hogy legalább szép lassan kezdjenek el az itt fizetett bérek a lehetőségekhez mérten közelíteni a nyugati átlaghoz. Ezt a közeledést önök nem tudták felmutatni az elmúlt kilenc évben, és talán ez a leginkább fájó pont Magyarországon. Nem lehet ugyanis forintban mérni azoknak a fiataloknak, családoknak a hiányát, akik távoztak Magyarországról a megélhetés lehetetlen mivolta miatt vagy amiatt, mert egyszerűen úgy érzik, hogy egy önálló otthon megszerzésének a lehetősége politikai science fiction a számukra, vagy közéleti science fiction és elérhetetlen. Nem tudnak 15 évet adni az életükből arra, hogy LTP híján, különböző tisztességes takarékoskodási formák híján ők egyszerűen nélkülözve egy saját 70 négyzetméteres lakás miatt ezeket az évtizedeket vagy akár éveket elveszítsék.

Azt is el kell hogy mondjuk, ha demográfiai célokat fogalmazunk meg, és én üdvözlöm, hogy vannak

ilyenek, akkor ezeket tettekkel kell alátámasztani. Tehát nem elég nekünk az esti sörözés közben hangozó és nagy hangon kijelenteni ezeket a célokat, ezeket férfiasan alá kell támasztani cselekvéssel, bér-lakásprogrammal, lakáscélú előtakarékoság állami támogatásával, olyan otthonteremtési programmal, amely le tud szűrődni mindenkihez; az áfarendszer radikális átalakításával a magyar polgárok érdekében, főleg, ha a bevételi várakozások jellemzően meg is haladják, tehát a realizált bevételek meg is haladják a bevételi várakozásokat. Ez most már nem egy évben volt kimutatható, van tartalék ebben a rendszerben, nem tovább kell tehát adóztatni az érintetteket, a polgárokat, hanem át kell alakítani ezt a szisztémát.

Társasági adó tekintetében nem azt mondom, hogy bármilyen társasági adót azonnal emelni kellene. Azt mondom, gondolják végig, hogy differenciáljanak multcég és magyar vállalkozás között, a kedvezménytömeg pedig csapódjon le végre magyar vállalkozásoknál. Az utolsó társaságiadó-belenyúlásukkor a magyar vállalkozásokat 1 százalékpont pluszkedvezmény érte, a multcégeket ennek többszöröse. Azt hiszem, ez beszédes adat. Azt is el szeretném mondani, hogy mindez akkor érne valamit, már a tisztességes belenyúlás, ha az államadósság-menedzsment is változna. Értem én, hogy kiemelik azt a mutatószámot, amit jellemzően a piac használ, és a GDP-arányos államadósságot nézik, de emlékszem még 2010-re, önök is itt voltak, sokan önök közül is, én is, jellemzően azt hallottuk, hogy a magyar gazdaság a fideszes szerkezet alapján majd elkezd kinőni az államadósságot. *(Dr. Hargitai János: Így is van.)* Ugye, emlékeznek erre a „kinőni” kifejezésre? Az évi törlesztési teher majd egyre alacsonyabb és alacsonyabb lesz, végül pedig az az ezermilliárdos nagyságrendű teher majd szépen elkezd elpárologni, a felszabaduló forrásokat pedig lehet értelmes célokra fordítani.

A helyzet azóta annyit változott, hogy az államadósság szerkezete kétségkívül javult, ebben szerintem közmegegyezés van közöttünk, a százalékos aránya némiképp csökkenést mutatott bizonyos időszakokban, viszont nominálisan ez az adósságteher folyamatosan nőtt, nagyjából egy éves ezermilliárdos nagyságrenddel, és az éves, nagyságrendileg ezermilliárd forintos törlesztési tehertől nem tudott szabadulni Magyarország. Pedig gondoljuk végig, ha ennek az évi ezermilliárdnak csak a fele rendelkezésre állna szabadon felhasználható forrásként, évente egy bér-lakásprogramot vagy egy egészségügyi korszerűsítési programot keresztül lehetne vinni belőle. Tehát ezek az elképesztő mutatók. Tíz év alatt nem változott rendszerszinten semmi egy elképesztően forrásbő időszak tekintetében.

Elhangzott itt a családok évét illető kifejezés, amikor a győzelmi jelentésben azt hallhattuk, hogy nemcsak a bérek növekedtek, a GDP és az államadósság és a többi, hanem még bizony családok éve is volt. Szeretném önöket emlékeztetni arra, amit rendszerint elfelejtjenek, hogy az úgynevezett családok évében több mint ezer magyar családot kivágtak az

otthonából az utcára, a gyerekeket több esetben elvitte a gyámügy, és ezek a volt hitelkárosultak a mai napig nyögik annak terheit, hogy állam, közjegyzői kar, visszaélő végrehajtók és bankok, pénzüzetek együttesen legalizált módon kifosztották ezeket az embereket, olyan tartozástömegeket kimutatva papíron, amelyeket, ha az ember faluhelyen tesz meg, akkor uzsorázásért elviszik és a vádlottak padjára kerül. Itt ez nem történt meg, ugyanakkor a végrehajtási rendszer visszaéléseitől kísérve emberek tömegei kerültek indokolatlanul az utcára.

Nagyon sokszor kapacitáltam önöket arra, hogy ilyen jogszerűtlen kilakoltatásokon jelenjenek meg, vagy akár jelenjünk meg együtt. Sajnos, egyszer sem tettek eleget ennek a meghívásnak, de könnyörgöm, akkor legalább a családok éve jelzővel bánjunk óvatosabban, mert ezeknek az embereknek a tragédiája nem elhallgatható, ők nem vonalkódotok egy tervezési sorban vagy egy költségvetésben, egy zárszámadásban. Ezek élő emberek, szintén családtervezési célokkal. Valószínűleg ők is több gyermeket vállaltak volna, mint ahányat tudtak, ha ebből a helyzetből valaki kisegíti őket. Egy piaci típusú forintosítás nem segítség a számukra. Látható, hogy a kilakoltatások most is ezerrel pörögnek. Az a kérésem, hogy legalább e tekintetben, ha nem is ezen vita tárgya, a kilakoltatási moratórium azonnali meghirdetésével adjanak, adjunk levegőt ezen emberek számára addig, amíg a sorsuk rendezhetővé válik.

Azt is el kell mondjam, a 27 százalékos áfa negatív hatásai, a tudatosan gyenge forint negatív hatásai egész egyszerűen aláássák azokat a statisztikai eredményeket, amelyekről önök beszéltek. El kell hogy mondjuk, az infláció sem pontosan úgy mozog, mint ahogy elmondták, tehát ennek a hatásai is azért képesek nemcsak a bérnövekményt aláásni, de az említett árfolyamból eredő károkat is. De a legfontosabbak nyilvánvaló módon a demográfiai célok lennének, hogy - azt kell mondjam, hogy Magyarországon a népességnövekmény beindításáról igen nehéz beszélni a jelen körülmények között - a következő évtizedekben legalább a zuhanás mértéke lassuljon. Államtitkár úr, az a sajnálatos tapasztalat, hogy az idevágó mutatószámok, tehát nemcsak az élveszületések száma, a halálozások száma, de most már a termékenységi mutató is romlásnak indult, egy átmeneti és általam üdvözölt növekedés után sajnálatos módon itt is romlás következett be.

(10.40)

Ezekből a jelekből önöknek és nekünk is tanulnunk kellene. El kellene érni, hogy legalább ezen az egy területen a pártpolitikai szempontok ne domináljanak ennyire, és közmegegyezés jöjjön létre, olyan közmegegyezés, amelyet minden kormány adott esetben betart, sőt az Alaptörvénybe is kerülhetne ebből valami, egyáltalán nem vagyok ellene. De az látható, hogy miközben minden létező mutatószám demográfiai fronton romlik, a kormány mit csinál: ugyanolyan

stílusú győzelmi jelentéseket tesz, sikerpropagandát folytat, miközben a számok - bárcsak ne így lenne! - nem önöket igazolják.

Én nem várom az élveszületések számának azonnali emelkedését, mert szakmaiatlan lenne. Bár egy államtitkár úr a héten ránk szólt, hogy ne szakmaizunk már - az ő kifejezésével élve; ezt majd ő lefordítja magyar nyelvre -, én mégis szeretnék azért szakmai megközelítést alkalmazni. Tehát nem ért feltétlenül a demográfiai szakmához az, aki most az élveszületések számának robbanásszerű emelkedését várja. Mi a zuhanás lassulását várjuk, hiszen látjuk a halálzási adatokat is, ehhez ugyanakkor a termékenységi arányszám növekedésére van szükség, és arra, hogy azok a társadalmi csoportok, akiktől várják ezt a robbanást, kedvezményekben részesüljenek. Ehhez kell, államtitkár úr, a bérlakásprogram, ehhez kell a lakáselőtakarékoság, és ehhez kell a magyar bérek átfogó, hosszú távú rendezése. Még egyszer mondom: nem úgy, hogy megszüntetik a kafetériát, a munkaadó beépíti ezt a kafetériát a munkabérbe, emiatt a kafetéria elvész, a munkabér nő, önök pedig a híradóban elmondják, hogy nőttek a munkabérek. Látható, hogy ez igazából hamiskártyázás. Ez nem őszinte. Azt szeretném, ha a következő zárszámadási vita során, vagy talán kettővel később, amikor a mostani folyamatok alakítják az akkori eredményeket, őszintén tudnánk örülni azoknak az elmozdulásoknak, amelyek pozitív irányúak. De ez győzelmi jelentésekkel nem megy.

Az eredeti kérdésre válaszolva, tehát hogy kinek kell elnézést kérni: úgy érzem, azoknak, akik a magyar jövődéből ezt az évtizedet feláldozták, nem használták fel megfelelően ezt a forrásbő időszakot, elárulták a magyar fiatalok egy részét, gazdasági szempontból egészen biztosan, de még mindig visszafordítható ez a hajó. Ha őszinték a szándékaik és jó javaslatokat terjesztenek be ide, ránk számíthatnak. Ellenkező esetben viszont, ha a jövőnek ez a felélése, felzabálása folytatódik, akkor a kritikus szemünk és hangunk az utolsó pillanatig itt lesz. Köszönöm a figyelmet. *(Taps az ellenzéki padsorokból.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, Z. Kárpát Dániel képviselő úr. Most megadom a szót Hargitai János képviselő úrnak, a Kereszténydemokrata Néppárt képviselőcsoportja vezérszónokának.

DR. HARGITAI JÁNOS, a KDNP képviselőcsoportja részéről: Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Országgyűlés! Államtitkár Úr! Számvevőszéki Elnök Úr! Azt gondolom, amikor Szűcs Lajos képviselőtársam azt mondta, hogy talán a 2018-as költségvetés zárszámadása kapcsán ellenzéki képviselők elnézést kérhetnek azért, mert annak idején, a költségvetés elfogadása során ezt-azt állítottak a költségvetésről, amikor ezt az elnézés-kérését várta, természetesen nem gondolta komolyan, hisz ez a szereposztás ezt nem is teszi lehetővé. Nyilvánvalóan az ellenzéki képviselők a zárszámadás vitája során is megteszik azokat a bíráló észrevételeiket, amelyek tőlük teljesen természetesek. Ezt hallottuk most Z. Kárpát Dánieltől is.

Nem mintha nem lenne municiójuk, amikor bírálják költségvetést vagy költségvetési folyamatokat. Mi nem gondoljuk, hogy az, amit csinálunk, úgy tökéletes, ahogy van. A zárszámadás és a költségvetés mégiscsak számokról szól, számokról pedig óvatosan beszélünk, mert minden számnál lehet nagyobbat mondani. Ez nem könnyű, meg is teszik ilyenkor képviselők, vannak eredmények.

De nézzünk egy közép-kelet-európai összevetést: vannak eredményeink! Ezeket mind mi is tudjuk, tehát nem gondoljuk, hogy annál, ami most az asztalon van, csodálatosabbat el nem lehet képzelni (*Z. Kárpát Dániel: Megnyugodtam!*), de az igazi, reális összevetés az - és én majd erre teszek többször kísérletet -, hogy honnan indultunk és hova jutottunk.

Mindig megjegyzem, hogy a közép-kelet-európai összevetések fontosak, mert körülbelül ez az az országcsoport, amelynek tagjai ugyanazt a történelmet élték meg, mint mi, ezért az ilyen kitekintés is hasznos. Amikor ezt megteesszük, akkor én mindig elmondom önöknek, amit önök persze tudnak, hogy mi vagyunk az egyetlen ország, amely olyan hatalmas adóssághegyeket örökölt még a rendszerváltás előtti időkről, amit ezek az országok nem cipelnek, és mi ennek a terhét bizony még évtizedeken keresztül cipelni is fogjuk.

Tetszett az a megközelítés, amit számvevőszéki elnök úr tett, az a történelmi megközelítés, hogy viszonyult gyakorlatilag 1848-ig és a későbbi időkre, amikor az akkori jogszabályok megalapozzák az Országgyűlés költségvetési jogát, benne az akkori ellenőrző szervezet, a mai Állami Számvevőszék szerepét.

Az a szerepfelfogás is tetszik, amelyet az Állami Számvevőszék részéről most már évek óta tapasztalok és talán egyre inkább tapasztalok, hogy a maga álláspontját úgy fejt ki egy költségvetés vagy a költségvetés zárszámadása során, hogy nemcsak szűken számokról beszél, nemcsak a törvényi minimum teljesítésére törekszik, hanem az elnök úr gondolataiban is társadalompolitikai gondolatok vannak, és ha úgy tetszik, úgy foglal állást egy zárszámadás elfogadása során az adott törvénytervezetről, hogy egyben kiolvasható belőle az is, hogy az ő intézménye, mondjuk, a továbbiakban mit sugall az Országgyűlésnek. Ez a szerepfelfogás az én álláspontom szerint csak helyeselhető.

Mivel önmagában egy költségvetési év nehezen értékelhető, fontos az, a 2018. év értékelése során legfontosabb az, hogy vizsgáljuk, honnan indultunk és hová jutottunk. Ez lehetőséget ad arra, hogy én ne csak az 1848-as törvényekre utaljak vissza, amit megtett elnök úr, ezért én nem teszem, hanem az Alaptörvényünkre. Ugyanis az Alaptörvény abban az időszakban születik, amikor mi kényszerből is, meg a saját szándékaink szerint is radikálisan szakítani akarunk azokkal a folyamatokkal, amelyek a költségvetési gondolkodást jellemezték, és amelyek tökéletesen csődhelyzetbe vitték 2010-re az országot.

Amikor megalkottuk az Alaptörvényt, annak végre lett mára egy vaskos, közpénzekkel foglalkozó fejezete, nyolc szakasz, az Alaptörvénynek nagyon

meghatározó része. Meggyőződésem, hogy az Alaptörvényben megfogalmazott gondolatok és azok a kényszerek, amelyeket mi szándékosan húztunk magunkra, sem teszik lehetővé számunkra azt, hogy úgy gondolkodjunk gazdaságpolitikáról, költségvetési politikáról, ahogy tették elődeink, mert az könnyen leírható volt: ha pénzbőség van a világ gazdaságában, nyúlunk mások pénzéhez, költsük el, aztán majd lesz valami. Körülbelül ez volt a költségvetési politika lényege az önök idejében. Ennek eredménye lett az, hogy az első Orbán-kormány, mondjuk, 56 százalékos GDP-arányos államadósságából ezt önöknek sikerült felvinni 80 százalékra, és igen, ennek terheit nyögjük ma is és nyögni fogjuk sokáig.

Most is azt mondom: nincs más lehetőség, csak ennek az államadósságnak, ha úgy tetszik, kinövése. Lehetne nyilvánvalóan úgy is gondolkodni, hogy a megtermelt pluszforrásokat sokkal nagyobb mértékben államadósság törlesztésére fordítanánk, ez viszont a növekedéstől vonna el lehetőséget. Tehát én azt gondolom, hogy itt jó úton jár a kormány, és eredménynek tekintem azt, hogy ebben az időszakban, tehát 2010-től kezdve most a 2018-as költségvetésig 70,2 százalék a GDP-arányos államadósság, és az 80-ról indult. Nem egészen tíz év alatt 10 százalékpontot sikerült ezen szorítani. Ezek jó tendenciák, és nyilvánvalóan ez folytatható is.

De még az Alaptörvényénél maradván néhány gondolat erejéig, ha már szóba hoztam, az Alaptörvény kiegyensúlyozott, átlátható és fenntartható költségvetési gazdálkodást vár el a kormánytól. Azt is mondja az Alaptörvény, hogy közpénzekkel való gazdálkodás átlátható és nyilvános szerkezetben kell hogy történjen. Ezért előírja azt is, és ezeket a kérdéseket mind vizsgálni lehet és teszi az Állami Számvevőszék, hogy a költségvetési törvény és a zárszámadási törvény, tehát a költségvetés végrehajtási törvénye azonos szerkezetben készüljön, átlátható legyen, és észszerű részletességgel tartalmazza a bevételi és kiadási tételeket.

Az ÁSZ ennek kapcsán nagyon sok megállapítást tesz, én csak a legfontosabbakat idézem, mert képviselőként ezeket kell mérlegelnünk. Az Állami Számvevőszék azt mondja a képviselők elé letett anyagában, hogy az adatok, amelyeket a zárszámadási törvény tartalmaz, megbízhatóak, a 2018-as zárszámadás valóságghű. Ezt az állítást fogalmazza meg a Számvevőszék. Azt is mondja, hogy a Pénzügyminisztérium az államháztartási törvény szabályait maximálisan betartva, megfelelő szerkezetben, megfelelő tartalommal készítette el ezt a törvényt, hozzáteszem, megfelelő időben, és így tudjuk most tárgyalni ezt a tervezetet.

(10.50)

Azt is megállapítja az Állami Számvevőszék, hogy a költségvetési intézményrendszer, tehát a teljes intézményrendszer a közpénzekkel való gazdálkodás szabályszerűségét biztosította. Ezek mind alaptörvényi, tehát alkotmányos elvárások. Ezek formái megközelítések voltak, de nyilvánvalóan nagyon fontosak.

Ha a tartalmi kérdésekre térünk rá, itt tudunk már érdemben vitázni, ez ad nekem lehetőséget arra, hogy visszatekintsek a problémás időszakra, és 2018-at annak fényében értékeljük, hogy honnan indultunk és hová jutottunk. És ha ezt vizsgáljuk, akkor megállapíthatjuk, hogy minden probléma ellenére, amit esetleg önök jogosan felvetnek egy-egy részletkérdés kapcsán, a 2018-as költségvetési év a legjobb költségvetési év 2010-hez képest. A makroszámok ezt igazolják. Ez azért tudott megvalósulni 2018-ra, mert 2010 óta a kormányfő gondolkodása a költségvetésről és a gazdaságpolitikáról változatlan volt. 2018-ban is a hiányt alacsonyán akarta tartani a kormány, és tartotta is. Fontos volt számára, hogy csökkenjen az államadósság - az Alaptörvényre visszautalva persze ez alaptörvényi elvárás is -, növekedjen a versenyképesség, bővüljön a foglalkoztatás, és az ország növekedési potenciálja erősödjön.

A hiány kapcsán megállapíthatjuk, hogy 2018-ban 2,4 százalékra volt tervezve a hiány, és 2,3 százalékra teljesült. Ha visszatekintek mindig oda, ahonnan indultunk, emlékezzünk arra, egy dolog, hogy a szocialista kormány milyen hiánycélokat tervezett bele a költségvetésbe, a valóság mindig teljesen más volt, mert a hiány rendszeresen elszállt. Persze, az nem magától száll el, hanem hagyták, hogy ezek a folyamatok így alakuljanak, és ennek eredménye volt az államadósság drasztikus megugrása az első Orbán-kormányhoz képest. Én eredménynek tekintem, hogy 2018-ban már arról adhatott számot ez a zárszámadási törvény, hogy GDP-arányosan 70,2 százalékra sikerült mérsékelni a valamikor jóval nagyobb államadósságot.

Biztos vagyok benne, hogy az utóbbi évek költségvetési gazdálkodásában, gazdaságpolitikai gondolkodásában egy nagyon fontos momentum volt a 2016 végén elfogadott megállapodás a kormány és a gazdaság különböző szereplői között. Álmodni nem mertünk korábban arról, hogy erre egyszer valaha képesek leszünk. Most több évre előre sikerült megállapodni a gazdasági szereplőkkel. Ez kiszámítható környezetet jelent a gazdaság szereplői számára, és az eredmények tetten érhetőek a mindenkori költségvetésekben és a mindenkori zárszámadásokban.

Ennek a megállapodásnak az eredménye az, hogy növekednek a bérek, nyilvánvalóan a munkáltatók döntései folytán, hisz ők biztosan számíthatnak arra, hogy ennek megfelelően a kormány csökkenti az ő adóterheiket. Ez ennek a megállapodásnak a lényege. Ennek eredménye az, hogy mivel a gazdaság szereplői számára van egy kiszámítható gazdaságpolitikai környezet, növekedik az ő beruházási hajlandóságuk - a 2018-as növekedési számokban ez nagyon visszaköszön -, és a kormányzat céljainak megfelelően nőtt és nő a foglalkoztatottság. Nyilvánvalóan a megállapodásnak is köszönhetően az átlagbérek 10 százalékkal tudtak nőni, ami hihetetlenül szép eredmény, bár lehetne hasonlókati is teljesíteni az elkövetkezendő években. Nehéz lesz, sőt, nem lehet ezt tartósan teljesíteni, de azt gondolom, hogy ez a 10 százalékos növekedés egy említésre méltó, szép eredmény.

Összességében azt mondhatom, hogy 2018 végén már a hatodik olyan negyedévet éltük meg, amikor 4 százalék fölött volt a gazdaság növekedési üteme. Az EU-n belül a 2018-as év a harmadik legnagyobb ütemű növekedést hozta, erre büszkék lehetünk. Z. Kárpát Dániel sem vitatta, államtitkár úr pedig hosszasan ecsetelte is, hogy ez a növekedés most már egy sokkal egészségesebb gazdasági szerkezet növekedése, tehát több szektor közös teljesítményének eredménye ez a növekedési ütem.

Az nagyon fontos, hogy 2018 egy olyan költségvetési év volt, amikor a növekedésünket a külső tényezők kevésbé ösztönözték, sőt fékeztek, már negatív folyamatok voltak a nemzetközi gazdaságban, ezt a növekedést mégis produkálni tudtuk. Terveztszinten 4,3 százalékra terveztük a növekedést, és ezt 5,1 százalékra sikerült teljesíteni.

Lehet, hogy vitatható, hogy miért pont GDP-számokról beszélünk. Azért beszélünk erről, mert a világ GDP-számokban méri az országok teljesítményét, és ha csak ezt a számot mondom, akkor nem kérdés az, amit államtitkár úr mondott, és én csak ráerősítettem, hogy ez, ha úgy tetszik, az eddigi legsikeresebb költségvetési évünk, és annak a zárszámadása. Az ország belső tényezői is jócskán hozzájárulnak ehhez a növekedéshez.

Jól jellemzi ezt, hogy a háztartások fogyasztása 4,9 százalékkal tudott növekedni 2018-ban. S a másik nagyon fontos dolog: megint visszaköszön az, amit mondtam a hatéves megállapodásaink kapcsán. Kiszámítható gazdasági környezet, a nemzetgazdasági beruházások 17,1 százalékkal nőnek a tervezett 12,9 százalék helyett. Tehát egy jelentős növekedési, beruházási többletről beszélhetünk.

Sok minden belejátszik ebbe, nyilvánvalóan az uniós források ügyes felhasználása is. Eltökélt célunk volt, hogy ezeknek a pénzeknek jó részét a gazdaságnak biztosítjuk. Utalok itt egy tényezőre, az otthontermelési programra, ami jócskán befolyásolta a nemzetgazdasági beruházásokat, de a vállalkozások saját kapacitásnövekedése is; tehát amikor a vállalat azt mondja, hogy van jövőm ezen a magyar piacon, akarok beruházni, akarok növekedni, mert a kormány gazdaságpolitikája is megágyaz ennek.

S persze - előbb a jobbikos képviselő úr bírálta ezt - nyilvánvalóan olyan tényezők is belejátszanak ebbe, hogy Európa legalacsonyabb társasági jövedelemadóóját fizettetjük az itt megtelepedő vállalkozókkal. Ez is egy olyan tényező, ami ösztönzi a beruházásokat. Az export 2018-ban 4,3 százalékkal nőtt, az import 6,8 százalékkal. Még mindig elmondhatjuk azt, hogy a külkereskedelmi mérleg 2018-ban is többletet mutatott, bár csökkenő többletet, mint korábban. Ezekből a megjegyzésekből is értünk, hogy ez egy csökkenő többlet, de továbbra is többlet.

A foglalkoztatottak a társadalompolitikai gondolkodásunk homlokterében mindig ott vannak. Az Orbán-kormány 2010-ben indulva egy világos társadalomképpel rendelkezett, és nemcsak cselekvő kormány akart lenni, hanem a valóságban is cselekvő kormányként mutatta meg magát.

Ez nagyon jól megmutatja magát mindig abban, hogy milyen foglalkoztatási mutatókat örököltünk 2010-ben, és hova jutottuk el mára. Csak 2018-ban 1,1 százalékkal nőtt a foglalkoztatottak száma, ráadásul úgy, hogy a versenyszférában 2 százalék a növekedés, a közfoglalkoztatásban pedig 0,3 százalékos a csökkenés. Elsősorban a közfoglalkoztatottak száma csökken.

Tehát működik az a gazdaságpolitikai gondolkodás, hogy átmenetileg, amíg a családok bajban vannak, ameddig nagyon nagy a munkanélküliség, addig mankót adunk azoknak a szegény sorsú egyéneknek, akik korábban évtizedeken keresztül nem jutottak munkához, egy munkaalapú társadalomban őket is valamilyen módon foglalkoztatjuk. A közfoglalkoztatás nem a világ legcsodálatosabb dolga, de a semmihez képest nagyon sok, s mára eljutottunk oda, hogy gyakorlatilag elfogynak a közfoglalkoztatottak, mert a normál munkaerőpiac felszívja őket.

2018-ban 4,5 millió ember volt foglalkoztatott, a munkanélküliségi ráta ennek megfelelően 3,7 százalék volt. Megint visszautalhatnánk arra, hogy honnan indultunk: 10 százalékos vagy 10 százalék feletti munkanélküliségi adatokról is beszámolhatnánk, és ez most 3,7 százalék. Ma már az ország több pontján munkaerőhiány van, keresik és vadásznak a munkaerőre. Nyilvánvalóan a 2018-as év viszonylag szép foglalkoztatási eredményei mögött a munkavédelmi akciótervek eredményessége is ott van, amiről külön lehetne beszélni.

(11.00)

Az inflációt tervezet szintjén 3 százalékra terveztük, ez 2,8 százalékra teljesült, tehát szerényebb volt, mint amennyire azt terveztük. Igen, én is megemlíthetem azt, ami az embereket elsősorban érinti, mert talán kevésbé az autó, bár az autó is, mert nyilvánvalóan minden család autót használ, tehát a gépkocsik árának növekedése, de nem ez az izgalmas kérdés, hanem sokkal inkább az élelmiszerárakban bekövetkezett - zöldségre, gyümölcsre gondolva, bizonyos tejtermékekre gondolva - növekedés az, ami itt megemlíthető.

Az államadósságról már a mondandóm elején szóltam, itt csak ráerősíték, hogy 2011-ben GDP-arányosan 80 százalék volt a magyar államadósság, 2018-ban ez 70,2 százalék. Soha ne legyen szűk tíz évünk rosszabb, ilyen mértékben csökkenjen az államadósság, akkor tényleg kinőjük ezeket az iszonyatos terheket, amiket az ország eddig is cipelt, és még sajnos sokáig cipelnie kell. Z. Kárpát Dániel is megemlítette az államadósság belső szerkezetének változását, fontos, a kormány nagyon sokat tett érte, 2011-ben még 53 százalék volt a devizaarány, ez 2018-ban 23 százalékra csökkent, és a külföldiek mint az államadósság hordozói 65 százalékról 36 százalékra csökkentek. Tehát ezek nagyon fontos belső elmozdulások.

Ezek a jó gazdaságpolitikai mutatók, amit 2018-ban teljesíteni tudott az ország, persze - ahogy az államtitkár úr fogalmazott - lehetőségeket is adott az

országnak, és nyilvánvalóan a lehetőségek között én is elsősorban a családpolitikai intézkedéseket emelem ki, mert ez mutatja meg leginkább a kormány társadalompolitikai gondolkodását. Nyilvánvalóan én elfogadom akár azt a kritikát is, amit a jobbikos vezérszónok mondott: lehet egy családpolitikai intézkedéssort úgy is megközelíteni, hogy de voltak kilakoltatások, és az mennyire rosszul érinti az adott családot, ez kétségtelen, így van, ha egy van, az is több, mint aminek lennie kellene, de egy zárszámadási törvényben, egy költségvetés végrehajtása során mégiscsak a nagy számokról kell beszélni, és ha a nagy számokról beszélünk a családok éve kapcsán, akkor fontosak az áfát érintő intézkedések.

Nemcsak azt kell elmondani, hogy 27 százalék a felső áfakules - ami igaz -, de évről évre és 2018-ban is hoztunk a legszegényebb embereket érintő döntéseket, amikor ezt a 27 százalékos áfakulcsot 5 százalékra mérsékeljük; hogy mik ezek, ezeket most nem említem meg az idővel gazdálkodás reményében. Továbbá otthonteremtés kapcsán 10 millió forint egyszeri lehetőség a családoknak, a kedvezményes hitelek konstrukciója, a jelzáloghitelek mérséklése a gyerekszám növekedése esetén, anyasági támogatások kiterjesztése azokra a magyar anyákra, akik nem az országon belül nevelik a gyermekeiket. Nagyon fontos annak az intézményrendszernek a gazdagítása, ami a családokat körbeveszi, minden mutatót azt mondhatja nekünk, hogy nemcsak az a fontos, hogy pénzben milyen megtakarításokat biztosítunk a családoknak vagy milyen támogatást adunk egy-egy családnak, ami a család pénztárcáját közvetlenül érinti, hanem fontos az az intézményrendszer is, ami a családokat körbeveszi. Kicsikről lévén szó, pici gyerekekről lévén szó a bölcsődei környezetre utalok. Impozánsok azok a számok, amit a kormány költeni tudott és költeni akar a jövőben is bölcsődék fejlesztésére, és még folytathatnám a sort.

A család nyilvánvalóan nem csak a fiatalokból és az aktív szülőkből áll, ezért fontos az, hogy a család másik tagjáról, a nyugdíjasról hogyan tudunk gondolkodni. Öröndetes az, hogy 3 százalékkal növekedtek 2018-ban a nyugdíjak, összevetéseket is tett az államtitkár úr az exozéjában is, így értékelni tudta azt, hogy a nyugdíjak reálértéke az elmúlt tíz évben hogyan növekedett. Fenn tudtuk tartani a nők negyvenéves programját, és így tovább, és így tovább. Ennyit röviden a családtámogatásokról mint lehetőségekről.

A normális költségvetési gazdálkodás időben is normális kell hogy legyen, tehát mindig óvatosan költünk még az év során is. Lehetőségünk volt arra, hogy az év végén 184 milliárd forint olyan kiadásról döntsön a kormány a hatáskörében, amivel, azt gondolom, fontos közfeladatokat tudtak finanszírozni az év végén - bizonyos nemzetpolitikai feladatok, egyházak, sport, és így tovább, és így tovább.

Egy szó mint száz: én csatlakozom ahhoz, amit az államtitkár úr mondott, mert én is így gondolom, hogy azt a társadalompolitikai gondolkodást, amit következetesen képviselünk 2010 óta, megalapozza egy

szigorú költségvetési politika, és minden - ha úgy tesszük - szakmapolitikai sikerünket, amit az életben esetleg elérünk, és persze önök mindig vitatnak, mindent ez alapoz meg. Az Orbán-kormánynak most már évtizedek óta a legerősebb egyik politikája a költségvetési politika, és a költségvetési politika sikere - ellentétben azzal, ami korábban történt - alapoz meg mindent. Én pedig azt gondolom, és ezt megerősítem, hogy 2018-ban azt mondhatjuk, hogy ez a sikeres költségvetési év is, amely növekedésről adott számot, a legsikeresebb költségvetési év volt. Legyen figyelemzavarító számunkra, hogy 2018-ban már egy negatív külső környezetben tudtuk még elérni ezeket az eredményeket. Biztosnak látszik, hogy az elkövetkezendő évek nem olyanok lesznek, hogy a magyar gazdaság lehetőségeit a külső környezet fogja ösztönözni, ezért még inkább keresni kell azokat a lehetőségeket, amelyekkel a belső tartalékainkat tudjuk ösztönözni: különböző akciótervek a gazdaság számára és további kedvező döntések a családok számára, amivel mégis őrizhetjük azt a nagyon szép növekedést, amit az utóbbi időkben elértünk, vagy legalább mérsékeljük a visszaesést.

Államtitkár úr, az ön és apparátusának munkájához is gratulálok, mert az nyilvánvalóan ebben jócskán benne van, a számvevőszéki elnök úrnak pedig köszönjük az inspiráló mondatait. Köszönöm a figyelmüket. *(Taps a kormánypartok soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, Hargitai János képviselő úr. Megadom a szót Tóth Bertalan képviselő úrnak, az MSZP képviselőcsoportja vezérszónokának. Öné a szó, képviselő úr.

DR. TÓTH BERTALAN, az MSZP képviselőcsoportja részéről: Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Képviselőtársaim! Meghallgathattuk a Fidesz vagy KDNP dicsérő szavait arról a társadalompolitikáról, amelyet az elmúlt években folytatott a Fidesz.

Erről egészen más a véleményünk, és egészen másképp látjuk Magyarországot, mert az a társadalomfilozófia, amit a Fidesz képvisel, egy teljesen torz társadalomfilozófia. Az azt mutatja, hogy amit egy közösség rendelkezésére bocsát az államnak, azt utána hogyan osztják szét, és ebből az látszik, hogy a kiváltságos rétegek sokkal jobban járnak, akiknek meg kevesebb van, azoknak kevesebb is jut; ismerjük Lázár János szavait. Nagyjából ez tükröződik vissza az elmúlt évek költségvetési politikájából, és ez tükröződik vissza a 2018. évi költségvetésből is, aminek most a zárszámadását tárgyaljuk.

Közel két és fél év telt el azóta, hogy ezt a költségvetést az Országgyűlés megtárgyalta és elfogadta, két és fél éve is azt mondtam, hogy ez a Fidesz választási költségvetése, amely az igazságtalanságra és a korrupcióra épül. Elmondtam, hogy az igazságtalanság és korrupció költségvetését át kell írni annak érdekében, hogy igazságot tegyünk és megállítsuk a fideszes korrupciót. Az MSZP képviselőcsoportja összesen mintegy 774 milliárd forintos költségvetési átcsoportosítást javasolt annak érdekében, hogy több pénz

jusson az egészségügyre, az oktatásra és a szociális területre. Önök akkor nem értettek velünk egyet, leszavazták ezeket a javaslatokat, és ez a mostani törvényjavaslat, a zárszámadás is ékes bizonyítéka annak, hogy valóban a 2018-as költségvetés egy választási költségvetés volt, hiszen elképesztő összegeket költöttek kormánypropagandára, presztízsberuházásokra, stadionokra, kormánypárti városok támogatására, tőlük nem sajnálták a pénzt. Ugyanakkor hiába szedett be a Fidesz-hatalom soha nem látott összegű adót a magyar lakosságtól, a vállalkozásoktól, azt nem a magyar emberek, nem a közösség érdekében használták fel.

Az egészségügy, az oktatás és a szociális szféra nem csupán alulfinanszírozott, de vészhelyzettel jellemezhető körülmények között működik, hiszen a napi működési feltételek is egyre nehezebben biztosíthatók. Pontosan ez az a tükör, amit a költségvetés tárgyalásakor felszólalásomban emlegettem, ami megmutatja, amit mondtam, hogy egy közösség hogyan használja fel a rábízott pénzt, a rábízott adókat. Önöknek a propaganda, az ellopható közpénz, a presztízsberuházások, a Borkai-féle multságok voltak fontosak.

(11.10)

Nekünk ezzel szemben a szüleink, nagyszüleink egészsége, megélhetése, gyermekeink oktatása, jövőjének biztosítása és a nehéz élethelyzetbe került honfitársaink segítése a legfontosabb. Sajnálom, hogy sokszor viccesen állnak különböző hozzászólásokhoz, de ez önökről állítja ki a bizonyítványt, ez a költségvetés az önök szégyene.

Tisztelt Képviselőtársaim! Meghallgathattuk a kormány részéről Banai Péter Benőt, az Állami Számvevőszék részéről Domokos Lászlót, a fideszes vezérszónokokat, mindenki azzal büszkélkedett, hogy milyen jók a makroszámok, például az államadósság alakulása. A törvényjavaslat szerint a magyar államadósság a GDP 69 százalékára csökkent a 2017. évi 71,9 százalékról. De itt álljunk meg egy pillanatra, mert a 2017-es zárszámadási törvényben 72,9 százalék volt és nem 71,9 százalék, és az Államadósság Kezelő Központ honlapján közzétett adatok pedig egészen másról tanúskodnak, hiszen itt jelenik meg a 2017-es államadóssági szám, a 72,9 százalék, és az államadósság nem 69 százaléka volt a GDP-nek, hanem 70,2 százaléka, ugyancsak az Államadósság Kezelő Központ kimutatása szerint, és ha jól hallottam, akkor államtitkár úr is már ezeket a számokat használta az expozejában. Akkor nem értem, hogy a törvényben miért nem ezek a számok szerepelnek. Tehát itt is átverik az országgyűlési képviselőket, a magyar embereket, hiszen magasabb az államadóssági ráta, mint ami a törvényjavaslatban szerepel.

Arról pedig nem is beszélve, hogy az Európai Statisztikai Hivatal éppen három napja tett közzé egy nyilatkozatot, amelyről a kormánypropaganda éppenséggel elfelejtett híreket adni: a Magyar Nemzeti Bank alapítványai visszanyerték közpénzjellegüket,

hiszen a kormányzati rendszer részévé nyilvánította az alapítványi pénzeket, amelyeket, látjuk azért, az alapítvány kurátorai és döntéshozói Matolcsy György vezetésével nem éppen közpénzjellegüként használtak fel, hiszen jutott médiaépítésre, jutott bankvásárlásra, jutott haverok, barátok közbeszerzés nélküli megrendeléshez juttatására, és jutott arra is, hogy tiltott módon finanszírozzák a magyar államadósságot, mert teljesen egyértelmű, hogy az alapítványi pénzekből megvásárolt állampapírok tiltott módon finanszírozták az államadósságot.

Azt gondolom, ez is egy tisztességtelen lépés volt, arról nem is beszélve, hogy hogyan herdálták el ezt a sok száz milliárd forintot, és költötték baráti vállalkozások gazdagítására.

Ebből a statisztikai hivatali nyilatkozatból az derül ki, hogy 2017-re 0,4 százalékponttal, a 2015., 2016. és 2018. évekre pedig 0,3 százalékponttal meg kell emelni az államadóssági számokat, ami befolyásolja a hiányszámokat, tehát tulajdonképpen az elmúlt évek költségvetései nem a valós számokra épülnek. Ezt amúgy a költségvetési vitákban is elmondtam.

2015-ben, amikor az akkor még államtitkár Tuzson Bence elkottyintotta, hogy itt tiltott monetáris finanszírozás van, onnantól kezdtük meg feltárni a Magyar Nemzeti Bank alapítványainak piszkos ügyleteit, és sajnos azt kellett látnunk, hogy az a rengeteg pénz az önök háttérrendszerét gazdagította, annak a poliszzerű állami korrupciós hálózatnak az érdekeit szolgálta, amit kiépítettek, és aminek jeleit láttuk akár Győrben, vagy láthatjuk sajnos nap mint nap.

Tisztelt Képviselőtársaim! Visszatérve az előtünk fekvő törvényjavaslatához, valóban rekordévet hozott a 2018. év az adóbevételek tekintetében. Ez jól hangzik az adócsökkentések országában vagy az adócsökkentések kormánya esetében, ahogy ezt a kifejezést önök használják. Nos, ebben az esetben sem azt kell figyelni, amit a miniszterelnök mond, hanem azt, amit tesz, ugyanis soha ennyire nem adóztatták még meg a magyar embereket, mint 2018-ban.

A személyi jövedelemadó 2100 milliárd forint, 260 milliárddal többet szedtek be a lakosságtól, mint 2017-ben. Az illetékbevételek 191 milliárd forint, ez 10 százalékkal több, mint 2017-ben. Az áfabevétel 3928 milliárd forint, a jövedéki adó 1112 milliárd forint, a pénzügyi tranzakciós illeték, ez az új adónem, amelyet önök bevezettek, 233 milliárd forint volt a 2018. évben is.

A leginkább az a kérdés, ha már ilyen hihetetlen rekordösszegű adókat sikerült önöknek bevezetni, hogy akkor azt mire költötte el a kormány. Azt gondolhatnánk, ha megy a gazdaság, van bevétele a költségvetésnek, akkor jut arra pénz, hogy fejlesszük az egészségügyi és a szociális ellátószert, fejlesszük az oktatást, az alap-, közép- és felsőoktatási intézményeket, fejlesszük az önkormányzati rendszert, a helyi társadalmakat segítsük, a „Modern városok” vonzáskörzetén kívüli kistérségeket, csökkentve a területi egyenlőtlenségeket, és segítsük a szegénységben, társadalmi kirekesztettségben élőket.

Azt gondolhatnánk, hogy most végre tenni fog a kormány azért, hogy megállítsa vagy csökkentse a társadalom további kettészakadását, gazdaságpolitikájában pedig Magyarország régiós országoktól történő további lemaradását. Sajnos azt látjuk, hogy nem ez történt. A társadalmi egyenlőtlenségek folyamatosan nőttek, hárommillióan élnek a létminimum alatt, a nyugdíjasok jövedelmi szegénysége 2010 óta a duplájára nőtt. Az idős emberek a tényleges inflációnál alacsonyabb mértékű nyugdíjemelésben részesülnek, így lényegében hiteleznek a kormánynak hónapokon át, eközben az élelmiszerek ára sokkal jobban drágult, mint az átlagos infláció. A bruttó minimálbér Magyarországon továbbra is a negyedik legalacsonyabb az Európai Unió tagállamai között, ugyanakkor Belgium után nálunk sújtja a legnagyobb adóteher a legkisebb bért.

A 2010 óta eltelt időszakot tekintve a GDP arányában mért közterhek 37,5 százalékról 39,2 százalékra nőttek, az adórendszer pedig a gazdagok érdekeit szem előtt tartva változott. Az egykulcsos személyi jövedelemadó 400 milliárdot hagy nálunk évente, és ezt az igazságtalan rendszert 2018-ban is megtartották. Eközben az alacsony jövedelmű családok adói nőttek, megszűnt a minimálbér adómentessége, az áfakulcs pedig európai uniós szinten a legmagasabb. A munkabérből, főleg minimálbérből, illetve garantált bérminimumból élők adóterhei 2018-ban is a legmagasabbak közé tartoztak nemcsak az Európai Unión belül, hanem az OECD-térségben is.

Csökkenett Magyarország versenyképessége. Nagyon vicces volt az a kommentár, hogy Magyarország már a 24. legversenyképesebb tagállam az Európai Unión belül. Igaz, hogy Románia is lehagyta Magyarországot, de mondhatjuk, hogy Ausztria, Lengyelország, Csehország, Szlovákia, a Baltikum országai mind lehagyták a Világbank versenyképességet vizsgáló rangsorában; a korrupció mértékéről nem is beszélve.

Maga a versenyképességi jelentés is három területet emelt ki. Az egyik az egészségügy katasztrófális helyzete. A várható élettartamot vették górcső alá, ami a legalacsonyabb Magyarországon, tehát egyszerűen az egészségügy tragikus állapota, az egészségügyi vészhelyzet jelentősen befolyásolja Magyarország versenyképességét.

A másik terület az oktatás területe, hogy nincs elég megfelelően képzett szakember, munkaerő Magyarországon, és ez nemcsak az elvándorlásnak köszönhető, hanem az oktatási rendszer tragikus állapotának. Sorban halljuk, hogy hány helyen hiányoznak tanárok, hányan hagyták el a pályát, éppen hányan hagyták el az országot, de én gyakorló apaként is pontosan tudom, hogy mit jelent az, amikor nincs kémia-tanár, vagy a matematikatanár elme egy gyermeket szülni, és helyette olyan oktatót hoznak, aki még a gyermekek elvárásainak sem tud megfelelni. Hát ki az, aki ilyen bérhelyzet mellett, ilyen fizetésért vállal ilyen munkát? Önök elmondták, hogy 50 százalékkal emelték a pedagógusok bérét, csak épp az utolsó 5 százalékot olyan módon próbálták eljuttatni, hogy

nem jutott el a magyar pedagógusokhoz. Azt lehet mondani, hogy ma egy kezdő pedagógus alig pár ezer forinttal kap többet, mint ami a garantált bérminimuma a szakképzett munkaerőnek. Miért vállalna el egy fiatal egy ilyen munkát?

A harmadik terület pedig a korrupció, ahol Magyarország korrupciós megítélése jelentősen romlott.

(11.20)

A környező országoknál mindenhol javult ez a mutató, Románia is már megelőzött minket, Magyarország az egyetlen, ahol ez a mutató jelentősen romlott.

Az egészségügyet, az orvosvándorlást említettem, említhetném a kórházi fertőzéseket; és akkor nem utolsósorban még itt van egy fontos szempont, ez az euró-forint árfolyam. Most nem kívánom idézni miniszterelnök úr korábbi kijelentéseit, ahol arról beszélt, hogy egy miniszterelnöknek azért csak vissza kéne adnia a mandátumát, ha 300 fölé megy a forint- euró árfolyam. Hát, ezt nem tette meg! De ne csak azt nézzük, hogy mennyire gyengült a forint, hanem ennek mik a következményei. A többi európai uniós tagállamban dolgozó emberekhez képest közel 25 százalékkal romlott a magyar emberek fizetésének az értéke. Ha megnézzük a környező országokat, ott ez az arány valahol javult, valahol romlott, de ilyen mértékben sehol nem gyengült a nemzeti valuta, csak Magyarországon, és sajnos ennek van árfelhajtó hatása, a kevesebb értékű bérből, nyugdíjből kell a drágább termékeket megvásárolni a boltokban, és sajnos ennek a hatása is érződik.

Égészen elképesztő - az oktatást is említettem -, hogy Magyarországon már a 2017-es felmérések szerint is több mint 200 ezer magyar fiatal nem tanult és nem dolgozott. Ez a szám 2018-ban az önök áldásos közreműködésével tovább nőtt, közülük mintegy százezren a hátralévő életükben valószínűleg már nem is tudnak munkába állni, nincs megfelelő végzettségük, vagy ha igen, akkor mindössze a közmunka áll számukra rendelkezésre, hiszen 16 évesen lökték ki őket ezeket a fiatalokat a magyar oktatásból, mindenféle szakmai képzettség nélkül, sokszor úgy, hogy még az írás-olvasás is nehezükre esik. Minimális eltartásuk tehát kényszerűen azokra hárul majd, akik képesek dolgozni. Ezzel a megalázó helyzettel az uniós rangsor utolsó harmadában helyezkedik el Magyarország a 13,3 százalékos aránnyal, ennél csak kilenc országban rosszabb a helyzet.

Elfogadhatatlan számunkra, hogy a kormány még mindig nem tudott megoldást kínálni az egészségügyi intézmények államosítása után az egészségügyi intézmények eladósodására, adósságuk tartós kezelésére, ehelyett olyan költségvetéseket fogadnak el, amelyekkel a kórházakat folyamatos eladósodottságban tartják. Ez a megoldás nyilván alkalmas arra, hogy a kórházak kiadásait visszafogja, azonban egyáltalán nem alkalmas átlátható, megbízható és fenntartható egészségügy létrehozására. Elfogadhatatlan,

hogy az egészségügyi kormányzat nem modernizálta a kórházak finanszírozását, nem vizsgálta felül a minimumfeltételeket teljeskörűen, nem lassította le a háziiorvosi körzetek kiüresedését, amely mára már több százezer embert és egész térségeket érint. Nem biztosított megfelelő forrásokat a házi fogorvosok számára praxisaik normális fenntartására, nem biztosít megfelelő béremelést, nem adja meg az egészségügyi dolgozók számára a szakmai megbecsülést, az egészségügyi béreket a nemzeti átlagbérek környékén tartja, pedig egészségügyi dolgozóink ennél sokkal többet érdemelnek. Ennek következménye, hogy a betöltetlené vált egészségügyi munkahelyek száma 2018-ban növekedett az előző évekhez képest. Ezek pedig olyan hiányosságok, amelyek mindegyike hozzájárult ahhoz, hogy a magyarok ma az egészségügyet tartják az ország legnagyobb problémájának, hiszen Magyarország nemcsak keveset költ az egészségügyre, hanem az egészségügyi források felhasználása sem hatékony.

Persze, hivatkozhatnak arra, hogy az elmúlt években az egészségügyre és az oktatásra fordított összegek nominálisan növekedtek, de azt kell megnézni, ha már itt nagy csinnadrattával hirdetik az extra mutatókat, az extra adóbevételt, hogy GDP-arányosan mennyit költ Magyarország az egészségügyre és az oktatásra, és ha azt összehasonlítjuk, akkor nem éri el az európai átlagot, de a környező országokban lévő ilyen arányokat sem. Tehát tulajdonképpen ez az oka annak, hogy alulfinanszírozott az egészségügyi rendszer, alulfinanszírozott az oktatási rendszer, és nem mással játszanak önök, mint a magyar emberek egészségével és a jövőnkkel, gyermekeink tudásával.

Tisztelt Képviselőtársaim! Nézzük meg akkor, hogy mire ment el ez a sok bevétel. Ha az államháztartás kiadásait funkciók szerint nézzük, akkor a következőket láthatjuk: a 2018. évi költségvetés megalakotásakor a kormány az államháztartási kiadások 54,2 százalékát szánta jóléti funkciókra, egészségügyre, oktatásra, szociális célokra. Elmondtuk akkor is, hogy ez arányaiban kevesebb, mint 2010-ben, mert akkor ez még 61,2 százalék volt, de a mostani törvényből, a zárszámadásból azt láthatjuk, hogy ez az arány 50 százalék alá csökkent, alig haladja meg a 49 százalékot. Tehát hiába lett több bevétele a költségvetésnek, a többletet másra költötte el a Fidesz-kormányzat, nem a jóléti funkciókra, nem egészségügyre, nem oktatásra és nem a szociális szféra támogatására, és ez megerősített minket abban a hitben és tudásban, hogy a Fidesznek nem fontos az egészségügy, nem fontos az oktatás és nem fontosak az elszegényedő, nehéz sorsban élő emberek.

Magasabb lett viszont az állami működés funkcióinak a kiadási aránya; amit a jóléti kiadásokon spóroltak, saját magukon nem. 2017 májusában még 17,1 százalékkal számolt a kormány, de a zárszámadásban ez már 19,1 százalék, ez 2010 óta 5 százalékpontos növekedés. Tehát nemhogy spóroltak volna az állami funkciókon, nemhogy spóroltak volna az állam működésén, hanem még sokkal többet költenek rá. Nyilván

kell a rokonoknak, barátoknak munkahely, ezt meg finanszírozni kell, csak az a szomorú, hogy ezt a magyar adófizetőkkel fizettetik meg nem kis adóbevétel mellett. Tehát többet költ az Orbán-kormány magára. Kérdés, hogy akkor miért nincs amúgy elég tisztviselő a kormányablakokban – lehet, hogy arra kéne költeni, nem a sok-sok tanácsadóra? -, miért nincs elég pénz az állami alkalmazottak fizetésének tisztességes megemelésére. De láthatjuk, hogy a propaganda sokkal fontosabb, mint a köztisztviselők, tisztviselők megbecsülése, akár béremelésben, és sokkal fontosabb, hogy amúgy az állam funkciói működjenek, például a kormányablakokban ellássák azt a feladatot, amit az emberek elvárnak tőlünk.

A gazdasági funkciók összességében a kiadások 17,4 százalékát tették ki, mely egy százalékponttal alacsonyabb, mint a 2017. évi részarány, de még mindig több, mint 2010-ben volt, 5 százalékponttal. A környezetvédelemre fordított kiadások fél százalékponttal alacsonyabban teljesültek az előző évhez képest az uniós fejlesztések kifutása, valamint az ilyen jellegű önkormányzati kiadások csökkenése miatt is.

Az államadósság kezelésével kapcsolatos kiadásokra is szeretném felhívni a figyelmet. Ez a tárgyévben 5,6 százalékát tette ki az összes kiadásnak, amely a 2017. évinél jelentősen, 0,6 százalékkal nőtt, tehát az államadósság kezelésével kapcsolatos kiadások is növekedtek. Ez tehát azt jelenti, hogy a gazdaság nő, azt is jelenti, hogy a gazdaság nő, de azt is, hogy az adócsökkentések kormánya úgy szed be évről évre egyre több pénzt az emberektől, hogy annak haszna és hatása csak egy-egy kiemelt területre összpontosul, míg máshol továbbra is gyakorlatilag megszorítást hajt végre a kormányzat. Még egyszer szeretném kihangsúlyozni, nem tudom elégszer elmondani, ez az oktatás, az egészségügy és a szociális biztonság.

Jutott pénz - itt hallhattuk, hogy mennyi felszabaduló forrás volt - egyházi beruházásokra közel 100 milliárd forint összegben, Hauszmann-tervre - ez a budai Vár felújítása - 15 milliárd forint összegben, labdarúgó-stadionokra még mindig több mint 15 milliárd, a Liget-projektje, amelyben nagyon bízom benne, hogy a budapestiek akarata érvényesül, erre 35 milliárd forintot, és a kormány sokat emlegetett kormányzati propagandája 28 milliárd forintot emésztett fel, mindamelllett, hogy közel 100 milliárd forintot költenek el a magyar adófizetőkkel arra a köztelevízióra, ahol folyamatosan hamisítják a híreket, és ahova az országgyűlési képviselők nem tudtak bemenni, és ahol bántalmaztak magyar országgyűlési képviselőket - egészen elképesztő összegeket emésztett fel ez a nemtelen tevékenység.

Tisztelt Képviselőtársaim! Összességében, nyilván nem fognak meglepődni, a Magyar Szocialista Párt képviselőcsoportja a törvényjavaslat elfogadását nem támogatja. A tavalyi költségvetés a kormányzat politikájának köszönhetően ismét átláthatatlan módon került végrehajtásra - utaltam itt a számok eltérő értelmezésére -, mivel az eredetileg elfogadotthoz képest többször is módosításra került; rendeleti úton, a parlament megkerülésével számtalan esetben került

sor az előirányzatok átcsoportosítására, így a pénzeszközök eredeti céljuktól eltérő módon való felhasználására. Ezen a gyakorlaton változtatni kell.

(11.30)

Elfogadhatatlan számunkra az a fideszes politika is, amely alapján a jóléti kiadásokra fordított összegek aránya évről évre folyamatosan csökken. Riasztó, ahogyan az állam egyre jobban rátelepül a gazdaságra, a baráti oligarchák kaparintják meg a legjelentősebb ágazatok feletti kontrollt, és mindezt az adófizetők pénzéből fizetik ki. És egészen elképesztő felelőtlenség, ahogy a Fidesz-kormány a strukturális problémákkal, a valós társadalmi problémákkal nem törődik.

Mi látjuk, hogy a hazai oktatást és egészségügyet csak a benne dolgozók elkötelezettsége és hivatástudata tartja életben. A kormányt azonban csak az érdekli, hogy Magyarország pénzügyi erőforrásait presztízsbetűhűzásokra, stadionokra, propagandákra és egyházi támogatásokra költse el.

Tisztelt Képviselőtársaim! Néhány szót szeretnék szólni a jövőről. Az a folyamat, amely az ellenzéki erők szövetségével elindult október 13-án, új szintre lépett, és elvezethet oda, hogy *(Dr. Szűcs Lajos: A 2018-as költségvetés!)* idővel valóban Magyarország és a magyar emberek érdekeit szolgáló döntések szülessenek itt az Országgyűlésben. Ez vonatkozik a költségvetésre is. Hogy jusson pénz gyermekeink jövőjére és szüleink biztonságos időskorára is, hogy csökkenjenek a társadalmi különbségek, és ne határozza meg egy gyermek jövőjét önmagában a családjának szociális háttere. *(Dr. Szűcs Lajos: Nem arról beszél, ami a napirend!)* Ehhez azonban ilyen és ehhez hasonló törvényjavaslatokat, mint ez a zárszámadás, nem lehet elfogadni. Az ellenzéki polgármesterek most összefogva fogják bebizonyítani, hogy a költségvetésben is megfogalmazott torz társadalompolitikát hogyan lehet felváltani igazságos társadalompolitikával, hogyan lehet valóban az emberek érdekében kormányozni.

Bízom abban, hogy képesek lesznek a polgármesterek érdekeiket képviselni az Európai Unióban is, és közvetlen forrásokkal is tudnak majd gazdálkodni. Az MSZP támogatására számíthatnak, mi itt az Országgyűlésben a rendelkezésünkre álló eszközökkel segíteni fogjuk a szabad városok, szabad települések törekvéseit.

Köszönöm, hogy meghallgattak. *(Taps az MSZP és a DK soraiból.)*

ELNÖK: Köszönöm, Tóth Bertalan képviselő úr. Most megadom a szót Varju László képviselő úrnak, a DK képviselőcsoportja vezérszónokának. Őné a szó, képviselő úr.

VARJU LÁSZLÓ, a DK képviselőcsoportja részéről: Köszönöm szépen, elnök úr. Tisztelt Ház! A mai napon, miközben a költségvetésünk zárszámadásáról

beszélünk, négy, illetve még egy ötödik témát szeretnék az önök figyelmébe ajánlva elemezni - nem fogok meglepetést okozni: leginkább bírálni - a tekintetben, hogy most már látva, hogy nemcsak a szólamaik, hanem közvetlenül azok a pénzügyi folyamatok, amelyek keretében önök elköltötték a magyar emberek pénzét, annak milyen következménye volt, és ebben talán azt a módszert alkalmazva, hogy más szempontból is vagy új témákat felvetve. Ez az öt téma: az egyik a makrogazdasági folyamatok szempontjából van, az államháztartási szempontból, milyen konkrét kiadások voltak, az államadósságra mindez hogyan hat, és egyébként pedig az a dicsőítmény, amit önök szeretnének mindenkivel elhíttetni, amelyben - én sem akarom eltagadni azt, hogy - vannak pozitív elemek, de egyébként, hogy mit tehettek volna ehhez képest, vagy hogy maradtak el, hogy marad el Magyarország a szomszédos országokhoz képest.

Ebben az értelemben, mondhatnám azt, hogy csatlakozom képviselőtársam azon biztatásához, ami arról szól, hogy férfias cselekvéssel kell alátámasztani mindazt, amit egyébként akarnak, akár költségvetésen belül, akár költségvetésen kívül történik ez, de tegyék meg végre azt, amit, mondjuk úgy, hogy párttársuk szívesen megtett már.

Hát nézzük akkor, hogy a makrogazdasági folyamatok szempontjából a szép számaik mögött milyen részletek vannak! A törvényjavaslat általános indoklása szerint, és ugye, ezt államtitkár úr ki is hangsúlyozta, összességében megállapítható, hogy a kormányzati intézkedések tartós növekedési pályára helyezték a magyar gazdaságot, amit jól mutat, hogy 2018 utolsó negyedében a GDP bővülése éves alapon is az egymást követő sokadik évben hogyan növekedett. Kétségtelen, hogy a 2018. évi növekedés nagyon gyors volt, a régió 11 tagállama közül Magyarország a dinamika szerint a sorrendben a 2016. éviről a 10.-re, utána a 7.-re, majd még előrébb került. De azt is tudni kell, hogy 2019-ben, ha önök azt gondolják, hogy ez az előkelő helyzet mégsem az egyedi hatások miatt érvényesült, akkor mi az oka annak, hogy minden előrejelzés szerint ez a folyamat nem tartható fenn, éppen az állítással szemben, hanem 2020-ra, a jövő évre vonatkozóan ez csökkenni fog. Államtitkár úr azon állítását, miszerint az európai uniós források ebben nem a fő szerepet játsszák, én vitatom, és éppen ennek hatása az, ami miatt ez változni is fog.

Ugyanakkor az egyensúlyi folyamatok már messze nem ilyen kedvezőek. 2018-ban az államháztartás GDP-arányos hiánya a régióban a legmagasabb volt, és az úgynevezett strukturális deficit jóval 3 százalék felett, az infláció pedig a második legmagasabb volt, a folyó fizetési mérleg pedig 2009 óta először negatívvá is vált. Mindennek aztán persze komoly következménye van, mert emellett a laza monetáris politika miatt a forint a régióra jellemzőnél jelentősebben meggyengült. Képviselőtársaim sorra hangsúlyozták, hogy mindezt a folyamatot, amit önök itt leírtak, ennek következményeit a mindennapokban az állampolgárok fizetik meg. Óvelük fizettetik meg azt, hogy önök egyébként több pénzt költhessenek el.

Mindez szorosan összefügg a gazdaságnak azzal a túlfűtöttségével, amely nyilván 2018-ban abban a választási megfontolások környezetében zajlott le, ami- ben, ezt újra és újra megemlítem, hogy nagy szerepet játszott az európai uniós támogatások felpörgetése és azok kifizetése még abban a helyzetben is, hogy ezt előre kellett finanszírozni. Ez óriási kockázatokat hordozott magában, ezt a kormány felvállalta, majd egyébként szerencséjére az a döntés született, ami decemberben bekövetkezett, hogy mondhatnánk, hogy a 11 hónap alatt nem jött annyi forrás az említett kritikák miatt, mint a 12. hónapban összesen. Tehát az, amit ebben felvállaltak, az a politikai helyzet következményeként, azt gondolom, hogy elsősorban az európai uniós támogatások következményeként volt jó hatású.

De ezek a támogatások kifutnak, és 2021 után, mint lehet hallani, ezek várhatóan csökkennek is, a béremeléseknek és a gazdaság egyre nagyobb részben maga az is határt szab ennek a növekedésnek. Magyarországnak, ennek a kis országnak a számára a belföldi kereslet által hajtott növekedés nem jelent tartósan fenntartható pályát, ezt, azt gondolom, hogy önöknek is figyelembe kell venni, de önök ezt nem teszik meg.

Nézzük az államháztartási folyamatokat, amelyekről azt gondolom, hogy egy mondatban azt lehet mondani, hogy az eredmények semmi köze nincs a tervezéshez. Abban a szerencsés helyzetben vannak, hogy - ha ezt szerencsének lehet tekinteni - önök azt a döntést hozták meg, hogy tulajdonképpen nem terveznek semmit, nem valószínűsítik, hogy ebben a hónapban mi történik, így aztán, ami bekövetkezik, az pont jó. És akkor ennek mindenki örülhet, hogy ott tartunk, ahol szeretnének tartani. Na, most az, ami az eltérés természetesen, az itt ebben az esetben éppen annak a rossz tervezésnek a következménye, hogy a GDP több mint 2,8 százalékát kitevő eltérés lett az önök tervezéséhez képest. Hogyan nem tudták azt, hogy egyébként ilyen növekmény következik be? Hogyan következhetett mindez be akkor, ebben az 1200 milliárd forintos eltérésben, amit ilyen módon önöknek később egyébként el kellett költeni?

(11.40)

Ezt az elköltést viszont szeretném bírálni, ahogyan ezt önök tették. Ez az eltérés tehát nagyobb az éves deficitnél. A költségvetési tervezésnek a súlyos, részben indokolatlanul korai, ezt tőlem már többször hallották, hogy annak az elfogadási rendszernek, amit a költségvetés elfogadásának menetrendjében tesznek, itt is látható a következménye.

Ezt elsősorban azért bírálok, mert ennek az a következménye, hogy a parlament, amelyet megbíznak azzal, hogy felügyelje mindazt, amit önök tesznek, az alól a parlamenti ellenőrzés alól teljesen kivonták ezt a költséget, és éppen ezért nem is érthetők egyet ezzel, hiszen a véleményünket sem kérték ki, ebben parlamenti vitát nem óhajtottak lefolytatni, ezt az 1200

milliárd forintot önök saját kényük-kedvük szerint és megítélésem szerint rosszul költötték el.

A bevételek gyors emelkedését elsősorban a tervezettnél dinamikusabban emelkedő foglalkoztatási és jövedelemkiáramlás volt egyébként az, ami okozta, de mivel a költségvetési kiadásokról a kormány év közben gyakorlatilag, mint ahogy említettem, saját hatáskörében dönthet, nap mint nap tapasztaljuk és látjuk a Magyar Közlönyben megjelenő számokat. Ez, ahogy mondtam, lehetetlenné tette az Országgyűlés ellenőrzési funkcióját.

Az év során a hiány az európai uniós támogatások megelőlegezése miatt volt vérszesen magas, és ennek, mondhatnám, hogy a szerencsés megoldása következett be decemberben.

Ezzel együtt ne menjünk el amellett, hogy azoknak a szabálytalanságoknak, amiket az EU-források elköltségének során követtek el, milyen következményei vannak, és kikkel fizettetik meg. Az egyik ilyen az Elios-projektekkel kapcsolatos döntés: 15 milliárd forintot senki nem volt hajlandó kifizetni ez után a korrupt felhasználás után, éppen ezért ezt a magyar emberek, a magyar vállalkozások adóbefizetéseiből kellett megfizetni. Önök ezt kifizették, ahelyett, hogy egyébként azokon hajtánák be, akik ezt elkövették, mert egyébként semmilyen értéket nem termeltek, és a 15 milliárd forintot pedig önök jogtalanul kifizették ebből a költségvetésből.

Ennek ellenére az éves deficit több mint 30 százaléka, mint ahogy mondom, az EU-transzferek megelőlegezéséből származott; a pénzforgalmi hiány a nagy bevételi többlet ellenére 50 milliárd forinttal lett magasabb az előirányozottnál, vagyis a többletbevételeket a kormány erősen vitatható célrendszer alapján elköltötte - ezt az összefoglalást szeretném mondani önöknek.

A pénzforgalmi hiány végül a GDP 2,8 százaléka lett, kisebb az előirányozott 2,9-nél; az eredmény szemléletű, az Európai Unió által kiemelten figyelt deficit pedig 2,3 százalék, ugyancsak kisebb az előirányozott 2,4-nél. Ez utóbbi azonban a régióban Románia után egyébként a legmagasabb, különösen egy olyan időszakban, amit képviselőtársaim már említettek, hogy egy kiemelten kedvező gazdasági környezetben történik mindez.

Harmadik elemként akkor nézzük, hogy a funkcionális kiadások, a konkrét kiadások tekintetében mi az, amit érdemes megemlíteni, és ebben csatlakozni szeretnék képviselőtársaimhoz, hogy mekkora felelőtlenségnek tartom azt, hogy a jövő, Magyarország jövője szempontjából fontos kiadásokat hogyan hagynak önök figyelmen kívül, vagy fontos területeket miért hagynak figyelmen kívül. Az államháztartás GDP-arányos funkcionális kiadásainak szerkezete az elmúlt években kedvezőtlen irányba változott, államközpontú és nem tudásalapú gazdaságfejlesztési koncepciót tükrözött. Önök ezt másként hívták korábban, de önmagukkal is vitába keveredtek, hiszen a különböző versenyképességi programokban már egyébként a tudásalapú gazdaságfejlesztésre hivatkoznak, de ezt semmilyen módon nem támasztotta alá az elmúlt évi

pluszköltekezés. Ebben, ahogy mondom, tavaly sem következett be fordulat. Ha nagyon-nagyon keresünk pozitív változásokat, akkor azok is minimálisak. Államtitkár úr biztosan ragaszkodni fog hozzá, és majd elmondja ezeket.

Ez azért kedvezőtlen, mert a gyors gazdasági növekedés körülményei között könnyebb lett volna a szerkezeti változásokat végrehajtani, de különösen az oktatás és az egészségügy tartósan alacsony részese, reformátlansága az igazán nagy probléma, és önök erre tartósan, évtized óta semmilyen figyelmet nem fordítanak. Ez az a bűn, amit, azt gondolom, hogy ebben az időszakban nem lehetett, nem szabadott volna elkövetni.

Az állam működési funkcióira fordított kiadások ugyan némileg, ha nagyon leszűkítem, akkor talán csökkentek, de a jóléti funkciókra vonatkozó elemek, részek pedig ugyanúgy, a 2017. év után például 23,9 százalékról 23,3 százalékra csökkentek, de ezzel is meghaladták egyébként azt az előirányzatot, ami 22,6 százalék volt. Tehát az önök szándéka egyértelmű: erről a területről elvenni a pénzt, és éppen ezért, azt hiszem, nem csoda, hogyha nagyon sokan háborodnak fel az egészségügy és az oktatás helyzetén. A csökkenésben egyébként a nyugdíjkiadások részaránycsökkenésének következménye is látszik; az oktatási kiadások aránya, ahogy mondom, az sem változott lényegében; az egészségügyi kiadások 4 százalékos aránya is ebben az állapotban van.

Mindezek után a többletek. A sport részesedése megegyezik - ki kell hogy mondjuk, és arányaiban vesük össze - a középfokú oktatásra fordított kiadásokkal. Uraim, ha ezt önök normálisnak tekintik, akkor azt hiszem, nem csoda, hogy kritika tárgyává válnak, és egyébként ez a kiadás kétszerese a házi- és gyermekorvosi szolgáltatásokra fordított kiadásoknak.

A gazdasági funkciók részesedése a 2017. év után az előirányozott 7,6 százalékos részhez viszonyítva egyébként csökkent, ezt tekinthetjük akár még öröndetesnek is, de az, amikor a környezetvédelmi kiadásoknak ilyen, mondhatnám úgy, hogy jelentős csökkenésére kerül sor - a 0,6 százalékról, még onnan is lehetett csökkenteni 0,4 százalékra -, azt hiszem, önök sem szeretnék, hogy ez a tendencia folytatódjon. Remélem, hogy ez így van.

Néhány szót beszéljünk az államadósság csökkenéséről, amiről egyértelműen azt mondom, hogy lehetett volna sokkal markánsabb, és megtehték volna ennek eredményeként, ha már annyit beszéltek a kiváló gazdasági helyzetről, hogy akkor ennek a lehetőségét felhasználják arra, hogy az euró bevezetését megfontolják. Ez sokkal nagyobb lépés lenne a magyar emberek biztonsága érdekében, és ennek a felfrítését, végiggondolását önök egy határozott döntéssel el is utasították. Ezért azt gondolom, hogy komoly kockázatot vállaltak.

A GDP-arányos államadósság a 2017. évi 72,9 százalékról 2018-ra 70,2 százalékra csökkent. Ez kedvező, de az anticiklikus gazdaságpolitika esetén a mérséklődés lehetett volna sokkal nagyobb. Csak a december végi költekezés elmaradása 70 százalék alá

csökkentette volna egyébként ezt az adósságot. Ezt kellett volna önöknek meglépni, ehelyett nem ezt tették, hanem az Országvédelmi Alap 60 milliárd forintos kiadásainak jelentős részét, ami ugyanígy megtagarítható lett volna, adósságcsökkentésre fordíthaták volna. Itt az elmaradt lépések a kritika tárgya elsősorban.

(11.50)

De hogy ezt az egész folyamatot összevethessük azzal, hogy valóban honnét indulunk és hova érkezhünk meg... - államtitkár úr megspórolta azt, hogy ennek az európai és regionális összehozásával is foglalkozzon, mert akkor egészen más a helyzet, és nyilvánvalóvá válik, hogy egy ilyen kedvező időszakot nem tudott kihasználni a magyar kormány, éppen ezért már a korábban említett kritika joggal érheti a kormányt, hogy mit tett.

A kormányzati szektor egyenlege 2018-ban a régióban Románia után Magyarországon volt a legkedvezőtlenebb, és ezenkívül az egész Európai Unióban két ország van még, ahol egyébként a hiány volt nagyobb. A 30 vizsgált ország - Izlanddal és Norvégiával együtt - közül a 2018. évi költségvetés 16 országban egyenesen szufficitet volt. Itt újra alátámasztom, hogy kedvező szituáció volt, éppen ezért, ha hozzátesszük azt, hogy Magyarországot is számíthatjuk így, ha kamatfizetés nélküli számítást veszünk figyelembe - nézek államtitkár úrra, hogy az ő szemrehányó tekintete meddig terjed ebben a tartalomban -, a lényeg az, hogy Magyarország a kedvező helyzetet nem tudta kihasználni.

Mindez zajlik olyan környezetben, ahol Magyarországon a legmagasabb az adócentralizáció. Ennek következménye - és itt elsősorban erre szeretném felhívni a figyelmet -, hogy mivel a kormány mindent magához vont, akár a magyar emberek, a vállalkozások, a magyar önkormányzatok jelentős részét ellehetetlenítve, igen magas mértékben működő szabályokat alakított ki... Ebben az évben, mármint 2018-ban csak Horvátországban volt magasabb az adócentralizáció a magyarhoz képest, még akár a 2010. évit is figyelembe véve. A két éve tartó javulást, ami egyébként benne van, én minimálisnak tartom, már csak azért is, mert ez részben viszonylagos, mivel a sokéves emelkedést követően következett be, és ezért az önök lépései e tekintetben szinte elhanyagolhatónak tekinthetők.

A kormányzati szektor GDP-arányos kiadásai 2014-ben 46,5 százalékra csökkentek. A csökkenő trend a korábbi 50 százalék körüli hullámzás után 2015 óta egyébként érvényesül, ezt szeretném akár pozitívumként is mondani. A magyar adat 2018-ban magasabb volt az EU 28-ak átlagánál, a régióban pedig egyébként a legmagasabb. De túl nagy ez az arány a magyar fejlettséghez képest. A kormányzati szektor kiadásai 2018-ban a GDP 2,5 százalékát tették ki, az Európai Unióban egyébként ennél kisebb ez, 1,9 százalék.

Összességében véve, bár az államháztartási hiány idén az egyik legmagasabb az Európai Unióban, az államadósság csökkenése pedig lassú, a fő problémát a rossz bevételi és kiadási struktúra jelenti, ami akadályozza a piaci versenyt, növeli a társadalmi különbségeket, súlyos működési zavarokat okoz a nagy állami rendszerekben. A bevételeken belül pedig kedvezőtlen az egykulcsos személyi jövedelemadó vagy a sokféle ágazati adó. A kiadási oldalon pedig ott erős az állam, ahol nem kellene - például a piaci működést, az önkormányzati és intézményi autonómiát akadályozza a hierarchikus és egyre terjeszkedő állami szervezeti rendszer -, s ott gyenge, ahol egyébként erősebb lehetne, ez pedig az oktatás és az egészségügy. Az állam modernizálása nélkül Magyarország így nem lehet sikeres.

Bízom abban, hogy azok a kockázatok, amelyekre felhívtam a figyelmet, a következő időszakra mégiscsak felkeltik államtitkár úr figyelmét, és azon túlmenően, hogy államtitkár úr figyelme e tekintetben fontos, legalább ennyire fontos az Állami Számvevőszéké. Az Állami Számvevőszék elnöke az elmondottak során nem említette meg, hogy számos esetben korrupciós kockázatokat véltek felfedezni.

Én azt hiszem, hogy teljesen egyértelmű minden jelen lévő vagy ezt a vitát nyomon követő választópolgár számára, hogy Győrben teljesen egyértelmű, hogy milyen kockázatokat vállaltak fel, és milyen következményei lettek. Ebben a városban, és még ki tudja, hányban van olyan helyzet, ami az Állami Számvevőszék haladéktalan ellenőrzését igényli. Ezzel fordultam az Állami Számvevőszék elnökéhez. Bízom benne, hogy ebben egyetértésre jutunk, és ez hamarosan bekövetkezik. A 2018. évi költségeket az állam és az önkormányzatok szintjén egyaránt el kell végezni. *(Sic!) Köszönöm szépen a figyelmüket. (Taps az ellenzéki pártok soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm, Varju László képviselő úr. Tisztelt Országgyűlés! Az LMP, a Lehet Más a Politika képviselőcsoportja jelezte, hogy a rendelkezésére álló 30 percet megosztja, két felszólaló ismerteti a frakció álláspontját. Elsőként megadom a szót Csárdi Antal képviselő úrnak.

CSÁRDI ANTAL, az LMP képviselőcsoportja részéről: Köszönöm szépen a szót. Tisztelt Ház! Tisztelt Elnök Úr! Ez a költségvetés az elszalasztott lehetőségek és a jövő felélésnek a költségvetése volt, egy adóssághalmot hagyott azoknak a céloknak, amelyek, azt gondolom, hogy mindannyiunknak rendkívül és kiemelten fontosak kellene hogy legyenek.

Hiába az 1000 milliárdos többletbevétel és -kiadás, a legfontosabb hiányterületeken a finanszírozás kétségbeesítő. A Fidesz-kormány óriásira növelte a hiányt és az adósságot az oktatás, az egészségügy és a környezetvédelem területén. Ez tényleg teljesítmény akkor, amikor a világgazdasági környezet lehetővé tette, hogy a költségvetés bevételei 1170 milliárddal, a kiadásai 1260 milliárddal nőjenek. Az oktatás szándékos leépítéséről már sokan mondtak sokfélét, és azt

gondolom, hogy többségükben teljes mértékben igazuk volt. S azt gondolom, hogy szintén sok szó esett az egészségügyben tátongó finanszírozási szakadékról, a több helyen már bekövetkezett összeomlásról és összeomlásközeli helyzetekről, és arról a 24 ezer honfitársunkról, akik a kormány hibájából, illetve mulasztásából haltak meg.

Én épp ezért most két területet emelnék ki, ami szintén mostohagyermek a kormánynak, és a zárszámadásból is kitűnik, hogy ebben semmilyen változás nincs, míg a haverok akár milliárdos, akár százmilliárdos vagyontalalmak halmoznak föl és mulatnak el külföldön, addig az ország, életünk tartóoszlopai resegnek-ropognak. Ez a két terület a környezetvédelem és a természeti erőforrások védelme, valamint a szociális ellátás területe.

A környezet védelméről ismerjük Orbán Viktor véleményét, hisz többször szinte teljesen nyíltan kifejtette, hogy a környezet és erőforrásaink védelmét és az ezt szolgáló teljes intézményrendszert, illetve jogszabályokat csak felesleges tehernek tartja, ami gátolja a gazdasági fejlődést, gátolja a presztízsbetűzés megvalósítását. Káros és pusztító szemlélet ez, kedves képviselőtársaim, hiszen nem fejlődés az, ami pusztít. Mindez a központi költségvetés 2018. évi zárszámadását olvasva is egyértelműen látható. A Fidesz-KDNP-kormány továbbra is - ahogy 2010 óta következetesen és folyamatosan - rombolja le a környezetügy intézményrendszerét, és ezt teszi a finanszírozásával is. A környezetvédelemre fordított kiadások 2018-ban még az előző évinél is fél százalékponttal alacsonyabban teljesültek, az indoklás szerint az uniós fejlesztések kifutása, valamint az ilyen jellegű önkormányzati kiadások csökkenése miatt.

Nehéz ezekre a neveléses indokokra szavakat találni, mert a kormánynak felelőssége van abban, hogy a környezetminőség nem megfelelő megvalósítására jelentős részben visszavezethető halálozások tekintetében dobogósak vagyunk, hogy ez több tízezer magyar ember idő előtti halálához vezet évente, továbbá hogy csak az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás hiánya tudományos becslések szerint meghaladja a GDP 1 százalékát. Pedig hány embernek és mennyit kell dolgoznia akár csak félszázalékos növekményért is!

(12.00)

A környezetvédelem intézményi és ágazati céladatainak kiadása 2018-ban összesen 285,6 milliárd forint volt, míg az ágazat kiadásai az előző évhez képest 327,2 milliárd forinttal alacsonyabban teljesültek az uniós fejlesztési források kifutása miatt, ami rendkívül érzékenyen érintette az egyes szakterületeket. A nemzeti parkok finanszírozása továbbra is aggodalomra ad okot, csupán a vízügyi igazgatóságok kaptak némi pluszpénzt.

A helyzet nem csupán az, hogy a kormány nem áldoz a környezetvédelemre, a helyzet sokkal rosszabb, mert a kormány igen jó pénzt húz évente az

ökoadókból és a kvótabevételekből, csak éppen lenyeli és másra költi el.

Az energiadó bevételei 1,2 milliárddal voltak a tervezett fölött, a bányajáradék bevétele 18,7 százalékkal haladta meg a költségvetési törvényben szereplő eredeti 36,8 milliárd forintot, a 2018. évben az üvegházhatású gázok kibocsátási egységeinek értékesítése során 72,2 milliárd forint bevétel érkezett a központi költségvetésbe, amely összeg valamivel több mint a háromszorosa volt az eredetileg tervezett értéknek.

De - a teljesség igénye nélkül - a cégautó-bevétel 35 milliárd, a közműadó 54 milliárd forint, míg a termékdíjbevételek 79 milliárd forintot hozott a konyhára. De hova lesznek ezek a pénzek? Itt miért nem érvényesül az az elv, hogy ezeket a forrásokat maradéktalanul a környezetügyi feladatokra kell elkölteni?

(Az elnöki széklet Sneider Tamás,
az Országgyűlés alelnöke foglalja el.)

De nézzük meg, hogy mi van a kiadási oldalon! Az éghajlatváltozáshoz való felkészülés, alkalmazkodás mint alapvető nemzetstratégiai cél koncepcionálisan és alapvetően hiányzik a központi költségvetés elköltsései közül. Az egész klíma-, energia- és zöldgazdaságpolitikai rendszer támogatása nem éri el a 15 milliárd forintot sem. A vízi közművek állami rekonstrukciós alapjának 2018. évi támogatása nulla forint.

A BM költségvetésében a víz-, környezet- és természetvédelem-területen 6,3 milliárdján felül alig találni érdemi, a hazai vízgazdálkodás fejlesztését célzó központi költségvetési ráfordítást. Az ivóvízbázis-védelmi program végrehajtására 0,1 millió forint támogatás szerepel. A víz keretirányelv végrehajtására 10 millió forintot fordítottak.

Alig találni olyan adatot az országos környezeti kármentesítési program végrehajtásából, ahol érdemi összeg van elköltsékre. Egy példát hadd említsek: jelképes támogatás jutott csak a Cséry-telepre, 140 millió forint.

A kis méretű szálló por - PM10 - csökkentésére 35 millió forint volt a keret, és azt gondoljuk, ez annyira mérhetetlenül kevés, hogy ilyen hozzáállás mellett nem is tudjuk, hogy képzelhető el egyébként a szakemberek által magas szinten kidolgozott országos levegőterhelés-csökkentési program végrehajtása.

A parlagra elleni védekezésre 25 millió forintot költöttünk, miközben tudjuk jól, hogy csak az ebből a gyökérből táplálkozó egészségügyi kiadásai milyen magasak a magyar társadalomnak. Az állatvédelmi támogatás 47 milliót ért.

A szakemberek törekvése ellenére is tovább csökkent a nemzeti parkokban dolgozó természetvédelmi őrök száma is. A természetvédelmi őrszolgálat országos lélekszáma 2018-ban 245 főre csökkent. Így egy főre átlagosan 380 négyzetkilométer működési terület, 35 négyzetkilométer védett természeti terület és 81 négyzetkilométer Natura 2000-es terület jutott. Egy főre!

A nemzeti parkok kapacitáshiányát pótolni hivatott közmunkát is igen sajátosan támogatta a kormány: a 2017. március 1-jén kezdődött közfoglalkoztatási program 2018. február 28-ig tartott, 811 fős átlaglétszám alkalmazásával, a 2018. évi program március 1-jén kezdődött és - a megszokottól eltérően - már 2018. június 30-ával véget is ért.

Az összes hazai zöld civil szervezetnek állami feladatok átvállalása címén juttatott 84 millió forint, a fogyasztóvédelemre összesen 88 millió forint, tanyafejlesztésre 180 millió forint szintén szegyetlenül alacsony; miközben csak a hungarikumok népszerűsítésének a támogatására jutott 460 millió forint. Van persze, ami viszi a pénzt a dilettáns és akarnok politika következményeképpen, mert lássuk be, hogy a maguk gazdaságpolitikája, a maguk politikája nem szól sokszor másról, mint presztízsbetűzésokről, önmaguk nagyobbak mutatásáról, ahelyett, hogy valós problémákra valós válaszokat adnának.

A tulajdonosjog-gyakorlással kapcsolatos bevételek és kiadások körében a kormány könnyedén adott a Paks II. Atomerőmű Zrt. tőkeemelésére 14 milliárd forintot, miközben a lakossági energiahatékonyság növelésére még aprópénz sem jutott. A lakosság nagy része által elutasított, városi zöldet pusztító „Liget Budapest” projekt előkészítését és megvalósítását viszont 35 milliárd forinttal támogatták. Igaz - teszem hozzá csöndesen -, az önkormányzati választáson ennek meg is lett az eredménye.

A kormány atomerőmű-fejlesztési ámokfutása is egyértelmű taposóakna a költségvetésben. A Központi Nukleáris Pénzügyi Alap 27,5 milliárdos bevétele mellett több mint 12 milliárdos volt a kiadás. Így a Paksi Atomerőmű leszerelésére, a kis és közepes, valamint a nagy radioaktivitású hulladékok végleges elhelyezésére, sok száz éves őrzésére évente csak körülbelül 10-15 milliárddal töltődik az az alap, és ez teljes felelőtlenség a jelen, de sokkal inkább a jövő generációi felé.

Összességében elmondható, hogy a környezetügyet érintő kiadások még csak köszönőviszonyban sincsenek a nemzeti környezetvédelmi programban, a természetvédelmi alaptervben, a biológiai sokféleség megőrzésének nemzeti stratégiájában vagy a nemzeti éghajlatváltozási stratégiában foglaltakkal, melyek a magyar emberek egészséges környezethez való, az Alaptörvényben is deklarált jogai érvényesítéséről, a természeti erőforrások védelméről szólnak, és számos feladatot fogalmaznak meg, amit talán végre is kellene hajtani.

Azt régóta tudjuk, hogy a kormány a haverok feltőkésítésének az árát, hogy legyen pénzüik mindenféle szórakozásra, akár törvényt megszegő szórakozására is, az EU-s források mellett a szociális kiadásokon való spórolással teremti meg. Ezért nem nőtt tíz éve a szektor dolgozóinak a bére - tíz éve! -, és ezért nem hajlandó az otthonápolást minimálbéres munkának elismerni a kormány mindenki számára.

Emellett súlyos fejlemény, hogy ahol elvileg van forrás a családok éve keretében, ott sem látszanak az eredmények.

A családok éve hangoztatott célja a családok társadalomban betöltött meghatározó szerepének, a családbarát közgondolkodás előtérbe kerülésének a támogatása volt, a gyermekvállalási tervek megvalósítását és összességében a népesedési folyamatok kedvező irányba való elmozdulását irányozták elő.

Tisztelt Ház! Azt gondolom, hogy Magyarország legnagyobb szegénye, hogy a magyar kormánynak volt képe 2018-at a családok évének nevezni, egy olyan évet, ahol semmit nem tett a magyar kormány a rászoruló devizahitel-károsultak megmentéséért, ahol nem történt érdemi előrelépés a jogszerűtlen kikapcsolásoknak a megakadályozása érdekében. Azt az évet nevezték családok évének, amikor megint csak a jómódúak támogatását biztosító CSOK-ot vették elő, ahelyett, hogy létrehoztak volna egy olyan bérlakás-alapot, ami jelentősen bővíthette volna egyébként a Magyarországon található bérlakások számát. Mert, lássuk be, ez a bérlakáskérdés és a Magyarországon tomboló lakhatási válság nem most kezdődött. És pontosan tudjuk azt, hogy a CSOK a bankoknak jó, hiszen egy hiteltermékről beszélünk. Viszont sajnos az is egyértelműen kiderült, hogy ha egy család vesz négy repülőjegyet a két gyermeknek meg a házaspárnak, és kimennek szabadon választott nyugat-európai országba, akkor a lakhatásuk még így is könnyebben biztosítható, mint azoknak a honfitársainknak, akik elkötelezettek és itthon szeretnének boldogulni.

Igen tisztelt Képviselőtársaim! Jóléti funkciókra 2018-ban az államháztartás kiadásainak 49,1 százalékát fordították, amely 1,1 százalékpontos növekedés az előző évihez képest.

(12.10)

A lakosság szociális állapota, kondíciói azonban ennél jóval nagyobb arányú ráfordítást igényelnének, mint ahogy egyébként ezzel az európai összehasonlításban a sor végén kullogunk. Ráadásul, ha ezeknek a jóléti kiadásoknak a belső szerkezetét megnézzük, akkor itt megint azt lehet tapasztalni és észrevenni, hogy ezek az összegek úgy vannak irányítva, hogy egyébként nem feltétlenül, sőt jelentős részben nem a rászorulókhöz jutnak el ezek a források. Rendezni kellene tehát a szociális bértáblát, hatalmas bérelmaradások vannak a szociális szférában. Csökkenhetnek a várólisták a szociális intézményekben, és javulhatna az ellátás minősége is, persze ehhez politikai szándéokra lenne szükség, mert ahogy kezdtem a felszólalásomat, forrás az van.

Az egyéb szociális támogatásokra fordított összegek aránya 2,2 százalékról 2 százalékra csökkent. Ebben szerepet játszott a Nemzeti Eszközkezelő által végrehajtott ingatlanvásárlásokra és ingatlanberuházásokra fordított kiadások csökkenése, pedig továbbra is szükség van megfelelő minőségű és mennyiségű ingatlanra, akiknek a lakását a bank elvette, és önök ezekkel mind nem foglalkoznak. Gyakorlatilag havonta jönnek ki azok az európai bírósági döntések - hogy ebből az évből csak egyet mondjak, a 260.,

vagy tavaly az 51/17. -, amelyek egyértelműen igazolják, hogy a bankok visszaéltek tisztességtelenül az erőfölényükkel, átvették a hiteles családokat, és azt gondolom, hogy nem lenne szabad ezt önöknek karba tett kézzel nézniük. De itt nyugodtan megemlíthetem, hogy bár jut mindenre pénz, ami önöknek fontos, a stadiontól a jachtig, nem gondolták azt, hogy az alapvető élelmiszerek áfáját, amit az önök által kedvelt jó módú emberek és a rászorulók is fizetnek, 27 százalék áfa terheli. Mintha valami luxustermék lenne megvenni egy kiló kenyeret - jelzem, nem vagyunk ettől messze.

Tisztelt Ház! A lakásárak megugrottak, így a támogatás jelentős része, amit a CSOK-on keresztül nyújtanak, reálértékben elveszett, tehát még az a réteg sem járt jól, amelyet önök kedvezményezni kívántak volna, hiszen pontosan látjuk, hogy gyakorlatilag egy 70 négyzetméteres budapesti lakás ára már 40 millió forint fölött van. Legyünk őszinték, hogy amennyiben tisztában vagyunk azzal, hogy a CSOK egy hiteltermék, akkor egy átlagfizetésből, akár a KSH által hazudott átlagfizetésből meg tud-e spórolni egy magyar család annyit, hogy hozzásegítse a gyermekét egy olyan lakáshoz, amelyben fel lehet nevelni tisztes-séggel három gyermeket.

A gyermekvédelmi szakellátás területén kiemelt szakmapolitikai cél volt a nevelőszülői ellátás további megerősítése, a családjukból kiemelt gyermekek biztonságának fokozása, a gyámügyi igazgatóságban pedig a gyermeki jogok érvényesülését elősegítő eljárási szabályok kialakítása. A számok és a gyakorlati tapasztalatok alapján azonban ez a terület sem érdekli igazándiból a kormányt, százak és ezrek élete veszik el így, és azt gondolom, hogy ezt nem engedheti meg magának senki, sem a kormány, sem semmilyen döntéshozó.

Ezért én továbbra is azt mondom, amit elmondunk egyébként a költségvetés elfogadásakor is, amit elmondunk tavaly és az idei költségvetés elfogadásakor is, hogy a költségvetés szerkezete ne önöket szolgálja, hanem a magyar társadalmat. Köszönöm szépen. *(Taps az ellenzéki pártok soraiból.)*

ELNÖK: Köszönjük. Köszöntöm képviselőtársaimat. Most megadom a szót Hohn Krisztina képviselő asszonynak.

HOHN KRISZTINA, az LMP képviselőcsoportja részéről: Köszönöm a szót. Tisztelt Országgyűlés! Mint Csárdi Antal képviselőtársam is elmondta, ez a költségvetés az elszalasztott lehetőségek és a jövő iránti adóssághalom növelésének költségvetése volt, gondoljunk csak az oktatás, az egészségügy vagy a környezetvédelem területére. A frakció már a költségvetés vitájánál is jelezte, hogy ennek lesznek vesztesei.

Nézzük, kik is azok a vesztesek! Vesztesei általában a közalkalmazottak, akiket hosszú évek óta nem érintett béremelés, vagy csak részlegesen, különböző, bérbe nem épülő pótlékokkal. Még szerencse, hogy a bérük legalább kiegészítésre kerül, ha nem éri el a minimálbért vagy a garantált bérminimumot.

Vesztesei továbbá az önkormányzati köztisztviselők. Ők egy évtizede nem kaptak illetményemelést, így legalább 30 százalékos emelésre lenne szükség. Vesztesei a szociális dolgozók, akik egész területükkel együtt szinte leértékelődtek, éhbérért dolgoznak. Ez különösen vidéken feltűnő.

Vesztesei a rendszernek a bölcsődei és óvodai dolgozók. Bérük az elvárható minimumot sem érte el, és sok éve nem emelkedett. Az óvodák hálózatára sokkal kevesebb a forrás, mint az igény, ami egyébként a helyes kötelező óvodáztatás miatt akkora. Ha beruházásra akad is támogatás, a dolgozók megbecsülésére már nem futja. Kiemelten vesztesei a rendszernek még a megváltozott munkaképességűek és munkakeresők is. A kormány jelentős részüknél elvette az ellátását. Sajnos, erre a járulékkedvezmény sem volt megoldás.

Vesztesei a rendszernek a hazai mikro- és kisvállalkozók. A piacok, a szakképzett munkaerő hiánya miatt fejlődésük, termelékenységük növekedési lehetősége korlátozott, még ha a néha áramló beruházási pénzek próbálnak is ezen javítani. Vesztesei a rendszernek a hazai mikro- és kisvállalkozóknál dolgozók is. Nagyon nagy részük minimálbérré van bejelentve, és rengetegen zsebbe kapják bérük egy részét, így majd nyugdíjuk is alig lesz, és a járulékfizetés is jóval kevesebb, ami befolyik az államkasszába.

Vesztesei a rendszernek továbbá a vidéken élők, a kisvárosban vagy a falun dolgozók, hiszen több száz házi orvos hiányzik, gyerekorvosért, fogorvosért is messzire kell menni. Messze az iskola, és kistelepülésre már nehéz szerezni pedagógust. A tömegközlekedés szörványos, arra biztosan nem alkalmas, hogy néhány településsel odébb vállaljon valaki munkát, és még a családra is maradjon ideje. Az utak állapota sok helyen katasztrofális, sok mellékúton szinte lehetetlen közlekedni.

Az autópályák épülnek ugyan, de rajtuk ez nem segít, így minden más előnye - környezet, közösség, nyugodtabb élet - ellenére a vidék elnéptelenedik. Állandóan csökken a lakosságszám a legtöbb településen. Megfelelő közszolgáltatások híján nincsenek beköltözők. A külföldre távozók viszont egyre többen vannak.

Nagy vesztesei a rendszernek az egyéni gazdálkodók. A földek jó részét elvitték ismerősök, kormánypártközeli ismerősök, a városi ügyvédek, oligarchák strómanjai. Még ha tudnának is gazdálkodni, a mindent elnyelő, újjáalakuló feudális nagybirtokrendszer nem sok esélyt hagy a kicsiknek, előbb-utóbb mindenkire sor kerül. A kamara pedig, ami egyébként segíthetne nekik szerveződni, szövetkezni, együttműködni, szintén csak az előzőekben említettek hatalmi harcának terepe.

Ezen belül is nagy vesztesei a rendszernek a bio-gazdálkodók. A véstesen fogyó erőforrások miatt növekedésük létfontosságú lenne. Az ökológiai gazdálkodásban művelt terület Európában talán egyedülálló módon nem nőtt. Mindez szomorú bizonyosságot nyert az azóta lezajlott folyamatokkal, a vidék kilátásainak romlásával. A zárszámadásitörvény-tervezet szépen

leírja, hogy cél lenne a vidék felemelése, a népesség-megtartó erő növelése, az élelmiszer-önrendelkezés javítása, de az irányvonalak sajnos nem e célokat támasztják alá. Ha a számok mögé nézünk, akkor a romló folyamatokat látjuk, amelyek beavatkozásért kiáltanak.

A mezőgazdaságban foglalkoztatottak létszáma is csökken. A tervezet ezért ugyan a munkaerőhiányt teszi felelőssé, ám ez akkor, amikor a kormány éppen a minden korábbinál magasabb foglalkoztatással érvel, elég fals. Miért éppen a mezőgazdaságban csökkent a foglalkoztatottság, amikor mindenhol máshol bővült? Lehet, hogy az a nagy bővülés nem is egészen valós, hanem például a külföldön dolgozók statisztikai húzzák fel? Ráadásul nemcsak a mezőgazdaságban, hanem az élelmiszer-feldolgozó iparnál is ez a trend figyelhető meg.

(12.20)

A mezőgazdaságban továbbra is az elavult, hagyományos termékszerkezet a domináns: kukorica, napraforgó, búza, tritikálé, repce. Ezeket alapvetően nagytáblás mezőgazdasági struktúrában termelik. Ezen a rendszeren mind gazdasági, mind fenntarthatósági szempontból gyökeresen változtatni kellene, erre azonban semmi szándék nem látszik.

A támogatási rendszer a területi adottságok kihasználásával nem foglalkozik. A legjobb magyar földeken gazdálkodók épp annyi támogatást kapnak, mint akik a gyengébb, például a nógrádi domboldalat művelik. A bogyósgyümölcs-termelés haldoklik, Magyarország szörpüzemei szinte minden szörphöz külföldről behozott sűrítményeket használnak. A magyar eper-, málna-, ribizliszörpök legfeljebb családi biogazdasági szinten elérhetők. De, mint említettük, a biogazdálkodás nem prioritás a kormány számára.

A mezőgazdaság nagyban összefügg a természetvédelemmel, a zöldfolyosó-hálózatokkal, az intenzíven vagy kíméletesen művelt vagy éppen érintetlenül hagyott területek elhelyezkedésével, arányaival. A barnamezős területeken létesítmények sokasága áll lepusztulva, gazdátlanul, míg új ipari, mezőgazdasági telephelyek, napelemparkok nőnek ki gyepeken, réteken vagy korábbi szántóterületeken.

A környezet- és természetvédelem területén sem lehetünk büszkéek az elért eredményekre. Már részletesen ejtettünk szót az állami környezetvédelem leromlásáról, de meg kell említeni ismét azokat a területeket, amelyek leginkább érintik a mezőgazdaságot, a természeti létalapot szolgáltatják hozzá a talajtól a beporzásig, és szintén romló tendenciát mutatnak.

Teljes egészében szétzilálódik a vízgyűjtőalapú környezetvédelmi és vízügyi igazgatás. A területi környezetvédelmi hatóságok szakemberállománya megfogyatkozott. A vízügyi igazgatás külön egy erre alkalmatlan szervezetenél van.

A nemzeti környezetikár-elhárítási program sok éve sok környezeti kárral nem foglalkozik, miközben az állam felelőssége megkérdőjelezhetetlen. Alig nőtt

a védett természeti területek kiterjedése, miközben számos élőhelyünk elmaradó tájrevitalizáció okán került veszélybe. Különösen nagy veszélyben vannak sok helyütt a vizes élőhelyek. Csökkent a környezetvédelmi hatóságok kapcsolata a működési területükkel, csökkent a helyismeret, és csökkent az egyébként is csekély számú természetvédelmi örök száma is.

Összességében: a törvényjavaslat számunkra elfogadhatatlan, álláspontunk szerint az egész természetierőforrás-gazdálkodás, agrártámogatás, erdőgazdálkodás, vidékfejlesztés, környezet- és természetvédelem mást és sokkal többet kíván, sürgős változást kiált.

Mindig azért mondjuk el ezeket a mondatokat, mert úgy gondoljuk, az ellenzéknek az is feladata, hogy a hiányosságokra megpróbálja felhívni a figyelmet, hiszen a kormánypártok elmondják azt, hogy mi a jó, mi pedig elmondjuk, hogy szerintünk mi a nem jó. Köszönöm szépen a szót. *(Taps az LMP soraiban.)*

ELNÖK: Köszönjük, képviselő asszony. Most megadom a szót Mellár Tamásnak, a Párbeszéd képviselőcsoportja vezérszónokának.

DR. MELLÁR TAMÁS, a Párbeszéd képviselőcsoportja részéről: Köszönöm szépen, elnök úr. Tisztelt Ház! Államtitkár Úr! Elnök Úr! Utolsónak hozzászólni elég nehéz, bár van előnye is, hiszen sok mindent elmondtak már előttem, ugyanakkor pedig nagy a türelmetlenség, mert mindenki szeretne már elmenni ebédelni. Igyekszem ezért rövid lenni.

Amikor a költségvetési zárszámadásról beszélünk, akkor nyilvánvalóan azt az egyszerű kérdést kell föltenni, hogy milyen esztendő is volt a 2018. év, hiszen ez az a kérdés, ami legjobban izgat mindannyiunkat, és amire vonatkozólag itt vannak most a megfelelő számok. Kormánypárti oldalról államtitkár úr és számvevőszéki elnök úr is arról beszélt, hogy ez egy jó esztendő volt, és kormánypárti képviselőtársaim is ugyanezt erősítették meg. Elsősorban arra alapozták ebbéli véleményüket, hogy lám, milyen erőteljes gazdasági növekedés valósult meg a '18. esztendőben, hiszen a tervezett 4,3 százalékkal szemben 5,1 százalékos GDP-növekedés volt ebben az esztendőben. Ez kétségkívül így van, bár majd később visszatérek még rá, hogy azért nem egészen van így, de most fogadjuk el első pillanatban, hogy ez így van.

Mi lehet ezzel a gond vagy probléma? Tehát amikor az ellenzéki oldal a kételyeit fejezi ki, akkor biztos, hogy csak az ellenzéki magatartás beszél belőlük, vagy azért ennél valamivel több? Nos, ha beszámítjuk azt - és a Magyar Nemzeti Bank is ugyanezen az állásponton van -, hogy a magyar gazdaság potenciális növekedési üteme 2018-ban 2 és 3 százalék között volt, akkor ez azt jelenti, hogy ha ez a gazdaság 5 százalék fölötti teljesítményt produkált, akkor ez a gazdaság túlfűtött gazdaság. S ha ez egy túlfűtött gazdaság, akkor a túlfűtöttségből bizony komoly gondok és problémák adódnak.

Hadd vitatkozzam államtitkár úrral, aki azt mondta, hogy ez nem egy választási költségvetés volt,

tehát nem egy klasszikus költségvetési ciklus volt, mert lám-lám, az európai uniós pénzeket is kisebb mértékben használtuk föl '18-ban, mint '17-ben. Ez nem egészen így van, mert az uniós források effektív felhasználása 2018-ban nagyobb volt, közel 5 százalék volt, míg 2017-ben csak 4,3 százalék. Abban önnök igaz van, hogy a pénzforgalmi kifizetések valóban csökkentek és kisebbek voltak, de az effektív felhasználás sokkal inkább számít.

A túlfűtött gazdaságból következik néhány komoly probléma. Az egyik az egyensúlyi problémák, a másik pedig a szerkezeti-strukturális problémák. Az egyensúlyi problémákkal kapcsolatosan a legelső és legfontosabb dolog talán az, hogy bár a költségvetés nagyon dicséretesen teljesíti minden esztendőben a 3 százalékos maastrichti kritériumot, de ugyanakkor nem teljesítette, elmulasztotta teljesíteni 2018-ban a középtávú strukturális egyensúly követelményét vagy hiány követelményét, és erre vonatkozólag az európai gazdasági bizottság többször is fölhívta a figyelmet, és követelte a kiigazítást, tehát azt, hogy legalább a GDP 1 százalékát elérő kereslet-visszafogást, keresletcsökkentést hajtson végre a kormány. A magyar kormányzat azonban ezt nem fogadta el. Megtehetette, hiszen nem vagyunk a monetáris unió tagja, ezért nem kötelező ránk nézve, de azért jó lett volna, ha elfogadta volna, mert nyilvánvalóan ez a túlfűtöttséget mutatja igen erőteljesen. Ez a túlfűtöttség természetesen megmutatkozik abban is, hogy jelentős mértékben csökkent a külkereskedelmi mérleg pozitívuma, hiszen - ahogy elhangzott itt - az export növekedési dinamikája 4,3 volt, az importé pedig 6,8 százalék. Persze ez még mindig többletet jelent a külkereskedelmi mérlegben, a folyó fizetési mérlegben viszont már átváltottunk, tehát ott már nincs meg ez az aktívum. Emlékezzünk, hogy '16-17-ben igen masszív, nagy folyófizetésimérleg-aktívumunk volt, ami mostanra elfogyott. Nyilván az egyik oldala az, hogy jelentős mértékű vásárlások voltak, ami az importot is megemelte, megnövelte, a másik pedig a profitkivonások, amelyek szintén igen jelentősek voltak.

A következő nagyon fontos kérdés az infláció. Bár a terveknek megfelelően alakult az infláció, vagy még azon belül is maradt, már amit a hivatalos inflációs számokból lehet látni, de azért mindannyian érzékeljük azt, hogy Magyarországon az elmúlt esztendőben a deflációs világgazdasági tendenciák után jelentős mértékben növekedett az infláció. Ha a KSH venné a fáradságot, és nem két évvel azelőtti fogyasztói kosárral számolná ki az indexeket, akkor az is kiderülne, hogy bizony ez a 2,8 százalék nem is 2,8, hanem annál jóval magasabb.

A következő egyensúlyi kérdés vagy probléma az árfolyam. Az árfolyam gyengülése igen erőteljesen tetten érhető. A 2018-as tervben az volt, hogy 309 forint lesz az euró árfolyama, ehhez képest 319 volt, azt pedig tudjuk, hogy most már 330 fölött van. Nyilvánvalóan ez is egyfajta inflációs nyomást jelent a gazdaságban.

Aztán látjuk a munkaerőhiány megjelenését, miközben van természetesen jelentős munkanélküliség

is Magyarországon, bár ennek egy része nem regisztrált, de jól látható a '18-as munkanélküliségi járuléknagyságából is, hogy ez bizony igen jelentős. E mögött is az van, hogy van egy szerkezeti probléma is, és természetesen a vendégmunkások egyre nagyobb számban jelentek meg. A kormányzat erre vonatkozólag nem nagyon szándékozik számunkra adatokat adni, hogy hányan vannak, honnan jöttek, mi a terv velük, mit szeretnénk velük kezdeni és tenni, márpedig egy ilyen munkaerőhiányos helyzetben, azt gondolom, hogy ezek reális kérdések lennének.

(12.30)

Szerkezeti problémák tekintetében mit tudunk látni? Mindenekelőtt azt lehet látni, hogy ma Magyarországon kialakult egy olyan szerkezet, amelyben vannak folyamatosan vesztes szektorok - idetartozik az egészségügy, az oktatás, amely egyébként a humántőke-termelés legfontosabb területe -, és ebből nyilvánvalóan az is következik, hogy hiába gondolja azt a kormány, vagy hiába van egy szándék arra vonatkozólag, hogy növekedjen Magyarországon a versenyképesség és a termelékenység, ez nagy valószínűséggel nem megvalósítható, hiszen ennek alapfeltétele az, hogy jó minőségű humán tőke legyen, márpedig az oktatás és az egészségügy vonatkozásában óriási károk keletkeztek. Itt nemcsak arról van szó, hogy igen jelentős mértékű anyagi forrást kellene biztosítani, hanem teljesen más, teljesen új koncepciókat kellene kidolgozni annak érdekében, hogy valóban korszerű oktatási rendszerünk legyen, és azt a humán tőkét tudjuk kitermelni, amely a negyedik ipari forradalom végéhez vivője lehet.

Nagyon jól látszik az, hogy az elmúlt évek konjunktúráinak és a 2018. esztendő kormányzatilag vezérelt konjunktúrájának, vagyis prociklikus gazdaságpolitikájának az építőipar volt az a szereplője, amelyik a vezető szerepet töltötte be. Ha valaki megnézi a statisztikai adatokat, akkor azt láthatja, hogy 2018-ban az építőipar száguldott, 20-30 százalékos volumenindex-növekedéseket lehetett látni, és ez a nagy növekedés, hiába kicsi a súlya a GDP-n belül, mégis igen jelentős mértékben növelte a GDP-növekedés ütemét. Azonban azon túl, hogy kiépültek olyan kapacitások, amelyek a későbbiekben nem feltétlenül lesznek majd szükségesek, amikor ez a mesterséges konjunktúra megszűnik, van egy másik eleme is a dolognak, mégpedig az, hogy mivel főként állami megrendelések és állami beruházások történtek az építőiparban, és jelentős volt a túlárazás, ebből következően egy olyan mértékű elszámolási probléma merült fel, amelyről nagyon nehéz megmondani, hogy mekkora, hogy milyen mértékű.

De ha igaz az, hogy az állami megrendelések 90 százalékánál jellemző volt a túlárazás, akkor nyilvánvalóan mondhatjuk azt, hogy az az 5,1 százalékos gazdasági növekedés ennél jóval kisebb, hiszen egy felfűjt építőipar is jelentősen hozzájárult ehhez a magas növekedési ütemhez.

A beruházásokkal kapcsolatosan örvedetes, hogy 17 százalékkal növekedtek a beruházások, és a beruházási rátánk immár 20 százalék fölött van, sőt 25 százalék környékén van, ami igen magas. De ha ennek a szerkezetét megnézzük, akkor megint csak azt látjuk, hogy túl sok benne az állami beruházás és kevés a magánberuházás, különösen a magyar tulajdoni többségű vállalkozások beruházásai - a külföldi beruházások valamelyest javítanak a helyzeten -, és sajnos az is továbbra is megvan, ami már '17-ben is megvolt, hogy igen sok az építőipari beruházás, és igen kevés a gépberuházás. Azt lehet látni, hogy ezekből a jelentős mennyiségű európai uniós pénzekből a magyar kormány elmulasztotta a technikai-technológiai fejlesztést, ennek a szektornak a teljes megújulását, illetve a tőkeállomány technológiai korszerűsítését, ami egyébként a későbbiekben, azt gondolom, hogy igen jelentős problémákat fog majd fölvetni.

Aztán van két olyan eleme ennek az egész történetnek, amelyet érdemes most itt nagyon erőteljesen kihangsúlyozni, mert a megelőző években ezeknek alapvetően pozitív hatása és pozitív következménye volt, de mostanra megváltozott a helyzet, és már messze nem így néz ki az egész.

Az egyik az adóbevételek és az adók szerkezete. Az Orbán-kormány 2010 után egy olyan adófilozófiát fogadott el, amelynek az volt a lényege, az volt a meghatározó eleme, hogy egyre erőteljesebben adóztatta a fogyasztást, és ehhez képest egyre kisebb mértékben adóztatta a jövedelmeket. Ennek az volt a pozitív folyamánya - amire egyébként Domokos elnök úr is utalt -, hogy igen jelentős mértékben kifehéredett a gazdaság, és így az adóbevételek jelentősen növekedtek. Ez az, amit én pozitív elemként mondom, és azt mondom, hogy igen, ennek volt egy ilyen pozitív eleme. De ne feledkezzünk el arról, hogy két igen jelentős negatív eleme is volt ennek. Az egyik az, hogy egy igazságtalan és nagyon méltánytalan adórendszer alakult ki, amelyben a szegény emberek arányosan sokkal több adót fizetnek, mint a gazdag emberek. Ez még akkor is így lenne, ha nem egykulcsos lenne az szja, de ráadásul az még rákar egy lapáttal, hogy egy egykulcsos szja-rendszer van, azért, mert a szegény embereknek nincsenek megtakarításaik, tehát ők az egész jövedelmüket fogyasztásra költik, és ennek nagy részét 27 százalékos áfával fizetik, miközben a jobb módú emberek pedig megtakarítanak, és a megtakarításokat pedig nem adóztatja meg ez a rendszer. Tehát ez az egyik igen jelentős probléma, és ez aztán mára már olyan társadalmi feszültségeket idézett elő, amely nyilvánvalóan nem teszi tovább fenntarthatóvá ezt a rendszert.

A másik pedig az, hogy ez a fajta adózási rendszer a konjunktúrát nem segíti elő, tehát nem ösztönöz arra, hogy a gazdasági szereplők növeljék meg jelentős mértékben a kiadásukat elsőként, hanem sokkal inkább arra készíti az országot, így a kormányt is, hogy a kormány költsékezen, és így tovább romlik az amúgy is rossz gazdasági szerkezet. Ha igaz az - és természetesen fogadjuk el, amit Domokos úr mondott -, hogy az online gépek, az online számla és az

adómorál javulása jelentős volt az elmúlt esztendőben, akkor azt gondolom, hogy bátran belevághatna a kormány abba a dologba, hogy akkor megváltoztatja ezt a kétfajta adózást, és jelentősebb súlyt adna a jövedelem típusú adóknak, különös tekintettel egyébként a vállalkozásokat sújtó adókra. Ezt pedig már Z. Kárpát Dániel képviselőtársam is említette, hogy az azért mégiscsak túlzás, hogy ezek a multinacionális cégek Magyarországon 9 százalékos adót fizetnek, miközben azért jelentős mértékű profitra tudnak szert tenni.

Aztán a másik dolog, amire még szeretnék utalni, a gazdaságpolitikai mix megváltoztatása. 2010 előtt az a helyzet volt, hogy a Gyurcsány-kormány egy olyan gazdaságpolitikai mixet rakott össze, amelyben egy laza fiskális politika volt, és ez párosult egy szigorú monetáris politikával. Ez a politika nyilvánvalóan nem volt jó, nem volt megfelelő, és emiatt meg is kaptuk a büntetésünket, hiszen szegénypadra kerülünk az Európai Unióban. Ezzel szakított az Orbán-kormány, és azt mondta, hogy akkor fordítsuk meg a helyzetet, legyen egy szigorú fiskális politika, és ehhez párosult egy laza monetáris politika. Persze természetesen most már látható, hogy ez a fiskális politika igazából nem szigorú. Azért nem szigorú, mert ugyan betartjuk a 3 százalékos kritériumot, de a jelentős mértékű európai uniós támogatások miatt ez végül is már egyáltalán nem szigorú. A laza monetáris politikának pedig az a következménye, hogy megpróbálja igen jelentősen élénkíteni a gazdaságot és a beruházásokat növelni, de valójában egyébként most már, amikor a deflációs időszak megszűnt, ez az infláció felpörgetéséhez ad jelentős segítséget, közvetlenül is azzal, hogy keresletet generál, és közvetve is azzal, hogy nem áll oda a forint árfolyamának védelmére.

(12.40)

És ezt nemcsak én mondom, hanem az államtitkár úr minisztere is ezt fogalmazta meg néhány héttel ezelőtt, amikor azt mondta, hogy jó lenne egyébként, ha egy stabilabb árfolyam alakulna ki Magyarországon, mert az akkor a monetáris politikát is áttekinthetővé tenné, illetve nyilvánvalóan valamilyen módon korlátozná a többletkeresletet. Igen ám, de akkor ez csak úgy valósítható meg, hogyha a jegybank elkezd kamatemeléseket végrehajtani, de a kamatemelések pedig a magánberuházásokra fognak negatív hatást kiváltani, és kiderül akkor az, hogy jó néhány olyan beruházás indult el, amelyiknek valójában nincs meg a megfelelő jövedelmezősége, csak a nagyon alacsony kamatlábak miatt látszik úgy és látszik annak.

Ez viszont azt fogja jelenteni, hogy az a folyamat, amelyben azt mondtuk, hogy a korábbi, a Gyurcsány-időszakban 53 százalékról fölment 80 százalékra az adósság/GDP hányados, és ezt az elmúlt években 80 százalékról ledolgozta ez a kormány 70 százalékra, ezt többen is, kormánypárti képviselők is nagy-nagy pozitív tettként említik. De álljunk már meg egy pillanatra!

Ha csak annyi történt volna 2010 után, hogy a magánnyugdíjpénztárakat, amelyeket államosítottak és amelyek a GDP 10 százalékát tették ki, ha teljes egészében az államadósság csökkentésére fordították volna, akkor is ott lennénk ezen a 70 százalékon. Ezt a gazdaságot valójában az a 45 százaléknyi - kumuláltan természetesen - GDP-arányos külföldi segítség, mégpedig az Európai Unió jelentős mértékű támogatása volt, amely dinamizálta és mozgatta. Ehhez képest egyébként az adósság/GDP hányados csökkenése igencsak látszólagos.

Tehát nagyon úgy néz ki, hogy a '18-as esztendő ugyan látszólag komoly eredményeket hozott, de a gazdaságpolitikáról az látszik, hogy ez hosszabb távon nem tartható fenn. Természetesen persze a kormánypártiak azt mondják, hogy mi mindig azt mondjuk, mi mindig károgunk itt, hogy nem fenntartható, nem fenntartható, és akkor kiderül, hogy mégiscsak fenntartható.

Igen, egyébként valóban fenntartható. De ne felejtjük el, hogy ez egy extenzív gazdasági növekedés. Extenzív, mert jelentős mértékű, évi 4-5 százaléknyi külső forrást von be; extenzív jellegű, mert jelentős munkaerő-mennyiséget vont be, hiszen ne felejtjük el, hogy úgy értünk el '10-18 között 23 százalékos GDP-növekedést, hogy közel 20 százalékos foglalkoztatásnövekedés valósult meg, hiszen a 4,5 milliót a 3,8 millióhoz kell viszonyítani.

Tehát ennek a gazdaságnak nincs valóban egy termelékenység és egy magas termelési potenciálja, hanem csak egy extenzív növekedési bázisa, amelyet egyébként nagyon hamar fölél, és már nagyjából föl is élte.

Tehát ez a fajta gazdasági modell természetesen fenntartható; fenntartható, ha az Európai Unió a következő években rendre küldi a 4-5 százaléknyi támogatását; fenntartható, ha jelentős mennyiségű vendégmunkást tudunk évenként behozni Magyarországra, és fenntartható, ha a társadalom jelentős része úgy gondolja és elviseli azt, hogy mi a visegrádi országokhoz és a balti országokhoz képest továbbra is és egyre erőteljesebben maradunk le. Akkor fenntartható.

De én nagyon örülnék neki, ha nem azt várnánk meg, hogy ez meddig fenntartható, és hogy meddig ér a társadalom türelme, hanem sokkal inkább azt, hogyha a kormányzat észrevenné és felismerné azt, hogy ez a modell tovább nem tartható, és ezt jelentős mértékben át kell alakítani. Én abban bízom, hogy talán egy ilyen tanulsága is lesz a mai vitának vagy beszélgetésnek.

Köszönöm szépen a figyelmet. *(Taps az ellenzéki pártok padsoraiban.)*

ELNÖK: Köszönjük, képviselő úr. Így a vezérszónoki felszólalások végére értünk.

Most a nemzetiségi bizottság által felkért nemzetiségi képviselő felszólalása következik. Megadom a szót Ritter Imrének, nemzetiségi képviselő úrnak, aki anyanyelvén ismerteti felszólalásának első mondatait, majd magyarra fordítja azokat.

RITTER IMRE, a Magyarországi nemzetiségek bizottságának előadója: Sehr geehrter Herr Vorsitzender! Sehr geehrtes Parlament! Erlauben Sie mir bitte, dass ich im Namen und im Auftrag des Ausschusses der in Ungarn lebenden Nationalitäten unseren Standpunkt bezüglich des Gesetzesvorschläges Nr. T/7556. über die Durchführung des Haushaltsgesetzes für Jahr 2018, Nr. C. aus Jahr 2017 - im Zusammenhang mit den Nationalitäten übergreifende Teilen - erörtere.

Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Ház! Engedjék meg, hogy a Magyarországi nemzetiségek bizottsága nevében kifejtsem álláspontunkat a Magyarország 2018. évi központi költségvetéséről szóló 2017. évi C. törvény végrehajtásáról szóló T/7556. számú törvényjavaslat magyarországi nemzetiségeket érintő részeivel kapcsolatban.

Hozzászólásomat, most már hagyományosan egy Johann Wolfgang von Goethe idézettel kezdem. Zitat von Johann Wolfgang von Goethe: „Toleranz sollte eigentlich nur eine vorübergehende Gesinnung sein: sie muss zur Anerkennung führen. Dulden heißt beleidigen.” Azaz magyarul: „A tolerancia csak egy átmeneti állapotot jelölhet, mely elismeréshez kell vezessen. Az elfogadás önmagában sértés.”

Az elfogadás, a tolerancia egy nemzetiség szemszögéből olyan, mint ha csak megtűrnék, elviselnék a jelenlétét. Az elfogadás tehát nem elég, csak az elfogadás önmagában sértés. Többet akarunk, többet várunk: elismerést! Az elismerés feltétele, alapja pedig a megismerés.

A megismerés, a helyzetünk alapos felmérése, a célok és az elérésükhöz vezető út pontos meghatározása és kidolgozása az alapja, a záloga minden sikernek. Ezért az induló helyzetünkről engedjék meg, hogy a Magyarország 2013. évi központi költségvetéséről szóló 2012. évi CCIV. törvény végrehajtásáról szóló parlamenti eljárás kapcsán 2014. évben elmondott hozzászólásom néhány részletét felidézzem:

A Magyarország 2013. évi központi költségvetéséről szóló zárszámadás véleményezése során egyidejűleg vagyunk nehéz és könnyű helyzetben is. Egyrészt nehéz helyzetben, mert ennek a hozzászólásnak először már közel húsz évvel ezelőtt kellett volna megtörténnie itt, a magyar parlamentben, így közel két évtized mulasztását kell minden szempontból minél hamarabb felszámolni.

Másrészt a könnyű helyzetet az okozza, hogy a 2013. évi és azt megelőző évek költségvetési törvényeinek megalkotásához nekünk, magyarországi nemzetiségeknek sajnos vajmi kevés közünk volt, így a végrehajtásáról minden felelősség nélkül mondhatunk őszinte véleményt.

Ezt követően részletesen taglaltam, hogy milyen méltatlan helyzetben voltak a magyarországi nemzetiségek szervezetei, amelyből most csak egy-egy mondatot ragadok ki példaként. Hangsúlyozom: 2013-ról és az ezt megelőző évekről beszélek.

1. A nemzetiségi civil szervezetek működési támogatásai, a nemzetiségi kulturális programok támogatói 2002 óta, tehát több mint tíz éve változatlanok,

rendkívül alacsony szinten voltak, a jogos igények töredékét sem fedezték.

2. A nemzetiségi anyanyelvi diáktáborokra - 5-7 napos táborokra - rendelkezésre álló forrás nemzetiségi gyermekenként két vagy három gombóc fagyalatra volt elegendő.

3. Az országos nemzetiségi önkormányzatok támogatásai két cikluson keresztül lényegében nem változtak, miközben kötelező törvényi módosításokkal jelentős többletköltségekkel járó kötelezettségek kerültek részükre előírásra.

4. A területi és települési nemzetiségi önkormányzatok támogatása 2010-től befagyasztásra került, a feladatalapú támogatás bevezetésével az általános működési támogatás kevesebb mint nettó 15 ezer forint/hónapra csökkent, ráadásul a kisebb létszámú települések még ennek is egy részét kapták csak meg.

Összességében el kellett mondani, hogy a magyarországi nemzetiségek a 2013. évben rendkívül alacsony színtről, esetenként már-már megalázó helyzetből indultak.

(12.50)

Az akkori beszédemben mindössze két dolgot tudtam egyértelmű pozitívumként kiemelni, amelyből az egyik a magyarországi nemzetiségek parlamenti képviselőinek biztosítása, a másik pedig a nemzetiségi köznevelési intézmények fenntartói jogában és finanszírozásában bekövetkezett változások voltak.

A 2013. év kétségkívül legnagyobb jelentőségű és egyértelműen pozitív változása volt, hogy a nemzetiségi önkormányzatok által fenntartott - és itt hangsúlyozom, hogy nemcsak az országos, hanem a helyi nemzetiségi önkormányzatok által fenntartott - nemzetiségi köznevelési intézmények esetében is jelentősen megemelkedett és normatívvá vált a támogatás. Ez a 2013. évi pozitív változás nemcsak azért volt lényeges, mert minőségileg javította a nemzetiségi köznevelési intézmények finanszírozását, hanem azért is, mert törvényileg szabályozott módon kiszámíthatóvá és biztonságossá is tette a nemzetiségi oktatás, nevelés feltételeit, legalábbis a nemzetiségi önkormányzatok által fenntartott nemzetiségi köznevelési intézmények esetében.

Végül a 2013-as zárszámadási hozzászólásomat azzal fejeztem be, idézem: „Már most kérem önöket, hogy a rövidesen napirendre kerülő 2015. évi költségvetési törvény előkészítése és elfogadása során terheljenek meg minket azzal a lehetőséggel, hogy javaslataink és észrevételeink elfogadásával, figyelembevételével a 2015. évi zárszámadásnál a teljesítésért már mi is felelősséggel tartozhassunk.”

Ezt követően került sor a következő négy év központi költségvetési törvényeinek elfogadására, amelyekben a Magyarországon élő nemzetiségek 2014. évben még kevesebb mint 4 milliárd forintot kaptak a 2015. évi központi költségvetési törvényben kerestek 2 milliárd forinttal, a 2016. évben 2 milliárd

63,4 millió forinttal, a 2017. évben 678,1 millió forinttal, végül a 2018. évi központi költségvetési törvényben további 1 milliárd 688,8 millió forinttal került megemelésre.

Ez összességében azt eredményezte, hogy a 2014. évi kevesebb mint 4 milliárd forint költségvetési támogatáshoz képest a 2018-as központi költségvetési törvényben már közel 10,5 milliárd forintra növekedett a 13 magyarországi nemzetiséget érintő támogatások összege. Ezen belül az országos nemzetiségi önkormányzatok támogatása mintegy 40 százalékkal nőtt, a helyi nemzetiségi önkormányzatok működési támogatása 3,5-szeresére, a feladatalapú támogatás pedig kétszeresére lett emelve.

A nemzetiségi civil szervezetek működési támogatását segítő úgynevezett NEMZ-CISZ pályázati keret, valamint a nemzetiségi kulturális kezdeményezések támogatásának úgynevezett NEMZ-KUL-kerete egyaránt 4,5-szeresére nőtt.

Az anyanyelvi diáktáborok támogatási kerete 30 millió forintról 400 millió forintra, azaz több mint 13-szorosára nőtt 2018-ra. A központi költségvetésben az intézményfenntartó helyi nemzetiségi önkormányzatok és az általuk átvett nemzetiségi intézmények részére új kiegészítő támogatási keret lett megnyitva, amely évente növekedve a 2018. évben már 330 millió forint volt.

Szintén új kiegészítő keretből kaptak támogatást a nemzetiségi színházak, valamint a nemzetiségi nyelven játszó színjátszó csoportok, 2018-ban már 130 millió forintból. Végül a nemzetiségi önkormányzatok, az országos önkormányzatok és az általuk fenntartott nemzetiségi köznevelési intézmények felújítási, beruházási pályázati önrészkerete a 2018. évben már több mint 1 milliárd forint volt.

Végezetül, de nem utolsósorban 2018 januárjától elindítottuk a nemzetiségipedagógus-programot, amelynek első lépése a meglévő nemzetiségi pedagógusok pályán tartása és anyagi elismerésük növelése, a nemzetiségi pótlék többszöri emelése volt. 2018. január 1-jétől 10-ről 15 százalékra, 2019. január 1-jétől 15-ről 30 százalékra, reményeink szerint 2020. január 1-jétől 30-ről 40 százalékra kerül megemelésre a nemzetiségi pótlék, illetve a jogosultsági kör kiterjesztésével a differenciálás is bevezetésre kerül. A program második lépcsője a kellő számú és megfelelően képzett nemzetiségi pedagógus biztosítása érdekében nemzetiségi pedagógus tanulmányi ösztöndíj lett bevezetve a 2018. évben.

Az indulásnál 2018. szeptember 1-jétől 84 első évfolyamos nemzetiségiovodapedagógus-hallgatóval kötöttünk ösztöndíjszerződést. Most örömmel számolhatok be róla, hogy - bár az ösztöndíjkérelmek benyújtási határideje a holnapi napon fog lezárulni, de - már a mai napon elérjük a 300 főt, amely kiterjed az első, második és harmadik évfolyamos nemzetiségiovodapedagógus-tanulmányokat folytató, valamint az első évfolyamos nemzetiségi tanító, továbbá nemzetiségitanár-szakon adott nemzetiségi nyelv és kultúra, illetve nemzetiségi idegen nyelv és kultúra tanára szakok nemzetiségipedagógus-hallgatóira is.

Nemzetiségi jövőnk szempontjából ezt tartom a kiemelkedően legfontosabb eredménynek, hiszen csak színvonalas nemzetiségi köznevelési intézményekkel tudjuk gyermekeinknek, unokáinknak részben visszaadni, illetve megerősíteni nemzetiségi anyanyelvüket, hogy képesek legyenek továbbvinni nemzetiségi kultúránkat, hagyományainkat, nemzeti-égi identitásunkat.

A nemzetiségi támogatások összegének jelentős emelése, a nemzetiségpedagógus-program tényleges beindítása mellett komoly előrelépést tudunk elérni a magyarországi nemzetiségekre nézve kedvező törvénymódosításokkal vagy éppen a NEMZ-pályázatok kiírásának több hónappal történő előrehozatalával, mely meghatározó fontosságú a nemzetiségi szervezetek működése, a tervezhetőség, a kiszámíthatóság, a mindenkori likviditás biztosítása szempontjából.

Mindezek alapján, bár szinte mind a négy költségvetési törvény általános vitájában már elmondtam, de most a teljes négyéves ciklust tekintve örömmel mondom el újra: fenntartás nélkül köszönetet szeretnék mondani a Magyarországon élő 13 nemzetiség nevében mind a magyar kormánynak és a kormányfrakciónak, mind a magyar parlamentnek az egész ciklusban nyújtott nemzetiségítámogatás-emelésekért, a magyar politikában a Magyarországon élő nemzetiségekkel kapcsolatban bekövetkezett pozitív változásokért. Jó szívvel tudom elmondani, hogy ez a pozitív változás olyan léptékű, amilyenre az elmúlt nyolc évtizedben nem volt példa.

Külön köszönjük valamennyi parlamenti frakciónak, minden parlamenti képviselőnek, hogy politikai hovatartozástól függetlenül a Magyarországon élő nemzetiségek ügyeit kivették a napi, sokszor méltatlan és durva politikai csatározások témái közül, és a Magyarországi nemzetiségek bizottsága által kezdeményezett, előre egyeztetett törvénymódosításokat minden esetben egyhangúlag fogadták el. Kérem, tartsák meg továbbra is ezt a jó szokásukat.

Mindezen pozitív, valóban történelmi léptékű változásoknak ugyanakkor nem mond ellent az a tény, hogy továbbra is sok feszültség, probléma, kihívás, megoldandó feladat áll a 13 magyarországi nemzetiség előtt. Sok megoldandó feladat azért, mert az elmúlt hét-nyolc évtized súlyos mulasztásai után olyan mélyről indultunk, amelyet három-négy év mégoly pozitív változásai sem tudnak egyik évről a másikra kompenzálni. De a lényeg az, hogy ez a négyéves ciklus biztosította: bekerültünk a magyar parlamentbe, a törvényhozás folyamatába, kezünkbe vehettük a saját sorsunkat. Tudjuk, hogy mik a céljaink, és eltökéltek vagyunk abban, hogy ezeket elérjük gyermekeink és unokáink, nemzetiségeink jövője érdekében.

(13.00)

Mindezek alapján a Magyarországi nemzetiségek bizottsága az Állami Számvevőszék jelentésével egyetértve okfa T/7556. számú, Magyarország 2018. évi

központi költségvetéséről szóló 2017. évi C. törvény végrehajtásának ellenőrzéséről szóló beszámolóját a parlamentnek elfogadásra javasolja. Köszönöm, hogy meghallgattak! Danke für Ihre Aufmerksamkeit! (Taps.)

ELNÖK: Köszönjük szószóló úr. Most megadom a szót Banai Péter Benő államtitkár úrnak.

BANAI PÉTER BENŐ pénzügyminisztériumi államtitkár: Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Országgyűlés! Először is engedjék meg, hogy a vezérszónoki hozzászólásokat követően megköszönjem a költségvetés végrehajtása kapcsán elmondott pozitív, elismerő szavakat. Ugyanakkor azt gondolom, hogy a vezérszónoki hozzászólások között voltak olyanok, amelyek talán tárgybeli tévedésből indulnak ki, vagy amelyek meglátásom szerint csúsztatásokat tartalmaznak, ezért engedjék meg, hogy most a vezérszónoki hozzászólások után ezekre a hozzászólásokra reagáljak.

Azzal kell kezdenem, hogy véleményem szerint a zárszámadásitörvény-javaslat vitája arról szól, hogy a költségvetés elfogadásakor meghatározott célokat el tudtuk-e érni és a költségvetés végrehajtása a törvényi rendelkezésekkel összhangban történt-e vagy sem. A célok tekintetében négy mutatót emelnék ki, amelyekről a vezérszónoki körben sok szó esett.

Először is: gazdasági növekedés. A tervezett 4,3 százalékos bővülés helyett 5,1 százalékkal bővült a magyar gazdaság. Másodszor: a tervezett hiány az uniós módszertan szerint a GDP 2,4 százaléka helyett 2,3 százalékból teljesült. Harmadszor: az adósságráta a tervezettet meghaladó mértékben, a 2017 év végi 72,9 százalékról GDP-arányosan, uniós módszertan szerint 70,2 százalékra mérséklődött. Negyedszer: mindezek a pozitív makrogazdasági folyamatok véleményem szerint a mindennapokban is érezhetőek voltak. Míg a költségvetés tervezésekor azt feltételeztük, hogy a nettó átlagkeresetek 8,8 százalékkal bővülnek, ehelyett arról tudok beszámolni önöknek, hogy az átlagkeresetek emelkedése 11 százalékos volt.

Engedjék meg tehát, hogy erre a négy tényezőre fókuszálva reagáljak az elhangzottakra! Növekedés: többen mondták, hogy egyedi hatások határozták meg a gazdaság bővülését, nem történt szerkezeti változtatás, régiós országokhoz képest elmaradás, lemaradás érhető tetten. Ami az egyedi hatásokat illeti, valóban, ahogy Mellár Tamás fogalmazott, 2013 óta halljuk ezt. 2013 óta minden évben valamilyen egyedi oknál fogva a magyar gazdaság bővülése meghaladja az Európai Unió átlagát.

Azt gondolom, hogy szavaimból talán az irónia is kihallatszódott. Valóban vannak egyedi tényezők, de azt gondolom, hogy hosszú éveken keresztül az nem lehetséges, hogy csak a véletlennek köszönhető az, hogy a magyar gazdaság bővülése meghaladja az Unió átlagát. Ismerjük a 2019 első féléves számokat is: 5 százalékkal bővült a magyar gazdaság. Tudjuk azt, hogy minden ciklus a gazdasági törvényszerűségek szerint egyszer véget ér. Látjuk, hogy a világgazdaságban milyen folyamatok vannak, mégis azt gondolom,

hogy az Unió átlagát meghaladó növekedés jellemezheti a 2019-es évet is.

Nincs szerkezeti változás - ezt Z. Kárpát Dániel képviselő úr mondta. Azt gondolom, pusztán az a tény, hogy ma több mint 800 ezerrel nagyobb a foglalkoztatottak száma, mint volt egy évtizeddel ezelőtt, azt mutatja, hogy a magyar gazdaság más szerkezetben működik.

Ha megnézzük, hogy az egyes ágazatok hogyan járnak hozzá a gazdaság bővüléséhez, akkor azt tudjuk elmondani, hogy jelentős szerkezeti változás volt, nem egy-egy ágazat húzza a magyar gazdaságot.

Abban képviselő úrnak igaza van, és erre Mellár Tamás képviselő úr is utalt, hogy a növekedésnek újabb és újabb csatornáit kell megtalálnunk. Hogy a foglalkoztatottak száma jelentősen bővült: tudjuk, hogy ma a bővülés egyik korlátja a képzett munkaerő rendelkezésre állása. Épp ezért fontos az, hogy a termelékenységet tudjuk javítani, és a 2016-os többéves bérmegállapodás pont ezt célozza. Nem a kormányzat mondta, hanem a munkaadók és a munkába állók képviselői mondták azt, hogy ez a megállapodás, amely, azt gondolom, gazdaságtörténeti jelentőségű megállapodás volt, ez a megállapodás a magyar gazdaság szerkezeti javítását, a termelékenység növelését vetíti előre, hiszen a bérek emelkedésén keresztül, az adócsökkentések mellett rákényszeríti a hatékonyságnövelésre, a termelékenység bővítésére a vállalkozásokat.

Ami a régiós országoktól való lemaradást illeti, erre utalt Tóth Bertalan képviselő úr. Felhívnám a figyelmét arra, hogy uniós tagállamok adatai alapján Magyarország holtversenyben a harmadik legnagyobb növekedési ütemet érte el 2018-ban. A régiós országok közül holtversenyben vagyunk Lengyelországgal, az összes többi ország növekedését meghaladta a magyar gazdaság bővülése. Tehát tényszerűen cáfolnom kell Tóth Bertalan elnök úr, képviselő úr állítását.

Ami a növekedés hatásai között az uniós támogatásokat illeti, kétségtelen tény, hogy az uniós támogatások felhasználása hozzájárul a gazdaság bővüléséhez. A német kancellár, Angela Merkel mondta azt, hogy Magyarország jól használta fel az uniós forrásokat, véleménye szerint ez is tükröződik a gazdaság bővülésében.

De ismét el kell mondanom azt, amiről évek óta beszélünk, hogy önmagában az uniós források felhasználása nem eredményezi azt, hogy egy ország az Unió átlagát meghaladó szinten tud bővülni. Ha ez a narratíva igaz lenne, ismétlem, akkor Görögország szárnyalna.

Nézzük meg a nettó kedvezményezett országokat, nézzük meg, hogy a gazdasági válság hogyan hatott rájuk!

Nemcsak Görögországot említhetem, hanem Spanyolországot, Portugáliát vagy további országokat, amelyek jelentős nettó kedvezményezettek, de látjuk, hogy önmagában nem az uniós támogatások határozzák meg azt, hogy egy országban van-e növekedés vagy sem.

Második tényezőként a költségvetési egyenlegnél hadd reagáljak megint Tóth Bertalan képviselő úr szavaira! Úgy minősítette a 2018-as költségvetést, hogy az választási költségvetés volt. Ahogy arra Domokos elnök úr is utalt, ez a választási költségvetés kifejezés Magyarországon, és sajnos nem csak Magyarországon, egyet jelentett régen azzal, hogy az országgyűlési választások évében az államháztartási hiány elszállt. Emlékezhünk erre, ismerjük a 2002-es vagy 2006-os adatokat. Ebből kiindulva is én nehezen tudom értelmezni a választási költségvetés kifejezést akkor, amikor 2018-ban a tervekhez képest kedvezőbben alakult a költségvetés helyzete.

Varju László képviselő úr véleménye szerint rossz volt a költségvetési tervezés, és a költségvetés végrehajtását a kormány kivonta a parlamenti kontroll alól. Ami a rossz tervezést illeti, most már öt olyan költségvetést ismerünk 2016-tól 2020-ig, amelyet a kormány a tavaszi ülészakon nyújtott be az Országgyűlés részére, és amelyről a tavaszi ülészak végén döntött az Országgyűlés.

Azt gondolom, akkor lett volna az elmúlt években, így a 2018-as évet tekintve is, rossz a tervezés, ha a célok nem teljesültek volna. Akkor lett volna rossz a tervezés, ha jelentős kiigazítást kellett volna végrehajtani. Emlékezhünk, hogy 2016-ban és '17-ben egy-egy tartalmi módosítása volt az elfogadott költségvetéseknek, mind a két esetben azért, mert többletbevételek keletkeztek, és a többletbevételek többletkiadásokat tettek lehetővé. Vagyis a módosítás nem a kiadások csökkentéséről szólt, nem a hiánycél módosításáról szólt, nem az államadósságcél módosításáról szólt, hanem arról, hogy ha úgy tetszik, túlságosan óvatosak voltunk az említett költségvetések összeállításakor.

Ami pedig a parlamenti kontrollt illeti, a kormány 2018-ban is csak a törvényi keretek között, az Országgyűlés által elfogadott költségvetési kereteken belül, az államháztartási törvény felhatalmazása alapján élt átcsoportosítási lehetőséggel olyan előirányzatok tekintetében, amelyek szabadok voltak, amelyek nem kerültek felhasználásra. Vagyis maximálisan a törvényi kereteket betartva hajtottuk végre a költségvetést, ahogy arról véleményem szerint Domokos László elnök úr, az ÁSZ elnöke véleményt is nyilvánított.

Ami a harmadik tételt, az adósság alakulását illeti: először is ismét Tóth Bertalan képviselő úrnak arra a felvetésére kell reagálnom, hogy valóság-e azok az adósságszámok, amelyeket a vitában hallhattunk. Természetesen valóság, ezt nemcsak én mondom kormányzati tisztviselőként, hanem a néhány napja közzétett Eurostat-számok is validálták mind a hiány, mind az adósságráta mutatóját. Talán képviselő urat az téveszthette meg, hogy az államadósságra van egy uniós maastrichti definíció, legtöbbször ezt használtuk, és van egy stabilitási törvény szerinti definíció, és a kettő között van némi módszertani különbség. Talán a legjelentősebb az, hogy a stabilitási törvény szerint két év adósságának összehasonlításakor a devizában fennálló tételeket azonos árfolyamon kell figyelembe venni.

(13.10)

Természetesen a kormányzat mind a stabilitási törvény szerinti adósságmutatót, mind a maastrichti adósságmutatót bemutatta az Országgyűlés részére, mind a kettő csökkenést mutat. Lehet, hogy talán az is a képviselő úr számára zavart okozhatott, hivatkozott az Államadósság Kezelő Központ honlapjára, hogy az Államadósság Kezelő Központ a központi költségvetés adósságát menedzseli. Ezenkívül az uniós értelemben vett vagy a stabilitási törvény értelmében vett államadósság részét képezik a helyi önkormányzatok hitelei is, vagy a kormányzati szektorba sorolt szervezeteknek az adóssága is. A vitában mind magam, mind Domokos elnök úr, mind a kormánypárti hozzászólók a legszélesebb értelemben vett, nemzetközileg is leginkább használt maastrichti adósságmutatót használtuk.

Z. Kárpát Dániel képviselő úr felhívta arra a figyelmet, hogy az adósságszolgálat meg mindig ezermilliárd forint körüli összeget tesz ki. Ebben a képviselő úrnak igaza van, de látni kell azt, hogy ezt az ezermilliárd forintot jóval nagyobb gazdasági bázis alapján fizetjük ki, és ami igazán számít, az az adósságfinanszírozásnak a költsége. Ma jóval olcsóbb a magyar államadósság finanszírozása, ez mérhető az államadósság-papíroknak a hozamszintjén vagy mérhető a GDP-arányos kiadásokon. Emlékezhetünk arra, hogy egy évtizeddel ezelőtt bőven 4 százalék fölött volt GDP-arányosan a kamatszolgálat, most a 2 százalékot közelítjük - azt gondolom, hogy ez is egy érdemi előrelépés. Ha ugyanazon a szinten ragadt volna a magyar államadósság finanszírozási költsége, mint amennyi volt egy évtizeddel ezelőtt, akkor nagyságrendileg nominálisan 800-900 milliárd forinttal kellett volna többet fordítanunk az adósságfinanszírozásra.

Mellár Tamás képviselő úr az adósságcsökkenést mérsékeltnak tekintette annak függvényében vagy annak tükrében, hogy a nyugdíjrendszer átalakítása kapcsán az állami nyugdíjrendszerbe visszalépők vagyonát államadósság-csökkentésre kellett felhasználni.

Két dolgot engedjenek meg! Először is: ha ezt a tényezőt korrekciós tényezőként figyelembe vesszük, akkor érdemes módszertanilag azt is megnézni, hogy az adósságcsökkenést milyen vagyongyarapodás mellett hajtotta végre Magyarország. Ismerünk a magyar gazdaságtörténetből is olyan adósságcsökkentést, amit a családi ezüst értékesítésén keresztül, az állami vagyon értékesítésén keresztül valósított meg az akkori kormányzat. Magyarország nem ezt az utat választotta; ez az adósságcsökkenés az állami vagyon jelentős bővülése mellett valósult meg. Itt Z. Kárpát Dániel képviselő úr figyelmét felhívom arra, hogy a vagyongazdálkodás tekintetében a zárszámadás a 2018-as folyamatokról beszámol. Természetesen, amit a képviselő úr említ, az egy átfogó vagyonleltár, az egy átfogó dolog, amelynek nem a zárszámadásban van a helye, hiszen a zárszámadás véleményem szerint egy év költségvetési gazdálkodásáról szól. Tehát figyelembe kell vennünk azt, hogy milyen államivagyon-

gyarapodás volt, vagy például figyelembe kell venni azt az unióstámogatás-megelőlegezést, amire a képviselő úr is utalt, ami még mindig ezermilliárd forintot bőven meghaladó nagyságrendű finanszírozási terhet jelent. Ha ezek a pénzek is be fognak érkezni az Európai Bizottságtól, ez lehetőséget ad arra, hogy az adósságráta még nagyobb mértékben csökkenjen.

A másik tényező, amit pedig ki kell emelni, az, hogy a 2010-es évek elején a magyar adósságráta alakulása szembement az uniós trendekkel. Emlékezhetünk arra, hogy a 2008-2009-es válság után az Unió átlagos adóssága növekedett, a legtöbb országé növekedett, 2012-ben még gazdasági válság volt, az Unió egészének a gazdasága zsugorodott, ezekben az években bizony szembementünk a trendekkel, így egy bő 10 százalékpontos adósságráta-csökkenés szerintem igenis egy értékelhető teljesítménynek tekinthető az elmúlt tíz év tükrében, ha megnézzük a többi európai uniós ország adósságának az alakulását is.

A következő, negyedik dolog pedig a költségvetés végrehajtásának részleteit illeti. Talán az egyik tényezőre már utaltam: a nettó átlagkeresetek 11 százalékkal bővültek. Z. Kárpát Dániel képviselő úr azt kérdezte, hogy az infláció ezt mennyire eszi meg. Ha a forint gyengül, az az árakban tükröződhet, és ezért a keresetek reálértékére is figyelniünk kell. Tisztelettel azt tudom önöknek jelenteni, hogy a nettó átlagkeresetek 11,3 százalékos bővülése mellett az infláció 2,8 százalékos volt, ez körülbelül 8,5 százalékos reálérték-növekedést jelent az átlagos bérekben. Ez gyakorlatilag egyhavi pluszbér reálértékben. Én azt gondolom, hogy ez önmagában egy dicséretes, európai szinten kimagasló mutató, és ha mellé vesszük azt, hogy nem egyedi reálbér-emelkedésről számoltunk be 2018 tekintetében, a megelőző években is egy érdemi reálbér-növekedést láthattunk, és a 2019-es év eddigi adatai alapján is ugyanezt látjuk, akkor, azt gondolom, méltányolható ez a mutató.

Tóth Bertalan képviselő úr úgy fogalmazott, hogy az adóztatás soha nem ért el ilyen szinteket, például személyi jövedelemadóból többet fizetünk be. Ha itt lenne a képviselő úr, akkor megkérdezném tőle, hogy az általa fizetendő adókulcs növekedett vagy csökkent; hogy családi kedvezményt igénybe vett vagy sem; és ezzel együtt az általa fizetendő személyi jövedelemadó összege növekedett-e vagy sem. Valószínűleg azt látnánk, hogy a képviselő úr által fizetett személyi jövedelemadó összege is növekedett, de nem azért, mert az adókulcsok növekedtek, hanem mert az ő jövedelme növekedett. Én azt javasolnám, hogy konzultáljon Mellár professzor úrral, aki elmondta, hogy igen, a személyi jövedelemadó bővülésénél azzal számolnak, hogy többen adóznak, és fehéredett is a gazdaság; szerintem a foglalkoztatás területén is.

Mellár képviselő úrnak azon megállapításával már vitatkoznék, és itt megint Tóth Bertalan képviselő úr szavaival is vitatkoznom kell, miszerint 2018 az igazságtalanság költségvetése volt, a társadalmi egyenlőtlenségek nőttek. Tóth Bertalan elnök úr úgy fogalmazott, hogy a kiváltságosok jól járnak, akinek kevés van, annak pedig kevesebb jut. Kérem szépen, a

2018-as zárszámadás számai ezt tényszerűen nem támasztják alá. De akkor tisztelettel azt kérem ezen megállapítások után, hogy adatokkal támasszák alá, hogy miről beszélnek. Elnézést, azért vagyok ilyen kategorikus, mert nézzük meg, hogy a minimálbérek hogy alakultak... (Dr. Mellár Tamás közbeszól.) Nézzük a deciliseket, professzor úr, nézzük a deciliseket! Akkor emlékezzünk arra, hogy volt egy már idézett hatéves bérmegállapodás, amely arról szólt, hogy 2017-ben és 2018-ban a minimálbér és a garantált bérminimum növekedik. Mit jelentett ez? A minimálbér 8 százalékkal növekedett 2018-ban, a megelőző év 12 százalékos bővülése után, a garantált bérminimumnál pedig azt jelentette, hogy 12 százalékkal bővült 2018-ban, a megelőző év 25 százaléka után.

Most akkor nézzük mellé az adókat és a családi kedvezményeket. Hadd mondjak önöknek összesített adatokat, és hadd mutassam be a 2002 és 2010 közötti statisztikákat! Egy minimálbéresnek, akinek nem volt gyermeke, 2002 és 2010 között a reáljövedelme - adózást, inflációt figyelembe véve - 5,8 százalékkal növekedett, 2010 és 2019 között 36,1 százalékkal növekedett. Egy háromgyermekes minimálbéres tekintetében, ugye, önök beszélnek mindig társadalmi felzárkózásról, szegényekről: 2002 és 2010 között annak a minimálbéresnek, akinek három gyermeke volt, a reáljövedelme 7,6 százalékkal csökkent, 2010 és 2019 között pedig 99 százalékkal reálértéken növekszik. Tehát egyszerűen a ténybeli számokban az az állítás, azt gondolom, nem támasztható alá, amit önök e tekintetben megfogalmaztak.

Tóth Bertalan képviselő úr úgy fogalmazott, hogy a nyugdíjasok hiteleztek a költségvetésnek, mert az infláció máshogy alakult, mint ahogy terveztük. Elhangzott többször, hogy 3 százalék volt a tervezett infláció, eszerint emelkedtek a nyugdíjak, az átlagos, átfogó infláció 2,8 százalék volt, a nyugdíjindex a KSH adatai alapján 2,7 százalékos, tehát a nyugdíjak reálértéke kismértékben 2018-ban növekedett, és ezen túl került sor nyugdíjprémium és Erzsébet-utalvány kifizetésére.

Ami a költségvetés végrehajtásán belül az egészségügy és az oktatás területét illeti: kétségtelen tény, hogy ezeken a területeken is, mint számos területen, nagyon sok feladatunk van, nagyon sok dolgunk van. De azok az állítások, amelyek arról szólnak, hogy ezek az ágazatok voltak kárvallottjai a 2018-as költségvetés végrehajtásának, vagy a sokszor elhangzott relativizált forráskivonásokról szólnak, meglátásom szerint tényszerűen nem igazak. Ne csak a '18-as számokat nézzük, ahol a zárszámadás arról szól, hogy a terveket meghaladó mértékű volt a teljesítés mind az oktatás, mind az egészségügy területén, hanem hadd mondjam el azt, hogy nominálisan oktatási területre 2018-ban majdnem 700 milliárd forinttal többet fordított a kormányzat, mint 2010-ben, egészségügyben ez majdnem 560 milliárd forint.

Egyetértek azzal, hogy a nominális számok mellett érdemes reálmutatókat nézni. A GDP mellett azért engedjék meg, hogy az infláció mértékét is figyelembe vegyük! Az oktatási területen ez a növekedés

44 százalékos, az egészségügyben 45 százalékos. Ha a kumulált inflációt néznénk, az biztos, hogy 20 százalék alatti, tehát reál értelemben ezeknek a területeknek a kiadása nőtt.

(13.20)

A GDP-arányos mutatóknál azért engedjék meg, például a Széll Kálmán-terv keretében a gyógyszerkiadásokat szűkítettük úgy, hogy a vásárlók terhei csökkentek, és ezeket a többleteket például az egészségügyi dolgozók béremelésére forgattuk át. Nominálisan tehát, ha nem is látunk növekedést bizonyos években, bizonyos területeken, akkor is, azt gondolom, életminőségben előrelépést tudtunk elérni.

És ha a béreket említem, akkor hadd mondjam el azt, hogy az államháztartás bérjellegű kiadásai, és itt vitatkoznom kell Hohn Krisztina képviselő asszonnal, nemhogy szinten maradtak vagy sokaknak nem növekedett a bérük, hanem jelentős növekedés valósult meg. Természetesen mindig szeretnénk többet és többet biztosítani, de megint ez a növekedés több mint 1400 milliárd forint volt a 2018-as tények és a 2010-es tények között; ez 53 százalékos növekedést jelent. Konkrétan az egészségügy területén 115 százalékos volt az egészségügy bérjellegű kiadásainak a növekedése. Hangsúlyozom, hogy az infláció 20 százalék alatti. Oktatási területen pedig 48 százalékos volt ez a növekedés. Tehát a béremelés területén is, azt gondolom, vannak olyan tényszámok, amelyeket nem lehet eltagadni.

Ami a szociális területet, az otthonápolást illeti, erre Csárdi Antal képviselő úr hívta fel a figyelmet. A képviselő úr tudja, hogy az otthonápolás egy új területtel bővült ki: a gyermekek otthonápolási díja került bevezetésre magasabb ellátással, növekvő összeggel; itt valóban egy folyamatos, többlépcsős emelésről beszélhetünk a következő években.

A szociális területen is volt bérintézkedés, tehát cáfolnom kell azt az állítást, hogy itt az elmúlt tíz évben nem történt semmi. A szociális területen dolgozók ágazati pótlékot és ágazati kiegészítő pótlékot kaptak. Szociális területen a felsőfokú végzettségűeknél volt egy pótlólagos intézkedés is. A bölcsődékről is szó volt: a bölcsődei dolgozóknál is volt béremelés mind a felsőfokú, mind a középfokú végzettségűek tekintetében.

Természetesen azon dolgozunk, hogy ez a béremelés folytatódjon a későbbiekben is, és elismerem, elfogadom azt, hogy a lelkiismeretes munkát végző emberek a mostani munkapiaci helyzetben szükségesnek és célszerűnek tartják azt, hogy a bérük a következő években is emelkedjen. Abban bízom, hogy a magyar gazdaság bővülése a következő években is meg fogja haladni az uniós átlagot, és a többletbevételek lehetőséget adnak arra, hogy a béremeléseket számos területen folytatni tudjuk.

Végezetül: azt gondolom, voltak olyan hozzászólások az ellenzéki oldalon is, amelyek jó szakmai vitára adnak alapot.

Ilyen például az, hogy a költségvetési politikát milyen irányba célszerű vinni. Egyetértek azokkal a véleményekkel, amelyek szerint, ha el tudjuk érni az Unió átlagát meghaladó gazdasági bővülést a következő években is, akkor a sokat emlegetett adóssághoz finanszírozási költségének csökkentése érdekében még alacsonyabb hiányszinteket célszerű megállapítani. Ezért azt gondolom, összességében talán ellenzéki oldalról is akár Z. Kárpát Dániel képviselő úr, akár Mellár képviselő úr támogatni tudja azt a költségvetési politikát, amely a 2018. év alapjain továbbmenve 2019-ben és 2020-ban csökkenő hiánypályát és ezáltal még jelentősebb mértékben csökkenő adósságpályát vetít előre. Köszönöm szépen, hogy meghallgattak. *(Taps a kormánypártok soraiban.)*

ELNÖK: Köszönjük, államtitkár úr. Most kétperces hozzászólásra van lehetőség. Megadom a szót Z. Kárpát Dániel képviselő úrnak.

Z. KÁRPÁT DÁNIEL (Jobbik): Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Ház! Köszönöm a kegyelmi pillanatot, amikor nem egy államtitkár reagálhat rám rögtön, hanem fordítva történik meg mindez, államtitkár úrnak pedig a szakszerű megközelítést köszönöm bizonyos esetekben.

Abban van vita közöttünk, államtitkár úr, hogy ebből a mai diskurzusból nem jön elő az a vízió, amit a kormány lefektetett az asztalra. Értem én, hogy egy viszonylag alacsony bázisról produkáltak egy imponánsnak tűnő gazdasági növekedést, jellemzően külföldi közületek részvételével, de annak is örülök, hogy egyre több iparágba diverzifikálódik ez a teljesítmény.

Az a helyzet ugyanakkor, államtitkár úr, hogy az egy főre jutó GDP tekintetében az EU keleti blokkjában korábban Szlovéniával és Csehországgal próbáltunk küzdeni, ők ugye elhúztak ebben a versenyben mellettünk, és most ott tartunk, hogy Szlovákia, Lengyelország, Észtország, Litvánia is megelőzött bennünket; ez a jelenlegi helyzet. Államtitkár úr, lehet, hogy nem tetszik, mert nekem sem annyira, Ausztria GDP-je jelen pillanatban a magyar GDP 2,7-szerese.

A helyzet az, hogy amikor olyanokat nyilatkoznak, hogy 2030-ra megpróbálják utolérni Ausztriát, vagy megpróbálják azt elérni, hogy akár Csehország szintjére vigyék fel a magyar gazdaság kilátásait, lehetne legitim vitákat folytatni, csak ennek a módszertanát nem jelölik meg, azt, hogy hogyan képzelik el mindezt, azt, hogy a magyar munkavállalókat hogyan hozzák helyzetbe.

Azt látjuk, hogy amíg Ausztria és Magyarország között ekkora a szakadék, sőt bizonyos években nem is közeledés, hanem még egy 3 százalékos távolodás volt kimutatható, addig ez a vízió nem fenntartható. És még egyszer mondom: az általam sorolt számok Ausztria tekintetében, mind az egy főre jutó GDP, mind a teljes GDP-volumen tekintetében képezik az összehasonlítás tárgyát. Azt látjuk, hogy a szakadék kétségtelenül kimutatható, az olló szárai pedig jellemzően nem közeledtek egymáshoz az utóbbi években.

Ez a problémánk tehát: a vízió és a módszertan hiánya. Köszönöm a figyelmet. *(Taps a Jobbik soraiban.)*

ELNÖK: Köszönjük, képviselő úr. Most további képviselői felszólalások következnek az előre bejelentkezett felszólalók sorrendjében. Elsőként megadom a szót F Kovács Sándor képviselő úrnak, a Fidesz részéről.

F KOVÁCS SÁNDOR (Fidesz): Köszönöm a szót. Tisztelt Elnök Úr! Államtitkár Úr! Tisztelt Képviselők! Ha röviden és egy mondatban kellene összefoglalni a zárszámadás vitáját és a zárszámadás összefoglalását, akkor azt lehetne mondani, hogy soha rosszabb évet. Pedig látjuk azt, hogy a 2019. év első adatai alapján talán nem is rekordév lesz, hanem ezt a 2018. évet is felül tudjuk múlni. Reméljük azt, hogy az év vége is ilyen lesz.

Azt is elmondhatjuk erről a zárszámadásról, hogy a Gyurcsány-kormány bármelyik legjobb évét odaadta volna ezért a 2018-as gazdasági évért. Talán meg sem közelítették egy mutatóban sem, maximum csak a költségvetés hiányában, akár az adósságemelésben vagy a hitelfelvételben tudták meghaladni ezeket az éveket. Én azt gondolom, hogy az elmúlt tizenegynéhány év legjobb zárszámadását tárgyalhatjuk most.

Ne feledkezzünk meg arról, hogy minden dicséret megilleti a kormányt és a Pénzügyminisztériumot, hiszen kitűnő ez az év, kitűnő a zárszámadás, de meg kell említeni azokat a partnereket, akikkel ezt lehetővé lehetett tenni. Meg kell említeni azokat a partnereket, az önkormányzatokat, akik ugyanolyan feszes költségvetéssel, ugyanolyan pontos elszámolással dolgoztak az elmúlt években és a 2018. évben is, ami lehetővé tette, hogy ne szálljon el a hiány, ne szálljon el a költségvetés, hiszen amikor az állam átvállalta az önkormányzatok hitelterheit, amelyeket szintén a Gyurcsány-Medgyessy-kormány idején kellett felvenniük alulfinanszírozás miatt, utána az önkormányzatok partnerek tudtak abban lenni, hogy szakmai felkészültséggel pontos, precíz, feszes költségvetéseket tudjanak összeállítani. Megvolt ehhez a humán erőforrás, megvolt ehhez az a szándék, hogy feszes és pontos költségvetést tudjanak ne csak a kormányzat, hanem az önkormányzatok is letenni az asztalra. Ez a humán erőforrás megvan még, de figyelni kell mindenképpen képzéssel, finanszírozással arra, hogy meg is maradjon.

Lehet számítani továbbra is az önkormányzatokra, akár a megyei, akár a települési önkormányzatokra abban, hogy a gazdaságot ösztönözzék, a pályázati bonyolítást tudják vinni, hiszen azt is mondhatjuk, hogy egy sikertörténet az uniós források, az uniós pályázatok, TOP-os források megyei önkormányzatok által történő bonyolítása, hiszen ez hozzájárult ahhoz, hogy az Európai Unió által elfogadott bonyolítási módot tudják a kormányzattal és a településekkel együtt végezni.

És hozzájárult ahhoz is, hogy az önkormányzatok az elszállónak tűnő építőipari árakat le tudják

nyomni, hiszen ezek az építőipari és a beruházási költségvetések akár 2014-15-ös árazásúak voltak, és meg tudták azt csinálni, hogy az építőipar torkán ezeket lenyomják, az építőipar árfelhajtását talán tudták csökkenteni.

(13.30)

S meg kell említeni az együttműködésben az Állami Számvevőszéket is. Az Állami Számvevőszék is kitűnő munkát végzett, hiszen az ellenőrzés a feladata. Egy önkormányzat, egy települési vezető, egy pénzügyes mindig gyomorgörccsel veszi tudomásul, amikor ellenőrzés van, de ezek az ellenőrzések mindig előremutatóak. Én az Állami Számvevőszék elnökétől azt kérném, hogy több segítséget adjanak az ellenőrzött feleknek, a településeknek, akár szakmai, akár módszertani segítséget, hiszen így az együttműködés sokkal jobb.

Az adóbeszédéről is itt már többször elhangzott, hogy sokat fehéredett az adóbeszéd és az adómorál. Én ezt egy nagyon jó dolognak tartom, mert az igazságérzet, a társadalmi igazságérzet szempontjából is sokkal jobb az, ha azt látják, hogy egyre kevesebb az adóelkerülő, egyre kevesebb az a vállalkozás, aki a kiskapuk vagy az adócsalás lehetőségével él, és így sokkal jobb az adóbefizetési morál azon vállalkozások részéről, akikre nagy terhet jelent akár az adófizetés, de így szívesebben fizetik be.

Néhány szót mondjunk arról, hogy mi várható, és mit tehetünk a jövőben. Elhangzott, hogy alacsony a munkanélküliség, egyre nehezebb bevonni olyan rétegeteket újra a munkaerőpiacra, amelyeket jó lenne bevonni. Ez az alacsony munkanélküliség nem teljesen egyenletesen van elosztva az országban. Vannak olyan régiók, ahol hatalmas munkaerőhiány van, és vannak olyan régiók, ahol ugyan sokszor a képzetlenebb munkaerő még most is a munkanélküliség vagy a közfoglalkoztatás ágazatában van benne, ezekre már külön programokat kell kitalálni. Én egy olyan régió vagyok az országgyűlési képviselője, ahol több ilyen település van, ahol még aránylag magas a munkanélküliség, több olyan ember van, aki bevonható a munkaerőpiacra, de ehhez képzés, az infrastruktúra fejlesztése szükséges, hogy eljussanak akár a környező településekre, és én azt gondolom, hogy ez a kitűnő és az Európai Unióban is jónak számító munkanélküliségi ráta még tovább csökkenthető.

Én remélem, hogy államtitkár úr a következő, a 2019-es zárszámadás vitáján is javuló tendenciáról fog beszámolni, annak ellenére, hogy látjuk azt, hogy az Európai Unió vezető országaiban, de már a többi országban is gazdasági lassulás van, és azért értékelhető a 2018. év kitűnőre, és azért értékelhető az eddigi adatok alapján a 2019. év is, mert azok a partnereink, akikkel a legnagyobb kereskedelmi forgalmat bonyolítjuk, már erősen a lassulás irányába mennek, tehát el lehet mondani, hogy unikum a magyar gazdaság és a költségvetés, és nem csak egy egyszerű ital, magyar ital.

Én gratulálok államtitkár úrnak, és gratulálok a kollégáinak, és gratulálok azoknak a magyaroknak, azoknak a gazdasági szereplőknek, akik ebben a jó eredményben munkájukkal részt tudtak venni. Köszönöm szépen. *(Taps a kormánypartok soraiban.)*

ELNÖK: Köszönjük, képviselő úr. Most megadom a szót Harangozó Tamás képviselő úrnak, az MSZP részéről.

DR. HARANGOZÓ TAMÁS (MSZP): Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Országgyűlés! A Honvédelmi bizottság tagjaként elsősorban a honvédelmi és a belügyi tárca költségvetéséről és zárszámadásáról, számairól szeretnék önöknek beszélni, és azt gondolom, hogy van néhány dolog, amit mind a két területen meg lehet említeni, és persze vannak nagy különbségek is.

Az első - és lehet, hogy furcsán fog hangzani el-lenzéki politikus szájából, de az első - tényszerű megállapítás, hogy mind a két területre több pénz érkezett. Ezt nyilván honvédelmi területen dolgozó politikusként az ember első látásra - talán némely esetben még másodkora is - üdvözl. Egyáltalán nem mindegy viszont, hogy mihez képest érkezett több pénz. Azért itt még egyszer említsük meg, és emlékeztessük magunkat is és a kedves érdeklődő, figyelő állampolgárokat is, hogy azért a honvédelmi tárcának nem volt nehéz több pénzt adni, hiszen itt a 2013-14-15. évek költségvetésében - ez a zárszámadások összehasonlításából is látszik - valóban, effektíve a honvédség kivézetetésének állapotáig jutott a kormány, de már a '18-as költségvetésben valamelyest megmutatkozik az a pluszforrás, ami a fejlesztésekhez érkezett.

Mind a két tárcánál természetesen nagy összeg jelenik meg a migráció elleni küzdelem tekintetében is. Ezeket csak azért érdemes külön kezelni, mert nem tükrözi azt, hogy egyébként ezeknél a szervezeteknél milyen valós napi munka és milyen valós napi állami támogatás van, ezek sokszor egyszeri beruházások vagy egyszeri túlórák kifizetései, tehát én ezt ebben a tekintetben nem számolnám bele a tendenciákba.

A másik közös pont, és ez már kevésbé romantikus, hogy főleg a HM-nél, egyszerűen minősíthetetlen módon elképesztő titkolózás folyik az egyébként nem tíz-, hanem százmilliárdos nagyságú állítólagos beszerzések tekintetében. Azért mondom az állítólagost, mert a Honvédelmi bizottság tagjaként még egy konkrét papírt, egy konkrét beszámolót nem tudunk meghallgatni az elmúlt évekből azzal kapcsolatban, hogy valójában mit és mennyiért vásárolt a Magyar Honvédség.

Viszonylag nagy port kevert az érintett évet is érintően például a merevszárnyú repülőképeség fejlesztése, ami szakmailag így hangzik, egyébként pedig az utasszállítókról meg a kvázi magán-, luxusjetekről szóló beszerzés, de még a mai napig ez sem tisztázott, hogy akkor ezekkel a gépekkel mi van, ki használja pontosan, hogyan, pláne nem, hogy a kormány összevissza mellébeszél, egyes esetekben konkrétan hazu-

dott még a gépek létezéséről is, hiszen a kezdeti hetekben, hónapokban, a 2018. választási évnek köszönhetően a honvédelmi tárca még azt is letagadta, hogy két ilyen kis jetet vásárolt a magyar kormány, folyamatosan csak egyről beszélt. Ha jól tudom, ma éppen ott tartunk, hogy az egyik a honvédség kötelékében van, a másik pedig civil lajtsrommal, csak a jóisten tudja, hogy mit csinál és kiknek a szolgálatait tölti be, de hogy nem a magyar katonákét, az majdnem biztos.

A harmadik közös pont pedig az állomány helyzete, a fizetések, a túlórák. Az a szomorú helyzet, hogy főleg a belügy területén, de a honvédelem területén is itt most már nagyon komoly problémák vannak, de ezt majd a részletesebb elemzés során fogom kifejteni. Ha a honvédelmi tárca költségvetését, illetve zárszámadását nézzük, akkor egy megállapítható, hogy az, amit az elején mondtam, abból minden kijön, tehát az is, hogy van pluszpénz, meg az is, hogy effektíve követhetetlen, hogy ezt mikor és hogy költik el. Óriási összegek mennek át egyik évről a másikra, illetve óriási összegű szerződések kerülnek úgy az egyik évben aláírásra, hogy tényleges kifizetés a következő évben van, ezért elég kuszán néznek ki a tárca tényleges kiadásai, illetve a tényleges költségvetési támogatása sorok és az ezek közötti eltérések. Az egyik mínuszt, a másik komoly pluszt mutat, de még egyszer mondom, ennek nyilván elsősorban, ha jól értem, akkor az az oka, hogy néhány beszerzés éveken átnyúlóan történik meg.

Itt szeretném még egyszer hangsúlyozni, és ha lehet - ilyen hangulatban voltunk az előbb, egészen tisztességes, kulturált szakmai vitát folytatott itt az államtitkár úr is -, segítsen már elérni a magyar Országgyűlésnek a kormányánál, hogy a legalapvetőbb szabályokat a Honvédelmi Minisztérium tartsa már be. Az nonszensz, hogy egy Honvédelmi és rendészeti bizottság, egy olyan Országgyűlés, amelyik egyébként a fedezetet elvileg biztosítja a honvédelmi tárcának és annak a beszerzésének, az most már két és fél éve nem tudja, hogy a Magyar Honvédség és a magyar kormány mit, mennyiért, kitől és miért vásárol. Az ugye, nonszensz, államtitkár úr, hogy külföldi szaklapokból kell megtudni, hogy több száz milliárd forintért veszünk-e az Egyesült Államoktól hadieszközöket vagy nem, hogy az újságból kell megtudni, hogy egyébként az Európai Unió által elítélt - bár Magyarország ezt majdnem megvétózta - Törökország, amely a kurd kisebbséggel szemben éppen egészen brutális fegyveres fellépésben van, hogy tőlük éppen valami - egyébként a miniszterelnök vagy az ő üzleti és baráti köréhez tartozó - cégen keresztül azért csak-csak vásárol Magyarország fegyvert.

(13.40)

Vérlázító! Az is az, hogy napirendre kérjük ezeket az ügyeket, darabra külön-külön, a helikoptert, a repülőket, a rakétabeszerzést, és egyszerűen vagy nem jön el a HM és nem számol be róla, vagy már maga Kósa Lajos és a Fidesz-frakció többsége gondoskodik

arról, hogy napirendre se lehessen venni a témát. Hát hogyan lehet így az Országgyűlésnek bármilyen ellenőrző funkciója? És azt mindenki elismeri, én azt gondolom, az ellenzéki képviselő mindegyike abban a bizottságban, hogy ezeket, ha kell, akkor zárt ülésen úgy kell megtárgyalni, hogy nyilvánosságra hozni ennek a részleteinek döntő többségét nem lehet. Na de hát, államtitkár úr, ha itt nem ipari lopásról van szó, akkor mi akadályozza meg a magyar kormányt és a magyar honvédelmi minisztert, hogy bejöjjön és megmutassa nekünk büszkén, hogy milyen jó üzletet kötött a magyar állam? Miért kell mindent eltitkolni, és gyakorlatilag a házszabályt is semmibe véve, porba tiporva itt évek óta az összes ügyben titkolózni?

Szintén az előbbi témát érintően egy mondatot hadd idézzek magából a zárszámadásból: az Iszlám Állam elleni katonai szerepvállalás a Magyar Honvédség esetében az iraki kurd erők felkészítésének támogatása volt; bocsanat, ez a megjegyzés, konkrétan így szól az idézet: „A jelenlegi magyar külpolitikai irányvonal szempontjából is figyelemre méltó a terrorizmus ellen folytatott nemzetközi szerepvállalás, részeként a nemzetközi feladatok között továbbra is kiemelt jelentőséggel bír az Iszlám Állam elleni katonai szerepvállalás. Emellett Magyarország jelentős szerepet vállal az afganisztáni és a balkáni katonai missziókban is.” Egyébként ezért le a kalappal a honvédség közléke előtt és az ott szolgálatot teljesítők előtt is, de azért érzi államtitkár úr ennek is a szolid báját, hogy míg a zárszámadásban az Iszlám Állam elleni katonai szerepvállalás fontosságáról beszél a magyar kormány, ami konkrétan abban nyilvánult meg, hogy kurd katonákat képez ki a Magyar Honvédség, hogy az Iszlám Állam ellen lépjenek fel fegyveresen, az életüket leginkább áldozva, nem csak kockáztatva, közben egyébként a magyar kormány vígan biznisszel és csencsel azzal a török kormánnyal, aki a kurd nép egy másik ágát gyakorlatilag legázolja mindenféle valós indok vagy felhatalmazás nélkül.

Itt szeretném határozottan tiltakozni az ügy ellen, és egyébként Mesterházy képviselőtársammal be is nyújtottunk egy határozati javaslatot, még mielőtt kiderült a minap, hogy a törököktől egy közvetítő cégen, ami állítólag Mészáros Lőrincchez köthető, csapaton keresztül próbálja megkerülni a nemzetközi tiltásokat, már azelőtt benyújtottunk egy határozati javaslatot, és szeretném, ha az Országgyűlés támogatná is, hogy amíg a törökök ezt az agressziót le nem állítják végleg, addig a magyar kormány és Magyarország Törökországtól az égvilágon semmit, no pláne nem fegyvereket szerezzen be.

Ami a honvédséget illeti: a létszámról nem tudunk. Merthogy az volt a másik kérdés, hogy évtizedeken keresztül, legalábbis a rendszerváltás óta minden évben a zárszámadás a honvédség tényleges létszámadatait is tartalmazta, ezért össze lehetett hasonlítani, hogy ez évről évre csökken, nő vagy stagnál. Ugye, néhány évvel ezelőtt, amikor már tényleg válságos volt valószínűleg a létszámhiány, önök egyszerűen kivették a zárszámadásból ezt, és titkosították a honvédség létszámát, és teszem hozzá, ez is

olyan, hogy még a Honvédelmi bizottság tagjai sem férnek hozzá. Úgyhogy ez egy hit kérdése, hogy ki hiszi el, amit szövegesen leírtak ebben a javaslatban, hogy minden szuper ezen a területen is, és rettenetesen sok katonánk van, és nekünk nagyon jó. Hát, körülbelül ezzel a konkrétsággal meg komolysággal született meg a létszámra vonatkozó beszámoló. Én őszintén azt mondom, államtitkár úr, hogy én nem hiszem el azt, ami oda le van írva. Akkor hiszem el, ha behoznak egy számsort, és megmutatják, hogy konkrétan, állománykategóriánként hány katona, hány szerződéses és hány egyéb munkatárs van a honvédség kötelékén belül. Mi éveket hallgattuk a dicshimnuszokat, miközben egyszer bejött a vezérkari főnök, aki jelenleg a miniszter egyébként, és véletlen bemondta, hogy akkor talán vagy 30 százalékos létszámihiány volt néhány évvel ezelőtt a honvédségnél.

*(Tordai Bencét a jegyzői székben
Arató Gergely váltja fel.)*

Ami sokkal nagyobb problémát okoz, és itt önre is reflektálnék, azt mondta, 8,5 százalékos rekordnagyságú volt a jövedelemnövekedés, a bérnövekedés '18-ban. Hát akkor azért arra a területre, amiért önök felelnek, nem lehetnek olyan büszkék, államtitkár úr, mert itt a saját zárszámadásukban azt írják, hogy a honvédelem teljes területén, átlagában, a fejezetben átlagban 2,85 volt. És tudja, még szörnyűbb az, hogy ezt onnan tudom felolvasni, hogy ezt írták bele a zárszámadási törvénybe, és ráadásul a szerződéses légénységi állománynál, ha már a decilisekről beszélünk itt a honvédségen belül is, konkrétan átlagfizetés-csökkenés volt 2018-ban.

Az, hogy a piaci cégek mennyit emeltek a magyar munkások bérére, hogy azok ne menjenek el, az egy dolog, államtitkár úr, de hogy önök mennyit emeltek például az államigazgatás, a honvédelem, a rendvédelem - vagy éppen idehozhatnám a kormányhivatalok tarthatatlan állapotát is -, a közszolgák bérére azért, hogy egyébként maradjanak, és tisztességgel lássák el a feladatukat, arra már nem lehetnek olyan büszkék.

Ami a Belügyminisztérium fejezetét illeti, itt is azt tudnám kiemelni, hogy bár sok egyszeri beruházás volt, és ezek is 100 százalékban a Honvédelmi bizottság előtt a migrációs helyzetre hivatkozva titkos beszerzésekkel zajlottak, tehát a későbbiek során nem nagyon lehet tudni és látni, hogy kik és miért és gyakorlatilag mennyiért végezték el ezeket a munkákat, van közöttük egészen hajmeresztő is. Talán nem árulok el nagy államtitkot, ha úgy halkan megjegyzem, hogy szerintem az már egy picit erős, amikor a ToiToi véceket is nemzetbiztonsági, illetve migrációs helyzettel összefüggésben titkosan kell beszereznie egy országnak. Remélem, hogy a vécepapírt még meg merik venni nyílt beszerzésen.

Ami a Terozrelhárítási Központot illeti, természetesen van minden, kétszer. Olyannyira látszik ez, hogy van például pénz arra, közel 500 millió, hogy egy 52 fős új brigád védje Szijjártó Péter miniszter urat,

úgy egy személyben konkrétan. Mindehhez pénz, páripa, fegyver, felszerelés, bér, új autók és minden járt az egész csapatnak. Szerintem egy kisebb önkormányzat is megörülne neki, ha ennyi pénzt és embert kaphatna azért, hogy a polgáraiért dolgozhasson, de biztos, hogy megvan rá az okuk, hogy 52 embernek miért kell váltásban a külügyminisztert védenie.

Ami drámai, az továbbra is a büntetés-végrehajtás helyzete, ez a '18-as zárszámadás számaiból is látszik. És bár valami egészen ízléstelen, így tudnék fogalmazni, dicshimnuszot írtak bele ebbe a zárszámadásba, a büntetés-végrehajtás területén totális a katasztrófa, államtitkár úr, és ezt minden egyes alkalommal elmondom itt önöknek is: a létszámhelyzet, hogy ma már ott tartunk, hogy a zárszámadásba a dolgozó fogvatartottakat is beleírták, csak hogy ki ne derüljön, hogy konkrétan mennyi a hivatásos állomány tagja, mennyi a közalkalmazott, mennyi a tényleges létszám. Ott tartunk, államtitkár úr, hogy effektíve Kelet-Magyarországon a különböző színes újságokban adnak fel hirdetéseket, hogy biztonsági őrköt keresnek büntetés-végrehajtási intézetek őrzésére. Egészen elképesztő! És amit én tudok a szakszervezettől meg az ott dolgozóktól, hogy még ezekre sem jelentkezik senki annyi bérért, amennyit egyébként ott tudnának adni.

És miután nagyon elszaladt az idő, inkább csak a legfontosabbat emelem ki: államtitkár úr, elkerülhetetlen egy tényleges béremelés a Belügyminisztérium területén. Elkerülhetetlen! Önök is pontosan tudják, hogy milyen létszámihiány van, pontosan látják, az a 6 millió túlóra, ami csak a rendőrségen történt 2018-ban, az egyszeri, egyévi kiugró példának is borzasztó lenne, de itt nem erről van szó, itt egyszerűen rendszeresen kezd összeomlani a történet a büntetés-végrehajtásnál, a tűzoltóknál és a rendőröknel is. Mi azt mondtuk még egy évvel ezelőtt, hogy egy 30 százalékos béremelésre szükség van. Azt mondjuk, hogy 50 százalékos következő lépcsőre szükségük van, hiába tették meg ezt öt év alatt 50 százalékkal, mára ez a piaci szereplőkhöz képest elenyészett, és egyszerűen képtelen a terület megtartani az embereket. Államtitkár úr, négyéves szolgálati viszony után szerelnek le az emberek, ennél nagyobb pénzkidobás a világon nincsen. Tessék a rendvédelem területén pénzt keresni a költségvetésben, és megcsinálni a fizetésemelést! Köszönöm, hogy meghallgattak. *(Taps az MSZP és a DK soraiból.)*

ELNÖK: Köszönjük, képviselő úr. Kétperces hozzászólásra van lehetőség. Hajdu László képviselő úrnak adom meg a szót.

(13.50)

HAJDU LÁSZLÓ (DK): Elnök Úr! Államtitkár Úr! Az önkormányzatok fejezetéhez szeretnék hozzászólni, noha a szóbeli kiegészítésben erről elég kevés hangzott el az Állami Számvevőszék részéről és az államtitkár úr részéről is. Ebből is azt a részt szeretném

kiemelni, hogy azt viszont hangsúlyozta válaszában, hogy 8 százalékkal emelték a minimálbért és 12 százalékkal a garantált szakt munkásbért. Azt viszont nem tetszett hozzátenni, hogy mi volt ennek a forrása. Ennek a forrása az volt, hogy az önkormányzatoknak saját pénzükből végre kellett hajtani. Egy politikai sajtótájékoztatón bejelentették, hogy a kormány ma döntött, ennyi a kötelező emelés, az önkormányzatoknak pedig ezt végre kellett hajtani. Nagy késéssel, hétényolc hónapos késéssel ennek mintegy 20 százalék körüli hányadát a kormány ellensúlyozta.

Azt hiszem, az összes önkormányzathoz méltatlan az, hogy 1000-1200 fő - ebben benne van a bölcsődei alkalmazott, az óvodai alkalmazott, a szociális területen dolgozó, és benne vannak olyan egyéb szolgák, akik a város területén a tisztaságért, a működtetésért felelnek -, azoknak az embereknek a bérét az önkormányzatokkal úgy fizettetik ki, hogy egy szó sem hangzik el arról, hogy ehhez nem ad normatív támogatást, nem ad egyszeri támogatást a kormány, hanem kifizeteti az önkormányzatok által beszédett helyi adókból, hiszen az önkormányzatoknak nincs más forrásuk, mint az adóbefizetések. S nem hangzott el az, hogy az államosított köznevelési intézmények működését szolidaritási adóval az önkormányzatok tartják el úgy, hogy a vagyonukat elvették kártalanítás nélkül. A tisztasághoz ez is hozzátartozik. Köszönöm. *(Taps a DK soraiban.)*

ELNÖK: Köszönjük, képviselő úr. Most megadom a szót normál időkeretben Tilki Attila képviselő úrnak.

DR. TILKI ATTILA (Fidesz): Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Államtitkár Úr! Tisztelt Képviselőtársaim! 2006 és 2010 között egy bizottságban ültem az előttem felszólaló DK-s képviselő úrral. Jó lett volna akkor olvasni azt a felszólalását, amit az imént elmondott. Én volt polgármesterként pontosan arra emlékszem vissza, amikor a szocialisták úgy emelték meg a pedagógusok bérét, hogy azt az önkormányzatoknak kellett kigazdálkodni, sőt úgy, hogy nem is volt ellensúlyozás, ellentételezés, hanem egész egyszerűen az önkormányzatok különböző hitelek felvételével tudták ezt biztosítani.

Tehát ezt a kritikai megjegyzést én akkor, amikor önök voltak kormányon, nagyon szívesen meghallgattam volna. S hozzátette, hogy az adóból kell kigazdálkodni, hiszen az önkormányzatoknak ez az egyedüli bevételi forrása. Annak idején, amikor még az önkormányzati intézmények, például az iskola is egy önkormányzat fenntartása alá tartozott, és olyan településeken, ahol alig volt vagy nem volt helyi iparűzési adó, ott is oda kellett tenni a pedagógusbér-emelés mellé, mert önök rákényszerítették az önkormányzatokat erre. Úgyhogy úgy gondolom, egy kicsit hiteltelen az önök szájából ez a mondat.

Én meghallgattam Harangozó képviselő urat. Én nem vagyok honvédelmi szakpolitikus, de úgy gondolom, hogy ő sem külügyi. Nagyon érdekes, ahogy a szír kérdést villámgyorsan elrendezi, holott ha egy kicsit

belemélyedne, láthatná, hogy ez egy sokkal bonyolultabb helyzet és sokkal bonyolultabb szituáció. Megkérdezném tőle, tud-e arról, hogy mondjuk, török parlamenti képviselők között, persze nem a török HDP, a kurd párt tagjai, hanem a kormánypártok, mondjuk, az AKP tagjai között van-e kurd származású képviselő. Természetesen a kormányzó pártban is vannak kurdok, kurd származású török képviselők. Úgy gondolom, hogy innen, igazán messziről elég furcsa, ha valaki másfél mondattal eldönti azt, hogy a kormány mit csinál, illetve mit nem csinál Szíriával kapcsolatban, illetve a török-szír konfliktust itt a parlamentben egy mondattal el tudja intézni.

Harangozó úr végig arról beszélt, mintha valami boszorkánykonyha folyna a honvédelmi tárcánál. Én azért nem felejttem el azt, hogy Demeter Márta, aki az önök frakciójában ült, titoktartási nyilatkozatot írt alá mint a Honvédelmi bizottság tagja, aztán érdekes módon különböző fals információkat, természetesen a parlamenti kötelezettségét megszegve, nyilvánosságra bocsátott. Az ellenzéknek mindig az a dolga, zárszámadáskor, költségvetéskor is mindig arról beszél, hogy ez teljesen rossz, ez teljesen tragikus, ezt én megértem; mi a kormányoldal részéről viszont másképp látjuk.

(A jegyzői székben Földi Lászlót Móring József Attila váltja fel.)

Higgye el, hogy az önkormányzati szférát sokkal jobban ismerem, mint ön, és az önkormányzat tagjai is másképp látják a helyzetet, azok az emberek, akik vidéken élnek. Én olyan térség országgyűlési képviselője vagyok, ahol 88 település van. A 88 település közül két 5 ezer lélekszám fölötti város van, két 5 ezer lélekszám alatti, tehát 86 település 5 ezer lélekszám alatti. Nagyon örültek az itt élő emberek, az itt élő települési vezetők annak, hogy ez a kormány gondol végre arra, hogy vidéken és falun is élnek emberek, és bevezette a „Magyar falu” programot. A „Magyar falu” programnak kettős célja van, egyrészt lehetőséget ad arra, hogy aki városban él, az kiköltözzön vidékre, egy faluba, a másik célja pedig az, hogy aki falun született és falun akar élni, annak a számára teremtsünk olyan lehetőséget, ami méltó körülményt nyújt ahhoz, hogy ott tudjon maradni. A „Magyar falu” programban 2873 5 ezer lélekszám alatti település van ma Magyarországon, és a 2873-ból mindössze 72 település gondolta úgy, hogy nem fog a „Magyar falu” program kiírásaival élni, 95-96 százaléka pedig úgy gondolta, hogy igen, mert számára fontosak azok a kisebb támogatások is, amelyek a helyben lakást segítik a településen.

S ha már vízióról beszéltünk, a vízióhoz az is hozzátartozik, hogy a magyar kormánynak az a víziója, hogy a kistélepüléseken, a falvakban is ott maradjanak az emberek. Tíz alprogram bírálási szakaszban van. A korábbi alprogramok - mint például önkormányzati közösségi terek fejlesztése, egyházi közösségi terek fejlesztése, orvosi rendelők, orvosi eszközök - elbírálása

már megtörtént. Higgye el, hogy egy olyan térségben, ahol én élek, ahol, ahogy mondtam, kistelepülések vannak, a kistelepülésen élő emberek nagyon örültek ezeknek a támogatásoknak, hiszen a területi operatív programban megvalósuló fejlesztések nem minden esetben nyújtottak megfelelő lehetőséget a településeknek. Ez egy alulról jövő kezdeményezés volt, egy olyan kezdeményezés, amelyik a vidéken élő emberek céljait és lehetőségeit figyelembe veszi.

A falusi CSOK-ról is váltunk pár szót. Végtelenül örülök annak, hogy a falusi CSOK az 5 ezer lélekszám alatti településeken igénybe vehető, ott, ahol nem csökken a település létszáma. Az nagyon fontos, hogy nem csökken a település létszáma, hiszen a keleti ország részben, ahol országgyűlési képviselő vagyok, Kárpátalja szomszédságában jó pár olyan település van, ahol egyrészt azért, mert kárpátaljai magyarok ingatlant vásárolnak, másrészt különböző társadalmi mutatók miatt nem csökkenő lélekszámú települések vannak, annak ellenére, hogy 330 kilométerre vagyunk Budapesttől, hanem éppen növekvő. S még annak idején a szocialista kormányzás alatt meghozott LHH-t -erre emlékeznek a szocialista képviselők, amikor 28 választókerület volt LHH-s térség - a mi kormányzásunk alatt átneveztük komplex fejlesztési térséggé, kiterjesztettük, és az én választókerületemben a 88 település közül a két nagyobb várostól eltekintve minden egyes településen igénybe vehetik a falusi CSOK-ot. S hogy ez mennyire népszerű az emberek között? Felraktam a saját Facebook-oldalamon azt a 86 települést, amelyeket ez érint, és két óra alatt hatszáz nem like, hanem megosztás volt.

Tehát az emberek, a falvakban élő választópolgárok pontosan érzik azt, hogy a magyar kormány a falusi ember számára is rendelkezik vízióval, megértették és tudomásul veszik azt, hogy nyilván van mindennek sorja, tehát el kell jutni a faluhoz is. A nagyobb városok, Budapest fejlesztése nyilván megelőzte a falusi fejlesztéseket, de a falusi emberek végtelenül örülnek annak, hogy ma a „Magyar falu” program során és a kisvárosi program során, aminek a közvetkező évben vélhetően emelkedni is fog majd az összege, a fejlesztési lehetőségek eljutnak a magyar falura. Ez meg is látszott az önkormányzati választásokon az eredményekben, hiszen pontosan az a Szabolcs-Szatmár-Bereg megye kapta országos szinten a legnagyobb arányú Fidesz-szavazatot, ahol nem mondhatnám, hogy gazdag emberek élnek.

(14.00)

De az emberek emlékeznek arra az időre, amikor önök kormányoztak; emlékeznek arra az időre, hogy önök miket ígérték, mit vettek el, hogy vágták át az embereket. És most a saját bőrükön érzik azt, hogy hiteles emberek képviselik az országot, és hiteles emberek vannak ott helyi települési vezetőként, fideszes polgármesterként és térségi országgyűlési képviselőként. Köszönöm szépen. *(Taps a kormányzó pártok padsoraiban.)*

ELNÖK: Köszönjük szépen, képviselő úr. Most Banai Péter Benő államtitkárnak adom meg a szót.

BANAI PÉTER BENŐ pénzügyminisztériumi államtitkár: Köszönöm szépen, elnök úr. Nagyon röviden reagálok Harangozó Tamás képviselő úr és Hajdu László képviselő úr hozzászólásaira.

Ami a honvédelmi fejezetet illeti, a zárszámadás részletesen beszámol arról, hogy a honvédelmi kiadások hogy alakultak. Egy több mint százoldalas dokumentumban, az 1799. oldaltól az általános indoklásban szerintem elég sok információ benne van a zárszámadásról, többek között az is, hogy milyen jellegű eszközöket vásárolt a honvédség. Természetesen képviselő úr tudja, hogy vannak minősített adatok, amelyekhez külön lehet hozzáférni, de ismétlem, a fő vonalokról a fejezeti indoklásokban is szólunk.

A másik lényeges dolog, amit képviselő úr is említett, hogy azért amellet ne menjünk el, hogy volt egy átlagos 50 százalékos béremelés, és ha 2010 óta a kumulált inflációt nézzük, akkor ez egy érdemi reálbéremelkedést jelent a honvédségi dolgozók és a belügyi dolgozók számára is. Az más kérdés, hogy emellet a magyar gazdaság egészében egy olyan bérfelzárkózás indult el, amely bizony azt eredményezi, hogy szükség van munkaerőre, és adott esetben a versenyszféra is csábítja a belügyi, illetőleg a honvédelmi területről a dolgozókat.

Azt tudom elmondani, hogy a jövő évi elfogadott költségvetésben van egy nagyságrendileg 150 milliárd forintos keret, amiből béremelés valósítható meg. Ennek a konkrét területeiről a kormányzat még nem döntött, de természetesen a szándékunk egyértelmű, a növekedés tükrében a költségvetési keretek alapján kerülhet sor béremelésre. Foglalkozik a kérdéssel a kormányzat. Tényszerű, végleges döntés még nem volt.

Ami pedig Hajdu László képviselő úr hozzászólását illeti, azért árnyalnom kell képviselő úr véleményét, ugyanis 2018-ban a minimálbér és a garantált bérminimum emelésének a többletkiadását az alacsonyabb adóerő-képességű önkormányzatoknál az állam kompenzálta. Nem az volt a helyzet, amit képviselő úr mondott. Valóban vannak olyan önkormányzatok, amelyeknek nagyobb az adóerő-képessége, érdemben növekedett a bevételük, mégpedig olyan mértékben növekedett a bevételük, ami lehetővé tette a többletkiadások teljesítését. Ezen kompenzáció mellett is érdemes ismét elmondani, hogy az önkormányzati rendszer egészében többlettel zárt a 2018. év, hasonlóan egyébként a megelőző évekhez. Köszönöm szépen. *(Taps a kormányzó pártok padsoraiban.)*

ELNÖK: Köszönjük. Most Kunhalmi Ágnes képviselő asszonynak adom meg a szót.

KUNHALMI ÁGNES (MSZP): Nagyon köszönöm. Tisztelt Elnök Úr! Államtitkár Úr! Tisztelt Képviselőtársaim! Én a zárszámadás tekintetében a felsőoktatásról, aztán majd a közoktatásról szeretnék a teljesség igénye nélkül néhány szót szólni.

Tehát a felsőoktatás jelenleg úgy néz ki a mi olvasatunkban, hogy a 2018. évi költségvetési törvény beszámolójából egyértelműen kitűnik számunkra a felsőoktatási politika nagyon elfogult és nagyon torz jellege. Ugyanis az állami egyetemek és főiskolák működési költségvetésének támogatása az NKE, tehát a Nemzeti Közzolgálati Egyetem nélkül mindössze 9 százalékkal haladta meg a 2018. évi költségvetésben tervezettet, beleszámítva az időközben privatizált Corvinus Egyetemet is, azonközben a nem állami felsőoktatás működési támogatása több mint 25 százalékkal volt nagyobb.

Az NKE, tehát a Nemzeti Közzolgálati Egyetem működési költségeinek támogatása pedig közel 2,5-szer akkora volt, mint a költségvetési törvényben tervezett. Ha a működési költségeken belül megnézzük a személyi juttatásokat például, a járulékaikkal együtt, akkor a Nemzeti Közzolgálati Egyetemen több mint kétszeres volt a teljesítés a 2018-as tervezetthez képest, miközben a többi állami egyetemen alig 20 százalékkal.

Az ellátottak pénzbeli juttatásait tekintve még szembetűnőbb a Nemzeti Közzolgálati Egyetem kormány általi kedveltsége, mert míg ennek az előirányzatnak a teljesítése itt több mint 3,5-szerese a tervezettnél, addig a többi állami egyetemen a túlteljesítés a 10 százalékot sem éri el.

Különösen szembetűnő a felsőoktatás minőségét támogató előirányzatok radikális visszaesése a tervhez képest. A kiválósági támogatások és a Felsőoktatási Struktúraátalakítási Alap együttes tervezett összege közel 30 milliárd forint volt a 2018-as tervben, az előző 27, az utóbbi 2,2 milliárd.

A felsőoktatást eddig felügyelő tárca szöveges beszámolója szokás szerint semmitmondó, felületes, lényegében éveken át ugyanazokat a szövegeket ismétli, Ctrl+C-vel, Ctrl+V-vel kopizza át. Például a hallgatói mobilitásról, ami egy rendkívül fontos európai uniós prioritás, nagyjából egy oldalt ír, egyetlen pontos számszerű adat nélkül. A tavalyi beszámolóban legalább volt néhány számadat kiindulópontként a hallgatói mobilitásra, idén már ez sincs benne. Vagy például a „Fokoztatás a felsőoktatásban” stratégiának nevezett anyagról ugyanaz a fél oldal szerepel évek óta, aminek az utolsó bekezdését aktualizálják csak állandóan, ugyanis, kérem, ide az aktuális évszámot írják be újra meg újra.

Ugyanakkor a szöveg alatt egy szégyenletes táblázat áll, amely a magyar felsőoktatás befagyasztását bizonyítja, vagyis az állami ösztöndíjas képzés és az arra felvettek száma 2014-ben 62 150 volt, 2015-ben 61 088, 2016-ban 62 379, 2017-ben 62 062, 2018-ban 63 532. Emlékeztetőül mondanám másik két év adatait az államilag támogatott hallgatók számáról. Az állami ösztöndíjas képzésre felvettek száma 2010-ben 72 368 volt, és 2009-ben is, a válság kellős közepén is 67 744, tehát elmondható az, hogy a válság közepén is több államilag finanszírozott gyermeket és hallgatót vettünk mi fel, mint a Fidesz 2018-ban. *(Banai Péter Benő jelzésére:)* Igen, mondja államtitkár úr, reagá-

lok is rá: a demográfia nem olyan drasztikusan csökken, mint ahogy önök csökkentik a felsőoktatásba járók számát. Ez a helyzet. És nem én mondom, ez nem politikai sugallat. Uram, ön tud számolni, a számok makacs dolgok.

A beszámoló közli a 2018. évi statisztikai adatokat is, 2018-2019 tanévnnyitó adatait, miszerint a felsőoktatási intézmények aktív státuszú hallgatóinak száma 245 764 fő, ebből az államilag támogatott, állami részösztöndíjasok, közzolgálati ösztöndíjasok száma 161 676 fő, a költségtérítéses és önköltséges hallgatók száma pedig 119 769 fő. Na, most már ne ragadjunk le annál, hogy a 119 769 tandíjas és a 161 676 államilag támogatott hallgató együttesen nem 245 ezer főt ad ki, hanem 281 445 főt. Kérem, ezt próbálják a dokumentumban kijavítani!

És végezetül, ha megnézzük a 2010-2019 közötti hallgatói létszámot, akkor az világossá teszi a Fidesz-kormányának a fejlett világtól elforduló felsőoktatáspolitikáját, amelynek nyomán a hallgatói létszám a regnálásuk alatt immáron 25 százalékot esett vissza. Ezt, kérem, minden nemzet elkönnyelheti drámai számnak és drámai aránynak, és nagyon-nagyon félek, hogy a következő években még inkább vissza fogják vágni, tehát ki fogják vágni a felsőoktatásból, pontosabban be sem engedik jutni a magyar gyerekeket, a magyar fiatalokat, ami minden nemzetnek a kárára válna.

Tisztelt Ház! Államtitkár Úr és Képviselőtársaim! Akkor engedjék meg, hogy most áttérjek a közoktatásra, szintén a teljesség igénye nélkül. Egypár, olyan 9-10 pontban szedtem össze az általam legfontosabbnak tartottakat, de nyilván itt is napestig lehetne sorolni a problémákat. Tehát azzal kezdeném, hogy 2018-ban folytatódott - hogy is fogalmazzak önöknek - a „kész átverés show”, a kormány még a saját ígéretét is elcsalta, ugyanis nem adta oda azt az utolsó 5 százalékot sem a béremelésben, amely a több évre elhúzódó, úgymond 50 százalékos béremelés utolsó része lett volna, mivel minőségi bérpótlékre egy fityinget sem szánt a költségvetésben. Úgy gondolta, hogy akkor a normál bért bérpótlékre átnevezi, és akkor az igazgatókra bízta, hogy ezt kinek adják oda, de ez nem épült be a bérbe.

A pedagógusok legkorábban 2020-ban remélhetnek bármifajta bérnövekményt a törvény alapján, miközben mára az az extrém helyzet jött létre, és ez is tragikus, hogy a garantált bérminimum, vagyis a szakmunkás-minimálbér magasabb, mint a kezdő tanítók fizetése a bértábla alapján, ami, azt kell mondanom, szégyenteljes szintén.

(14.10)

Továbbá a kormány „előrelátó” gazdálkodása odavezetett például, hogy a 2018. évi pedagógusnapon a tankerületek túlnyomó többségében méltánytalan és megalázó módon emlékeztek meg a nemzet napszámosainak áldozatos munkájáról; kérem szé-

pen, egy doboz keksz, egy marcipánszív, egy szál kókadt tulipán, volt, ahol a tankerület egy e-maillal szúrta ki a kollégák szemét. Jól mutatja ez a közoktatásban uralkodó anyagi állapotokat is. Megengedhetetlen, hogy azok az elkötelezett, hivatástudattal rendelkező óvopedagógusok, tanítók és tanárok, akikre a nemzet jövőjének nevelését, oktatását bízunk, legalább egy napon ne érezzék méltó keretek között az egész ország megbecsülését, miközben például egyébként, szeretném mondani, hogy a kormánypropagandára szánt pénzkeretek egyre csak növekednek, növekednek, növekednek, és ki tudja, hol állnak meg.

Továbbá szeretném azt is említeni, hogy az intézményeket ma már csak papíron tulajdonolják az önkormányzatok, ugye, nem csoda hát, ha az intézmények korszerűsítésének évek óta tartó elmaradása miatt - épületek, berendezések, technikai eszközök, egyebek - a gyerekeink sok helyen lepukkant, lepusztult körülmények között töltik idejük nagyobbik részét. Hiába javasoltuk mi a költségvetés idején, hogy méltányosabb összeget rakjanak az iskolák felújítására, egy méltányos és észszerű összeget, a kormány sem méltányos, de nem is észszerű döntést hozott.

Tovább folytatva: az alapítványi és magániskolák száma, amelyek többsége az állam helyett lát el hiánypótló tevékenységet - ez vitán felül áll -, az elégtelen támogatási keretek miatt tovább sorvadt, de a saját klientúra építésére jó sok magániskolát sikerült drága adóforintokból, jó drága magániskolát sikerült drága adóforintokból létrehozni a saját környezetük gazdagítására.

Mivel az elmúlt években - és ez sem egy elhanyagolható szempont - a diagnosztikai eljárások sokat korszerűsödtek, egyre korábban és egyre több kisgyereknél fedezik fel az autizmust és az enyhe fokú fogyatékoságot is. Az autistaotthonok kialakítására hiába javasoltunk nagyobb összeget, hiszen itt a legnagyobb hiány a lakóotthoni férőhelyekből, a kormány mit sem törődött a rászoruló gyerekek igényeivel, sajnos.

Továbbá említeném azt is, hogy miközben egyre nő azoknak a tanulóknak a száma, akik helyzetükből adódóan leszakadnak azoktól a társaiktól, akik lépést tudnak tartani az oktatási rendszer nem mindig észszerű kívánalmaival, állandóan csökken azoknak a szakembereknek a száma - fejlesztőpedagógusoktól pszichológusi állományig -, akik segíteni tudnának ebben a helyzetben, ezen a helyzeten. Sok olyan elkötelezett pedagógus van, aki tanítványa érdekében erején felül is mindent megtesz a lemaradás megakadályozásáért és a felzárkóztatás sikeréért. Ezek közül a pedagógusok közül korábban, a mi időszakunkban évente száz főt a Teleki Blanka-díjjal és 300 ezer forinttal jutalmaztunk.

Hol van ez a mai egy doboz keksztől meg a kókadt tulipántól, amit mostanában adnak pedagógusnapon!? Tehát 300 ezer forinttal jutalmaztunk anno száz főt, akik a legnehezebb vagy az egyik legnehezebb területen dolgoznak a közoktatásban belül, miközben a jelenlegi kormány még a tisztességes bérezésüket sem biztosítja, és amit adott, még annak is az utolsó 5 százalékát elcsalta.

Továbbá beszélnék arról, hogy a tankönyvek központosításával önök annyit értek el, hogy rossz minőségű és hasznavehetetlen tankönyvekre dobják ki az iskolák a pénzt. Képtelenek voltak megoldást találni arra, hogy a tanulók és a tanárok az oktatás során ne szenvedjenek hátrányt a rossz tartalmú és minőségű tankönyvek miatt, a szülőknek pedig ne kelljen indokolatlan többletköltségekkel hozzájárulni a minőségi oktatáshoz. Hát, hogy fér ez össze, kérem, az önök által propagandált ingyen oktatással?! Sehogy, kérem!

Tovább folytatván: 2018 a családok éve volt, legalábbis önök szerint. Volt nemzeti konzultáció, egy újabb gumicsont. Attól, hogy mondogatom, hogy ez a családok éve, még senkinek nem lett jobb a helyzete. Mit mondhatnának erre a konzultációra és az ehhez kapcsolódó felhajtásra, mikor mindennapi tapasztalatunk az, hogy a gyermekvédelem és az ehhez kapcsolódó igazságszolgáltatás lényegében ellehetetlenült mostanra Magyarországon, nem utolsósorban az erre szánt költségkeretek minimalizálása miatt, tehát az erre szánt költségek ugyanúgy ellehetetlenültek, ahogy az egész rendszer.

Végezetül: Magyarországon már a 2017-es felmérések szerint is 220 ezer magyar fiatal nem tanult és nem dolgozott. 220 ezer magyar fiatal! Kétszer mondom, hogy talán megértsék. Az Eurostat statisztikája szerint ez a szám - tragikus! - 2018-ban az önök áldásos közreműködésével tovább nőtt, közülük mintegy százezren a hátralévő életükben már nem is igen fognak munkába állni, vagy ha igen, akkor mindössze közmunkába, hiszen őket önök 16 évesen lökték ki az oktatásból mindenféle szakmai képzettség nélkül, sokszor úgy, hogy még az írás-olvasás is nehezükre esik. De nem csak szakmai végzettség nélkül; kérem, elérte a százezer főt azon gyerekek száma, akik nemcsak szakmai, hanem általános iskolai végzettség nélkül estek ki a közoktatás rendszeréből.

Mit fogunk ezzel csinálni? A következő kormányok mit fognak ezzel, uram, csinálni? Egyszerűen nem is fogom fel ezeket a számokat, hogy ennyi gyerekek az életét tették önök taccsra. Minimális elartásuk tehát kényszerűen azokra hárul majd, akik dolgozni képesek. Ugye, logikus? Szerepel vajon ez a következmény a büdzsé „tartozik” rovatában? A munkaalapú társadalom, Orbán nagy szlogenje ugyanis némi képzettséget mégiscsak megkívánna a XXI. században! Ezzel a megalázó helyzettel az uniós rangsor utolsó harmadában helyezkedik el Magyarország 13,3 százalékos aránnyal, ennél csak kilenc országban rosszabb a helyzet. Sajnos, szép tétel ez is a zárszámadásban.

Megismételném, államtitkár úr, önnek azt, hogy a gyermeklétszám fogyása Magyarországon nem indokolja azt, hogy ilyen drasztikusan takarítsák ki mind a felsőoktatásból, mind a közoktatásból a magyar gyerekeket és a fiatalokat; sokkal nagyobb az árnya, akiket önök kiraktak az elmúlt években. S az a helyzet, hogy a munkaalapú társadalomnak sem tud megfelelni az a szakképzés és az a közoktatás, amit önök itt produkáltak az elmúlt években. Ez még a Kádár-rendszerben is jobb volt, azt kell mondjam, a XXI.

században meg olyan kihívások elé néznek a gyermekek, ahol a képességeiket kellene fejleszteni. De hát mit várok akkor, amikor a szakképzés vitájában azt mondta az egyik fideszes képviselő, hogy én ne papoljak itt a túloldalon, mert ma egy szakmunkásnak elég a kezébe egy kalapács meg egy csavarkulcs, főleg egy autószerelőnek. Hát, mondom: ember, nem Trabantokat meg Wartburgokat szerelünk, hanem Audikat, Mercedeseket meg BMW-ket, hogy csak azt a három autógyárat említsem, amelyek még itt vannak. De mi lesz, ha nem lesznek? Akkor mi lesz?!

Tehát azt kell mondjam, nem lehet a közoktatásból és a felsőoktatásból is majdnem 100-100 ezer gyereket és fiatalot kitakarítani. Ez egy olyan mély tudásválságba sodorja drága hazánkat és nemzetünket, amely iszonyatosan nagy kihívások elé fogja állítani Magyarországot, az elszegényedés fog ránk várni, ha így marad, mert túl gyorsan változik a gazdaság ahhoz, hogy ennyire lebutítsuk a magyar nemzetet. A XXI. században egy nemzet sem engedheti meg magának ezt, mert összeomláshoz fog vezetni. Nagyon szépen köszönöm. *(Taps az MSZP és a DK soraiban.)*

ELNÖK: Köszönjük, képviselő asszony. Most megadom a szót két percben Gréczy Zsolt képviselő úrnak.

GRÉCZY ZSOLT (DK): Köszönöm a szót, elnök úr. Elsőre, ha már két percem van, akkor Tilki képviselő úrra reagálnék. Egyrészt köszönöm szépen, hogy elismerte, hogy a mi kormányunk idején 50 százalékos béremelés volt. Ez egy ritka őszinte roham lehetett egy fideszes képviselőtől, eddig ugyanis minden rossz volt, és minden maga az összeomlás volt. Azt így is elfelejtette hozzátenni, hogy akkor normatív támogatás is járt ehhez, nem csak a bérteher kigazdálkodása volt az önkormányzatok feladata.

Ami pedig Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében a választási eredményt illeti, ott azért hadd jegyezzem meg, hogy szeretném tudni, hogy a 40 négyzetméteres házba bejelentett 150-200 ember mennyiben változtatta a Fidesz javára a választási eredményt, ha már ilyen nagyon lelkes volt, hogy ott milyen sokan szavaztak a Fideszre. És azt mondta, hogy ennek a választási eredménynek ott Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében azért alakult így, a Fidesz számára kedvező módja, mert emlékeznek rá, hogy hogyan kormányoz a Fidesz és hogyan kormányoztak az azt megelőzőek. Szeretném emlékeztetni képviselőtársamat, hogy a 23 megyei jogú városból 10-ben ellenzéki győzelem született, nyilván emlékeznek arra, hogy hogyan kormányoztunk mi. Köszönöm szépen. *(Taps az MSZP és a DK soraiban.)*

ELNÖK: Köszönjük, képviselő úr. Most megadom a szót normál időkeretben Nagy Csaba képviselő úrnak.

NAGY CSABA (Fidesz): Köszönöm szépen, elnök úr. Tisztelt Ház! Nehéz megszólalni az MSZP-s felszó-

lalások után, de azért azt gondolom, hogy én mégiscsak foglalkoznék a 2018-as törvényjavaslattal, hiszen azt kell mondjam, hogy számtalan olyan, gazdaságot érintő intézkedést tartalmazott ez a törvény, ami az ország életét fontos szempontok alapján pozitívan befolyásolta, és ezekről mégiscsak jó lenne és kellene is beszélnünk.

(14.20)

Én még emlékszem arra, hogy 2010-ben, amikor a Fidesz-kormány megalakult, akkor milyen gazdasági helyzetet, pénzügyi helyzetet örököltünk, és amikor nyilvánosságra került az, hogy a választások vonatkozásában az akkori éves hiány több mint 80 százaléknál jár az ország, akkor egy kisebbfajta pénzügyi cunami jött Magyarországra, és ezt éppen az MSZP-től kaptuk, örököltük, és ezzel kellett elindulni. Most ehhez képest, azt gondolom, szinte hihetetlen a magam számára is, amikor ezeket a számokat olvassuk, és annak nagyon örülök, hogy a GDP 2,3 százalékát tette ki a kormányzati szektor hiánya - ugye, ez jobb, mint amit terveztünk -, és az államadóssági szint is fokozatosan csökkent, és most már 70 százalékra mérséklődött. Ha valaki ezt 2010-ben mondja nekünk, azt gondolom, hogy mi sem hittük volna el. Úgyhogy azt kell mondjam, egyetérték azokkal a képviselőtársaimmal, akik korábban azt mondták, hogy ez egy nagyon fontos gazdaságpolitikai célkitűzés volt, amit sikerült végrehajtani.

A magam részéről annak is örülök, hogy a hiány finanszírozásában a devizaarány csökkent, hiszen 2011-ben 52 százalékot tett ez ki, ez mostanra, 2018-ra lecsökkent 23 százalékra, és a külföldiek által finanszírozott hiányösszeg aránya pedig 65 százalékról 36 százalékra esett. Ez azt is bizonyítja, hogy a magyar gazdaság és a magyar emberek tovább erősödtek, hiszen ők is részt tudtak ebben vállalni.

A GDP-növekedés 4,3 százalékos tervszinten volt megtalálható ebben a törvénytervezetben, ami a mostani előzetes tényadatok alapján 5,1 százalék. A fogyasztási árindex változása mindenféle ellenzéki negatív híresztelés ellenére tartható volt, sőt még jobb is lett, mint a terv, hiszen 3 százalék helyett 2,8 százalék lett csupán. És aminek én nagyon örülök olyan emberként, aki az életnek arról a területéről lett politikus, ahol a munka világa volt a meghatározó, hogy a termelékenységi ráta 2,4 százalék helyett 4 százalékkal nőtt.

Fontosnak tartom, hogy a beruházási hányad a tervezett 20 százalék helyett 25,2 százalék volt.

Annak is örülünk, hogy a foglalkoztatottak számának növekedése nem állt meg, hanem tovább nőtt, ugye, több mint 1,1 százalékkal. A közzsférában 3 százalékkal dolgoznak kevesebben és a versenyszférában 2 százalékkal többen. Ezt azért tartottam nagyon fontosnak, hiszen most már arról kezdünk el beszélni, hogy a 2010-es évekhez képest, illetve az elmúlt tíz évben közel 800 ezerrel többen dolgoznak, és '18-

ban, amikor elindult a költségvetés végrehajtása, akkor több mint 700 ezerrel dolgoztak többen, mint az azt megelőző időszakban, és ennek több mint 70 százaléka volt a versenyszférából kikerülő alkalmazott.

Sokat beszéltünk az uniós fejlesztésekről is, és azt kell hogy mondjam, bár általános vita van, azért mégiscsak egy-két dolgot szeretnék elmondani, hiszen az embernek mégiscsak van egy választókerülete, aminek talán jobban ismeri a részleteit, mint más választókerületeket, és talán ebből jobban meg lehet érteni azt, hogy miért is gondoljuk azt, hogy Magyarország egy emelkedő pályára lépett. Az uniós fejlesztéseknél '14 és '20 között, többször elmondtuk, az a cél, hogy gazdaságfejlesztésre, gazdaságélénkítésre, munkahelyteremtésre próbáljunk meg ezeknek az összegeknek a 60 százalékát felhasználni, és azt kell mondjam volt megyei elnökként, hogy mi is ezt a célt tűztük ki magunk elé, és számos területen sikerült fejlesztéseket elérni. És ez a sok-sok száz milliárd forint, azt gondolom, hogy jó helyre ment, és nemcsak azért mondom ezt, hiszen ezt már a németek is elmondták rólunk, hanem talán ez látszik is a falvainkon és a városainkon is.

Én egy-két tételt írtam föl, ami talán a gazdasághoz kapcsolódik. Ilyen például a pellerdi ipari park, ahol 2018-ban sikerült a munkák nagy részét megvalósítani. Amikor elkezdődött ez a projekt, akkor három darab telket tudtak értékesíteni a 28-ból, amikor most februárban ünnepélyes keretek között átadtuk, akkor már a 28-ból 26 teleknek gazdája volt, és több mint tíz épület állt ott, és kis- és közepes vállalkozók népesítették be ezt az ipari parkot. De jutott sok mindenre, ugye, az önkormányzatokról is beszéltünk, Szigetváron a tornacsarnokot, a tanuszodát sikerült energetikailag korszerűsíteni.

Az nagyon fontos volt, és államtitkár úr is a felvezetőjében beszélt arról, hogy az egészségügy vonatkozásában is nagyon sok mindenben előre tudtunk lépni. Ilyenek voltak azok az uniós projektek, ahol új mentőállomásokot építettünk, vagy éppen új mentőautókat szereztünk be vagy új tűzoltóállomást építettünk. Ez a vidéki Magyarországon nagyon fontos volt, hogy az uniós kivonulási átlagokat végre tudjuk produkálni. Most, ha ne adj' isten, valakinek szüksége van mentőre, akkor negyedóra alatt oda tud érní Sásd környékén. Volt, hogy eddig 40-45 perc alatt ért oda egy mentőautó. Nagyon sokszor figyeltem azt, hogy mit mondanak korábban ellenzéki képviselőtársaim, mindig elmondták, hogy ezt a problémát meg kell oldani, sohasem oldották meg. Most ez megoldásra került.

Aminek nagyon örülök, hogy a közfoglalkoztatás tekintetében olyan programok is elindultak, amik egyedülállók. Nálunk három községet érintően, Drávacsehi, Szaporca és Tésenfa vonatkozásában egy olyan belügyminisztériumi projekt indult el magyar kormány által biztosított forrásokból, ahol disznótelepet építettek, illetve egy olyan vágóhidat és feldolgozó üzemet, aminek vonatkozásában a helyi termékek meg tudnak jelenni. És annak nagyon örülök, hogy egy multilánc is felkarolta ezeket a beruházásokat, hiszen az egyik multiláncban majd lehet kapni

ezeket a termékeket. Most reklám miatt nem mondom a nevét.

Aminek végképp örülök, hogy ebben a költségvetésben lehetőség nyílt arra sok-sok év után, hogy a magyar kormány magyar forrásokat delegáljon különböző fejlesztésekre. Az én választókerületemben éppen 2018-ban született két fontos döntés. Az egyik Harkány várost érinti, amely az uniós fejlesztésekből az elmúlt időszakban kimaradt; itt egy decemberi döntés értelmében 3,8 milliárd forintot kapott fejlesztésre a város a fürdőjére. És ami talán jelzi azt, hogy micsoda hatalmas változások történtek a magyar gazdaságban és a költségvetés-politikában: én arra emlékszem, hogy amikor megnyert egy önkormányzat egy uniós pályázatot, mondjuk, 2014 előtt, akkor mindenki elkezdett vakarózni, hogy a fene vigye el, nyertünk, de hogy fogjuk megcsinálni, miből fogjuk finanszírozni. Óriási a különbség. Most a kormány döntött, és még a döntéséhez képest is pár napon belül a város megkapta a szerződést, és megkapta a szerződésben jelzett időpontban az első sok száz milliós összeget.

Ez egyébként jellemző az uniós projektekre is: amikor egy önkormányzat elnyer egy projektet, megkötik vele a szerződést, és előre megkapja a pénzt, amit egy elkülönített számlán kell kezelnie. És nem kell neki hitelt fölvenni, nem kell neki azon aggodalmaskodni, hogy miből és hogyan fogja tudni finanszírozni magát a beruházást, és hogyan fizeti ki a vállalkozókat vagy az alvállalkozókat a fővállalkozó. Ezek olyan lényeges változások, amiket ha végiggondolunk, akkor azt kell hogy mondjam, ilyen tekintetben erre talán nem is lehetett számolni. És azt gondolom, hogy ez egy példaértékű teljesítmény az elmúlt időszakban, hiszen álmolni sem mertük volna, hogy ilyen helyzet valaha is előáll a beruházások finanszírozásában.

Ugyanilyen döntés volt Vajszló esetében, illetve a környező települések vonatkozásában az iparfejlesztési támogatás, illetve a csatornázási támogatás, szintén magyar forrásokból, nem uniós forrásokból. Ott is a szerződéskötést követően szinte azonnal megérkezett az a pénzüsszeg, amivel a munkákat el lehet indítani, illetve az előkészítéseket végre lehet hajtani.

2018-hoz köthető az is, hogy maga a kormányfő 2018-ban jelentette be a „Magyar falu” programot, ami kizárólag magyar forrásokat használ fel. Én tudom, hogy ez átnyúlott 2019-re, de mégiscsak a döntés 2018-ban született meg. Összeírtam, hogy milyen célokot fogalmazott meg ez a program, amiben igyekszik a vidéknek segíteni: az egyházi közösségi teretek fejlesztése, a nemzeti és a helyi identitástudat erősítése, orvosi rendelők, eszközparkok, lakások építése, a szolgálatlakás-építési program, az eszközfejlesztések, a járda, az útfelújítások, a bölcsik, óvodák felújítása, építése, az óvoda- és bölcsőudvarok felújítása, a polgármesteri hivatalok felújítása, illetve a temetőfelújítási program.

(14.30)

Nagyon várják már a falu- és a tanyagondnoki szolgálatok pályázati eredményét is a falvaink. Ilyen

program a rendszerváltozás óta nem volt, sőt ha végiggondoljuk az elmúlt 30-40 évet, talán az elmúlt 40 évben nem volt ilyen vidékfejlesztési program. Ezt mindenképpen szeretném elmondani, hiszen a 2018-as költségvetési törvény végrehajtása és annak a szigorú fiskális politikája is hozzájárult ahhoz, hogy '19-ben ez a program teljesülni tudjon.

Ha megengedik, akkor talán én még a családok-ról beszelnék, mert azt gondolom, hogy a vidék szempontjából ezt én rettenetesen fontosnak tartom, és nemcsak a vidék, hanem a városok szempontjából is. Sokat beszéltünk itt az emberek élethelyzetéről, úgy-hogy egy-két adatot kiírtam magamnak: például a minimálbér 2017-ben 15 százalékkal emelkedett, '18-ban további 8 százalékkal, a szakmunkás-minimálbér '17-ben 25 százalékkal, '18-ban 12 százalékkal, a nyugdíjasok ügye már szóba került, kaptak nyugdíjprémiumot és Erzsébet-utalványt, a nyugdíjas inflációs kó-sár alatta volt a nyugdíjmelésnek, ha minimálisan, de alatta volt. Ezt nagyon fontosnak tartom. Olyan számokat olvastunk mind a bruttó, mind a nettó bér-emeléseknél, amik, azt gondolom, az elmúlt 20-30 évet végiggondolva szinte hihetetlennek hatnak: ez a 11,3 százalék, a versenyszférában 10,9, a közszférában 12,1 százalék. Azért én szeretném, ha ezt még egyszer végiggondolnák, mert tényleg a rendszerváltás óta erre nem nagyon volt példa, sőt biztos vagyok benne, hogy nem volt példa.

A gyerekes családok: 2016-ban 10 ezer forintról 12 500 forintra, '17-ben 12 500 forintról 15 ezerre, '18-ban, a harmadik ütemben 17 500 forintra emelkedett a két gyermeket nevelő családoknak gyermekenként a havi adókedvezményük. Ez havi 35 ezer forintot jelent, évente maximum 420 ezer forintot, azaz nettó 60 ezer forinttal kaptak többet a két gyermeket nevelő családok 2018-ban. 2018-ban lépett életbe az a döntés, amely a házasságkötés és a családalapítás vonatkozásában az adókedvezményt függetlenítette a családi adókedvezménytől, tehát ezt figyelembe lehetett venni.

Amit szeretnék röviden, de nagyon-nagyon nagy hangsúllyal elmondani, ez pedig a gyermekétkeztetés alapvető megváltoztatása. Én egy olyan települési szerkezetű térségből jövök, ahol - ki merem mondani - az elmúlt években, mondjuk, öt évvel ezelőtt még a gyermekéhezés egy olyan fogalom volt, amit tényként sajnos meg lehet ott élni. 2015-től elkezdődött a gyermekétkeztetés megreformálása a finanszírozás tekintetében, a bölcsődében és az óvodában elkezdte a kormányzat az intézményi hálózaton keresztül biztosítani a szünetben is az étkezést. A nyári szünet után ez kiegészült az őszi és a téli szünettel is, és azt kell hogy mondjam, hogy a hátrányos helyzetű megélő szülők és gyermekek esetében, én állítom, hogy a mi térségünkben nagyon sok helyen a gyermekéhezést a magyar kormányzat, az Orbán-kormányzat szüntette meg.

Nagyon fontosnak tartom még azt is - ezt kiegészítendő, bár itt az oktatás vonatkozásában sok kritika hangzott el -, hogy a könyvellátás vonatkozásában, az

oktatás vonatkozásában szintén nagyot sikerült előre lépni évről évre, hogy az ingyenes tankönyvellátás felé elinduljunk. Azt is nagyon fontosnak tartom, hogy pont azért, hogy a fiatal, gyermekes családok munkát tudjanak vállalni, a minibölcödékkel, a bölcsödékkel, az óvodai ellátás folyamatos fejlesztésével lehetőséget teremtünk a gyerekes szülőknek is, hogy az elsődleges munkaerőpiacra rálépjenek, illetve munkát tudjanak vállalni.

A 15 percben ennyi fért bele. Még szerettem volna egy-két dolgot elmondani, de köszönöm szépen a figyelmet. Azt kérem minden képviselőtársamtól, hogy ezt a törvényjavaslatot fogadja el, mert nagyon jó irányban ment az ország ezzel a 2018-as évvel. *(Taps a kormánypárti padsorokban.)*

ELNÖK: Köszönjük, képviselő úr. Most megadom a szót Korózs Lajos képviselő úrnak.

KORÓZS LAJOS (MSZP): Köszönöm szépen. Tisztelt Ház! Kedves Képviselőtársaim! Én a szociális fejezet egy-két szegmensével kívánok foglalkozni, annál is inkább, mert egyrészt a szolgáltatásokról, azok támogatásáról és a társadalombiztosítási nyugellátáshoz kapcsolódóan itt többen megfogalmazták a vezérszónokok is az ellenzéki oldalon, hogy az állami kiadások megoszlását tekintve 2018-ban a tervezetthez képest több jutott az államnak magára, a jóléti kiadásokra is egy picivel, de ha tételesen megnézzük, akkor ebből a szociális területnek semmi nem jutott, mert a 2,5 százalékos növekedésből nagyjából csak ez a terület nem profitált.

Ahogy elolvastuk az általános indoklást, eszerint az úgynevezett egyéb szociális támogatások funkciójába sorolt összegek aránya még csökkent is, 2,2 százalékról 2 százalékra. Igaz, ebben benne van, és ezt el is ismerem, hogy szerepet játszott abban, hogy a Nemzeti Eszközkezelő által végrehajtott ingatlanvásárlásokra, illetve beruházásokra fordított kiadások csökkentek. Ha jól emlékszem, valami 36 ezer lakásnál volt az a kvóta meghúzva, amit tudtak teljesíteni. Tehát, ahogy említettem, nemcsak a GDP arányában jutott kevesebb a szociális területre ebben az évben, hanem a tervezetthez képest is, ha megnézzük tételesen a kiadásokat. Ahogy említettem, a szociális szolgáltatásoknál és támogatásoknál a '18. évre vonatkozóan a szüneti étkeztetésnél - ha már szóba hozta képviselőtársam - kell hogy kicsit időzzek, mert én úgy emlékszem, hogy 6,6 milliárd forintot terveztek be, és a végén mindössze 3,3 milliárd forintot fordítottak rá, gyakorlatilag csak a felét, mint amit betervezték. Nem tudom, mi lehet az oka: vagy rosszul terveztek, vagy a települési önkormányzatok nem vették a fáradságot, és a rászoruló gyerekek számára nem igényelték meg az étkezést. Azt hiszem, ezt majd lehet a későbbiekben tisztázni.

A bölcsődei támogatásoknál a következőt tapasztaltuk. Jellemző a költségvetés működésének egészére szerintem, hogy miközben közel 13 milliárd forinttal kevesebbet fordítottak a bölcsődék támogatá-

sára, mint ahogy azt elfogadták, még év közben jelentősen össze is kavarták a sorokat, ezt tapasztaltuk. Ez a családbarát kormányának valószínűleg ilyen újítása a tervezésben, ez látható az alábbi táblázatban. Készítettünk magunknak egy ilyen összehasonlító táblázatot, amiből az derült ki, hogy a költségvetés és a zárszámadás még előirányzat címében sem ugyanaz. Ennek egyik oka az, hogy év közben a kormányhatározattal bevezettek egy úgynevezett bölcsődei kiegészítő támogatást új címen, 13,5 milliárd forinttal állították be ezt az összeget. A dolog szépséghibája az, hogy év közben ezt lecsökkentették 8,8 milliárd forintra.

Tisztelt Ház! Kedves Képviselőtársaim! Ahogy említettem, a szociális támogatások egyik meghatározó eleme a nyugdíjminimum összege. Meg kell hogy említsem, hogy most már 11. éve változatlan ez a 28 500 forint. Azt hiszem, arról felesleges is beszélünk, hogy ez sok vagy kevés. Ha valaki ennyit kap, akkor felesleges róla vitázni, mert ezt nem lehet beszoztani egy hónapra. Ez az egyik dolog. A másik: a közelmúltban akadt a kezembe egy statisztikai szám-sor, amelyből kiderült, hogy a nyugdíjasok közül 28 500 forint alatt is kapnak nyugdíjat Magyarországon, 17 777-en. Jó, tudom, ezek között vannak olyanok, akik résznyugdíjjal rendelkeznek, vagy olyanok, az életüknek csak egy töredékét élték Magyarországon, de akkor is azt gondolom, hogy ez méltatlan a nyugdíjasokra és az idős emberekre nézve.

Ha megnézzük a számadatokat, akkor a továbbiakban még egy dolog van, ami kiviláglik ebből az egészből, mégpedig a különböző méltányossági alapon igényelt támogatások mértéke. Ennél azért időznék egy kicsit, mert ebben az évben, már 2018-ról beszélünk, 3 százalékkal emelkedtek a nyugdíjak, és a nyugdíjakon belül van egy olyan támogatási forma, amelyben én borzasztó nagy bizniszt látok. Ez most már körülbelül két éve vagy több mint két éve tart, ez a hadigondozotti ellátások kérdése.

(14.40)

Ebben a fejezeti kezelésben, a kiadási oldalon több mint 14 milliárd volt beállítva ezekre a kifizetésekre - mintegy 14,2 milliárd forint összegben teljesültek -, miközben egy évvel korábban, az akkori zárszámadás szerint még csak 8,6 milliárd forint volt beállítva; 60 százalékos növekedés van.

Hozzám nagyon sokszor jutott el olyan információ, hogy vannak olyan megyék - például Borsod megye -, ahol nemcsak arról van szó, hogy lélekszámában egy nagy megyéről van szó, hanem hogy ott üzletelnek vele; hogy embereket beszélnek rá, hogy majd én elintézem neki, hogy legyen ilyen járadéka - a hadigondozotti ellátásról van szó -, de ráadásul a megyék között különböző szabályok vannak. Tehát nekem volt olyan panaszosom, aki elmondta, hogy egyik megyében ugyanarra a feltételre megkapta valaki az ellátást, a szomszéd megyében meg nem kapta meg az ellátást. De kapaszkodjanak meg, képviselőtársaim, volt két testvér, akik közül az egyik az egyik megyébe

ment férjhez, és ott lakott - két szomszéd településről van szó -, mondjuk, az egyik mezőkövesdi, a másik meg andornaktályai; Andornaktályán megkapták, Mezőkövesden meg nem kapták meg. Pontosabban: ez fordítva volt, mert ugye, Tállai András befolyásos politikus Mezőkövesden, és mindent el tud intézni, még a benzináremelést is - vagy csökkentést, bocsánat! Tehát én azt látom, hogy ezzel az egészel üzletelnek, mert nekem ne mondja senki, hogy egyik évről a másikra van 60 százalékos növekedés ezen a területen, és ez egy normális dolog.

Ahogy említettem, a zárszámadás normaszövege, a későbbiekben áttérve a méltányosságból adható ellátásokra, ugye, ismeretes, hogy a nyugdíj-megállapításra volt egy 200 milliós keretösszeg. Hangsúlyozom, itt nem a summaösszegekről van szó, nem az abszolút értékről, hanem a keretről. Ebből kiderül, hogy a méltányosságnyugdíj-emelésre ezen túl fizettek mintegy 785,7 millió forintot - ez is keret, ugye, itt 800 milliós keret volt; a 200 millió volt a megállapításra, és emelésre pedig 800, és egyszeri segélyre volt 600 milliós keret -, és ebből teljesült mintegy 583,9 millió forint.

Ha szépen végigvesszük, akkor a következő látszik: 2018-ban több mint 60 ezer kérelem érkezett be nyugdíjemelésre, és ebből 34 725-en kaptak. Itt egy 58 százalékos megfelelés van, és olyan 3500 forintos átlagban kaptak nyugdíjemelést ezek az emberek. A másik tétel a méltányosságból történő megállapítás. A képviselőtársaimnak mondom, hogy méltányosságból kérhet megállapítást az, akinek nincs 20 év szolgálati ideje, de ha 15 évnél viszont több van, akkor kérheti méltányosságból a megállapítását, mert lehet, hogy jobban jár, ha saját jogú nyugellátást kap, mint például hozzátartozói nyugellátást. De itt már csak az igénylők 40 százaléka kapta meg, és majdnem így jártak - bocsánat, ott 60 százalékat kapták meg. Az egyszeri segélynél az is látszik, hogy borzasztóan sokan kértek egyszeri segélyt, több mint 54 ezren, viszont csak 32 939-en kaptak ilyen. Itt egy olyan 60 százalékos a teljesülés.

De miből adódik ez az egész? Azt látom, hogy 2015 óta radikálisan szegényedik el a nyugdíjasok társadalma, de az is látszik, hogy 2010-hez képest minden évben, amikor az Orbán-kormány kormányzott - márpedig az előző kilenc évben ő kormányzott -, minden évben nagyobb volt a nyugdíjasok szegénységi rátája - itt egyébként pontosan a jövedelmi szegénységnek kitettekről beszélünk -, mint 2010-ben volt. A 2018. évben duplája volt annak, mint 2015-ben. 2015 után egyébként radikális a növekedés.

Van itt két probléma, államtitkár úr. Az egyik, hogy látom, hogy minden egyes indítványt év közben lesöpörnek, már a bizottsági szakaszban, de két dolog látszik, ami eltorzítja ezt az egész struktúrát. Az egyik az elmúlt évek hál' istennek, dinamikus kereseti növekedése, jövedelemnövekedése, különösen a bérek reálpozícióját illetően. A nyugdíjak radikálisan elszakadnak a bérektől. Ebből két probléma is adódik. Az egyik, azon túlmenően, hogy az aktív foglalkoztatottak jövedelmétől a nyugdíjak leszakadnak, a másik az,

hogy akik régebben mentek el, 2-3 évvel ezelőtt, tehát amikor egy kicsit dinamikusabb volt a nettóbér-növekedés, vagy a bérek reálpozíciója jobban érvényesült, sokkal jobb pozícióban mennek el nyugdíjba azok, akik tudták az utolsó éveikben ezt a nettóbér-növekedést érvényesíteni, mint azok, akik 2-3-4 évvel ezelőtt elmentek.

Tehát nyugdíj és nyugdíj között is borzasztóan nagy lesz a jövedelmi olló nyílása, egyszerűen abból adódóan, hogy valaki, mondjuk, 3-4 évvel ezelőtt ment el nyugdíjba. Ugyanazt a pályát futotta be, ugyanaz a szakmája, talán még ugyanazon a munkahelyen is dolgozott, ugyanannyi szolgálati ideje van, nagyjából annyi volt a bére, mint általában a többieknek, de csupán azért, mert valaki három évvel ezelőtt ment el nyugdíjba, a másik pedig jövőre megy el nyugdíjba, 35-37 százalékos különbség is lesz.

Amikor tételesen megnézzük, ahogy említettem, hogy '15 óta áll fenn ez a radikális leszakadás a nyugdíjak esetében, akkor az látszik, hogy '15-ben a nettó átlagbér 4,3 százalékkal emelkedett, a nettó reálbér 4,4-gyel, a nyugdíjak 1,8 százalékkal emelkedtek, és a nyugdíjak reálpozíciója 1,4 százalékkal javult. 2016-ban - nem sorolom végig - ugyanez volt a helyzet, ott a nyugdíjak reálpozíciója csak 1 százalékkal javult, viszont a reálbérek 7,3 százalékkal javultak. 2017-ben a nettó reálbér 10,2-vel javult, volt 2,4 százalékos nyugdíjmelés, de ott már csak 0,1 volt a reálnyugdíj-pozíció javulása - 0,1! -, a 10,2 reálbérrel szemben. 2018-ban, amiről beszélünk, 11 százalékos nettó átlagbér-növekedés volt, ahogy én láttam, a nettó reálbér-növekedés 8,2 százalékos, nyugdíjmelést kaptak ebben az évben, ahogy említettem, 3 százalékot, de itt a nyugdíjak reálpozíciója csak 0,2-vel emelkedett. Tehát egyértelmű, hogy a bérekhez képest borzasztóan leszakadnak a nyugdíjak, és ennek elsődleges oka ez az inflációkövető nyugdíjmelési technika. Ez az elsődleges oka.

Tudom, hogy a kormánypárti képviselők mindig azzal érvelnek, hogy évről évre dinamikus nő az átlagnyugdíj. Igen, most durván olyan 135 ezer forint körül van. De, kedves képviselőtársaim, a járuléklafon gyakorlati eltéréssel a milliós nyugdíjak mértéke is megnőtt. Innentől kezdve az húzza fölfelé a matematikai közepet. Tehát persze, hogy dinamikusan emelkedik az átlag, merthogy a bőven átlag felett keresők száma dinamikusán elkezdett nőni, ebből adódóan a matematikai közép is. De ha megnézzük például, mondjuk, az öregségi nyugdíjjal rendelkezőket - ugye, 2,6 millió emberről beszélünk, amikor nyugdíjszerű ellátásról beszélünk -, ebből a korbetöltött öregségi nyugdíjjal rendelkezők száma 1,7, öregségi nyugdíjjal pedig 2 millió 20 ezer, durván 2 millió.

Ha megnézzük a mediánt, az meg már csak 105 ezer forint. Tehát borzasztó nagy a különbség. A mediánjövedelem azt jelenti, hogy sorba állítjuk az összes klienst, és a közepén, ahol ugyanannyian vannak alatta, mint amennyien fölötte, tehát az egymilliomodik a sorban nem 135 ezret kap, hanem csak

105 ezret, és azért egy nyugdíjnál ez jelentős különbség. Ráadásul a nyugdíjasok - kapaszkodjanak meg! - 87 százaléka 50 ezer és 200 ezer forint közötti nyugdíjjal rendelkezik. 87 százalékuk ennyi nyugdíjjal rendelkezik!

Én azt látom, hogy évek óta trükköznek az alultervezett inflációval, ennek következtében persze a nyugdíjasok hiteleznek egész évben a kormánynak, és nagy kegyesen az 1-8. hónap átlagában megnézik, hogy mennyi nyugdíjprémiumot vagy -kiegészítést kell adni, és ennek függvényében még hál' istennek, ezt a törvényt betartják. Nagyon büszke vagyok rá, mert a nyugdíjprémium intézményének egyik betervezője voltam annak idején itt az Országgyűlésben, még a Bajnai-kormány idején. De egy dolgról megfeledkeztek. Tudom, nem az ön dolga, mert ön csak az államháztartás végrehajtásáért és tervezéséért felelős, államtitkár úr, de akkor 80 ezer forint volt az átlagnyugdíj, akkora összegben lett megállapítva a gazdasági növekedés függvényében megállapított nyugdíjprémium, és egy huncut fillérrel nem emelkedett ez az összeg. Az infláció a jelentős részét az elmúlt tíz évben megette.

Innentől kezdve, azt hiszem, hogy van feladat bőven, amit meg kellene oldania a kormánynak a jövőben. Köszönöm szépen a türelmüket, elnök úr. *(Taps az MSZP soraiban.)*

(14.50)

ELNÖK: Köszönjük, képviselő úr. Most megadom a szót kétperces időkeretben Potocskáné Kőrösi Anita képviselő asszonynak.

POTOCSKÁNÉ KÖRÖSI ANITA (Jobbik): Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Ház! Tisztelt Képviselőtársaim! Ma a 2018-as költségvetés zárszámadásának tárgyalásán nagyon sok területet érintettek már felszólaló képviselőtársaim. Nagy Csaba képviselőtársam reakciójára szeretnék egy nagyon rövid viszonzóreakciót tenni. Ez pedig nem más, mint az, hogy az önkormányzatoknál említette, hogy milyen jó, hogy előzetesen megkapják a pályázati források összegeit.

Erre egy konkrét példát hadd mondjak: Siófok településen nyertek TOP-os pályázatból 200 millió forintot, csapadékvíz-elvezetés kiépítésére azzal, hogy plusz 200 millió forintot vállal az önkormányzat önerőként. Most ott tartunk, hogy lassan ez a beruházás nemhogy a 200 milliós önerőt, hanem még az 500 milliós önerőt fogja súrolni. Tehát hiába van ott az a 200 millió forint, amely emeli fel a költségvetést, egyszerűen nincsen olyan kivitelező, aki egy 2016-17-es műszaki tartalomra kikalkulált árat meg tudjon csinálni. És ez nem csak ennél az önkormányzatnál van így. Számítalan ilyen önkormányzat van az infrastruktúrális beruházásoknál az egész országban, és mindenhol ugyanezzel szembesülnek. Igen, el lehet mondani, hogy mennyi pénzt kaptak az önkormányzatok, csak éppen nem tudják hatékonyan elkölteni.

És én elhiszem, hogy nagyon jó az, ha előfinanszírozással meg tudják oldani, de higgyék el, nem tudják megcsinálni, és nemcsak ebben a beruházásban, hanem akár óvodák vagy bármilyen más intézmények felújításánál is előfordul ez a szituáció. Úgyhogy azt gondolom, hogy ezen igencsak el kellene gondolkozni, mert az, hogy ilyen későn tudnak ezek a beruházások megvalósulni, az önkormányzatok ellehetetlenítéséhez is vezethet. Mert most mit fog mondani? Odateszi az 500 milliót? Miből? Megy a megyéhez? Az majd szétteszi a karját.

Tehát azt gondolom, nagyon súlyos következményeknek kell lenni, hiszen azok a polgárok, akik igenis kapták ezeket a TOP-os forrásokat – mert ne felejtjük el, ők kapták ezeket a TOP-os forrásokat meg minden más forrást -, azoknak joguk van ahhoz, hogy ezek a beruházások elkészüljenek. De hogyan? Erre várnám majd a választ. Köszönöm szépen. *(Taps a Jobbik padsoraiban.)*

ELNÖK: Köszönjük, képviselő asszony. Nagy Csaba képviselő úr jelentkezett be kétperces hozzászólásra. Őné a szó, képviselő úr.

NAGY CSABA (Fidesz): Köszönöm szépen. Csak egy válaszreakció, mert volt megyei elnökként pontosan ismerem ezeket a kérdésköröket. Tehát az mindig egyedi önkormányzati felelősség, hogy hogyan és mi módon készítették elő a beruházásokat. Az a beruházás, aminek a bekerülési összege a kétszerese a tervezetthez képest, az biztos, hogy rosszul volt előkészítve szakmailag. Ezt mint mérnök mondom.

A második megjegyzésem, hogy mégiscsak alapvetően más a helyzet, hogy előre megkapják a pénzt a szerződés aláírása után az önkormányzatok ahhoz képest, ami korábban volt. Ez az első megjegyzésem. A második pedig: nyilvánvalóan maga a rendszer is tartalmaz mozgásteret ezekre az esetekre.

Gondolom, hogy Siófok város önkormányzata, miután előkészítette ezt a beruházást, meghirdette a közbeszerzésen. Most már tudják, hogy nagyjából mennyibe kerül ez a beruházás. 200 millió forintot nyertek, ha jól értettem a felszólalást. 200 millió önrészt terveztek, és összességében 500 millió forintba kerülne a beruházás. Nekik lehetőségük van a megyei önkormányzaton keresztül az irányító hatósághoz fordulni, hogy ezt az összeget megemeljék. Egyébként a megyei önkormányzatok pártpolitika-mentesen mindenhol szokták támogatni ezeket a kérelmeket, és egyedi elbírálás alapján szokták ezeket a kérelmeket odaítélni vagy más szakmai fórum elé, szakértők elé vinni az anyagot, illetve a kérést, hogy az teljesíthető-e, reális-e vagy sem.

Én tehát azt gondolom, hogy ennek van egy teljesen normális menete. Ezt Magyarországon minden önkormányzat a maga részéről meg tudta, meg tudja csinálni. Nyilván vannak olyan beruházások, ahol valamit elszámoltak az előkészítés során, azt a helyzetet pedig műszakitartalom-változással kell kezelni. Én ezt tudom tanácsolni mindenkinek. Nálunk, Baranyában ez működik, ezt tudom mondani. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük, képviselő úr. Most visszatérünk a normál hozzászólásokhoz. Megadom a szót Mesterházy Attila képviselő úrnak.

MESTERHÁZY ATTILA (MSZP): Nagyon szépen köszönöm. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Ház! Tisztelt Képviselőtársaim! A mai vita egy kicsit falra hányt borsónak tűnik, hiszen államtitkár úron és államtitkár asszonyon kívül azok a minisztériumok, amelyeket folyamatosan megszólítanak a képviselőtársaim – legyen szó oktatásról, egészségügyről vagy éppen a szociális kérdésekről, vagy akár a honvédelmi-rendészeti kérdésekről -, ők nem teszik tiszteletüket itt a vita során, így tulajdonképpen igazi vita nem is tud kialakulni.

Ennyiben szeretném kifejezni a köszönetemet államtitkár úrnak, aki szokott és most is, ahogy követtem az interneten a hozzászólását, részt vett a vitában közben. És ma már olyan a Ház informatikai lehetősége, hál' istennek - csak a képviselőtársaim figyelmébe ajánlom -, hogy lehet nézni is a képviselők vitáját, de majd ha nyomnak egy gombot, akkor a nagyon boldog képviselő úr is hozzá tud szólni. *(Közbeszólások és derűtség a Fidesz padsoraiban.)*

Úgyhogy mégis egy-két dologra hadd irányítsam rá a figyelmet a vita során, miután majd pattint ostorral Boldog képviselő úr, az szerintem sokkal jobb lenne önnek, mint hogy képviselőként ül ebben a Házban. De természetesen ez a Fidesz-frakció és a választópolgárok döntésén múlik, úgyhogy mi itt nagy örömmel vesszük az ön hozzászólását, amelyek mindig nagyon értékesek szoktak lenni ebben a Házban, és komoly médianyilvánosságot is kapnak.

Na de visszatérve a témához: azt gondolom, hogy itt sok hozzászólótól azt lehetett hallani, hogy fantasztikus jó helyzetben van a magyar gazdaság, nagyon jók a makromutatók. Államtitkár úr is sok kiegészítést tett az ellenzéki hozzászólókhöz, hogy mit hogyan látnak ők rosszul, miért mondják rosszul a számokat.

Én nem ebben a vitában vennék részt, hanem akkor azt kérdezném azoktól a kormányzati szereplőktől, akik nincsenek itt, de majd biztos a fideszes képviselők ellátják ezt a munkát helyettük, hogy akkor miért nem költenek többet az egészségügyre, miért nem költenek többet a szociális szférára, miért nem költenek többet az oktatásra, miért nem költenek többet az egészségügyre. És ebbe, kérem, ne számoljunk bele az európai uniós forrásokból megvalósuló fejlesztéseket, hiszen a rendszert működtetni is kell valamilyen formában.

Azt látom, hogy az önök társadalompolitikája nem szól másról, mint hogy a kiváltságos keveseket erőn felül segítik. Segítik, hogy minél inkább gazdagodhassanak, majd azt várják, hogy ez a jólét a felső tízezerhez, ha szabad ezt a képet használnom. Ilyen társadalompolitika nincs a világon sehol sem. Sehol nem működik ez a fajta társadalompolitika. Ma Magyarországon nagyon sok ember, nagyon sok család él nagyon nehéz körülmények között, és sokaknak nem adatik meg például az egészségügy tekintetében, hogy

a magánegészségügyet válasszák a közösségi egészségügyi ellátás helyett.

Azt nem értem, hogy ha ennyire jók a számok, ilyen fantasztikusan sok stadiont tudunk építeni ilyen nagyon-nagyon sok pénzért, akkor miért nem tudjuk azt megtenni, hogy ezeket a forrásokat az után költjük el a stadionokra, miután már rendbe tettük adott esetben az imént említett szektorokban a közösségi szolgáltatások színvonalát.

Tehát egészen elképesztő körülmények uralkodnak az oktatásban, egészen elképesztő körülmények uralkodnak sok helyütt az egészségügyben, és közben önök folyamatosan sikerpropagandát folytatnak ezeken a területeken is, ami konkrétan hazugság. Ezért én azt kérdezem illő tisztelettel, hogy ha ennyire jól megy az országnak, ha ilyen fantasztikusan versenyképesek vagyunk, mint ahogy itt az önök hozzászólásából vagy éppen az Állami Számvevőszék elnökének hozzászólásában kiderült a nap elején, akkor az a kérdésem, hogy miért nem teszik rendbe ezeket a területeket, miért nem költenek többet. Hiszen a legtöbb magyar ember rászorul ezekre a közszolgáltatásokra. Éppen ezért nem mindegy, hogy azok milyen minőséget jelentenek az ő számukra.

Ami a másik kérdés lenne, ez kimondottan a gazdasággal kapcsolatos felvetés és a gazdasági szereplőkkel kapcsolatos felvetésem volna: államtitkár úr, mit tesznek a versenyképesség javításának érdekében? Hiszen sokat beszéltek itt a mai nap, hogy mennyi európai uniós forrás érkezik Magyarországra, és hogy ezek milyen jótékony hatást fejtenek ki a magyar gazdaságot és a magyar cégeket illetően. De egyre többen írnak arról és panaszkodnak arról, hogy ennek van egyfajta kiszorító hatása is, hiszen a cégek adott esetben hozzászoknak ahhoz, hogy bizony könnyebben lehet EU-s forrásokhoz jutni és ezáltal akár kevésbé versenyképes szolgáltatással is vagy termelékenységi adattal is életben maradni. Ennek persze van egy pozitívuma, hogy nem mennek tönkre a cégek, akkor az embereknek is van állásuk. De ha esetleg ezek a források nem így alakulnak a következő időszakban, akkor bizony ez komoly problémát jelenthet a magyar vállalkozások számára.

Tehát magyarul, szavakban sok minden elhangzott. Itt volt szó a Magyar Nemzeti Bank nem tudom, hány száz pontos javaslatától kezdve sok mindentről. Az is látszik, hogy van egy vita az ön főnöke, Varga miniszter úr és a mágus Matolcsy, a Nemzeti Bank elnöke között, ami aztán most már odakulminálódott, hogy ezt már a médián keresztül is megüzenték egymásnak, hogy melyik éppen a nagyobb sarlatán.

(15.00)

De alapvetően ez valószínűleg nem segíti a magyar gazdaságpolitikát meg a magyar monetáris politikát, de látszik, hogy nincs a kormányon belül egyetértés vagy a kormányzati szereplők és az őket segítő vezetők között egyetértés. Tehát magyarul, hogy mit kíván tenni a kormány annak érdekében, hogy az európai uniós források pozitív hatása mellett annak egy

ilyen negatív mellékhatása bizony kevésbé hasson a magyar gazdasági szereplőkre, tehát magyarul a versenyképességüket, a termelékenységi mutatóikat hogyan tudjuk javítani, segíteni, támogatni, hogyan tudjuk őket arra felkészíteni, hogy majd, amikor már esetleg annak a szektornak a finanszírozására nem áll rendelkezésre ilyen mennyiségű európai uniós forrás, akkor bizony ezek a cégek a nemzetközi piacon szerepelve versenyképesen tudjanak munkákat és feladatokat elhozni.

Egy másik kommentár szintén a korábban elhangzott véleményhez kötődne. A munkanélküliségi és a foglalkoztatottsági adatokkal kapcsolatban azért mindig az ellenzéki részről kénytelenek vagyunk elmondani, hogy igen, nagyon komoly munkahelyteremtő beruházások vannak, de vannak ezek közül nagyon sokan például Londonban meg külföldön sok helyütt, Bécsben, Németországban vagy éppen Franciaországban. Tehát önök mindig megfélemeznek arról, hogy bizony Magyarországon azért sincsen sok szempontból munkaerő, vagy azért alakult ki egyfajta munkaerőhiány vagy akár strukturális munkanélküliség, mert bizony sokan elhagyták az országot és máshol találták meg a számításukat. Ami a letragikusabb ezzel kapcsolatban, hogy ha megkérdezzük ezeket az embereket, akik elmentek Magyarországról, hogy mikor szándékoznak visszajönni vagy hogyan tervezik a hazatérés szempontjából, akkor sajnos a legtöbbször azt a választ kapjuk, hogy bizony nem tervezik azt, hogy hazajöjjenek, ami minden szempontból káros, és a magyar nemzet számára egészen biztosan egy hátrányos folyamatot jelent.

Tehát, magyarul a jó gazdasági mutatók mögött azért másfajta valóság is meghúzódik, mint amiről önök beszéltek, de összefoglalva azt, amit szerettem volna a figyelmükbe ajánlani, az az, hogy az önök társadalompolitikája egy perverz társadalompolitika, hiszen a gazdagokat gazdagodni segítik, a kisebb keresetűeket, a szegényeket pedig sorsukra hagyják. Ez bizony egészen biztosan nem fogja segíteni Magyarország felemelkedését, különösen akkor, ha egyre több, akár Nobel-díjas közgazdász is arról ír, hogy a társadalmi egyenlőtlenségek egyébként kihatnak a gazdasági teljesítményre is, és ezt államtitkár úr ugyanolyan jól tudja, mint én is. Tehát nemcsak társadalompolitikai szempontból, hanem gazdaságpolitikai szempontból is az egyenlőtlenségek erős csökkentése bizony nagyon kiemelt kormányzati feladat kellene hogy legyen.

A másik fontos téma pedig, amelyre szintén szerettem volna ráirányítani a figyelmet, az a magyar cégek versenyképessége, amiről nagyon sok szó esik, de ezek a mutatók bizony nem sokat javulnak Magyarország esetében, még akkor sem, ha az európai uniós források még adnak bizony mozgásteret a magyar gazdaság felfűtésére. Elnök úr, köszönöm szépen a lehetőséget. *(Taps az MSZP soraiban.)*

ELNÖK: Köszönjük, képviselő úr. Most megadom a szót Bangóné Borbély Ildikó képviselő asszonynak.

BANGÓNÉ BORBÉLY ILDIKÓ (MSZP): Köszönöm szépen. Elnök Úr! Tisztelt Államtitkár Úr! Tisztelt Államtitkár Asszony! Tisztelt Képviselőtársak! Csatlakozva Mesterházy Attila felszólalásához, én 2014-ben lettem először parlamenti képviselő, és akkor az első költségvetési vitán és az első zárszámadási vitán még azt gondoltam, hogy lehet szakmai vitát folytatni. Kicsit többen ültünk bent a parlamentben az ellenzék részéről is és a kormánypárt részéről is. Most, 2019-ben mondhatni azt, hogy elmúlt három óra pár perccel, és nemsokára be fog fejeződni ez a vita. Látszik az, hogy az évek alatt eljutottunk odáig, hogy majdnem felesleges erről vitázni. Önök is úgy érzik parlamenti képviselőként, hogy kár bejönni a parlamentbe és elmondani a véleményünket.

Talán az is okozhatja ezt, hogy a kormány nem veszi komolyan ezt a feladatot. Államtitkár urat én is megdicsérem, mert minden egyes költségvetési vitát végigül, a zárszámadási vitát végigüli, de majdnem azt lehet mondani, hogy ennyiben ki is merült a kormánypárti képviselőknek és a minisztérium képviselőinek a pozitívuma. Sajnálom ezt, mert egy nagyon fontos dologról kellene hogy vitázzunk, hogy teljesültek-e azok a számok, amelyeket betervezték, teljesültek-e azok a mutatók vagy sem. Mi elmondjuk a kritikákat, és a kormánypárt részéről és a kormánypárti politikusok részéről erre választ kellene hogy kapjunk. Sajnos évek óta egyre rosszabb helyzetről beszélhetünk.

*(Az elnöki széket Jakab István,
az Országgyűlés alelnöke foglalja el.)*

Most néhány dolgot az előttem szólókhhoz csatlakozva engedjenek meg, hogy mielőtt az egészségügyre rátérnék, elmondjak. Korózs Lajos képviselőtársam említette a szociális étkeztetést, hogy körülbelül 50 százalékosan érvényesül a betervezett forrásokhoz képest. Évek óta írásban levelezgetek a minisztériummal, hogy miért nem kapják meg azok a gyerekek a szociális étkeztetésre járó támogatást, és miért nem sikerül, mondjuk, a több mint 6 milliárd forintot lehívni az önkormányzatoknak a tavaszi, az őszi, a nyári és a téli szünetben. Ez azért van, mert egy félmondatot önök beraktak a törvénybe, ami úgy hangzik, hogy a szülőnek magának kell kérnie. A minisztérium elismerte, hogy körülbelül évente 240 ezer gyermeknek kellene részesülni ebben a támogatásban. A levelezésből kiderül, hogy körülbelül százezer gyermek esik el minden egyes szünetben ettől a támogatási formától, mert nem jut hozzá, mert vagy nem tudja, vagy nem kapja meg a megfelelő tájékoztatást, vagy netán-talán szégyelli azt, hogy ő ebbe a csoportba tartozik, hogy rászorultsági alapon a gyermeknek kérnie kellene ezt a támogatási formát. Ezt minden évben elmondtuk minden egyes vitában, majd az ÁSZ indított egy vizsgálatot, és ajánlom a kormánypárti politikusoknak, mert nyáron jött ki ennek a vizsgálatnak az eredménye, hogy a vizsgált önkormányzatoknál nagyon nagy

százalékban nem teljesítik azokat a feladatokat; a jegyző nem ad megfelelő tájékoztatást a szülőknek, hogy hogyan kellene ezt igényelni, az oktatási intézmények nem kapnak megfelelő tájékoztatást, sőt sok esetben az a tapasztalata volt az ÁSZ-nak, hogy akár még el is titkolják, hogy azt a támogatási formát hogyan kellene a szülőknek igénybe venni.

Elkeserítő az, államtitkár úr, amikor Orbán Viktor egy pár hónappal ezelőtti beszédében azt mondta, hogy Magyarországon a következő feladat a gyermekszegénység felszámolása. Akkor vitatkozom kormánypárti politikustársammal - hogy akkor most felszámolták a gyermekszegénységet vagy nem számolták fel? Folyamatosan minden évben növelni kell a rászorulókat támogatását - akkor van Magyarországon gyermekszegénység vagy nincsen? Ha minden évben több tíz milliárd forinttal kell többet költeni erre a csoportra, akkor, államtitkár úr, valami nem stimmel. Ha évről évre többet költünk szociális gyermekétkeztetésre meg gyermekétkeztetésre, akkor valami nincs rendben az önök kommunikációjában meg a betervezett összegben.

A másik pedig, hogy egy kritikát engedjenek meg. A gyermekétkeztetés átalakítása - tudja, államtitkár úr, énbennem a kisördög mindig ott bujkál. Miért is adunk évről évre többet erre a szegemensre? Azért, mert itt is egy profilváltás történt, mondjuk, kormánypárti politikusokhoz köthető cégek megjelenése tömegével a gyermekétkeztetési piacon. Letarolták az országgot. Letarolták. Tudjuk, nem akarok most neveket, pedig tudnék neveket említeni, hogy kiknek a cégei lepték el az önkormányzatokat és az oktatási intézményeket. És akkor felteszem a kérdést, hogy nem ezért költünk-e többet, nem azért, hogy a gyerekek jó minőségű ételt kapjanak meg megfelelően táplálkozzanak, hanem ezzel is a Fideszhez köthető oligarcha cégeknek akarjuk a zsebeit kitömní.

Csatlakozva még Korózs képviselőtársamhoz, csak egy mondat: két szegemensben nőtt drasztikusan ma Magyarországon a szegénység, ez a dolgozói szegénység és a nyugdíjasszegénység. Jól hallják, dolgozó emberek és családok szegénysége és szegénység a nyugdíjasok körében.

Még egy kicsit az oktatásról néhány mondatot. Tudják, ma Magyarországon a szülők többsége kimegy az állami intézményekből a gyerekeit, az állami oktatásból, ha megteheti.

(15.10)

Hát, ha nincs más, akkor viszi az egyházi intézményekbe. Ha van egyáltalán.

Hivatkozhatnak önök az ingyen tankönyvre. Gyakorló szülőként hadd mondjam önöknek, hogy az ingyen tankönyv 12 ezer forintig van. A 12 ezer forint feletti csomagot a szülőknek ki kell fizetni. Ma egy nyelvtankönyv, egy jó minőségű nyelvtankönyvről beszélünk, az 5-6-7, akár a 10 ezer forintot is eléri. Ahhoz, hogy diplomát tudjon egy gyermek szerezni, tudjuk nagyon jól, 2020-tól nyelvvizsgálóval, emelt szintű

érettségivel kell rendelkeznie, szóval ott állnak majd a kapuban, hogy a nyelvoktatást komolyan kell venni. Államtitkár úr, ne adjanak ingyen tankönyvet! Jó minőségű tankönyvből kellene hogy tanítsák a gyerekeket. Miért van különbség az állami intézménybe és az egyházi intézménybe járó gyerekek között? Miért kapnak nagyobb normatívát az egyházi intézménybe járó gyerekek, és miért kapnak kevesebbet az állami intézményben? Miért szabják meg az állami intézményben, hogy milyen könyvekből tanulhatnak, míg az egyházi intézményekben nem szabják meg? Miért szabják meg azt, hogy mondjuk, milyen pedagógus taníthat az állami intézményben, az egyházi intézményben miért nem, államtitkár úr? Sajnos eljutottunk odáig, amivel kezdtem, hogy menekítik a gyerekeket az állami oktatási rendszerből. Már aki megteheti.

A másik, hogy azzal szerettem volna kezdeni a felszólalásomat, hogy tudom, államtitkár úr mindig elmondja, egy költségvetés számok halmazából áll, és a számok megmutatják, hogy jó felé megyünk vagy sem. De a számok mögött - ezt is minden egyes alkalommal elmondom - emberek vannak, családok és sorsok vannak. Ma, ha megnézzük, Magyarország a legboldogtalanabb országok közé tartozik. Ma Magyarország az egyik legszegényebb országa az Európai Uniónak. Sok mutatóban már Románia is megelőzött bennünket. Az öngyilkosságok száma toronymagasan vezet Magyarországon. Ilyen mutatókat is vizsgálni kell, államtitkár úr, mikor arról beszélünk, hogy jó a költségvetés zárszámadása, ez hozzátartozik a zárszámadáshoz. *(A közbeszóló Hadházy Sándor felé fordulva:)* A zárszámadás nemcsak számok halmaza, képviselő úr, a politika nemcsak számok halmaza, hanem emberek vannak mögötte. Ha az emberek rosszul érzik magukat, akkor valami nem működik ebben az országban.

Arról beszélünk, hogy mi a legnagyobb problémája Magyarországnak, milyen válságokról beszélünk, államtitkár úr. Az egészségügy romokban hever, a legnagyobb válságát éli. Örülök, hogy államtitkár asszony bejött a vitára, és szerintem majd nyomok is még egy 15 percest, és akkor konkrétan csak az egészségügyről fogunk beszélni. Ma Magyarországon eljutottunk odáig, hogy többet költünk a magánellátásra, mint amit az államnak finanszírozni kellene. Majd felteszek kérdéseket államtitkár asszonynak. Hogy van az, hogy egy ledolgozott élet után az ember már lassan félve megy be a kórházba, mert attól fél, hogy onnan nem fog élve kijönni? A másik meg az, hogy miért van az, ha egy életen keresztül mindig dolgoztam - feltételezzük ezt -, járulékot fizettem, rendes adófizető polgára voltam az államnak, hogy nem tudom megkapni a befizetett járulékomért azt az egészségügyi ellátást, amit számomra alaptól biztosítania kellene az államnak. 2018 volt az az év, amikor többet költöttünk magánellátásra, több mint 1000 milliárd forintot, mint amit az állam biztosítani tudott számunkra. Lehet, hogy ez is nem véletlen. És akkor még nem mentünk bele azokba a problémákba, hogy hány háziorvosi körzet üres, hogyan állunk a patikákkal, mennyit köl-

tünk gyógyszerekre, hogy mennyire kivonult a költségvetés az állampolgárok ellátásából. De ne szaladjunk még előre, mert még kicsit borzolni akarom a kedélyeket!

A másik válság, amivel szembesülünk, az a lakhatási válság Magyarországon. Hiába beszélünk a megemelt támogatási rendszerekről, a CSOK-ról, a kedvezményes hitelekről, államtitkár úr is tudja nagyon jól, hogy amennyivel több plusztámogatást adnak a családoknak, annyival nőtt drasztikusan az ingatlanok ára Magyarországon. Ráadásul nem hajlandó arról beszélni a kormány évek óta, hogy az albérletpiacon mi zajlik Magyarországon, akár Budapesten, a nagyvárosokban, akár vidéki településeken. Hogy majdnem lehetetlen, borzalom, amit látunk, hiába adják a támogatást, és ezzel a lakbértámogatási rendszerrel nem hajlandóak foglalkozni.

Azt is meg kellene vizsgálni, államtitkár úr, hogy miért van az, hogy ha egy fiatal pár összeházasodik, és netán-talán arra gondol, hogy lakáshoz kellene jutnia, hány évet kell spórolnia ahhoz, hogy egy 40-50 négyzetméteres lakást meg tudjon venni. Sok esetben, ha az egész fizetését félretenné, akkor is 10-20-30 évet kellene spórolnia, hogy önálló lakáshoz tudjon jutni. Ez sincs rendben, államtitkár úr!

A másik: folyamatosan halljuk, hogy a családbarát kormányzás - idézőjelben - meghozta a sikerét, mert több gyermek születik ma, a termékenységi ráta nőtt Magyarországon, és jó okunk van most már pozitívan viszonyulni ahhoz, hogy egyre több gyermek fog születni. Ebben vitatkozunk, államtitkár úr, mert egyre kevesebb gyerek születik. Sőt, 2019 lesz az az év szerintem, most már az adatokat látva, amikor konkrétan kimondhatjuk, hogy rosszabb évet fogunk zárni, mint 2011-ben, amikor alig 88 ezer gyermek született, ezt alig egy picivel haladta meg Magyarországon az élveszületések száma.

Államtitkár úr, vitatkozhatunk, minden egyes évben elkezdzünk erről vitatkozni, tudjuk nagyon jól az okát. A szülőképes korú nők száma drasztikusan csökken, és a szülőképes korú nőknek egy nagyon nagy hányada - ebben is vitánk van -, több mint 10 százaléka most már nem Magyarországon van, és a magyar gyermekeknek körülbelül hat, talán még több mint 6 százaléka, minden hatodik gyermek külföldön születik. Ezzel önök nem hajlandóak foglalkozni. Egyszerűen csak azt mondják, hogy a termékenységi ráta javult, egy bizonyos korcsoportban kicsit nőtt a gyermekvállalási kedv, de lényegében a probléma súlyáról önök nem hajlandóak beszélni.

Amiről még szeretnék ebben a pár percben néhány mondatot szólni, az a gazdaság, és az, hogy hogyan tartják önök tudatosan alacsonyan ma Magyarországon a béreket. Igaz, minden évben azt mondják, hogy mennyivel emelték a minimálbért, ezzel azonban - nagyon jól tudjuk - az állam jár a legjobban, mert az adórésze, ami befolyik az államnak, az minden évben olyan mértékű bevételt eredményez a kormánynak, ami előtte nem volt meg. De a nettó, ami a munkavállalók zsebébe kerül, nagyon jól tudjuk, nem any-

nyival nőtt. Ehhez még hozzátartozik, hogy folyamatosan hallgatnak arról, hogy mondjuk, milyen drasztikusan emelkedtek az elmúlt időszakban az élelmiszerárak Magyarországon, pedig amikor az ember bemegy a boltba, a legtöbbet ott költ, mert a rezszi egy részét az energiaárak és az élelmiszerárak adják. Hiába történt meg az áfacsökkenés a baromfiterméknel, a baromfi-húsnál, a sertéshúsnál, látjuk nagyon jól, hogy milyen brutális módon növekedtek az élelmiszerárak, és ez nincs arányban a keresetnövekedéssel.

Még egyetlenegy mondatot a foglalkoztatásra. Államtitkár úr, talán azon kellene dolgozni, hogy ne ukrán, ne török, sőt tömegével filippínó vendégmunkásokkal pótolják Magyarországon a hiányzó munkaerőt, amivel szembesül Magyarország, hanem azon kellene dolgozni, amit Mesterházy Attila is mondott, hogy hogyan kellene azokat a fiatal magyar munkavállalókat hazacsábítani Magyarországra, akik az önkormányzatok miatt hagyták el ezt az országot. Amúgy a legnagyobb felelősségük önkormányzatoknak ebben lesz. De tudjuk nagyon jól, hogy önkormányzatok ezt tudatosan csinálják, csak azért, hogy az embereket olyan nyomorban tudják tartani, amilyen nyomor ma van Magyarországon. Köszönöm szépen, elnök úr. *(Taps az MSZP padsoraiból.)*

ELNÖK: Köszönöm, képviselő asszony. Köszöntöm képviselőtársaimat.

Tisztelt Országgyűlés! Mielőtt a kétperces felszólalásokra sor kerül, megadom a szót soron kívül Banai Péter Benő államtitkár úrnak. Parancsoljon, államtitkár úr!

BANAI PÉTER BENŐ pénzügyminisztériumi államtitkár: Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Tisztelt Országgyűlés! Az előttem szóló képviselő asszony úgy fogalmazott, hogy azzal a hittel vágott bele anno a költségvetési zárszámadási vitákba, hogy lehet szakmai vitát folytatni. Megmondom őszintén, hogy én is ezzel a szándékkal jövök évről évre, és mindig ki kell ábrándulnom. Képviselő asszony, engedje meg: szakmai vitát szerettem akkor lehet folytatni, ha az állítások igazak, és az állításokat alá lehet támasztani. A képviselő asszony olyanokat fogalmazott meg, amelyek meggyőződés szerint alaptalanok, valótlanok és adatokkal alá nem támaszthatóak.

Úgy fogalmazott, hogy nőtt a szegénység, a dolgozói szegénység, a nyugdíjasok szegénysége. Képviselő asszony, ha részt vett a vitában, ha követte a vitát, akkor pontosan tudhatta, hogy például a dolgozók azon rétegének, amely a legalacsonyabb keresetet viszi haza, a minimálbéresek és a garantált bérminimumot keresőknek a reáljövedelme növekedett.

(15.20)

Nemcsak azért, mert a bruttó bére növekedett, hanem azért, mert az adórendszert illetően csak pozitív változás érinthette őket, nevezetesen az, hogy a kétgyermekes családok kedvezménye bővült.

De egyébként adóváltozás az szja-ban nem volt. Képviselő asszony, ha megnézi, hogy mennyi volt az infláció, akkor pontosan tudja, hogy az említett dolgozók reáljövedelme növekedett.

Át is térek ezzel a nyugdíjasok szegénységére. Képviselő asszony, ha követte a vitát, akkor pontosan tudja, hogy 2018. január 1-jétől a nyugdíjak 3 százalékkal növekedtek, és azt is hallotta, hogy a nyugdíjasinfláció 2,7 százalékos volt. *(Gréczy Zsolt: Nem hisszük el!)* Kismértékű reáljövedelem-növekedés valósult meg. Hallom, amit képviselő úr mond. Akkor keresse meg a KSH-t, keresse meg az Eurostatot! *(Zaj az el-lenzéki oldalon.)* 2010 óta 10 százalékos körül növekedett a nyugdíjak reálértéke. Ezt vállalta a kormány, ez egy komoly vállalás volt. Önök pontosan tudják, hogy a nyugdíjasok jövedelme 2010 előtt hogyan alakult. Egy gazdasági válság közepén 2010-ben azt vállalta a kormány, hogy megőrzi a nyugdíjak reálértékét, amikor számos ország ezt nem tudta megtenni. A 2018-as zárszámadás nemcsak arról beszél, hogy minden nyugdíj megőrizte a reálértékét, hanem arról is, hogy a gazdasági növekedésnek köszönhetően nyugdíjprémiumot kaptak az érintettek, és Erzsébet-utalványt kaptak az érintettek. Ez az emelés fölött értendő, és az általam említett 10 százalékos reálérték-növekedés felett értendő.

Képviselő asszony az egészségügy kapcsán úgy fogalmazott, hogy többet költünk magánkiadásként magánellátásokra, mint amit az állam az egészségügybe betesz. Ez tényszerűen nem igaz. Képviselő asszony, mutassa meg azokat az adatokat, amelyek ezt támasztják alá! A hazai és nemzetközi adatok ezt cáfolják. Arról sokat beszéltünk, hogy természetesen az egészségügy területén, mint számos területen, sok teendőnk van, de a 2018-as zárszámadás kapcsán azt mondani, hogy az egészségügyre negatívan tekint a kormány, amikor nominálisan és reálértékben is növekedtek az egészségügyi kiadások, amikor az egészségügyi szakdolgozók bére emelkedett, ez tényszerűen nem igaz.

Tisztelettel csak azt szeretném kérni minden hozzászólótól, hogy érdemes szerintem rámutatni a problémákra az előrelépés érdekében, de ezt úgy tegyék meg, hogy az állításunk igaz, és az állításunkat tényekkel lehet alátámasztani.

Köszönöm, hogy meghallgattak. *(Taps a kormánypártok soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, államtitkár úr. Tisztelt Országgyűlés! Most kétperces felszólalások következnek. Megadom a szót Z. Kárpát Dániel képviselő úrnak, Jobbik-képviselőcsoport.

Z. KÁRPÁT DÁNIEL (Jobbik): Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Ház! Kormánypárti képviselőtársaim egyike említette, hogy szerinte nagyon jófelé mennek a dolgok Magyarországon, a tárgyalat költségvetési időszakban is, amelyről ez a zárszámadási vita szól. Ha ennyire jól mennek és ekkora az expanzió, akkor van nekem egy javaslatom, amit egyébként meg is osztok önökkel, hiszen benyújtom a parlament információs

rendszerébe. Ez a javaslat pedig arról szól, hogy a családok évének nevezett időszakban is több mint ezer családot lakoltattak ki, jellemzően kétes háttérű tartozások miatt az otthonából, és azt látjuk, hogy a végrehajtók elképesztő rendszerszintű túlkapásai olyan családokat is sanyargatnak, akiknek a teherbíró képessége ezeket a visszaéléseket nem tudja kitermelni, ők nem tudják ezeket a terheket megfinanszírozni.

Azt is látjuk ugyanakkor, hogy kezelhető lenne a probléma, javaslatom szerint a következő módon: a végrehajtók a különböző 33, illetve 50 százalékos sorozatos, tehát egymásra rakódó letiltásai nem érinthetnék az alapvető létfenntartáshoz szükséges bevételt, legyen szó nyugdíjról, kisnyugdíjról, vagy legyen szó minimális keresetről. Nemcsak az az elvárásom önök felé, hogy támogassák ezt a javaslatot, hanem az is, hogy alkossanak véleményt arról, hogy egy ilyen expanzívnak mondott időszakban, amikor nem egy képviselőtársam szerint nagyon-nagyon jófelé mennek a dolgok Magyarországon, belefér-e az önök gondolkodásmódjába az, hogy a legnehezebb sorban lévőkön segítsünk ily módon. Persze, utána a végrehajtókról szóló szabályozást alakítsuk át úgy, hogy ezek az elképesztő túlfutások ne jelenhessenek meg a rendszerben. Persze, utána folytassuk le az összes többi vitát az egészségügytől az oktatásig, ezek jogos és legitím viták.

De én állítom, hogy ezek az emberek, akik a költségvetési sorok mögött megjelennek, nem vonalkódok, hanem igenis élő-érző lényeg, és a legnehezebb sorban lévők számára érdemi, komoly segítséget jelenthetne az, hogyha a végrehajtási rendszer túlfutásai nem rajtuk kerülnének foganatosításra, és nem ők kellene hogy finanszírozzák ezen végrehajtói szakág milliárdos, sok esetben véleményem szerint indokolatlan nyereségeit.

Köszönöm a figyelmet. *(Taps a Jobbik sorában.)*

ELNÖK: Köszönöm, képviselő úr. Tisztelt Országgyűlés! Megadom a szót Tilki Attila képviselő úrnak, Fidesz-képviselőcsoport.

DR. TILKI ATTILA (Fidesz): Köszönöm szépen a szót. Tisztelt Elnök Úr! Nehéz helyzetben van államtitkár úr és mi, kormánypárti képviselők is, amikor Bangóné képviselő asszonyt hallgatjuk. A politika egyik fő ismérve az, hogy az ember legyen hiteles, hitelesen tudjon beszélni, amiről beszél. Csak arra hívnám fel a figyelmet, hogy a hitelesség talán megkérdőjelezhető abban az esetben, ha Csepelen, ami igazából baloldali kötődésű körzet, nem sikerül önnek nyerni.

Higgye el, hogy mi, egyéni képviselők pontosan ismerjük azt, amiről beszélünk. *(Gréczy Zsolt: Szabó Szabolcs nyert Csepelen! - Bangóné Borbély Ildikó: Nem is indultam Csepelen!)* A polgármesteri választásról beszéltem, az önkormányzati választásról. *(Bangóné Borbély Ildikó: Azon nem is vettem részt.)* Oké, rendben, elismerem, hogy rosszat szóltam. Én legalább el tudom ismerni, képviselő asszony.

Viszont ön annyiféle hülyeséget állított itt, hogy oligarchák uralják a gyermekétkeztetést. A mi településeinken - nálunk, kettőnkénél, legalább 350 település van - egy darab oligarcha sincs a gyermekétkeztetésben. *(Bangóné Borbély Ildikó: Ennek örülök. Megnyugodtam!)* Amikor az ingyenes tankönyvekről beszélt, azt mondta, hogy 12 ezer forint felett jár. 12 ezer forint nem jó segítség egy családnak? Tehát anyni mindenről beszélt, tisztelt képviselő asszony.

Nyilván politikailag ezzel lehet riogatni az embereket, de higgye el, a választási eredmények azt mutatják, hogy faluhelyen, vidéken, kisebb településeken az emberek nekünk adnak bizalmat, önöket pedig jó pár faluban már megelőzte a DK is, mert a hitelesség azért hitelesség. Önök rosszul tájékoztatják az embereket. Ilyenkor néha Mesterházy képviselő úrtól kellene tanácsot kérnie, hogy hogy kell azért valamilyen szinten érvelni a vitában. Köszönöm szépen a lehetőséget. *(Taps a Fidesz soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Tisztelt Országgyűlés! Megadom a szót Gréczy Zsolt képviselő úrnak, DK-képviselőcsoport. Parancsoljon!

GRÉCZY ZSOLT (DK): Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Ház! Ha már Z. Kárpát Dániel képviselőtársamnak rögtön lett egy javaslata arra, hogy itt minden fantasztikus, fényes, mindenre bőven van pénz, és tényleg most már a magyar költségvetési viszonyok és a magyar életszínvonal is egy ilyen szupernova az Európai Unió egén, akkor én is tennék egy javaslatot arra, hogy mire költsünk ebből a rengeteg pénzből. Volt itt egy javaslat az izomsorvadásos gyermekek gyógyítására. Itt méregdrága gyógyszerekről van szó. Dr. László Imre képviselőtársam ez ügyben nyújtott is be javaslatot. Imrének ezúton is gratulálok, hogy Újbuda polgármestere lett, egyébként a 17 körzetből 16-ot nyert meg az ellenzék. De ezt a javaslatot Rétvári Bence államtitkár úr mosolyogva legyintette el. Utána ez a történet akkor került elő újra, amikor ennek a Zente nevű kisfiúnak a története előkerült, és az emberek két nap alatt összeadakozták azt a pénzt, ami a gyógyításához szükséges gyógyszerek megvásárlására szükséges.

Tisztelettel én is tennék egy javaslatot arra, hogy mégiscsak vizsgáljuk felül ezt a történetet. Néhány milliárd forintról van szó. Ha úgyis dúskálunk a pénzben és rengeteg pénz van, akkor legalább az izomsorvadásos gyermekek ügyét oldjuk meg. Hozzáteszem, ezt Romániában is megoldják, Szlovákiában is megoldják, Lengyelországban is megoldják költségvetési pénzből. Ne kelljen már a magyar embereknek ez ügyben adakozni! Úgyhogy akkor rögtön ezt a konkrét javaslatot szeretném megfogalmazni a Demokratikus Koalíció nevében: segítsük meg, illetve ne kényszerítsük adakozásra az embereket, hiszen ha van pénz a költségvetésben, akkor erre feltétlenül lennie kell. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Tisztelt Országgyűlés! Megadom a szót Mesterházy Attila

képviselő úrnak, MSZP-képviselőcsoport. Parancsoljon, képviselő úr!

MESTERHÁZY ATTILA (MSZP): Nagyon szépen köszönöm. Egy gondolat jutott eszembe Tilki képviselőtársam hozzászólása kapcsán, ami esetleg érdemes korrekcióra, tehát nem vele vitatkoznék most: ezek a tankönyvek. Ez tényleg jó segítség, de ezek valójában nem ingyenes tankönyvek, hanem kölcsöntankönyvek, mert ezeket vissza kell adni. A saját gyerekeim példáján tudom azt, hogy mennyire nehéz úgy tanulni egy tankönyvből, hogy soha nem írhatnak bele semmit se, ha meg beleírnak, akkor meg ki kell fizetni, onét kezdve meg mi benne ingyenes.

(15:30)

Tehát valahogy ezen érdemes lenne változtatni, főleg ha már úgy hívjuk, hogy ingyenes tankönyv; egészen biztosan segítené a gyerekeknek a felkészülését, ha valóban az övék lenne, arról nem is beszélve, hogy aztán van érettségi is a végén, amikor meg elő kell szedni a régi könyveket. Én már öreg vagyok ehhez, de arra még emlékszem, hogy sokkal egyszerűbb volt azokból a tankönyvekből felkészülni, amiket egyszer már aláhúztam és végigtanultam, mint ha mindent újra kellene kezdeni.

Magyarul, a segítség jó, az irány ilyen szempontból jó, csak azt mondanám, hogy akkor hívjuk egyszer pontosan a nevén, hogy ez nem ingyenes tankönyv, mert nem a gyerekeknek a tulajdona lesz sajnos, hanem vissza kell adni, tehát sokkal inkább kölcsöntankönyvről lehet beszélni, és ez okoz a gyerekeknek problémát. Köszönöm szépen. *(Taps az MSZP és a DK soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Tisztelt Országgyűlés! Mivel további kétperces felszólalásra senki nem jelentkezett, most a normál időkeretben felszólalásra jelentkezett képviselői felszólalások következnek. Megadom a szót Volner János független képviselő úrnak. Parancsoljon, képviselő úr!

VOLNER JÁNOS (független): Köszönöm szépen, elnök úr. Tisztelt Képviselőtársaim! A költségvetés Magyarország gazdasági terve volt egy adott évre vonatkozóan, a zárszámadás pedig egy beszámoló a gazdasági tervünk teljesítésére vonatkozóan. Én ezt szeretném értékelni, és a saját magam által jónak látott politikai és szakmai szempontok alapján szeretném ezt megtenni.

Évről évre jó néhányszor 2010 óta felhívtam a kormányoldal figyelmét az anticiklikus gazdaságpolitika szükségességére Magyarországon. Azoknak a képviselőtársaknak és nézőknek, akik nem érdeklődnek ilyen behatóan a gazdaságpolitikát illetően, ez gyakorlatilag olyasmi, mint amikor a háziasszony, amikor éppen jól megy, mind a kettőjüknek van munkahelye, jól megy a gazdaság, akkor egy kicsit félretesz

a nehezebb időkre, hogy ha esetleg bekövetkezik valami nem várt dolog, bekövetkezik egy válság, akkor legyen miből fenntartani a családot. Ez a gazdaságnál gyakorlatilag úgy működik, hogy legyen miből élénkíteni a gazdaságot, legyen miből beruházni a válság nehezebb éveiben. A tőkés gazdaságnak egy természetes jellemzője az, hogy időről időre válságok alakulnak ki, ezek kiigazító jelleggel működnek. Van egy gazdasági visszaesés, majd pedig ezt követően ismét elindul a konjunktúra, fellendülő szakasz következik.

Nagyon fontosnak tartom azt elmondani, hogy bár 2010-től fogva évről évre felhívtam a kormány figyelmét annak szükségességére, hogy érdemes lenne felkészülni a válságra és tartalékolni, idén volt a jövő évi költségvetést tekintve az első érdemi kísérlet arra, hogy Magyarország egy kis tartalékot halmozzon föl, és ebből a tartalékból aztán élénkíteni lehessen a gazdaságot, ha beüt a válság. De hozzáteszem, ez már meglehetősen későn történt, hiszen azt láthatjuk, hogy Kína vésszesen belassult, hosszú-hosszú évtizedek leggyengébb gazdasági eredményét most produkálta 30 évre visszamenőleg. A német gazdaság megint csak recessziós jegyeket mutat, tehát jobb lett volna, én azt gondolom, ha Magyarország ezen a téren tartalékokat halmoz fel, és ilyen módon lesz miből élénkíteni a magyar gazdaságot, ha beüt a válság.

Fontosnak tartom azt elmondani, hogy ennek egyik lehetősége lett volna az, hogy az állami tulajdonú gazdálkodó szervezetek és az önkormányzati tulajdonban lévő gazdálkodó szervezetek halmozzan fel hasonló megtakarításokat, ugyanis ezek a felhalmozások - ellentétben több más, az állami rendszeren belüli költéssel - nem növelik az államadósságot, ezekkel meg lehetett volna úgy oldani, hogy érdemi termelőberuházásokba kerüljön be a pénz.

Én magam, amikor még a Vállalkozásfejlesztési bizottság elnöke voltam, akkor meglehetősen sokat foglalkoztam a közmunkarendszer magyarországi gyakorlatával, mert az ország éves szinten 200-300 milliárd forintot is elköltött az elmúlt években, tehát meglehetősen sok pénzt. Az egyik megdöbbentő tapasztalat az volt, hogy az állam gyakorlatilag nem is tett kísérletet arra, hogy számszerűsítse a közmunkarendszerben elköltött százmilliárdok által megtermelt nyereséget, nem tett kísérletet arra, hogy kimutatható legyen egyáltalán, hogy milyen forintosítható eredménye volt a közmunkarendszernek, amit én azért tartok nagyon fontosnak, mert ha meg szeretnénk teremteni azt, hogy a közmunkarendszer ne csak szociális jellegű ellátáshoz nyújtson segítséget, magyarul: embereknek pénzt tesz a zsebébe, hanem valóban átjárás legyen a közmunkarendszertől az elsődleges munkaerőpiac, a versenyszektor felé, akkor meg kellett volna azt tenni, hogy egy kicsit gyakorlatiasabban vagy sokkal gyakorlatiasabban kezdje el az állam megszervezni a közmunkarendszert, és ezt az önkormányzatok gyakorlatába igyekszik minden erejével átültetni - ez nem valósult meg. Nagyon kevés, számszerűsítve nagyon kevés az olyan önkormányzati közmunkás, aki érdemi tevékenységet végez, amelynek

forintosítható termelés, termelőmunka a végeredménye - ezen szerintem változtatni kellene.

Amit én pozitívnak látok, hogy egészében véve a magyar gazdaság külső kitétsége az elmúlt évben is pozitívan változott. Itt gondoljanak arra, képviselőtársak, hogy egy korábban elfogadott konvergencia-csomag, a Széll Kálmán-terv alapján is csökkennie kell évről évre az államadósságnak - ez megtörtént, egészében véve a költségvetési gazdálkodás ilyen tekintetben fegyelmezettnek volt mondható, a külső kitétségeink pedig nem kis részben azért csökkent, mert egyre inkább belső forrásokból kezdtük el finanszírozni az államadósságot.

Hiszen korábban külső, külföldi befektetők voltak azok, akik pénzt biztosítottak a magyar államkötvények eladására, illetve megvételére, jelenleg pedig elsősorban a magyar lakosság felé kezd eltolódni a hangsúly, egyre több a forintosított állampapír, és egyre nagyobb arányt képvisel a magyar államadósságon belül a belső államadósság aránya, ami egy örömteli fejlemény, hiszen ez azt jelenti, hogy a magyar nemzetgazdaság egésze saját magát képes egyre nagyobb arányban finanszírozni. Én ezt mindig egy pozitív fejleménynek tartottam, most is annak tartom, a szuperállampapír bevezetését is egyébként a magam részéről egészében véve pozitív fejleményként értékelem.

Arra hívom fel az államtitkár úr figyelmét, és ilyen szempontból szerencsénk van, hogy egy szakállamtitkár ül itt, nem akárki, hogy sokszor volt abból azért probléma, hogy a lakossági állampapírok és a bankbetétek versenyt futottak egymással a lakossági megtakarítások piacán. Ezt érdemes lenne majd a pénzügyi felügyelettel közösen átgondolni, mert adott esetben ugyanarra vadászik a kereskedelmibank-szektor, mint amire maga az állam, ami bizonyos anomáliákat képes megszülni a piacon.

Többször emlegették itt a képviselőtársaim a nyugdíjrendszer kérdését. Itt hadd változtassak némileg a megszokott szemléleten! Meggyőződésem az, hogy az idős emberekről való gondoskodás nem azonos a nyugdíjrendszer fenntarthatóságával. Itt konkrétan arra gondolok, képviselőtársaim, hogy a nyugdíjrendszer úgy válik fenntarthatóvá, ha folyamatosan feljebb emeli, a jelenlegi demográfiai folyamatok alapján feljebb emeli az éppen regnáló kormány a nyugdíjkorhatárt, hogy egyáltalán fenntartható legyen a nyugdíjrendszer, és a helyettesítési ráta, magyarul: az az összeg, amit a korábbi aktív éveikhez képest a nyugdíjaskorú ember kap nyugdíjként, egyre inkább romlik.

Én arra szeretném felhívni a képviselőtársak és elsősorban az államtitkár úr figyelmét, hogy jó néhány férfi meg sem éri a nyugdíjkorhatárt, minden ötödik férfi előbb meghal, mint ahogy nyugdíjas lehetne. Nagyon sokat foglalkoztunk ezzel a kérdéssel akkor, amikor a férfiak negyvenéves szolgálati viszony utáni nyugdíjba vonulása mellett kardszkodtunk és még a Jobbik színeiben erre politikai kampányt indítottunk. Szerintem fontos lenne ezzel a kérdéssel alaposabban foglalkozni.

Illetve hadd tegyek rögtön egy javaslatot az államtitkár úr felé: nagyon a nyugdíj kérdésére szűkül mindig a vita, hogy a nyugdíjasok nyugdíja emelkedett-e vagy sem. Szerintem ez egy számszerűsíthetően kimutatható dolog: emelkedett a nyugdíjasok nyugdíja. Tehát ebben lehet politikai vitát folytatni, de a számok kétségtelenül egy dolgot mutatnak: hogy volt valóban reál-nyugdíjemeléssel, amit szerintem hülyeség eltagadni, baloldali képviselőtársaim megtehetik nyilván, de ez kimutatható volt.

Én arra hívom fel a figyelmet, hogy a magánegészségügyre fordított kiadások aránya viszont egyre inkább nő Magyarországon. Tehát érdemes lenne akár az ellenzéki képviselőknek közös szakmai aprómunkával az eddigi vagdalkozást kiváltva kidolgozniuk egy olyan mutatószámot, amely azt mutatja meg, hogy mekkora volt az egyéb célú kiadás. Ugyanis én azt látom saját szüleim példáján is, hogy édesapámat beviszem délután egy órakor a Honvédkórházba sztrókgyanúval, és hajnali fél háromkor lesz elhelyezve az osztályon, addig gyakorlatilag alig történt vele valami, és alig végeztek el rajta érdemi vizsgálatot. Tehát az egészségügyön belül sokkal válságosabb a helyzet, és gyakorlatilag az emberek maguk is kénytelenek a magánegészségügyhez időskorukban fordulni akkor, ha érdemi ellátást szeretnének, és ez nem kevés pénzbe kerül, adott esetben elviszi a reálnyugdíj-emelkedésnek egy jelentős részét vagy teljes egészét. Ezt most nem tudjuk megbecsülni, ezért is kellene ezt a bizonyos szakmai aprómunkát elvégezni, hogy ezt a korrekciót láthassuk, hogy mennyivel többet kellett az elmúlt években a magánegészségügyre fordítani, mint korábban, épp az állami egészségügy gyenge és rossz állapota miatt.

(15.40)

Hadd térjek át egy másik kérdésre, az export-import kérdésre. Én megértem azt, hogy a politikusok, hiszen én magam is az vagyok, szeretik az export eredményeit kommunikálni, és elsősorban az exportnövekedést tartják célravezetőnek megjeleníteni a politikai kommunikációban, de nagyon fontos lenne az, hogy a magyar gazdaság döntéshozói átalakítsák az e téren való nézőpontjukat, hiszen import kiváltására alkalmas termékekkel sokkal többet tehetünk adott esetben a magyar gazdaságért, mint ha külföldön próbálnánk meg versenyezni a külföldiekkel szemben. Higgyék el nekem, ez egy rendkívül kemény dolog! Én vállalkozóként multicégeknek voltam a beszállítója, nagy német, angol, amerikai multikkal kellett versenyznem különböző részpiacokon, kutya kemény dolog, és nagyon profinak kell lenni annak a vállalkozásnak, akinek ez sikerül. Szerintem sokkal egyszerűbb lenne a saját piacunkon előre gondolt szakmai fejlesztésekkel, szakpolitikával előrelépni, és ilyen módon megoldani azt, hogy minél nagyobb arányban részesedjünk a saját gazdaságunkból, adott esetben közbeszerzési rendszerünkben az itt megtermelt termékek révén, mint külföldön próbálkozni.

Hadd támazzam alá az érvelésemet a magyar kereskedőházak példájával! A Magyar Nemzeti Kereskedőház egy állami céggé jött létre, hatéves működése alatt egyszer produkált nyereséget. Abba most ne menjünk bele, az hogy sikerült, mert az is inkább egy könyveléstechnikai műveletnek tűnik így utólag visszatekintve, de egy tény: ha nincs magyar árualap, amit eladhatnánk külföldön, amit eladhatnánk akár az oroszoknak, akár a törököknek vagy bárkinek, akivel a kormány próbálja kiegyensúlyozni az egyoldalú nyugati függést, akkor nem is jöhet létre magyar export. Egyelőre hiába hozunk létre mi magyar állami kereskedőházakat, hogy ezen keresztül próbáljuk eladni a magyar gazdaság termékeit külföldre, ha nincs magyar árualap.

Ebben tehát előre kell lépni, és bizonyos szempontból nemcsak tudás-, hanem termelésalapúvá tenni a magyar gazdaságot, de nem úgy, ahogy eddig tettük, hogy betagozódunk alkalmazottként vagy adott esetben egy-egy kisebb súlyú beszállítóként a multi értékláncainak magyarországi termelésébe, hanem önállóan, saját magyar termékekkel kell megjelenünk a külföldön, és ennek nagyon sok mindent alá kell rendelni.

Fontos szót ejtenem bizonyos adónemek alakulásáról. 2010-ben, amikor ez a kormány megalakult, pontosabban ennek az elődje, akkor egy fontos célkitűzés volt az, hogy a multikat, a bankokat magasabb arányban bevonják a közteherviselésbe. Én magam is egyébként számonkértem ennek a gondolatnak a hiányát az elmúlt években többször is a kormányon, mert meggyőződésem, hogy ez nem történt meg kellőképpen. Konkrétan például érdemes megnézni a hitelintézeti járadék kérdését, amelyből éves szintén durván 20 milliárd forint folyt be a magyar költségvetésbe. Nem mondható egy túl jelentős adótételnek, de azért a 20 milliárd forint se volt annyira alacsony összeg. Ezt a kormány gyakorlatilag egyik lépésről a másikra megszüntette, ez a fajta hozzájárulása a bankszektornak megszűnt a költségvetéshez, amit én egyszerűen nem tudok mire föl értelmezni, hiszen ha az adott évet nézzük - 700 milliárd forint nyereséget, egészen pontosan 694 milliárd forint nyereséget produkál egy évben a bankszektor -, akkor én ezt teljesen indokolatlannak látom, hogy miért engedünk el ebből a gigantikus, történelmi rekordot jelentő nyereségből 20 milliárd forintot egy, a bankokra vonatkozó adónem eltörlésével.

A másik a pénzügyi szervezetek különadója, ahogy a közvélemény ismeri, a bankadó kérdése. Itt is érdemes megnézni az adómértékek változását, szándékosan meg is néztem: 2010 és 2015 között még a 2009-es korrigált mérlegfőösszeg 0,53 százaléka volt a nagybankok bankadója; ez 2017-től már 0,21 százalékra csökkent, tehát kevesebb mint felére. Ez megint csak egy olyan kérdés, amivel szerintem igenis érdemes foglalkozni. Ha a három évvel ezelőtti adatot nézem, tehát ez már a csökkentett bankadóra vonatkozik, akkor is 79 milliárd forint folyt be a költségvetésbe ebből az adónemből, tehát nem kevés még a csökkentés után is.

Szerintem érdemes lenne átgondolni azt, hogy ha ez a célkitűzés valós, és remélem, hogy valós, és a multikat, a bankokat magasabb arányban bevonjuk a közteherviselésbe, akkor nem kell nekik, különösen a bankszektor gigantikus, rekordszintű nyereségessége idején, ilyen jellegű adókedvezményeket adni. Sokkal inkább fontos lenne, hogy folytassa a kormány azt a munkát, hogy a dolgozó magyar embereknek nyújt jelentős adókedvezményeket, nem pedig az itt megtelepedett, egyébként az adókedvezményekre, most magunk között szólva, rá sem szoruló külföldi bankok részére biztosít ilyen kedvezményeket.

Tehát én tisztelettel kérem államtitkár urat, most lejárt már az időkeretem, hogy ezeket a javaslataimat fontolja meg, és építse be a jövő évi költségvetésről való gondolkodásba akár úgy is, hogy amikor a költségvetés elő fog kerülni módosítás formájában, kiegészítések formájában, akkor vegyük elő, és tárgyaljuk újra ezt a kérdést. Köszönöm szépen, elnök úr.

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Tisztelt Országgyűlés! Felszólalásra következik Varga-Damm Andrea képviselő asszony, Jobbik-képviselőcsoport. Megadom a szót, képviselő asszony.

DR. VARGA-DAMM ANDREA (Jobbik): Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Ház! Tisztelt Képviselőtársaim! Tisztelt Államtitkár Hölgy és Úr! Amikor a költségvetés vitája zajlik, rendre Banai államtitkár úrral azon vitatkozunk, hogy vajon a tervek jók-e, jó alapokra építi-e a minisztérium a gondolatait, a szándékait, de egy kicsit más helyzet van most, hiszen a tényekről, a valóságról kell beszélünk, méghozzá arról a valóságról, amit a kormány az Országgyűlés elé terjesztett. Most már sokkal nehezebb vitázni, hiszen amíg csak a vélelmek lebegnek itt felettünk, addig valóban akár mindegyikünknek igaza van, akár egyikünknek sincsen igaza.

Ma az Országgyűlés plenáris ülésén nagyon sok aspektusból hangoztak el az ellenzéki pártok képviselőinek kritikái, ritkán dicsérő szavai is. Én megpróbáltam felszólalásomat olyan kérdésekre szorítani, amelyek vagy nem igazán hangoztak el, vagy teljesen más megközelítésből próbáltak képviselőtársaim erről szólni.

A 2018. évi költségvetés tervszámai: a főösszeget illetően a bevétel 19 580 milliárd forint tervezet volt, a kiadási főösszeg pedig 20 578 milliárd forint, és a hiányt a kormányzat 998 milliárd forintban tervezte. Ugyan én magam a 2018-as költségvetés vitájában nem vettem részt, de elolvastam a jegyzőkönyveket, annak idején azért meglehetősen igyekeztek az ellenzéki képviselők némi önmérsékletre hívni a pénzügyi tárcát, tekintve, hogy már akkor is érzékelhető volt, hogy ez a hiány majd nehezen lesz tartható. Ez a költségvetés végrehajtásáról szóló törvény ezeket az aggodalmakat igazolta is, mert a bevételi főösszeg 19 922 milliárd lett. Való igaz, hogy közel 400 milliárddal több, viszont így a kiadási főösszeg 21 374 milliárdra nőtt, ami azt jelenti, hogy a kettő között 1451 (sic!) milliárd forint a különbség. Ami mit jelent? Azt jelenti, hogy közel

500 milliárddal elszámolta magát a pénzügyi kormányzat, és meg kell hogy mondjam, hogy a választási kampány örületére költött elképesztő pénztömegén kívül a 2018. évben azért más olyan, nem várt szükséges kiadás nem terhelte a kormányzatot, ami miatt ezt a nagy különbséget kellett volna produkálni. Ugye, 453 (sic!) milliárddal volt több a tervezett hiány.

Azt gondolom egyébként, miután látható, hogy mindezt a hiánynövekedést rendre a kormányzat államadósság-növekedéssel pótolja, még akkor is, ha kimutatható érteken az államadóssági ráta csökken, mert az elmúlt évi 71,8 százalékról most 69 százalékra csökkent, mégis nagyon fontos minden alkalommal megállapítanunk, hogy a jövő nemzedéke ezt az államadósságot nem relatíve fogja visszafizetni, hanem ténylegesen. Tehát ma bármilyen módon is, a nemzetközi sztenderdek és az európai uniós elvárás alapján a kormányzat igyekszik az államadóssági rátát az előírt szabályok szerint csökkenteni, de aki nem veszi figyelembe, és nem int óvatosságra, és nem hívja fel a figyelmet az államadósság nominális mértékének növekedésére, az Magyarországon nem felelős politikus.

(15-50)

És bár nincsenek itt azok a képviselőtársak kormányzati oldalról, akik kritizálták a mi kritizálásunkat, azt szeretném nekik üzeni - remélem, egyszer majd vagy meghallják, vagy elolvassák -, hogy egy ellenzéknek az a feladata és az a kötelessége, hogy kritikákat fogalmazzon meg, és felhívja olyan körülményekre a kormányzat és a kormányzó pártok figyelmét, ami akár az adott javaslatban nem szerepel vagy nem a valóságos viszonyokhoz igazodóan szerepel.

Nagyon fontos tényező vagy tétel ebben a költségvetési végrehajtási törvényjavaslatban a felhalmozási költségvetés mértéke. Az volt tervezetten, hogy 1642 milliárd lesz a bevétel és 2044 milliárd forint a kiadás, tehát egy 402 milliárdos hiánnyal számolt, és ehhez képest a tényszám az, hogy 1893 milliárd lett a bevétel és a kiadás pedig 2592 milliárd, ami azt jelenti, hogy a 402 milliárdos hiányhoz képest 698 milliárdot sikerült teljesíteni, idézőjelben a „sikerült” szót. Én azt vártam, amikor olvastam ezt, a költségvetési törvény végrehajtásának javaslatát, azt vártam, hogy ezekre a különlegesen eltérő, az eredeti költségvetési tervhez képest eltérő számokhoz majd ebben a jogszabályban egy valóban tiszta, egyértelmű, szakmailag megalapozott, illetőleg az ellenzéki képviselőket megnyugtató magyarázatok lesznek, de általában egy-egy mondattal elintézték, hogy a nem várt kiadások így alakították, vagy ha például különböző minisztériumok közötti változások vannak akár pozitív, akár negatív értelemben, akkor ott is egy mondat azt mondja, hogy feladatot csoportosítottunk át innen oda, onnan ide, és ezért vannak ezek a változások. Csak a probléma az, hogy amikor a summát nézem, tehát a teljes államháztartást nézem, akkor bizony ezek a máshoz tettük a feladatot, vagy nem várt kiadások jöttek, vagy átstrukturáltunk, a summában ez

nem jelenhet meg úgy, hogy ez 500 milliárddal többet jelent a tervezetthez képest, ami sajnos az államadósság növekedését teremti meg.

Azt gondoltam, amikor elolvastam ezt a javaslatot, hogy Banai államtitkár úr - akit, azt hiszem, most megint én is meg fogok az ellenzéki oldalról dicsérni, mert valóban az egyetlen hozzáértő szakállamtitkár, legalábbis olyan mértékben, ahogy ezt ő szokta tenni, de pont emiatt azt gondoltam -, amikor a szóbeli előterjesztést teszi, akkor az európai uniós fejlesztési költségvetésnek a rendkívüli módon eltérő tény- és tervszámait egy kicsit gazdagabban, szabatosabban magyarázza el. Már csak azért is, mert hiszen mindig azt halljuk a kormányzat részéről, hogy az európai uniós támogatásokból eléggé bőséget élvezünk, tehát tulajdonképpen nem azt mondom, hogy gáláns velünk az Unió, de mindenképpen mi haszonélvezői vagyunk ennek a rendszernek, és számomra sem a javaslatból, sem a szóbeli előadásból nem derült ki, hogy ha már terveztem 1359 milliárdos bevételt és egy 1995 milliárdos kiadást, ami 596 milliárdos hiányt tartalmaz, ami egyébként akár a következő évben térülhet is, tehát ezt nem kell a végtelenségig végigvinnünk, akkor az hogy lehetséges, hogy a tényszám ehhez képest 1139 milliárd forintos bevétel és 1892 milliárdos kiadás, ami mindjárt az 596 milliárd helyett 753 milliárdos hiányt jelent. Én gondolom, hogy ennek azért vannak indokolható okai, tehát el tudom képzelni, hogy ezt szakmailag jól lehet elmagyarázni. Ha esetleg államtitkár úr megtenné, hogy erről egy kicsit valamely felszólalásában szabatosan beszámol nekünk, annak nagyon örülnék.

A következő téma, amit szeretnék szóba hozni, az az államháztartási hiány kérdése, méghozzá abból a szempontból, hogy mindig azt halljuk itt a Ház előtt, hogy egyáltalán nem probléma ez a folyamatosan növekvő államadósság, miután az adósságszolgálatban eleget teszünk az európai uniós előírásoknak, és igyekszünk folyamatosan a GDP-arányos államadósságot csökkenteni, és a mi megítélésünk mind a piacokon, mind az Unióban, mind a gazdaságunkat illetően az ettől a számtól függ, és ne aggódjunk, hogy folyamatosan emelkedik az államadósság, és egyébként ennek indoka benne rejlik a magyar kormány gazdaságpolitikájában. Én egy pár tényszámot kihoztam 2004-től napjainkig, és azért azt hadd mondjam, hogy 2004 januárjában 11 015 milliárd forint volt az államadósság, most ebben a javaslatban ez a 29 970 milliárd szerepel, ami, akárhogy is nézzük, közel háromszorosa 14 év alatt. Azért bocsánatot kérek, ez azért problémás, mert a 14 év alatti infláció nem volt ilyen nagy, tehát a töredéke sem. És a másik probléma pedig az, hogy lehetséges, hogy a gazdaság teljesítményének növekedése eredményeként a kormányzat egy rendkívül szerencsés helyzetben van, azért, mert a gazdasági környezet jó, a multicégek megtiszteltek minket az itteni tevékenységükkel, termelik a bevételeket, az adókat, a gazdaság növekszik, ez nekünk egy szerencsés helyzet, de nem tudjuk, hogy ebben a szerencsés helyzetben mennyi ideig lesz Magyarország ilyen kedvezményezett.

Arról szeretnék még pár szót mondani, hogy míg 2014-15-ben a fogyasztóiár-csökkenéssel 2016-ra már 0,4 százalékos volt az árindex-növekedés, 2017-re már 2,4 százalékos, 2018-ra 2,8 százalékos, és az idei évre még nem tudjuk megjósolni, mert iszonyatos áremelkedések következtek be, ezzel összefüggésben csak azt szeretném elmondani, hogy a kormányzat lehetséges, hogy a hurráoptimizmusát még ennél a költségvetési végrehajtási törvénynél elmondhatja, de az idei évi adatokat, biztos vagyok benne, hogy csak erőteljes kozmetikázással tudná megalapozni.

A következő kérdés, amiről szeretnék beszélni, hogy 2004-2006 között 7,5 százalékos volt az árindex-növekedés, az államadósság ez idő alatt 26,4 százalékkal emelkedett, tehát igazán nem volt indokolt ez a mértékű emelkedés akkor, de ha megnézem a 2006-2010, valamint 2010-2018 közötti időszakot, akkor azt kell mondjam, hogy míg 2006-2010 között az árindex-növekedés 30,7 százalékos volt, addig az államadósság-növekedés 38,7 százalékos, ami, ha e kettő összefüggését megnézem, akkor egyáltalán nem volt olyan indokolatlanul magas az államadósság növekedése, de ha a 2010-2018 között vizsgálom meg, akkor viszont 55 százalékkal nőtt az államadósság, az árindex-növekedés viszont csak 16,7 százalékos. Tehát az árindex-növekedés egyharmada, kevesebb mint egyharmada volt az államadósság növekedésének, tehát azzal nem lehet indokolni, hogy az állami kiadások növekedése generált volna kizárólagosan egy államadósság-növekedést, mert az árak, a beszerzési árak nem nőttek így. Persze, lehet akár ráfogni a közszféra béremelkedésére, de ezt a kérdést, azt gondolom, hogy külön majd esetleg megtárgyalhatnánk.

Szeretnék még egy területre kitérni, mert kevés az idő: a Miniszterelnökség és társult kapcsolatai - így hívom ezt a három szervezetet, amit Miniszterelnöki Kormányirodának, Kabinetirodának meg Miniszterelnökségnek neveznek, ez a pénzügyűjtő automata, ami aztán soha sehova értéket nem ereszt ki. Borzasztó nagy számokról beszélünk ezeknél a szervezeteknél. Szeretném mondani - pillanat, összesítettem ezt a rengeteg pénzt elköltő szervezeti rendszert, de összehasonlításokat írtam ki -, hogy míg a teljes önkormányzati rendszer 808 milliárd forintot költ, a teljes önkormányzati rendszer, csak ez a három gittegylet 1237 milliárd forintot költött el 2018-ban. Gondolják meg! Közel kétszer annyiba kerül ennek a három szervezetnek és az általa működtetett szervezeteknek az elköltött pénze, mint a teljes önkormányzat összes, minden jogcímen való támogatása, ami szerintem egy katasztrófa, úgyhogy jó lenne elkezdni ott valahol a spórolás mezejére lépni.

De összehasonlító adatot ezzel kapcsolatban még mondok. Emberi Erőforrások Minisztériuma: idetartozik mindaz, amire az állam a nyugdíjon kívül a legtöbbet költ, egészségügy, oktatás, kultúra s a többi, nem kell taglalni. Az Emberi Erőforrások Minisztériumának tervszáma 3372 milliárd volt, ez mindössze 2,7-szerese a Miniszterelnökség és társult csapatainak. Tehát az egész ország összes oktatására, összes

egészségügyére, összes szociális szolgáltatására, összes kultúrájára mindössze 2,7-szeresével többet költünk, mint amit csak ennek a három szervezetnek a felemészítése jelent.

(16.00)

Úgyhogy nagyon szeretném, ha az elkövetkező időszakban elkezdenének valahogy egy kicsit önmérsékletet gyakorolni.

És akkor még pár gondolat, az Egészségbiztosítási Alapot is kihoztam volna ide, de még annyit szeretnék mondani: addig az országunkban hurráoptimizmusra okot adó jó számok nem lesznek, míg a saját erőforrásainkat nem használjuk ki valójában. Amíg az óriási mezőgazdasági birtokok által kialakult monopolhelyzet, ami generálja az egészséges élelmiszerek áremelkedését, nem lesz kordában tartva, és amíg csak a multinacionális vállalatok által generált eredményekre alapítjuk a gazdaságunk fejlődését, addig ez a torz rendszer - most lehet, hogy még okot ad a számok alapján optimizmusra -, a szerkezet és a globális makrogazdasági és gazdaságpolitikai szemlélet nem lesz elégséges a jövő nemzedékek kiszolgálására. Köszönöm szépen. *(Taps a Jobbik soraiból.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő asszony. Tisztelt Országgyűlés! Megadom a szót Gréczy Zsolt képviselő úrnak, a DK képviselőcsoportja szóvivőjének.

GRÉCZY ZSOLT (DK): Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Ház! Igen tanulságos ez a mai vita, mert az történik, amit vártam nagyjából, a kormánypárt képviselői és nyilván államtitkár úr is a maga felkészültségével számokat sorol, az ellenzék pedig a számok mögötti emberekről próbál beszélni, és azokat a tendenciákat akarjuk megmutatni, amelyek azt mutatják, hogy az országban az a politikai változás, ami az önkormányzati választással megerősödött már az európai parlamenti választás után, az nem véletlen. Lehet sorolni fantasztikus számokat, önöknek mindenre lesz egy olyan száma, ami ha pozitív, akkor fölfelé fog mutatni, ha meg negatívabb irányban lesz jobb szám, akkor pedig arra fognak egy példát mondani. Csak éppen az a tízmilliós közösség, amelyik ebben az országban él, egész egyszerűen nem érzi jól magát a bőrben. Életminőség-problémák vannak, jövőképproblémák vannak a magyar polgárok előtt, és erre, azt gondolom, hogy mihamarabb megoldást kell találni.

Egyrészt azt lehet látni, hogy az a tendencia, mintha a magyar gazdaság fantasztikusan teljesítene. Vannak olyan adatok, amelyek a jó teljesítményt alátámasztják, de amikor a magyar emberek azzal szembeülnek, hogy ezek az adatok közép-európai összehasonlításban vagy mondjuk, a visegrádi országok összehasonlításában inkább gyengébbek, akkor például elszontyolódnak. Amikor azt olvassák, hogy Magyarország az Európai Unió második legszegényebb országa

Bulgária utána, akkor elszontyolódnak. Amikor azt olvassák, hogy az Európai Unió egészségügyi statisztikáiban, amelyek az egészségügyi szolgáltatások minőségét értékelik és vizsgálják, Magyarország a Gyurcsány-kormány idején 6-8 hellyel volt jobb helyen, megelőztük az olaszokat és a belgákat, most meg gyakorlatilag csak a bolgárokkal vagyunk holtversenyben, akkor azt látják, hogy valami nincsen rendben.

Amikor azt látják a magyarok, hogy az oktatási rendszerben egyre kevesebb magyar diák tanul, és egyre kevesebben jutnak be állami finanszírozású oktatásba, akkor az embereknek elmegy a jókedvük. Hiába jön bármiféle jó makroszám, és mondják azt, hogy az Európai Unió tagországai közül a magyar növekedés milyen impozáns, az emberek ebből az életminőségükben nagyon keveset tapasztalnak. És ugyancsak arra hívom fel a figyelmet, amikor emberekről beszélünk a tendenciák mögött, hogy gondoljuk már végig, hogy önök, amikor a családok évéről beszéltek, akkor milyen jövőkép vár egy magyar családra a mai anyagi, költségvetési, a saját költségvetési keretei között.

Nagyjából esélyük sincsen arra, hogy lakáshoz jussanak. Ez például az első probléma. Olyan albérlétek vannak, mondjuk, Budapesten, hogy egy garzonlakásra 200-300 ezer forintot kérnek el lakbér gyanánt. Hány fiatal pályakezdőnek van ennyi pénze csak lakbérre, és akkor még rezsit nem fizetett? De mondjuk, akik házasságot kötnek, mert ugye, önök azt mondják, hogy a család milyen fontos, nyilván nem csak a Borkai család fontos, akkor ezek a családok milyen lehetőség előtt állnak? Olyan lehetőség előtt állnak ezek a családok, hogy azt látják, hogy amikor gyermeket szeretnének vállalni, akkor azt olvassák, hogy a Honvédkórház gyermek sürgősségi osztálya bezárt. Akkor azt olvassák, hogy nincs elég gyermekorvos ebben az országban.

Lehet, hogy önök ki fogják mutatni, hogy mennyivel nőtt az orvosok vagy az ápolók bére az elmúlt nyolc évben, de ettől még akkor is az a tendencia, hogy egyre kevesebb orvos van ebben az országban, és egyre kevesebb ápoló van ebben az országban. Amikor azt látják, hogy önök beszélnek óvodafelújításról és iskoláztatási támogatásról, de azt látják, hogy nincs elég férőhely, akkor például megint csak nem lesz ettől jobb a kedvük.

A családok évére pedig, ugye, az volt még a jellemző, hogy mindazok, akik itt lakást szerettek volna vásárolni, a lakástakarékot itt egy perc alatt önök egyetlen tollvonással megszüntették, azt a takarékosági lehetőséget, ami évekre kiszámítható lett volna minden fiatal magyar család számára. Nem véletlen, hogy a számok mögötti valóság mit mutat. Azt mutatja, hogy amióta önök kormányoznak, kevesebb gyermek születik. Amikor mi kormányoztunk, több gyermek született. Amikor önök kormányoznak, nagyobb a halálozás, amikor mi kormányoztunk, kisebb volt a halálozás.

Számos kritikát hallok itt fideszes képviselőktől, hogy bezzeg még mindig az az elmúlt nyolc év, az a 2002-2010 közötti időszak. Szeretném jelezni, hogy

abban az időszakban az első három évben egyetlen forint uniós forrás nem jött, mert nem voltunk tagjai az Uniónak.

Tehát önök itt teljesen természetesnek veszik az összehasonlítást a 2002-2010 közötti, illetve a 2010-2019 közötti időszakra, miközben 2002-ben, a kormányváltás idején még nem voltunk tagjai az Uniónak, 2003-ban nem voltunk tagjai, 2004-ben léptünk be az Európai Unióba, és 2005 decemberében volt az első olyan helyzetben magyar miniszterelnök, hogy az Unió költségvetéséhez egyáltalán hozzászólhatott. És nemcsak hozzászólott Gyurcsány Ferenc, teszem hozzá, hanem az utolsó pillanatban még egymilliárd euró fejlesztési pénzt szerzett Magyarországnak. Ez folyó áron több mint 300 milliárd forint.

És ha már az általános gazdasági közérzetünkről beszélek, azért ne felejtjük el, hogy önök alatt ment tönkre totálisan a magyar fizetőeszköz. Orbán Viktor azt mondta, hogy csak gyenge kormány akarhat gyenge forintot. Ehhez képest minden idők leggyengébb forintját az Orbán-kormány állította elő. Ez is tény.

Az is tény, hogy forintra számolva, nem GDP-arányosan nőtt az államadósság. Ez is tény. Mint ahogy az is tény, ami az emberek életminőségét szintén befolyásolja, hogy a benzinár is az önök kormányzása idején nőtt rekordra. És az is tény, hogy lehet azt mondani, hogy az Erzsébet-utalvánnyal meg egyéb nyugdíjprémiummal milyen jól jártak a nyugdíjasok - nem!

Nem jártak jól a nyugdíjasok, ez egy egyszeri ajándék, és ha még a Gyurcsány-kormány idején működő nyugdíjszámítási rendszer élne, minden nyugdíjasnak ma évente 80 ezer forinttal többje lenne. Minden évben! Önök nem megsegítették a nyugdíjasokat, hanem elszegényítették a nyugdíjasokat. Meg kell nézni, hogy mennyi van a kosarában ma egy nyugdíjasnak, és aki emlékszik arra, az emlékezhet arra, hogy tíz évvel ezelőtt mennyi volt.

És akkor még arról nem is beszéltem, hogy a 27 százalékos világrekorder áfát is a magyar polgárokkal fizettetik meg. Elhangzott itt az is, hogy mennyire csökkent a munkanélküliség. Hát úgy persze igen, ha beleszámoljuk azt a több százezer embert, aki elhagyta az országot! És ráadásul itt még minőségi romlás is történik. Amikor egy magyar pedagógus, egy magyar középiskolai tanár nő egy osztrák faluban szobaasszony?! Hát, ezt nem nevezném... - jobban keres, én ezt értem, és meg is értem, hogy megy, mert meg kell élnie a családnak, de azért erre magyar jövőt nem tudnék elképzelni.

Nem ezt gondolnám magyar jövőnek. Magyar jövőnek azt gondolnám, hogy itt tartjuk a fiatalokat, és bérlakásprogramot indítunk nekik, megengedjük nekik, hogy bejussanak az egyetemre, nem várnak el tőlük brutális tandíjat. Önök népszavazást csináltak 2008-ban arról, hogy a Gyurcsány-kormány nagyjából 5-7 ezer forintos tandíjat akart bevezetni.

Ma az ELTE Jogi Karán egy szemeszter 270 ezer forint. Tehát akkor ki vezetett be tandíjat? Önök vezettek be tandíjat, és önök adósítják el ezáltal a magyar diákokat.

(16.10)

Ugyancsak fontosnak tartom azt is, hogy beszélünk a zárszámadásról, hogy többségében milyen fantasztikus fejlődések vannak, de eközben pedig alapdolgokra nem jut pénz. Tehát el lehet képzelni azt, és gondolják el, hogy hogyan hat ez, mondjuk, a magyar választókra egy önkormányzati választáson, hiszen többek között ezért történt az, ami történt, és remélem, hogy ez még csak egy tendencia kezdete, és igazából '22-re érik szárba, amikor azt olvassák, hogy 200 milliárd forintba kerül az állami futballstadion, 200 milliárd forintba kerül! Ez szépenként többre kerül, mint a Real Madrid leendő új Bernabéu stadionja, amelyik nem 65 ezres lesz, hanem 90 ezres. És eközben azt látják, hogy egy Zente nevű kislánynak pedig pénzt kell gyűjteni, mert nincs pénz arra, hogy az izomsorvadásos betegségére a gyógyszert a magyar állam odaadja, mert nem adja oda. Tehát kiáltó ellenében van egymással a valóság, és az, amit önök a számokkal próbálnak sugallni. Azt mondják, hogy nem csökken a nyugdíjasok életszínvonala, mert önök azt pontosan kipótolták, és az infláció ki van számolva - nincs kiszámolva! El kell menni egy közértbe, és meg kell nézni, hogy milyen viszonyok vannak ott, hogy mennyivel rosszabb a helyzet.

Nekem ez örök vesszőparipám lesz, és itt és most, akkor is, ha senki nem nézi a tévében, és csak a parlamenti jegyzőkönyvnek szól: 2002-2010 között is újtottak fel iskolákat, nem is keveset, több százat; akkor is újtottak fel orvosi rendelőket; akkor tették teljessé a légimentést Magyarországon. Amikor önök azt mondják, hogy milyen fantasztikus a magyar ipari termelési adat - azt a Mercedes-gyárat mégiscsak a Gyurcsány-kormány hozta ide! Tehát én csak arra akarom felhívni a figyelmet, hogy egy kis méltányosság! Tehát akkor sem ördögök kormányoztak, mint ahogy nyilván most sem csak angyalok kormányoznak. Akkor sem az volt az akkori kormány célja, hogy elveszejtse a hazát és a nemzetet. Azért dolgoztak, hogy az ország fejlődjön és gyarapodjon. Ezt én alapvetően önöktől sem vitatom el. Más kérdés, hogy a politikájukkal olyan szinten nem értek egyet, hogy az már számomra is felháborító.

És csak hozzáteszem: hová tűnt a 3000 milliárdos magánnyugdíj? Hol van? Azt mondták, hogy az államadósságot fogják csökkenteni. Hát, arra nem fordították! Hol a bánatban van az a pénz, 3000 milliárd forint? És akkor arról nem beszéltem, hogy az totálisan a polgári jövő, a tervezhető jövő ellenében hozott döntés, hogy valakiknek a megtakarításaira önök gyakorlatilag azt mondták, hogy einstand.

Es van még egy kérdés. Hogyha olyan jól megy a magyar gazdaságnak, akkor miért nem vezetjük be az eurót? Azért, mert akkor nem lehetne machinálni az árfolyammal, akkor mindenki tisztán látna. Csak meg kell nézni! A horvátok nem hülyék, gondolom, éppen be akarják vezetni. És afelele megy a tendencia, hogy ezt kell csinálni, az árfolyam-stabilitás, a kiszámítható jövő, s a többi, s a többi. Akkor mondjuk, nem lehetne shortolni, mint 2010 nyarán, amikor Kósa Lajos és

Szijjártó Péter úgy dobálózott az államcsőd kifejezéssel, így szaladt el az árfolyam, és nyilván nagyon sokan ebből meg is gazdagodtak.

Végezetül, nagyon fontosnak tartom, hogy október 13-án az ország üzent a hatalomnak, hogy ezt így nem lehet tovább csinálni; elég volt a pökhendiségből; elég volt a melldőngetésből; elég volt abból, hogy mindenkit kioktatnak; elég volt abból, hogy a világot kioktatják, az Európai Uniót kioktatják, a magyarokat kioktatják, aki nem önökkel ért egyet, az hazaáruló volt, s a többi, s a többi.

Önök úgy akarják most például megoldani a munkaerőválságot, hogy külföldieket hoznak be. Filippínók, törökök, románok, ukránok jönnek, és nekik építenek munkásszállót. Azokon a helyeken, ahol ezeket a munkásszállókat építik, már elkezdett csökkenni az ingatlanok értéke, mert az emberek elkezdtek félni. És nem azért félnak, merthogy hátha ezek olyan gonosz emberek lesznek. Ők azért félnak, mert önök azt tanították nekik, hogy az idegentől, a külfölditől félni kell - idevezetett a migránsözás.

Na, ebből lett elege ennek az országnak október 13-án, és még egyszer mondom, nagyon bízom benne, hogy ez még csak egy folyamat kezdete, és 2022-re a teljes országban meg fog történni a változás. Számokkal nem lehet eltakarni a magyar valóságot. Köszönöm szépen a figyelmet. *(Szórványos taps az MSZP és a Jobbik padsoraiból.)*

ELNÖK: Köszönöm, képviselő úr. Tisztelt Országgyűlés! Megadom a szót Bangóné Borbély Ildikó képviselő asszonynak, MSZP-képviselőcsoport.

BANGÓNÉ BORBÉLY ILDIKÓ (MSZP): Köszönöm szépen, elnök úr. Tisztelt Államtitkár Úr! Tisztelt Államtitkár Asszony! Akkor most kizárólag csak szakmai alapon szeretnék hozzászólni, és mivel megígértem, hogy az egészségügygel kapcsolatban, akkor próbálok csak a tényekre, a számokra hivatkozni, hogy mi is történt 2018-ban.

A zárszámadás esetleges pozitívumai mellett is jól mutatja a kormány egészségügy-politikájában uralkodó fejetlenséget és a hosszú távú tervezettség hiányát a 2018-as zárszámadás.

Az elején említett tervezettség hiánya jól szemlélteti, hogy a főbb számok vonatkozásában a 2018. évi költségvetés zárszámadása jelentős mértékben eltér a költségvetés 2017-ben elfogadott számaitól. Elsőként az egészségügyi intézményekben a dolgozók bérére érdemes felhívni a figyelmet. Az elején leszögezem, lehet, hogy még úgy tűnik, hogy pozitív, amit el fogok mondani, de majd ki fog derülni, hogy az a tervezetlenséget és a szerveztlenséget vetíti elő, amit a számok tükröznek.

Látható, hogy a költségvetés 289 milliárdja és a zárszámadás 329 milliárdja között 40 milliárd forint különbség van. Ez több mint 10 százalékos eltérés. Ennek az eltérésnek az alapvető oka nemcsak az, hogy a béremeléseket év közben átütemezték, hanem az is, hogy a költségvetésben a béremelés mértéke eleve megalapozatlan volt.

Fontos kiemelni azt is, hogy a 2018. évi költségvetéshez benyújtott MSZP-s módosító javaslatban az egészségügyi dolgozók bérére 352 milliárd forint forrást biztosítottunk volna. Ennek az elfogadása esetén a béremelések tavaly végrehajtott mértékére teljes egészében fedezetet biztosított volna, sőt magasabb szintű béremelésre lehetőséget biztosított volna a költségvetésben.

Amit azonban az előzőekből a leglényegesebb kiemelni, az, hogy az MSZP módosító javaslatában az egészségügyi dolgozók bérére fordított összeg sokkal közelebb áll a végrehajtott költségvetés számaihoz, mint a Fidesz által 2017-ben benyújtott törvényjavaslat. Röviden összefoglalva tehát az mondható el, hogy az MSZP által benyújtott egészségügyi módosító javaslat sokkal megalapozottabb, a valósághoz közelebb álló, az egészségügyi ágazat igényeinek sokkal inkább megfelel, mint a Fidesz javaslata ezen a téren.

Az MSZP által javasolt zárszámadáshoz képest számított többlet pontosan az olyan visszasságok kiküszöbölésére lett volna alkalmas, mint amelyek a fideszes béremelések kapcsán megfigyelhetőek voltak. Ezek a visszasságok akkor voltak megfigyelhetőek, amikor a béremelésben érintett egészségügyi dolgozók, leginkább az egészségügyi szakdolgozók alapbére nem érte el a szakmai bérminimumot. Ebben az esetben ugyanis a bére nem növekedett, hiszen a béremelés az alapbére vonatkozott.

Pusztán csökkent az alapbér és a bérminimum közötti különbség, de mivel a törvény erejénél fogva a bérminimumnál nem kereshetett kevesebbet a dolgozó, így ez érdemi béremelést nem jelentett. Ez a probléma több mint tízezer egészségügyi dolgozót érintett a 2018-as költségvetésben.

Az egészségügyi intézmények dologi kiadásának körében még a fenténél is drasztikusabb különbség látható. A költségvetés 234,5 milliárdja és a zárszámadás 310 milliárdja közötti drasztikus különbség 75,5 milliárd forint.

(16.20)

Ez 32 százalékos különbséget jelent a költségvetésben tervezett összeghez képest. Ennek a különbségnek az elsődleges oka a kórházak évenkénti eladósodása, illetve az adósság év végi törlesztése. Látjuk évről évre, hogy ez mekkora problémát okoz a költségvetésnek, de hogy mekkora problémát okoz a kórházaknak és ezen keresztül az orvosoknak és a betegeknek. Ez a 2010-et követő egészségügyi politika sajátosságának tekinthető megoldás azt eredményezi, hogy a kórházak minden évben 40-60 milliárd forintnyi adósságot halmoznak fel az év végére. A Magyar Nemzeti Bank által kiadott versenyképességi programból egyértelműen látszik, hogy a kórházak adóssága 2010 után növekedett meg ilyen drasztikus mértékben.

Ezen szempontok alapján tehát érthető a költségvetés és a zárszámadás közötti különbség, azonban a korábban említett tervezetlenség egyik legkirívóbb

megnyilvánulása, hiszen az látható, hogy bár a kormány tisztában van azzal, hogy az általa a kórházaknak juttatott források nem elegendőek a kórházak rendszeres üzemeltetéséhez, azonban mégsem hajlandó ezt az összeget jelentős mértékben megemlíni, vagyis a kórházak költségvetését úgy tervezni, hogy azok ne induljanak eleve adósságból. Látjuk azóta is, hogy vagy valamilyen biztosokat ültetnek a kórházak élére, vagy próbálják zsarolni a kórházakat, hogy ha nem jól gazdálkodnak, akkor ennek milyen súlyos következményei lesznek. Ezen a ponton fontos megjegyezni, hogy az MSZP által a költségvetéshez benyújtott módosító javaslat - 280 milliárd forint - pont ezt az adósságot fedezte volna a kórházaknál, és ezen szám vonatkozásában is az látható, hogy az MSZP javaslata sokkal közelebb állt a ténylegesen végrehajtott költségvetéshez, sokkal realitásabb számokat tartalmaz, mint a kormány által eredetileg benyújtott költségvetés.

A finanszírozás körében meg kell említeni azt, hogy a kormány adós maradt a finanszírozási rendszer átalakításával, bár a 2020. évi költségvetés tartalmazott erre vonatkozó utalást, így a minimumfeltételek felülvizsgálata a hbcs- és a tb-rendszer átalakításával, felülvizsgálatával, amely hiánya jelenleg olyan visszasságokat eredményez, hogy a kórházaknak jobban megéri végtagokat amputálni, mint azokat megmenteni, így Magyarország az elsők között van az amputált végtagok vonatkozásában az Európai Unióban. S itt még felhoznám a fogorvosi praxis finanszírozásának szintre hozatalát, amit azóta sem tettek meg. Ez utóbbi elmaradás vonatkozásában fontos megemlíteni, hogy a fogorvosok 2019-ben sztrájkot hirdettek azért, mivel gyakorlatilag a fenntarthatatlanság közelébe kerültek a házi fogorvosi praxisok.

Hasonló problémák említhetőek az Országos Mentőszolgálat személyi kiadásai esetén is, ahol a költségvetés 26 milliárd és a zárszámadás 33,5 milliárd forintja közötti eltérés 28 százalékos. Ezen a ponton kell felhívni a figyelmet arra, hogy az egyébként rendkívül alulfizetett mentősök 2018 elején sztrájkjal fenyegették meg az egészségügyi tárcát. Egy mentőápoló fizetése például a 2018. évi béremelés után nem érte el a nettó 200 ezer forintot.

Rengetegen voltak olyanok is, akiknek az alapbére a szakmai bérminimum alatt volt, és ezért a kórházi dolgozóknál ismertetett körülmények alapján kimaradtak a béremelésből. Természetesen az OMSZ esetén is látható, hogy az MSZP erre a területre vonatkozó javaslata, a 40 milliárd forint közelebb áll a valóban végrehajtott költségvetéshez, mint a kormány javaslata - 6,5 milliárd forint a különbség a zárszámadás és az MSZP javaslata között -, amely nemcsak a szocialista javaslat megalapozottságát mutatja, hanem azt is, hogy az valójában alkalmas lett volna a mentősök által egyébként megérdemelt béremelés teljesítésére.

Legvégül a gyógyszerkasszát érdemes közelebb-ről szemügyre venni. A költségvetés 265 milliárdja és a zárszámadás 357 milliárdja közötti különbség 34 százalék, ez 92 milliárd forint. A költségvetésben a 265 milliárd forintos kiadás mellé egy 72 milliárdos

céltartalékösszeg társult, amely így összesen 337 milliárd forintot jelentett. Már a költségvetés tervezésekor is látható volt, hogy a 2017. évi gyógyszerkiadások is magasabbak lesznek, mint amekkora összeget a kormány tervezett. Ez az eltérés akkor Székely Tamás számításai szerint 3 milliárd forint volt, és valóban, az látható, hogy amennyiben a kiadásokhoz a céltartalékot is hozzászámítjuk - összesen 337 milliárd -, az is 20 milliárd forint különbséget jelent ahhoz képest, ami a zárszámadásban szerepelt. Az MSZP módosító javaslata a céltartalékkal kiegészítve összesen 387 milliárd forintot biztosított volna a gyógyszerkassza számára. Ez az eltérés annak tudható be, hogy a Magyar Szocialista Párt a 65 év feletti számára ingyenesen biztosította volna a gyógyszereket. Amennyiben összevetjük, hogy a 65 év feletti számára az ingyenes gyógyszer mekkora kiadást jelentene - ez körülbelül 20 milliárd forint -, akkor ezen a soron is az látható, hogy az MSZP javaslata megalapozottabb, a valódi viszonyoknak inkább megfelelő számokat tartalmaz, mint amit a kormány benyújtott.

A fentiek alapján az látható, hogy az egészségügyi szaktárca egyszerűen képtelen ténylegesen felmérni a saját lépései pénzügyi következményeit, és képtelen a költségvetést úgy megtervezni, hogy az tükrözze a költségvetés valódi kiadásait. Ennek következtében az egészségügy finanszírozása átláthatatlan, ott évről évre nem történik más, mint kormányzati tűzoltás.

Kilenc éve nem tudott megoldást kínálni a kormány az egészségügyi intézmények államosítása után az egészségügyi intézmények eladósodására, az adóságok tartós kezelésére. Ehelyett olyan költségvetéseket fogad el, amelyek a kórházakat folyamatos eladósodottságban tartják. Ez a megoldás nyilván alkalmas arra, hogy a kórházak kiadásait visszafogja, azonban egyáltalán nem alkalmas átlátható, megbízható és fenntartható egészségügy létrehozására. Nem modernizálta a kórházak finanszírozását, nem vizsgálta felül a minimumfeltételeket teljeskörűen. Nem lassította le a költségvetés a háziorvosi körzetek kiüresedését, amely mára már több mint 600 ezer embert és egész térségeket érint.

Ma Magyarországon körülbelül 600 ezer ember nem jut hozzá napi szinten a háziorvosi ellátáshoz. Sőt, azt a számot is el kell mondani, hogy ma Magyarországon majdnem eléri a 30 ezret azoknak a betegeknek a száma, akiknek nem olyan súlyos a betegségük, hogy az indokolná a halálukat, hanem az okozza ezeknek a betegeknek a halálát, hogy a megfelelő egészségügyi ellátáshoz nem tudnak hozzájutni ma Magyarországon. Államtitkár úr tudja, hogy hány emberről beszélünk, ha az elmúlt 9 évet nézzük, csak azért, mert nem hajlandóak az egészségüggyel úgy foglalkozni, ahogy megérdemelné.

Nem biztosított megfelelő forrásokat a kormány a házi fogorvosok számára a praxisok normális fenntartására. Amúgy, ha a magyaroknak azt a helyzetét nézzük, hogy hogyan is állunk, hogyan van rendben a magyar emberek fogazata, ott is elmondhatjuk, hogy nem dicsekedhetünk, sőt leghátul kullogunk az Európai Unióban.

Nem biztosít megfelelő béremelést, nem adja meg az egészségügyi dolgozók számára a szakmai megbecsülést, az egészségügyi béreket a nemzeti átlagbérek környékén tartja, pedig az egészségügyi dolgozóink ennél többet érdemelnének. Ennek következménye, hogy a betöltetlenné vált egészségügyi munkahelyek száma 2018-ban növekedett az előző évekhez képest.

Ezek pedig olyan hiányosságok, amelyek mindegyike hozzájárul ahhoz, hogy a magyarok ma az egészségügyet tartják az ország legeslegnagyobb problémájának, hiszen Magyarország nemcsak keveset költ az egészségügyre, hanem az egészségügyi források felhasználása sem hatékony.

Én többször elmondtam már felszólalásaimban, hogy ha nekünk, ellenzéki politikusoknak nem hisznek, ha a magyar embereknek nem hisznek, hogy mi történik ma az egészségügyben, mi történik a háziorvosi praxisoknál, milyen állapotban vannak ezek a praxisok, milyen a korfája a háziorvosoknak, a gyermekorvosokról meg még nem is beszéltem, milyen helyzetben van egy beteg, ha bekerül a kórházba, milyen helyzetben vannak a szakápolók, a műtősök - csak néhány botrányról, amikor csak azért lesz rosszul egy orvos műtét közben, mert az alapvető eszközök nem funkcionálnak egy-egy műtőben, beszélek itt a klímáról, amikor nem működik a klíma a műtőben, és mondjuk, ez nem nyáron történik, hanem októberben, amikor októberben olyan időjárás van, hogy kiemelkedően magas a hőmérséklet, és egy orvos csak azért lesz rosszul, mert nem működik a klíma, és akkor még a fertőzésveszélyekről meg más gondokról nem is beszélünk. Szóval, ha nekünk, politikusoknak nem hisznek, akkor arra kérem önöket - és ezt már nagyon sokszor elmondtam itt a Parlament falai között -, hogy a szakma kritikáit kell elővenni, ami most már elég hangos, most már elég sok kritikát fogalmaznak meg, akár az Orvosi Kamara, akár az összes többi szakszervezet, akik ezzel foglalkoznak és a dolgozók érdekeit védik.

(16.30)

Én akkor arra kérem államtitkár asszonyt és államtitkár urat, hogy akkor ezt hallgassák meg.

És államtitkár úr szavaira reagálva még az előzőekből: igen, államtitkár úr, lehet, hogy ön csak a számokat nézi, de csak megismételni tudom önmagam, a számok között mindig emberi életek és emberi sorsok vannak. És, higgye el, hogy a magyar választókat nem az ön számai érdeklik, hanem az, amit nap mint nap megélnék. Köszönöm szépen, elnök úr.

ELNÖK: Köszönöm, képviselő asszony. Tisztelt Országgyűlés! Megadom a szót Gyüre Csaba képviselő úrnak, a Jobbik képviselőcsoportjából. Parancsoljon!

DR. GYÜRE CSABA (Jobbik): Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Tisztelt Országgyűlés! Tisztelt Államtitkár Asszony, Államtitkár Úr! Képviselőtársaim!

Nem készültem ma hozzászólásra, de végül is úgy döntöttem, hogy néhány ponthoz mégiscsak megszólalok, elsősorban azért, mert Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében nem minden pontosan úgy hajtódik végre vagy úgy történik, ahogy itt a szép számokat halljuk és ahogy a kormány azt eltervezi.

Banai államtitkár úr beszélt a közmunkáról, a közmunkaprogramról, illetve arról, hogy mennyivel csökkent a közmunkaprogramban részt vevők száma, és ezt eredményként értékelte, legalábbis én úgy vettem észre a szavaiból. Én azt látom, valóban igaz, hogy csökkent a közmunkaprogramban részt vevők száma, de Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében ez nem úgy történt, ahogy államtitkár úr mondja, hogy a munkaerőpiacon tudtak ezek az emberek elhelyezkedni, hanem kiestek bármiféle jövedelemből, és nem az út szélére kerültek, hanem azon kívül. Rengeteg településen volt olyan Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében, ahol egyik napról a másikra 40 százalékkal kellett csökkentenie a helyi vezetésnek a közmunkaprogramban részt vevők számát, és nem tudták eldönteni azt az emberek, hogy melyek legyenek azok a családok, amelyek teljes mértékben jövedelem nélkül maradnak a jövőben. És ez nem azért történt, mert ezek az emberek a munkaerőpiacon helyezkedtek el, hanem azért, mert történt egy kormányzati döntés, ami alapján nekik megszűnt még az a picinyke kis megélhetési forrásuk is, ami addig volt. És sajnos nem a munkaerőpiacon találtak maguknak helyet.

A családok évéhez is nehezen illeszkedik ez a döntése a kormánynak, mint ahogy sok más döntése sem. A családok évével kapcsolatosan hivatkoznék például a rabszolgatörvényre, amely egyértelműen azt tette lehetővé, hogy akik viszont foglalkoztatásban voltak, azok sokkal több túlórárt töltsenek el, sokkal kevesebbet legyenek a családjukkal. És azt gondolom, ez is az ellen tett mindenféleképpen, hogy a családok éve nem igazán tudott megvalósulni. De ugyanígy csatlakoznék a Z. Kárpát Dániel képviselőtársam által, illetve sok más képviselőtársam által elmondottakhoz, akik pedig hivatkoztak arra, hogy több mint ezer család került az utcára ugyanebben az évben, a családok évében a devizahiteles ismert problémák miatt.

A családok évével kapcsolatosan még egy fontos statisztikára szeretném felhívni a figyelmet, mégpedig arra, hogy miért nevezte a kormány a családok évének ezt az évet. Azért, mert nyilván az a célja, hogy a demográfiaiban valamiféle változás álljon be, legalábbis ezt hirdette meg. Ezzel szemben azt látjuk - többen hivatkoztak erre is -, hogy a demográfiai mutatók nagyon keményen romlottak az elmúltak időszakban. Itt csak szeretném arra felhívni a figyelmet, hogy a KSH szerint a 2009. évben 96 ezer volt az élveszületések száma Magyarországon, míg 2018-ban ez már 89 ezerre csökkent. Ez nagyon-nagyon jelentős csökkenés, ha százalékban is nézzük.

Aztán még egy dologra szeretném felhívni a figyelmet, mégpedig arra, hogy államtitkár úr az áfacskökkentésről is beszélt, ami nagyon örvendetes. Mi is támogattuk az áfacskökkentéseket, sőt sokat mi magunk is javasoltunk, hogy melyek azok a területek,

ahol az áfát szükséges lenne a 27 százalékról 5 százalékra csökkenteni, és különösen az élelmiszerek terén ezt nagyon fontosnak tartjuk. Azonban ennek a végrehajtásába egy olyanfajta hiba csúszott - és ez szerintem egy nagyon-nagyon jelentős hiba -, hogy amikor az élelmiszeráfa lecsökkent 5 százalékra, akkor az végrehajtásra is került a kereskedelemben, néhány hónapig. Ez megfigyelhető volt a multi kereskedelmi cégeknél: hat hónap volt az az időtartam, amíg kitarították az áfát, amíg megtörtént ez a csökkenés, a 27 százalékról 5 százalékra vagy egy alacsonyabbról még alacsonyabbra csökkenő áfamérték tekintetében, és amikor elkövetkezett július 1-je - és gondolom, hogy ez a kormányzattal történt megállapodás alapján történt -, hirtelen a multi kereskedelmi cégek ugyanazon a napon valamennyien visszaemelték arra az eredeti szintre. Ilyen volt kifejezetten - megfigyeltem - a tej ára a multicégeknél, amelynél rögtön visszatették július 1-jével az eredetire az áfát. És kinél csapódik le az áfacskökkenés mértéke? Nem a magyar lakosságnál, nem a magyar embereknel csapódik le, nem a nyugdíjasoknál, a kisgyerekeseknél meg a nagycsaládosoknál s a többi, nem náluk csapódik le az áfacskökkenés mértéke, hanem a multi kereskedelmi cégeknél.

Én erre hívnám fel nagyon a kormányzat figyelmét, hogy erre figyeljenek oda, és nézzük meg, hogy ne a multinacionális cégeket támogassuk az áfacskökkenéssel, hanem igenis próbáljuk meg azt, hogy ez érvényesüljön is, és az áfacskökkenés mértéke a lakosságnak is segítséget jelentsen.

Bérszínvonal. A bérszínvonal emelkedése is egy jó dolog és egy nagyon fontos dolog, ezt kihangsúlyozta államtitkár úr is, azonban azt is látni kell, hogy amikor 10-11 százalékos bérszínvonal-növekedésről beszélünk, akkor azt is látjuk, hogy ez euróban közel sem annyit ér, hiszen ha van egy 10 százalékos béremelés, de van ugyanezen időtartam alatt egy 7 százalékos forintleértékelés, akkor a nemzetközi piacon a magyar emberek keresete csak 3 százalékkal fog javulni. És azt látjuk, hogy még ekkor is lázadnak a multinacionális cégek, amikor nekik 3 százalékos reálbérfeljesztést kell Magyarországon megfogalmazni. És önök hogyan reagálnak erre? Behozzák a külföldi migráns munkásokat Mongóliából, Vietnamból, Törökországból, Ukrajnából és mindenhol. Miért? Azért, hogy ne emelkedjenek tovább Magyarországon a bérek, hanem a multiknak az alacsony munkabérű munkavállaló ott legyen. Tulajdonképpen ezeket szolgálják ki ezzel.

De a bérszínvonalal kapcsolatban van más kritikám is, mégpedig az, hogy a kormány miért nem figyel arra, hogy Magyarország ne szakadjon ketté vagy három részre. Mert azt látjuk, hogy Magyarországon teljesen mást ér egy északkelet-magyarországi munkavállaló munkabéréje, teljesen mást ér egy fővárosinak, teljesen mást ér egy nyugat-magyarországinak. Mire gondolok itt? Például arra, hogy Győr-Moson-Sopron megyében jelen pillanatban, 2019. július 1-jén - első félévi KSH-adatok szerint - 450 ezer forint bruttó keresete van egy Győr-Moson-Sopron megyei

embernek. Ezzel szemben Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében már jóval kevesebb, 246 ezer forint lesz, csaknem a fele lesz a keresete egy Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei embernek. Bocsnát, a budapestieknek 450 ezer forint, nem a Győr-Moson-Sopron megyeieknek, ezt tévesen mondtam az előbb, de a különbség azért látható a fővárosi bér és a Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei bér között.

Azt is láthatjuk, hogy ez a leszakadás egyre erőteljesebb. Például Szabolcs-Szatmár-Bereg megye vonatkozásában még jobban nyílt az olló, mint eddig, mert Hajdú-Bihar megyéhez vagy Borsod-Abaúj-Zemplén megyéhez képest is, a két szomszéd megyéhez képest is elég jelentős a leszakadás. Ez 35-45 ezer forint az egyik és a másik megyével kapcsolatban.

És mit látunk? Két évvel ezelőtt az országos átlag és a Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei bérek között közel 80 ezer forint volt a különbség, ez az olló tovább nyílt, mára 113 ezer forintról beszélünk az országos átlagkereset és a Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei bérek között. És ebből is az látszik, hogy a kormány mintha elfeledkezett volna Északkelet-Magyarországról, elfeledkezett volna Szabolcs-Szatmár-Bereg megyéről. Amikor egy költségvetést végrehajtottunk, akkor, azt gondolnám, hogy valahol egy kormányznak az is feladata lenne, hogy az országon belül megpróbálja kiegyenlíteni azokat a különbségeket, amelyek igenis valósan léteznek, és ezek a különbségek folyamatosan nőnek. És majd reagálnék Tilki Attila képviselőtársam szavaira is, aki mint a legkeletibb Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei térség országgyűlési képviselője azt érezte itt, mintha ott olyan fejlődés lenne, és odajönnének a lakosok, minél többen, fejlődik lakosságszámban is, mert az olyan jó terület. De erre majd inkább a végén térnék ki. Tehát úgy gondolom, hogy itt nagyon súlyos anomáliák vannak.

Államadóssággal kapcsolatban én csak egy dolgot szerettem volna megjegyezni, de már sokan elmondták, hogy tényleg nagyon szépek a mutatók, nagyon örülök annak is, hogy a szerkezete átalakult, valóban jobb befelé tartozni, mint kifelé, és jobb forintban eladósodni, mint euróban, dollárban eladósodni, valóban jobb, ez mindenképpen érték, de azért azt is látni kell, hogy bődületes mértékűen nőtt meg az államadósság az Orbán-kormány ideje alatt, 2010 óta. Tehát itt nem csökkenésről beszélünk; bizonyos szempontból persze lehet csökkenésről beszélni, de nominálisan ez egy irtózatosszerű emelkedés, hiszen 19 000 milliárd forintról 28 000 milliárd forintra nőtt a magyar államadósság.

(16.40)

Ez azt jelenti, hogy 50 százalékos növekedésről beszélhetünk kilenc esztendő alatt, és ez egy bődületes nagy mérték. Úgy gondolom, ebben nem történt igazán előrelépés a kormányzat részéről.

Munkanélküliség. Mindenütt elmondják, hogy a munkanélküliség milyen szép, milyen jó, 3,5 százalék környékén van Magyarországon a munkanélküliség.

Itt megint hivatkozom az ország kettészakadására, mert Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében ez a mutató 8,7 százalék, és ez egy óriási probléma, hogy 8,7 százalék, de azt gondolom, még nagyobb baj az, hogy a 2018. évben egyetlen esztendő alatt 6 százalékkal nőtt a munkanélküliség Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében. Persze, itt azért rámutatok arra - ennyivel nőtt, ez a KSH statisztikai adata, 6 százalékkal nőtt az előző évihez képest a munkanélküliség - államtitkár úr nézzen utána - Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében, és azt gondolom, hogy elsősorban a közfoglalkoztatásból véglegesen kített emberekből származik ez a növekedés, ezt gondolom, de igazán nem tudom. Ezek az okai annak, hogy ekkora a munkanélküliség, ilyen alacsonyak a bérek, hogy onnan a legnagyobb az elvándorlás, Szabolcs-Szatmár-Bereg megyéből mind Magyarország többi része, Nyugat-Magyarország, Közép-Magyarország irányába, mind pedig a külföld irányába. Én ezt nagyon nagynak tartom, hogy egy megyén belül egyetlen év alatt 6 százalékos növekedés legyen.

Tilki Attila képviselőtársam szavaira reagálva, hogy demográfiai növekedés van a keleti végeken, és hogy a faluprogramnak köszönhető s a többi, hát, én ezt eléggé kétlem, hogy annak lenne köszönhető, illetve szeretném megkérdezni, hogy hogyan történik az, hogy egy 70-80 négyzetméteres lakásba, mondjuk, 150-en vannak bejelentkezve, valamennyien ukrán-magyar kettős állampolgárok. Ez vajon jó körülménynek felel-e meg, hogy egy 70 négyzetméteres lakásban 150-en laknak? Így, mondjuk, nem egészen fél négyzetméter jut fejenként az itt lakóknak. Szeretnék hivatkozni például Kispalád példájára. Kispalád településnek, amely Tilki képviselőtársam körzetében van, 2011-ben 539 fő volt a lakosa. Ez 2016-ra, öt év alatt 1164-re nőtt, tehát több mint duplájára. Megnéztem a Wikipédián Kispalád települést, onnan is vettem ezeket az adatokat, és a következőt szeretném idézni a Wikipédiából: „Van olyan családi ház, ahová száznál is több ukrán-magyar kettős állampolgár jelentkezett be, pedig sosem látta őket senki. A polgármester nem volt hajlandó cáfolni azokat a feltételezéseket, melyek szerint ezeket a bejelentkezéseket elsősorban választási csalás céljából támogatta.” Hát, nem tudom, én nem arra lennék büszke, hogy a keleti térségben milyen fejlődés van, főleg nem, ha ilyen vélemények vannak arról, hogy mi is történik ott, abban a térségben.

Tehát én arra szerettem volna államtitkár úr figyelmét felhívni ebben a felszólalásban, hogy milyen anomáliák vannak Magyarország középső részén, nyugati részén és az északkeleti részén, vagy akár beszélhetünk a keleti részről is. Tényleg a kormányznak az lenne a felelőssége, hogy amikor végrehajtottuk ezeket a fejlesztéseket, akkor figyelembe vennénk azt is, hogy országos viszonylatban hol van ekkora munkaerőtöbblet, hol van az, amikor a lakosság nem tudja megszerezni azt a jövedelmet, amiből ő meg tudna élni, és sokkal jobban oda kellene figyelni, hogy ezek a viszonyok kiegyenlítődjenek országos viszonylatban is. Köszönöm szépen a figyelmet. *(Taps a Jobbik pad-soraiból.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Tisztelt Országgyűlés! Most kettőperces felszólalások következnek. Megadom a szót Tilki Attila képviselő úrnak, Fidesz-képviselőcsoport.

DR. TILKI ATTILA (Fidesz): Köszönöm a lehetőséget, elnök úr. Van annak egy diszkrét bája, ha itt a parlamentben is érezzük azt, hogy a Jobbik és a Gyurcsány pártja, a DK úgy összefogódik határon túli kérdésekben. *(Dr. Varga-Damm Andrea: Tényleg?)* Elnök úr is beállt a magyargyűlölő vonalba. Egy ügyvéd-től azt várja el az ember parlamenti felszólalás során, hogy legalább figyeljen oda, amit a másik elmondott. Ugye, én azt mondtam, hogy kárpátaljaiak vásároltak ingatlant, szó szerint ezt mondtam. Ebből azt a következtetést levonni, amit ön levont, választási dolgokról *(Dr. Gyüre Csaba: Csalásról!)*, szerintem az téves. *(Dr. Varga-Damm Andrea: Ezt komolyan mondja, képviselő úr?)* De téves az a következtetés is, képviselő úr, az is téves, hogy eltűntek ezek az emberek, és sehol sincsenek. Ha ön egyéni képviselő lenne *(Dr. Gyüre Csaba: Nem én mondtam, hanem a Wikipédia!)*, ha ön egyéni képviselő lenne, akkor pontosan tudná, hogy a közfoglalkoztatásból az emberek az elsődleges munkaerőpiacra mennek. Ha önnek lenne *(Dr. Varga-Damm Andrea: 10 százaléka! - Zaj. - Az elnök csenget.)*, ha önnek lenne 88 települése, és a polgármesterekkel beszélgetne, akkor pontosan tudná azt, hogy az emberek jelentős része az elsődleges munkaerőpiacra megy. De ha ön nyitott szemmel vezetne az M3-as autópályán, akkor pontosan látná, hogy a megnövekedett kocsiforgalom éppen azért is van az M3-ason - minden héten hétfő reggel balesetről szólnak a híradások -, mert az emberek feljárnak dolgozni, az építőiparban dolgozó emberek nagy része pontosan a mi megyénkből érkezik. *(Dr. Varga-Damm Andrea: Miért nem tudnak ott munkát biztosítani nekik, hogy helyben dolgozzanak?)* Tehát nem ott hagyjuk őket az út szélén, az elsődleges munkaerőpiacon dolgoznak, képviselő asszony... *(Dr. Varga-Damm Andrea: Miért nem biztosítják nekik helyben a munkát?)*

ELNÖK: Képviselő asszony!

DR. TILKI ATTILA (Fidesz): Képviselő asszony, kicsi türelmet! És 70 százalékot kaptam, képviselő úr, mert én hiteles vagyok *(Dr. Varga-Damm Andrea: Különösen a láncszavazások és a bejelentett emberek miatt!)*, de a Jobbik és a Momentum közös listája egyszerűen döbbenetes egy helyi ember számára. Tehát azzal, hogy Gyurcsánnyal fújnak egy követ, nézze, amit az országgyűlési választáson én megkaptam szavazatszámot és az ellenzékre összesen leadottak között a különbség 15 ezer szavazat. *(Az elnök a csengő megkötöttségével jelzi az idő leteltét.)* Miről beszél ön?

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Megadom a szót Gyüre Csaba képviselő úrnak is. Kérem képviselőtársaimat, mindenkinek van lehetősége gombot nyomni, tegye meg.

DR. GYÜRE CSABA (Jobbik): Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Röviden válaszolnék Tilki Attilának. Én elsősorban nem úgy képzelem el a határon túli magyarok helyzetének a megoldását, hogy ők költözzenek Magyarországra. Én azt gondolom, hogy mindenkinek a szülőhelyén kell boldogulnia, és nekünk és a magyar kormányoknak mindent meg kell tenni azért, hogy a boldogulás lehetősége a saját szülőföldjükön megtörténjen. Én nagyon-nagyon fontosnak tartom azt, hogy ezek az emberek a szülőföldjükön megmaradhassanak, hogy valóban Kárpátalja azon területe, amely magyar lakossággal rendelkezik, megmaradjon magyar lakosúnak, magyar többségűnek. Ezt nagyon fontosnak tartom. De ez egy dolog.

A másik kérdés a munkaerőpiac. Tilki képviselőtársam is elmondta, hogy mi történik: megnövekedett a forgalom az M3-ason. Valóban megnövekedett, és valóban eljárnak ezek az emberek, és pont ezt mondtam. Ezt tartom egy óriási problémának, hogy nem Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében tudjuk megoldani ezeknek az embereknek a munkaügyi problémáját, a megélhetésük nem a saját megyéjükben történik, és a kárpátaljaiaknak is egy jó része átjár Nyugat-Magyarországra dolgozni, eljár Nyugat-Európába dolgozni, nem ez a baj.

Az a baj, hogy azt nem tudjuk megoldani, hogy a saját szülőföldjükön boldoguljanak. Én azt szeretném, ha igenis Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében olyan munkahelyek lennének, hogy az embereknek ne kelljen otthagyniuk a családjukat egy hétre, ne kelljen otthagyniuk egy hónapra és kimenni Nyugat-Európába dolgozni, és csak hétfőn találkozni a gyerekekkel, hanem igenis azt szeretnénk, hogy ott, a saját szülőföldjükön tudjanak boldogulni.

Ezért szeretném, ha a kormány olyan beruházásai lennének a jövőben, amelyeket arra összpontosítana, hogy Északkelet-Magyarországon építsen fel olyan munkahelyteremtő lehetőségeket, odaexpozálja a külföldi cégeket is, hogy ott próbáljanak beruházni azon a területen, hogy ne kelljen az embereknek elmenni, hogy Szabolcs-Szatmár-Bereg megye ne legyen az elvándorlók kiindulópontja, és ne arról beszéljünk, hogy megint tízezrek tünnek el Szabolcs-Szatmár-Bereg megyéből, hanem egy fejlődő megyét szeretnénk. Köszönöm szépen. *(Taps a Jobbik padsoraiból.)*

ELNÖK: Köszönöm. Tisztelt Országgyűlés! Megadom a szót Mesterházy Attila képviselő úrnak, MSZP-képviselőcsoport, kettőperces felszólalásra.

MESTERHÁZY ATTILA (MSZP): Köszönöm szépen. Én röviden csak egy kérdést szeretnék államtitkár úrhoz intézni, ami a vita közben jutott eszembe. A kormány tervezi-e azt a stratégiai változtatást, hogy most már kevésbé adjon munkahelyteremtésre ilyen nagy állami támogatást, mint ahogy ezt tette az elmúlt időszakban, hiszen azt látjuk, hogy munkaerőhiány alakult ki Magyarországon, magyarul, további komoly adófizetői forintokat vagy akár európai uniós forrásokat is áldozni arra, hogy pusztán munkahelyteremtő

beruházások érkezzenek Magyarországra, ez úgy tűnik, hogy inkább csak súlyosbítja a helyzetet. De talán sokkal fontosabb lenne a minőségi munkaerő vagy a tudásalapú munkaerő támogatása. Erre több, egyébként ezzel foglalkozó szakember is felhívta a kormányzat figyelmét.

(16.50)

Ez azért is érdekes, mert mi sokszor megkaptuk azt a kritikát, hogy mi a multinacionális cégek oldalán állunk, amikor kormányoztunk. Ehhez képest nagyjából úgy tűnik, hogy önök egy munkahelyteremtő beruházáshoz egy multinacionális cég számára három-négyszeresét adják annak, amit korábban a baloldali kormányok adtak. De ez még lehet igazolható is, ezt mindig az adott helyzetben kell mérlegelni, az adott eset kapcsán. De az összességében mégiscsak elmondható, hogy ma már talán nem ilyen típusú ösztönző rendszerre lenne szükség, hanem sokkal inkább tudásorientált és minőségi munkaerő idecsábítása vagy ilyen típusú iparágak idecsábítása lenne az üdvözítő. Ez talán a termelékenységet is fejlesztené meg a versenyképességet is egészen biztosan. Tudom, hogy ez egy komplex kérdés, de konkrétan inkább a számok és tervek kapcsán kérdezném ezt. Köszönöm szépen. *(Taps az MSZP soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Tisztelt Országgyűlés! Felszólalásra jelentkezett Horváth Ildikó államtitkár asszony, az Emberi Erőforrások Minisztériumából. Államtitkár asszonyt soron kívül megilleti a szó. Öné a szó, államtitkár asszony.

DR. HORVÁTH ILDIKÓ, az Emberi Erőforrások Minisztériumának államtitkára: Köszönöm szépen. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Képviselők! Azért szeretnék reflektálni, mert egy MSZP-s képviselőtől hallottunk az egészségügy területéről a tervezettséggel, illetve a tervezetlenséggel kapcsolatban megjegyzéseket. Itt és most szeretném megragadni azt a pillanatot, hogy egy kicsit visszamenjünk az időben addig, amikor az MSZP kormányozott, és 2006-7-8-9 tájánt írtuk. Ezalatt kivontak 600 milliárd forintot az egészségügyből. Ekkor bezártak olyan kórházakat, ami miatt betegek kerültek az utcára a szó szoros értelmében, és az utcára került betegek meghaltak a miatt a tervezetlen intézkedés miatt, a miatt a meg gondolatlan intézkedés miatt, ami például úgy történt, hogy a nagyhirű, nemzetközi szinten elismert Országos Pszichiátriai és Neurológiai Intézetet egyik napról a másik bezárták, és szélnek eresztették az ott fekvő betegeket.

Nagyon fontosnak tartom azt, hogy ha tervezettségéről van szó, akkor legyünk tisztában azzal, hogy nemcsak ezt a kórházat zárták be, hanem bezárt az MSZP által vezetett kormány a svábhegyi Gyermekgyógyintézetet, a Szabolcs Utcai Kórházat és a Schöpf-Merei Kórházat. Olyan sebeket ütött az egészségügy testén, amikor megszüntetett 16 ezer aktív ágyat, amikor elbocsátott 6 ezer egészségügyi dolgozót, elvett az

egészségügyi dolgozóktól egyhavi bért, bevezetett vizitdíjat, kórházi napidíjat, amit bizony nagyon nehéz visszapótolni, és bizony nagyon nehéz egy olyan kormányzást és olyan egészségügyi tervezést végezni, hogy évről évre, napról napra gyógyítsuk a sebeket, és évről évre, napról napra az egészségesebb Magyarország irányába mozdítsuk az országot. Az OECD adatai szerint az egy főre jutó egészségügyi kiadások reálértéken számítva 2003 és 2009 között csökkentek. Magyarország volt az egyedüli ország, ahol csökkentek, átlagosan évente 0,4 százalékkal.

Amit azóta tesz a 2010 óta regnáló kormányzat, az egy másik irány. Nem elvesz 600 milliárd forintot, hanem hozzá tett több mint 600 milliárd forintot, egész pontosan 2010-hez képest 2019-re 647 milliárd forintot tett az egészségügybe. Nem elzavar az országból orvosokat és nővéreket, hanem visszahív azzal, hogy a megbecsültségüket, az élet- és munkakörülményeik állapotát javítja, és azt az elkötelezettséget, amit már megmutatott az elmúlt években, tovább fogja folytatni.

Ebben már elköteleződött a szakdolgozói béremelés tekintetében, hogy 2016-ról 2018-ra nemcsak úgy emelte a béreket, hanem elköteleződött, hogy 2019-cel újabb 72 százalékos béremelést folytasson. 2016-17-ben nemcsak összesen 57 százalékkal emelte az orvosok, szakorvosok bérét, hanem elköteleződött abban, hogy a következő négyéves időszakban is lesz orvosbéremelés. És nemcsak úgy, hogy olyan ösztönzőrendszerrel állított össze a fiatal végzős orvosoknak, hogy ne az történjen, mint az MSZP-kormányzat által itt hagyott országban, amikor a frissen végzett orvosok körülbelül 40 százaléka volt az, kevesebb, mint minden második orvos, aki beállt a magyar egészségügyi intézményrendszerbe, hanem örülhessünk annak, hogy az itt végzett orvosaink, itt végzett fiatal orvosok itt maradnak és beállnak az ellátórendszerbe. Idén már azt tudhatjuk magunk mögött, hogy több mint 70 százaléka valóban az egészségügyi ellátórendszer részeként kíván dolgozni.

Meggyőződésem, hogy nem véletlenül múltak, hanem a tervezett, elkötelezett munkán, hogy évről évre nőtt a magyar embereknek az egészségben várható eltölthető élettartamuk, és nőtt a várható élettartamuk, férfiakban, nőkben egyaránt, a férfiakban nagyobb, a nőkben a férfiakhoz képest kisebbet, de abszolút számban így is nagyobb tudunk lépni. Nagyon fontosnak tartom, hogy ez a munka úgy tud megtörténni, hogy a különböző pilléreken egyaránt előremutató tevékenység van. Fókuszba állítottuk a megelőzést, fókuszba állítottuk azokat a programokat, amelyek építenek arra, hogy az emberek a saját egészségükkel mint egy kinccsel bánjanak, arra vigyázzanak, és ehhez kellő tudatossággal legyenek.

Nagyon fontosnak tartom azt, hogy az alapellátás fejlesztésébe a mostani második meghirdetett programunkkal, a „Három generáció az egészségért” programba 10 milliárd forinttal többet tudunk beletenni. Nagyon fontosnak tartom azt, amit említett a képviselő asszony a fogorvosok bérével kapcsolatban. A fogorvosok olyan magánvállalkozók, akik maguk is

tudják, hogy nem sztrájkot hirdettek, hanem fel akarták hívni a figyelmet arra, hogy az alapellátásban egységes szemlélettel kell lenni a rendszerben. Ezt elfogadta a vezetés, ezt az egységes szemléletet képviseljük, és megegyeztünk a fogorvosokkal abban, hogy milyen lépcsőket fogunk a következő években folytatni. És bízunk benne, hogy ők is elkötelezetten dolgoznak azért, amire egyébként az alapellátás végzésekor fogadalmat tettek, elköteleződtek, szerződést írtak alá.

Kiemelten fontosnak tartom, amit említett és amire utalt, de nem úgy van. 2010 óta Magyarországon a krónikus betegségben elhunytak száma 17 százalékkal csökkent. Azokban a mutatókban sokkal gyengébben szerepeltünk az ezt megelőző időszakban, ami arra utal, hogy az egészségügyi ellátórendszer működése javul, és jobban szolgál ahhoz képest, mint amilyen állapotban ez volt 2010 előtt. Nagyon fontosnak tartom kiemelni, hogy ez a változás, a krónikus betegségben elhunytak számának a csökkenése olyan helyzetben jön létre, amikor a várható élettartam nő. Köztudott, hogy nemcsak nálunk, hanem szerte a világban egyre több idős ember él, és hogy egyre jobb életminőséget tud számukra biztosítani az egészségügyi ellátórendszer hozzájárulásával is az állam, ez valóban egy pozitív, a helyzetet és a lehetőségeket jelentősen változtató rendszerbeli működés.

Azok a fejlődések, azok a változások, amelyek e tekintetben Magyarországon lezajlottak, gyorsabbak voltak, nagyobb léptékűek voltak, mint az Európai Unió átlagában, gyorsabbak, nagyobb léptékűek voltak, mint több V4-es országban. Azért hoztuk létre a nemzeti rákellenes programot, a nemzeti keringési, mozgásszervi, gyermekegészségügyi és mentális egészségügyi programot, hogy szervezett keretekben további előrelépésekkel folytassuk azt a munkát, amit eddig elvégeztünk.

Az a tervezett, szervezett és nagyon szigorú logikával felépített stratégia, az egészséges Magyarország 2014-től '20-ig tartó egészségügyi stratégiája kiváló keret erre. Azt tudom javasolni, hogy önök is tanulmányozzák. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen, államtitkár asszony. Tisztelt Országgyűlés! Most további képviselői felszólalások következnek. Megadom a szót Varga-Damm Andrea képviselő asszonynak, Jobbik-képviselőcsoport. Parancsoljon!

DR. VARGA-DAMM ANDREA (Jobbik): Köszönöm a szót, elnök úr. Egypár gondolatot szeretnék önökkel még megosztani a költségvetési törvény végrehajtása tárgyában. Hogy őszinte legyek, kifejezett boldogságom, hogy az Emberi Erőforrások Minisztériumának az államtitkára pont előttem szolt, ugyanis az egyik kérdés, amiről szerettem volna szólni, pont ennek a területnek a kompetenciájába tartozik.

Hétfőn miniszterelnök úr a felszólalásakor elmondta, hogy a kormányzat mennyivel több pénzt költ az egészségügyre, mint költött 2010-ben. Sajnálom, hogy miniszterelnök úr nem elég tájékozott,

mert kevesebb, mint fele összeget mondott, mint amivel tényleg többet költött ez a kormányzat 2018-ban, mint 2010-ben, de hát nem kell neki mindent tudnia, a tanácsadók meg néha felszínesek. De az a lényeg, hogy 2010-ben az Egészségbiztosítási Alapnak 1476 milliárd forint volt a rendelkezésre álló forrása, 2018-ban pedig már 2434 milliárd forint. Ennek a különbsége 958 milliárd. Ez nagyon jól hangozhatna nyolc év távlatában, de azért nem fog jól hangzani, mert ha megnézzük ez alatt az idő alatt az árak emelkedésének a mértékét, illetőleg az átlagbérek emelkedésének a mértékét, akkor azt látjuk, hogy az átlagbérek 63 százalékkal, az árak 21,6 százalékkal nőttek, ezáltal gyakorlatilag az egészségügyre fordított többletköltség mindössze az árak emelkedését és a bérek emelkedését finanszírozta, tehát 2010-18 között reálmértékben a kormány nem költ többet az egészségügyre.

(17.00)

Persze, miniszterelnök úr nem mondta el, hogy ő reál- vagy nominális értékben gondolkodik erről, de az tény, hogy ebben a kérdésben nincs olyanfajta fejlődés, amit ő próbált hétfőn nekünk itt elmondani, sőt miután látjuk, hogy bár intézményi fejlesztések igen nagy számban történtek, eszközbeszerzések is rendkívül nagy mértékben történtek, egy apró probléma van: azért nem tudjuk őket hatékonyan működtetni, mert nincs meg hozzá a humán erőforrás, azaz az, aki ezekben a szép épületekben, ezekkel a modern eszközökkel dolgozni tudna.

Azt nem mondom el olyan erőteljesen itt a Ház előtt, hogy van olyan első számú kórházunk, amelynek van olyan osztálya, ahol a műtéti programok magas szintű végrehajtását azért nem tudják az új gépekkel elvégezni, mert nem fizette ki a kórház a gépek árát, és ezért nem üzemelik be. Tehát azért higgyék el, hogy ilyenek is nap mint nap vannak. Ami viszont lényeges, hogy a számok nem mutatják azt, hogy reálértékben az egészségügy fejlesztésére az elmúlt nyolc évben a kormány költött volna.

(Az elnöki széket Sneider Tamás, az Országgyűlés alelnöke foglalja el.)

Az előbbi felszólalásom alkalmával szoltam a Miniszterelnökségre és társult tagjaira költött irdatlan mennyiségű, 1237 milliárdra tervezett, de szerencsére „csak” 1162 milliárd forint elköltéséről, és ezt a számot még összehasonlítottam az Egészségbiztosítási Alapból finanszírozott egészségügy éves keretével, az pedig 2434 milliárd forint volt 2018-ban. Ez azt jelenti, hogy a komplett, teljes egészségügyre ától zéig csak kétszer annyit költünk, mint a Miniszterelnökségre és társult csapatára. Tehát nagyon-nagyon kérek mindenkit a kormányzat részéről, néha hasonlítsa össze ezeket a számokat, mert az elképesztően szegyen, hogy amit csak ez a pénzköltő automata Miniszterelnökség és társai költenek, az 500 milliárddal

több, mint a teljes önkormányzati szektor, feleannyi, mint a teljes egészségbiztosítási szektor, két és feleannyi, mint a teljes Emberi Erőforrások Minisztériumához tartozó közszféra teljes költsége. Ezek az összehasonlító számok azért fontosak, mert ezekben a részletekben rejlik az, hogy az a nagy hurráoptimizmus, amit mi minden áldott nap itt a teremben meghallunk a kormány képviselőitől, mégis mennyire nem annyira tökéletes.

Az előbb független képviselőtársam szolt pár szót a nyugdíjkérdésről, és ez mindig elindítja bennem azt, hogy ezt a kérdést én is szeretném görcső alá venni. Állandóan - egyébként ma is éppen - a Portfolió ír arról, hogy nem lehet fenntartani ezt a nyugdíjmértéket, valamit kell csinálni, és természetesen mindig a nyugdíjkorhatár emelésére hegyezi ki, de én azt szeretném mondani, hogy a számok nem diktálják azt, hogy ebben azért ilyen erőteljesen gondolkodni kell.

Először is Magyarországon, ahogy mondta az előbb képviselőtársam, a férfiak 20 százaléka nem éri meg a nyugdíjkorhatárt. A magyar nyugdíjasok átlagosan 16,5 évet élnek mindössze a nyugdíj után, míg az uniós átlag 19,8 év. Tehát már most jelzem, mivel pontosan tudom, hogy a jelen lévő államtitkár úr lenne az, akinek majd valaha egy ilyen szándékot meg kellene ideologizálni, és Banai államtitkár úr mindent és mindennek az ellenkezőjét valami elképesztő, fantasztikus hitelességgel tudja megtámogatni... *(Banai Péter Benő közbeszól.)*

Nem, mindig talál adatokat - nem megsérteni akarom -, amivel akár ezt vagy akár azt meg tudja indokolni. *(Közbeszólás a Jobbik soraiból: Ez így van.)* Bocsánatot kérek, de úgy látom, ez az egész ellenzék egyöntetű álláspontja.

Tehát mit akarok ebből kihozni? Azt akarom ebből kihozni, hogy egyrészt addig meg ne merjenek ilyet tenni, amíg az uniós átlagot a nyugdíj utáni megélt életkor el nem éri. A másik, hogy soha nem nézzük azt meg, hogy a nyugdíjasok száma bizonyos időtávlatban mennyivel növekedett. 17 év alatt 3,8 százalékkal emelkedett mindössze a nyugdíjasok száma. Egy ilyen költségvetésű országban, ilyen óriási adó- és járulékvételekkel bíró országban 17 év távlatában 3,8 százaléknyi populációnövekedés kifizetése egyáltalán el se indíthatna ilyen gondolkodásmódot.

Tehát azért hozom ezt szóba, mert egyszer ez ide fog kerülni, tehát pontosan érezzük, hogy azért íratnak hétről hétre ilyen cikkeket, hogy az emberek szokják ezt a gondolatot. Hát, ne szokják, nem szabad szokniuk ezt a gondolatot!

Még egyet hadd mondjak! Míg 17 év távlatában 3,8 százalékkal emelkedett a nyugdíjasok száma, addig 8 év alatt 63 százalékkal emelkedett az átlagbérek mértéke. És mivel az átlagbérek után lineárisan fizetjük százalékosan a nyugdíjjárulékot, az természetes, hogy bár volt némi, nagyon alacsony nyugdíjjárulék-csökkenés, a munkáltató részéről mindenképpen, de az sem olyan mértékű, hogy a 63 százalékos átlagbér-emelkedés ne tudná fedezni a 17 év távlatában való 3,8 százalékos nyugdíjasszám-emelkedést.

Még egyet hadd mondjak! Ennek az országnak a közelete és a munkáltatói morálja, a dolgozók túlterhelése gyakorlatilag öli az embereket. Tehát Magyarországon azért beteg ennyi ember, egész alacsony kortól kezdve, mert a betegségeik nagyrésze pszichoszomatikus eredetű, és amíg a közállapotok, a közélet és a munkáltatói morál ellene megy annak, hogy az emberek, ha lehet, egészségesen érijék meg a nyugdíjkorhatárt, addig, jelzem a kormánynak, ne merjen erről a kérdéstről gondolkodni! Bőven van forrás a költségvetésben túlzott eladósodottság nélkül is arra, hogy a magyar idős, egész életet ledolgozott embereket tisztes nyugdíjba-meneteli lehetőség, mind a kort, mind a mértéket illetően megillesse.

Az más kérdés, hogy én sem tűrnék el normális viszonyok között ilyen milliós, kétmilliós nyugdíjakat, ami megint ennek a kormánynak a felelőssége, mert a nyugdíjplafont eltörölte. Én is azt mondom, hogy aki tényleg nagyon magas keresetű volt és sokáig magas nyugdíjjárulékot fizetett, annak legyen egy jelentősen magasabb nyugdíja, de azok a mértékek is megdöbbenetők, amelyeket az elmúlt évek szültek, és évről évre ez a szám jelentősen emelkedik.

Száz szónak is egy a vége: a hurráoptimizmus a kormányzati oldalon, a kritikák és a reális értékelés az ellenzéki oldalon. Nem láttam egyetlen képviselőt sem az ellenzéki oldalról, aki ne adatokra építette volna a véleményét. Az más kérdés, hogy természetesen az adatok után érzelmeket is kinyilvánít egy ellenzéki képviselő, már csak azért is, mert mi a nép lelke, a nép szava, a nép gondolkodása vagyunk ebben az Országgyűlésben.

Ezért küldtek bennünket ide, és ha nekünk nem az lenne a célunk, hogy a kormányból a lehető legmaximálisabb jótettet és a legszakmaibb kormányzást csikarjuk ki, ha mi nem ezért lennénk itt, akkor gyakorlatilag semmi értelme nem lenne annak, hogy mi egyáltalán ide, ebbe a Házba bejövünk.

Egynek nagyon örülök - mert lassan az utolsó felszólalók között vagyok -, hogy legalább ez a nap, egy-két beszólástól eltekintve, nem ismételte meg a hétfői nap borzalmas stílusát. Nagyon sokszor kormánypárti képviselőtársaimnak el szoktam mondani a véleményem, kinyilvánítom azt, hogy mit nem csinálnak jól, de érdekes módon mindig megy szép szavakkal is.

Nem kell ahhoz csúnyán beszélnünk, vulgárisan beszélnünk, hogy a másikkal érzékeltessük, hogy nagyon nem értünk egyet azzal, amit csinál. Számomra rendkívül fájdalmasak azok a jelenetek, amelyek ilyen vulgáris, obszcén, csúnya szavakkal és csúnya magatartással kísérték, úgyhogy én ma e nap végén megköszönöm minden jelen volt képviselőnek és felszólalónak, hogy meg tudtuk őrizni a higgadtságunkat, meg tudtuk őrizni a Ház méltóságát, és leginkább a magunk méltóságát, mert mi a polgárokat képviseljük, és hozzájuk kell nekünk méltónak lennünk. Köszönöm szépen. *(Dr. Gyüre Csaba tapsol.)*

ELNÖK: Köszönjük, képviselő asszony. Megadom a szót Mesterházy Attila képviselő úrnak.

(17.10)

MESTERHÁZY ATTILA (MSZP): Nagyon szépen köszönöm, elnök úr, a szót. Tisztelt Képviselőtársaim! Tisztelt Ház! Államtitkár asszony hozzászólása inspirálta a gombnyomásomat.

Államtitkár asszony, én úgy emlékszem, hogy azért eléggé - hogy fogalmazzak udvariasan, hogy eleget tegyek képviselőtársam kérésének? - visszafogottan ünnepelték önt és a kollégáját az orvosok, amikor elmondta, hogy milyen hatalmas béremelést hajtottak végre az egészségügyben. Nekem úgy tűnt, hogy akkor ön is egy kicsit visszafogottabb volt a sikerpropaganda tekintetében. Sajnáltam is, hiszen önt dobták oda - hogy mondjam? - áldozatként ezek elé a csalódott és joggal dühös emberek elé, és önnek kellett védeni a védhetlent.

Most itt a parlamentben egy kicsit könnyebb, mert mi nem vagyunk orvosok, nem ez a szakmánk, és el lehet mondani a bársonyszékből ezt a propagandát, amit ön itt elmondott, de azért kicsit szerintem illene nagyobb szerénységgel közelíteni ehhez, mintha itt valami világsiker küszöbén állna Magyarország és a magyar kormány, amikor az egészségügy helyzetéről beszélünk. Értem a pártpolitikát, értem azt, hogy mindenki szeret államtitkár lenni meg maradni is. Most november végén jön a kormányátalakítás, biztos meg kell felelni sok mindennek.

De azért ettől függetlenül illik - még egyszer hadd mondjam - kicsit szerényebben fogalmazni, különösen akkor, ha egy cseh ápoló 45 százalékkal magasabb bérért dolgozik. Egy cseh orvos, kezdő orvos háromszor magasabb bérért dolgozik. Egy lengyel ápoló 85 százalékkal magasabb bérért dolgozik átlagban, mint egy magyar. Ezek a visegrádi országok, tehát nem Svédország, Finnország vagy éppen Svájc példáját hozom, hanem azokat az országokat, amelyek itt a régióban velünk közös körülmények között élnek.

De ha már ön emlegetett mindenféle statisztikát, hogy az elmúlt kilenc évben tulajdonképpen akkora fejlődést értek el, mint még soha a magyar történelemben a várható élettartam és sok minden tekintetében, 2000-2017 között például négy és fél évvel nőtt a várható élettartam Magyarországon. Nem is tudom, ez hogyan lehetett, hiszen közben volt szocialista kormány. És mi biztos mindent úgy csináltunk, hogy csak csökkenjen ez a várható élettartam. Mert mi olyanok vagyunk, hogy mi azt akarjuk, hogy minél rosszabb legyen az embereknek. De aztán jöttek önök, és aztán, gondolom, '10 után megugrott ez, egészen biztosan, mert előtte egészen biztosan semelyik kormánynak nem volt ehhez köze, hiszen ebben benne van a kétezres években még az Orbán-kormány teljesítménye is.

Aztán azért hozzátenném, hogy ezzel az adattal öt évvel még mindig az EU-s 28-as átlag alatt vagyunk, sőt a visegrádi országok alatt is vagyunk ezzel a számadattal. Tehát vigyázzunk a statisztikával, biztos mindig mindent ki lehet úgy hozni, hogy az számunkra kedvező legyen, csak hát más és más forrásból is hoz-

hatunk olyan statisztikákat, amelyek finoman fogalmazva árnyalják azt a csodálatos képet, amit ön lefestett. Nekem úgy tűnik, hogy ma Magyarországon a kórházakban tulajdonképpen betegnek is öröm lenni, mert olyan fantasztikus körülmények vannak, hogy tulajdonképpen öröm, ha az ember bekerülhet egy kórházba - és most direkt fogalmazok pikírtan ebben a tekintetben.

Azt mondja, hatalmas fejlődés volt. Kérem, ön jobban tudja, mint én, mert ez a szakmája: ha maguk semmit nem csinálnak, akkor is fejlődne az egészségügy, mert új gyógyszerek, új eljárások, új technikai bevezetések vannak. Ha tehát pusztán csak megveszik azokat, attól már fejlődik Magyarországon az egészségügyi ellátás színvonala, de más országban is, vagy ha éppen újabb gyógyszereket írnak fel az orvosok, már ezzel szintén előrébb lehet jutni, hál' istennek, az orvostudomány és az iparág fejlődése kapcsán.

Ön, ha jól emlékszem és jól írtam föl, akkor azt mondta, hogy kilenc év alatt plusz 650 milliárd forintot tettek be. Most maradjunk csak ennél a számnál egy pillanatra! Ön azt mondja, akkor durván évente 70-72 milliárd forint plusz került az egészségügybe ezáltal. Ha jól számolom, a Puskás Stadion 255 milliárd forintba kerül, meg még ha hozzáadok egy-két stadiont, akkor ez a 650 milliárd forint huss!, tulajdonképpen semmit nem jelent. Ha ön azt mondta volna, hogy mondjuk, három-négy Puskás Stadion árát beletennék az egészségügybe, mondjuk, évente - ha már itt meghallgattuk, hogy olyan fantasztikusan teljesít a gazdaság, mint a csuda -, akkor egészen biztosan lehetne sokkal jobb eredményeket elérni. Csak önök közben kivettek az egészségügyből rendkívül sok pénzt. Évi 100 milliárd forintban vettek ki az egészségügyből pénzt. Azt mondja, hogy 70 milliárd forint plusz, miközben az ágazat minden évben 100-150 milliárd mínuszt termel a kórházak adósságállománya tekintetében.

Tehát magyarul, én nem azt mondom, hogy önök nem tettek semmit. Isten ments, hogy azt állítsam! Sőt, nem is akarom senkinek a munkáját ilyen értelemben leértékelni. De még egyszer azzal hadd fejezzem be a hozzászólásomat, amivel kezdtem, hogy azért ebben a szektorban, ebben a kérdéskörben illik szerénynek lenni, mert nincsenek olyan eredményeik önöknek, amire ezt a határozottságot és ezt a sikerpropagandát építeni lehetne.

És ha még egyszer hozzá kell szólni majd államtitkár asszonynak bármikor is ebben a Házban, akkor mindig az az élmény jusson eszébe, ami önt érte az Orvosi Kamara rendezvényén, hogy azok, akik az érintettjei ennek az ügynek, nem mi, képviselők, mert erre legyinthesnek, főleg az ellenzéki képviselőkre; csak azokra az emberekre nem legyinthesnek, akik ott ültek magukkal szemben, és akik pontosan és világosan kifejezték a véleményüket, nem táblákkal, hanem kifütyüléssel. Köszönöm szépen a figyelmet.

ELNÖK: Köszönöm, képviselő úr. Kérdezem, hogy a kétpercest is fenntartja-e. (Mesterházy Attila:

Nem, bocsánat!) Rendsben, köszönöm. Akkor most megadom a szót Banai Péter Benő államtitkár úrnak.

BANAI PÉTER BENŐ pénzügyminisztériumi államtitkár: Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Bevalom őszintén, hogy itt a vége felé közeledve azt gondoltam, hogy csak a végén reagálok az elhangzottakra, de Mesterházy Attila képviselő úr felszólalása kapcsán hadd mondjam el, hogy ha jól idézem föl az államtitkár asszony által elmondottakat, akkor államtitkár asszony nem sikerpropagandáról beszélt, hanem tényeket közölt. Nem arról beszéltünk, hogy minden tökéletes és ne lenne feladatunk, hanem azt mondtuk el, hogy tényszerűen nem igaz az, amit most a képviselő úr mondott, hogy a kormányzat az egészségügyből pénzt vett volna ki.

Evről évre a költségvetés vitájában és a zárszámadás vitájában arról számolunk be, hogy az egyes területekre mennyi pénz jut a kormány szándéka szerint, és mennyi kiadás teljesült. Most a 2018-as zárszámadás vitájában azt láthatjuk, hogy egészségügyre nemcsak az előző évhez képest és jelentős mértékben nemcsak 2010-hez képest költött többet az állam, hanem az eredetileg tervezett 2018-as számhoz képest is nagyobb kiadás teljesült.

Amikor baloldról az hangzik el, hogy kis méltányosságra van szükség - ezt nem ön mondta, hanem Gréczy Zsolt képviselő úr -, azt gondolom, hogy ilyen tekintetben megilleti a méltányosság a polgári kormányzatot is. Képviselő úr pontosan tudja, hogy 2010-ben milyen helyzetben vette át a kormányzást a Fidesz-KDNP-szövetség. Pontosán tudja, hogy túlzottdeficit-eljárás alatt voltunk, és pontosan tudja, hogy 2012-ben, amikor ezen nevezetes eljárás folyt Magyarország ellen, az Európai Bizottság szankciót helyezett kilátásba, akkor a közzszférában elsőként az egészségügyi dolgozóknál indult el a béremelés. A 2018-as zárszámadás, a 2019-es költségvetés és a 2020-as költségvetés alapján pedig azt látjuk, hogy a közzszférán belül az egészségügyi ágazat dolgozóinál valósult meg és fog megvalósulni a legjelentősebb béremelés.

Azzal természetesen egyetértek, hogy mindenki szeretne több pénzt keresni, és nem azt vitatom, hogy az elmúlt évek bérdinamikájának köszönhetően ne lenne nyomás az ágazaton. Nem azt vitatom, hogy Európa számos országában ne lehetne több pénzt keresni. Az állításom mégis az, hogy a kormányzat az egészségügyet kiemelt területként kezelte, a béreket olyan mértékben rendezte, amely érdemi reáljövedelem-növekedést eredményezett, látva természetesen azt, hogy van még előttünk számtalan feladat, és azon dolgozunk, hogy azokat a problémákat, amelyekre a képviselő úr is ráirányította a figyelmet, illetőleg többen ráirányították a figyelmet, megoldjuk.

Köszönöm szépen. *(Taps a kormánypárti pad-sorokban.)*

ELNÖK: Köszönjük, államtitkár úr. Kétperces hozzászólások következnek. Elsőként Mesterházy Attilának adom meg a szót.

MESTERHÁZY ATTILA (MSZP): Köszönöm szépen. Engedje meg, államtitkár úr, hogy azt hadd én döntsem el, hogy hogyan minősítek egy kormányzati intézkedést ellenzékéből, és illő tisztelettel: nem kell hogy segítsen nekem ebben. Ha tehát én azt gondolom, hogy ez a kormány ezen a területen egy sikerpropagandát próbál folytatni, miközben nincs semmilyen sikere, amit meg kellene ünnepelni, ez hadd legyen az én diszkrecionális jogom, hogy ezt így minősítsem, és nem látom, hogy egyébként az orvosok, az ápolók és a betegek másképpen látnák ezt.

Lehet azt mondani, hogy matematikailag ön azt mondja, hogy akkor a 70 milliárd is több, meg a nem tudom, micsoda még több, ettől függetlenül nem igaz az az állítás, hogy önök kiemelt területként kezelték az egészségügyet. Tudja, melyik területet kezelik kiemelt ügyként? A magyar futball területét kezelik kiemelt ügyként. Azt igen! Mindenhol épül egy stadion! Azt aláírom, az egy kiemelt ügy!

(17.20)

Az egészségügy területe, az nem kiemelt ügy, tisztelt államtitkár úr. Azt is látom, hogy vannak beruházások, amelyek kiemelt ügyek, nemzeti stratégiai ügygé válnak, mégpedig azért lehetőleg, főleg, ha Mészáros Lőrinc vagy Tiborcz vagy valaki építheti ezeket a dolgokat. Az látszik, hogy rögtön kiemelt ügy. Én már azt kívánom, hogy az egészségügyben is jelenjenek meg ezek az emberek, mert hátha akkor az is kiemelt ügy lesz, és akkor hátha őmiattuk több pénze lesz ezeknek az ágazatoknak. Mert lassan igaz az a vicc, hogy Magyarország mindenkié, csak Mészáros Lőrinc nevének van.

Jó lenne, ha valóban azok az emberek, akik benne dolgoznak - nem én, nem ez a lényeg, államtitkár úr, hogy én hogyan ítélem meg -, az a kérdés, hogy a Magyar Orvosi Kamarában levő emberek, az ápolók, a betegek, amikor bekerülnek a magyar kórházakba, ők is úgy érzik-e azt, hogy kiemelt ágazatként kezeli ez a kormány az egészségügyet. Amíg ők nem úgy érzik, addig államtitkár úr fogadja el, hogy nem is kezelik úgy ezt az ágazatot. Köszönöm szépen a figyelmet.

ELNÖK: Köszönöm, képviselő úr. Varga-Damm Andrea képviselő asszonynak adom meg a szót.

DR. VARGA-DAMM ANDREA (Jobbik): Köszönöm a szót. Azt már többször el szerettem volna mondani az elmúlt másfél évben, amikor költségvetést vagy végrehajtást tárgyaltunk, hogy államtitkár úr rendre mindig elmondja, hogy az előző kormányhoz képest ez a kormány mennyivel jobb gazdaságpolitikát folytat, és a költségvetési politikája mennyire jobb, mennyire figyelemre méltóbb az előzőhöz képest. El szokta mondani, hogy az előző kormányzat milyen hibákat követett el.

Nekem csak az a problémám, államtitkár úr, hogy 2002 és 2010 között ön a költségvetési és pénzügypolitikai főosztály főosztályvezetője és osztályvezetője volt a Nemzetgazdasági Minisztériumban és

a Pénzügyminisztériumban, hiszen váltották egymást, és megmondom önnek, elkezdtem megnézni szakmai forrásokat kutatva, hogy mikor volt az, amikor esetleg ön elmondta volna a feljebbvalóinak abban a nyolc évben, hogy valamit nem jól csinálnak, és bizony kiállt volna azért, hogy ha azok hibás döntések voltak, akkor ne legyenek. Hiszen ön az első Orbán-kormány alatt került még kezdő szakemberként a Pénzügyminisztériumba, és ott természetesen az új szociálliberális kormányt ön végig megtartotta, és nagyon szép, megtisztelő pozíciókat töltött be.

Hangsúlyozni kívánom, hogy ezt semmiképpen nem személyeskedésnek venném, hanem egyszerűen úgy érzem, hogy ha ön itt államtitkárként a volt megbízása alapján az ön által készített költségvetések vonatkozásában negatív véleményt mond ezen kormány alatt, akkor örültem volna, ha valaha láttam volna olyan, az idő alatt, az azon nyolc év alatt való megnyilatkozását, ami segített volna abban, hogy az a kormányzat azokat a hibákat, amelyeket ön rendre itt felvet, ne kövesse el vagy ne követhette volna el. Köszönöm szépen. *(Dr. Gyüre Csaba tapsol.)*

ELNÖK: Köszönöm, képviselő asszony. Elfogytak a felszólalási jelentkezések. Azért megkérdezem, hogy kíván-e valaki hozzászólni. *(Nincs jelzés.)* Nem látok illet, úgyhogy akkor Banai Péter Benő államtitkárnak megadom a szót mint előterjesztőnek és egyben mint aki a végszót mondja.

BANAI PÉTER BENŐ pénzügyminisztériumi államtitkár: Köszönöm szépen a szót, elnök úr. A mai nap vitájában elhangzottakra szeretnék elsődlegesen reagálni, de mégis engedjék meg, hogy kvázi zárójelben azért képviselő asszony szavaira is válaszoljak.

Azt gondolom, hogy egy törvényjavaslat vitája fontosabb dolog annál, mint hogy az egyes egyének személyes életútjával foglalkozzunk. Jelenleg a tisztelt Országgyűlés a 2018-as költségvetés végrehajtását tárgyalja, nem egyének személyes útját, de ha már képviselő asszony megemlítette, akkor el kell mondanom, hogy 1998-ban kezdtem dolgozni az akkori Pénzügyminisztériumban. Arra tettem esküt, hogy a legjobb tudásom szerint fogom a nemzetet szolgálni. Tisztviselő voltam, 2002 januárjától osztályvezetőként, majd főosztályvezető-helyettesként. Más pozícióba nem léptem, nem vállaltam el. 2010-től voltam megbízott főosztályvezető, majd ezt követően helyettes államtitkár.

Azt gondolom, az ember akkor jár el jól, ha a véleményét zárt körben, a belső problémákat zárt körben beszéli meg, mint ahogy egy családban a problémákat is célszerű családon belül megbeszélni. Szakmai tevékenységemet részben nyilvánosan is folytattam, hiszen az uniós költségvetési kapcsolatokról, ezeknek az alakulásáról, az államháztartást befolyásoló tényezőiről publikáltam, de ezen túli véleményemet, amelyet mindig képviseltem, azt a főnökeimnek mondtam el. Én nem akartam és nem is akarok politizálni olyan értelemben, ahogyan ezen Ház falai között sokszor szó esik, mert azt gondolom, hogy

komolyabb kérdés a költségvetés készítése és a költségvetés végrehajtása, hogy pártpolitikai átfogó szövegeket hozunk be ebbe a kérdésbe.

Mégis, amikor vád éri a kormányzatot azért, hogy mit tett vagy mit nem tett meg az elmúlt években, akkor azért engedje meg nekem is, képviselő asszony, hogy felidézsem azt a helyzetet, ahonnan ez a kormányzat a munkáját 2010-ben kezdte. Nem mindegy, hogy mondjuk, Csehországhoz, Szlovákiához vagy Lengyelországhoz hasonlóan 40 százalék körüli államadósságot kellett finanszírozni vagy 80 százalék fölöttit. Nem mindegy, hogy a piacról biztosított volt ez a finanszírozás, vagy pedig kizárólag az IMF tartott minket életben.

Tehát azt gondolom, hogy amikor én kontextusba helyezem a mostani eredményeket, és arról beszélek, hogy mit ért el a kormányzat 2010 után, mit ért el 2018-ban, akkor bizony nem mehetünk el amellett, hogy mi történt 2010 előtt, mert azok a folyamatok döntően befolyással bírnak a mostani időszakra is.

Ha már az államadósságot említi, képviselő asszony, ön pontosan tudja, hogy bőven 4 százalék fölött volt az államadósság finanszírozási terhe, most a 2 százalékot közelítjük. *(Dr. Varga-Damm Andrea közbeszól.)* Ha nem lett volna az a nyolc év 2002 és 2010 között, amikor 51-52 százalékról bőven 80 százalék fölé kúszott az államadósság, és nem lett volna akkora finanszírozási teher, bizony könnyebben beszélhetnénk arról, hogy az egészségügy vagy az oktatás vagy egyéb területek finanszírozása hogyan alakul. Azt gondolom tehát, hogy a tények mellett nem lehet elmenni. Amikor a hozzászólásaimban konkrét számokat említek, akkor nézzék meg, tényleg a számokat közölök a magyar gazdaság történetéből 2010 után és 2010 előtt.

Engedjék meg, hogy ezt követően a mai nap szakmai kérdéseire röviden válaszoljak. Azt gondolom, hogy a zárszámadást legalább két aspektusból lehet értékelni. Egyrészt a zárszámadás arról kell hogy szóljon, hogy anno a költségvetés megalkotásakor kitűzött célok teljesültek-e vagy sem. Másrészt lehet arról beszélni, hogy az a gazdaságpolitika helyes volt-e, amit anno a 2018-as költségvetés elfogadásakor a kormány és az Országgyűlés többsége meghatározott. Ami a számokat illeti, a gazdaság növekedése, ismétlem, a 4,3 százalékos tervhez képest 5,1 százalékban teljesült. Az államháztartás uniós módszertan szerinti hiánya 2,4 százalék helyett 2,3 százalékra teljesült.

A pénzforgalmi hiányban valóban volt eltérés a tervezett számokhoz képest, de Varga-Damm Andrea képviselő asszony figyelmét felhívom a benyújtott dokumentumra: nem az ön által említett 500 milliárdos eltérés volt. A jóváhagyott előirányzat 1360,6 milliárd forintot tartalmazott, a tény 1451,6 milliárd forint. *(Dr. Varga-Damm Andrea közbeszól.)* Ez az eredeti szám, képviselő asszony, kérem, hogy ellenőrizze a számokat.

Mi volt az eltérés hátterében? Képviselő asszony helyesen említette az uniós kapcsolatokat.

Ha megnézi az uniós kapcsolatokat, önmagában az uniós kapcsolatok alakulása nagyobb eltérést eredményezne, mint összességében a központi költségvetés vagy a központi kormányzat pénzforgalmi egyenlegének az eltérése. Kevesebb volt az uniós programoknál a felhasználás és a bevétel is. Itt megint a növekedés kapcsán azt el kell mondjam, hogy ha igaz lenne az a narratíva, hogy az uniós források felhasználása hajtottá a növekedést, és látjuk, hogy a tervezetthez képest alacsonyabb volt a forrásfelhasználás, akkor a 4,3 százalékos tervezett gazdasági növekedéshez képest kisebb kellett volna legyen a magyar gazdaság növekedése. Ehelyett 5,1 százalékban teljesült.

Miért volt kisebb a felhasználás? A részletekről az úgynevezett fejezeti kötetekben igyekeztünk beszámolni. Egy fő korlát a kivitelezési kapacitások szűkössége volt. Azt látjuk, hogy ez a gazdasági növekedés, ami nemcsak 2018-ban, hanem az azt megelőző években is jellemezte Magyarországot, számos esetben azt eredményezte, hogy a növekedés korlátja nem a kereslet hiánya, kereslet volt az építőiparban is, hanem a kínálat korlátozottsága.

(17.30)

Ez okozta, hogy az uniós források felhasználása is számos területen lassabb volt; nem volt annyi kivitelezői kapacitás, ami a rendelkezésre álló forrásokat fel tudta volna szívni. De összességében a hiány szempontjából a fontos adat, a befektetők, pénzügyi elemzők, hivatalos szervek által figyelt adat az az uniós módszertan szerinti hiány, amely 2,4 százalék helyett 2,3 százalékra teljesült.

A harmadik tétel az adósság, erről is sokat szoltunk a mai nap vitájában. Az kétségtelen tény, hogy mindaddig, amíg egy költségvetésnek hiánya van, addig azt a hiányt valamilyen módon, például állampapír-kibocsátással, hitellel finanszírozni kell. Amíg ez így van, addig a nominális adósság növekedni fog. De kérdezem, magánszemélyek tekintetében ki a jobb adós: az, akinek száz egység adóssága van és háromszáz egység jövedelme (*Dr. Varga-Damm Andrea: Ezt mindig elmondja!*), vagy az, akinek százegy egység adóssága van és ezer egység jövedelme? Egyértelmű a válasz. Nem az a jobb adós, akinek nominálisan kisebb az adóssága, hanem az a jobb adós, akinek a jövedelméhez képest kisebb az adósságterhe. Az elmúlt években azt láttuk, hogy Magyarország gazdasági teljesítményéhez képest a teljes adósságterhe csökkent. Ezt hívjuk GDP-arányos adósságráta-csökkenésnek. Nem véletlen, hogy ez az, amit minden hivatalos szerv, piaci befektető figyel, és épp ezért növekszik a magyar állampapírok iránti bizalom.

A kiadások teljesülése. Elhangzott többször a 2018-as zárszámadás alapján, hogy a gazdasági növekedésnek köszönhetően a hiánycél tartása mellett számos terület többletforrásokkal gazdálkodott, legyen szó egészségügyről, oktatásról, rendvédelmi területről vagy honvédelmi jellegű kiadásokról. Azt

gondolom tehát, hogy e tekintetben is pénzügyi források, pénzügyi fedezet rendelkezésre állt arra, hogy az egyes területeken előrelépést láthassunk, azzal együtt, hogy - ismétlem - mindegyik területen, azt gondolom, van még feladatunk. E tekintetben tehát azt gondolom, hogy nem sikerpropagandáról beszélünk, a tényekről beszélünk, amikor azt állapítjuk meg és azt állapítja meg az Állami Számvevőszék és azt állapítja meg az Eurostat, hogy a 2018-as költségvetésben meghatározott főbb számokat teljesíteni tudtuk.

Ezen túl engedjék meg, hogy néhány szót szóljak a gazdaságpolitikai folyamatokról is. Baloldali frakciók képviselői - sajnos már nincsenek itt - úgy fogalmaztak, hogy a számok mögött nem látjuk az embert, csak a számokkal foglalkozunk és az emberekkel nem. Elsődlegesen hadd mondjam el, hogy a számok azért fontos dolgok. Pont az említett baloldali frakciók képviselői tudhatnák azt, hogy a rossz költségvetési számok, a rossz makrogazdasági számok hova vezetnek az egyének életében. Nem akartam előhozni, de ha már megint szóba kerülnek az összehasonlítások, tényyszerűen Eurostat-adatok alapján hadd mondjam, hogy 2010 előtt volt hat egymást követő év, amikor a zárszámadások azt mutatták, hogy Európában Magyarországon volt a legnagyobb vagy a második legnagyobb az államháztartás hiánya. Ez vezetett oda, hogy a ténybeli adatok alapján az adósság nemcsak nominálisan, hanem GDP-arányosan is radikálisan növekedett. Ez vezetett oda, hogy a gazdasági válság beütésekor Magyarország az első között hullott el és szorult IMF-segítségre. Ez vezetett oda, hogy 2008-9-ben az akkori kormányok, azok szóhasználatával élve, akik most hozzászóltak, valahogy nem nézték az embert. Mi volt a stabilizációs lépések között az első? A 13. havi nyugdíj elvétele, az államtitkár asszony által említett forráskivonások, például az egészségügyi dolgozók bérének csökkentése. Ilyen szempontból - ismétlem - a méltányosság, azt gondolom, minden oldalnak kijár. Sajnálatos módon ezt a méltányosságot akkor valahogy a most kritizáló képviselők nem vették elő. Ezzel szemben én azt tudom tényyszerűen elmondani, hogy 2018-ban is a bérek növekedtek és a nyugdíjak reálértéke is bővült.

Családok támogatása. A gazdaságpolitikának egyik kiemelt területe a családok támogatása annak érdekében, hogy a kívánt gyermekek megszülessenek. Méltatlannak tartom azt a vitát, amely során az ellenzéki padosorokból arról szólnak, hogy az elveszületések száma hogyan alakul. Ez egy fontos adat, de méltatlan, ha csak erről beszélünk. (*Dr. Varga-Damm Andrea: De ezek fontosak!*) Abban kérek megértést, hogy visszamenőlegesen a kormányzat nem tudja megnövelni a nyolcvanas években született nők számát. Ez az egyik fontos tényező, amely meghatározza azt, hogy mennyi gyermek születik.

A másik fontos tényező az, hogy a szülőképes korú nők mennyi gyermeket vállalnak, illetve ehhez a gyermekvállaláshoz tud-e anyagi segítséget biztosítani a kormányzat. (*Dr. Varga-Damm Andrea: Ez nem csak anyagi kérdés! - Dr. Gyüre Csaba: Ez jövő kérdése!*) A 2018-as zárszámadás arról szólt, hogy a

családi támogatások jelentősen növekedtek, és megint méltatlan az a kritika, ami a polgári kormányzatot e tekintetben éri, amikor azt tudjuk elmondani, hogy sok száz milliárd forinttal növekedtek a családok támogatásai 2018-ban 2010-hez képest. Természetesen ez egy feltétel ahhoz, hogy a kívánt gyermekek megszülessenek. Minden családnak a saját döntése, hogy vállal gyermekét vagy sem, az állításom viszont az, hogy a gyermekvállalás ma több anyagi lehetőséget jelent, mint jelentett 2010-ben vagy az azt megelőző években. *(Dr. Varga-Damm Andrea: Ez nem elég!)*

A 2018-as költségvetésről és talán a zárszámadásról is elmondhatjuk, hogy igen, ezt a költségvetésnek is hívhatjuk, hiszen a nominális átlagkeresetek 11,3 százalékkal növekedtek. Ez a reáljövedelmek növekedésével járt együtt. Természetesen a különböző területeken különböző mértékű emelések valósultak meg, ez egy átlagos szám, volt, ahol nagyobb, volt, ahol kisebb béremelések voltak, de összességében a versenyszférában és a közszféra számos területén dolgozók érdemi béremelkedése valósulhatott meg.

Területi különbségeket illetően azt gondolom, hogy ez a béremelés, mellette a minimálbér és a garantált bérminimum emelése pont azt szolgálta, hogy azokban a térségekben, amelyekre például Gyüre képviselő úr hivatkozott, még nagyobb mértékű legyen arányaiban, összességében a béremelés. Szabolcs-Szatmár-Bereg megyét emelte ki. Azokban a megyékben, ahol a foglalkoztatottakon belül nagyobb a súlya a minimálbéren vagy garantált bérminimumon dolgozóknak, ezekben a megyékben nagyobb a hatása a minimálbér és a garantált bérminimum emelésének, hiszen több embert érint. *(Dr. Gyüre Csaba: Így van!)* Épp ezért a statisztikák azt mutatják, hogy például Szabolcs megyében 2018-ban, és ha jól emlékszem, 2017-ben is az országos átlaghoz képest nagyobb volt a béremelkedés szintje. Természetesen van hova fejlődnünk, de - ismétlem - azokat a térségeket, amelyekre a képviselő úr felhívta a figyelmet, jelentősen érintette az a béremelés, amely 2018-ban is megvalósult.

Ha a gazdaság- és társadalompolitikán belül szóltam a családtámogatásokról, szóltam a munkahelyeket érintő intézkedésekről, és a bér mellett el kell mondanom, hogy a foglalkoztatottak száma is bővült, akkor harmadik elemként el kell ismét mondanom, hogy a nyugdíjak reálértéke is kismértékben növekedett 2018-ban, ezen túl 2018-ban nyugdíjprémium kifizetésére is lehetőség nyílt, és Erzsébet-utalvány kifizetése is megtörtént. Ez is egy fontos vállalása volt a kormányzatnak 2010-ben, illetve az Országgyűlés döntése kötelezte is a kormányzatot arra, hogy a nyugdíjak értékét legalább őrizze meg. Azt tudom elmondani, hogy a 2018-as zárszámadás alapján ez a vállalás teljesült, sőt az említett gazdasági növekedési mértéknek köszönhetően e fölött nyílt lehetőség a nyugdíjasok, ahogy a miniszterelnök úr fogalmazott, a szüleink, a nagyszüleink juttatásainak kiegészítésére.

Azt gondolom, hogy természetesen van számos feladatunk.

Jelenleg nem gondolom, hogy egy zárszámadás kapcsán ágazatonként kellene végigvinni azt, hogy hol, milyen feladataink vannak, de azt talán elmondhatjuk, hogy a 2018-as zárszámadás, hasonlóan az előző évekhez, azt mutatta, hogy Magyarországon egy olyan gazdasági növekedés valósult meg, amely az adósságráta csökkenésével és az államháztartási hiány alacsony tartásával együtt valósulhatott meg.

Ha a jövő feladatait nézzük, akkor a zárszámadásból is kimutatkozik néhány olyan tényező, amelyek kapcsán, azt gondolom, a mai vitában sok esetben az ellenzéki hozzászólókkal is egyet lehet érteni. Az egyik kulcskérdés az, hogy az államadósság-ráta csökkentését érdemes továbbvinni, ez mindnyájunk közös érdeke, hiszen ez kell ahhoz, hogy az államadósság finanszírozása mérséklődjön. Közös érdekünk az, hogy a hiányt továbbvigyük egy alacsonyabb szintre, ezért azt gondolom, a 2019-es költségvetésben meghatározott hiányszint tartása közös érdekünk, mint ahogy a 2020-as költségvetés fegyelmeztet gazdálkodásának megvalósítása is közös érdekünk.

(17.40)

Közös érdekünk az, hogy a bérek tovább növekedhessenek, az a bérfelzárkózás folytatódjon, ami a 2018-as évet is jellemezte, és bérfelzárkózás alatt a magyar gazdaságban dolgozók bérének a más uniós országokban dolgozók béréhez történő igazodását értem. Van még feladatunk, tudjuk, hogy milyen bérkülönbségek vannak, de azt is látjuk, hogy Magyarországon a bérek nagyobb mértékben emelkedtek, mint Európa legtöbb országában. Ez a bérnövekedés a következő években akkor valósulhat meg, ha folytatjuk a munkát terhelő adók csökkentését.

Nemcsak a 2018-as zárszámadás mutatja azt, hogy e terhek csökkentek, hanem tudjuk, hogy az idei év júliusától a szociális hozzájárulási adó 2 százalékponttal csökkent, és bízom abban, hogy tér nyílik a következő években is ezen munkáltatói tehercsökkentésére. Ha ez megvalósul, akkor a munkáltatók tehercsökkentése hozzájárulhat a bérek további növekedéséhez, és emellett, azt gondolom, a termelékenység is javítanunk kell, vagyis az adott munkavállaló által előállított javaknak a számát. E tekintetben egyet tudok érteni Mesterházy Attila képviselő úrral, aki arra hívta fel a figyelmet, hogy az állami támogatáspolitikánál nemcsak azt kell nézni, hogy hol milyen munkanélküliség van, hol igényelt nagyobb mértékű állami támogatást, hanem azt is, hogy a munkahelyek megőrzése mellett egy új munkahely megteremtése nélkül érdemes-e termelékenységet javító beruházásokat végrehajtanunk. Erről nemcsak beszélünk, hanem konkrét intézkedéseket hoztunk, gondolok itt az adószabályokra, vagy gondolok arra a dokumentumra, amelyet „Program a versenyképesebb Magyarorszáért” címszó alatt közzétett a kormányzat.

Van tehát feladatunk, de azt gondolom, hogy a 2018-as zárszámadás azt erősíti meg, hogy az eddigi

feladatokhoz rendelt célokat és a célok megvalósításául megjelölt eszközöket jól tudtuk meghatározni, és az eszközöket jól tudtuk alkalmazni. Abban bízom, hogy ez nem lesz másképp a következő években sem, és a kétségtelenül előttünk álló feladatokat lépésről lépésre meg tudjuk oldani. Köszönöm a figyelmüket.

Tisztelettel javaslom, jó szívvel javaslom a 2018-as költségvetésről szóló törvény általános vitája után a részletes vitában a megtárgyalást, majd a későbbi elfogadást. Köszönöm szépen a megtisztelő figyelmet. *(Taps a kormánypártok soraiban.)*

ELNÖK: Köszönjük, államtitkár úr. Az általános vita lezárása után jelzem, hogy a módosító javaslatok benyújtására pénteken 16 óráig van lehetőség.

Napirend utáni felszólalásra nem jelentkezett végül senki.

Megköszönöm a mai munkájukat. Az Országgyűlés jövő héten hétfőn 11 órakor folytatja az ülését. Az **ülést napot bezárom.**

(Az ülésnap 17 óra 42 perckor ért véget.)

Arató Gergely s. k.
jegyző

Földi László s. k.
jegyző

Móring József Attila s. k.
jegyző

Tordai Bence s.k.
jegyző

A kiadvány hitelül:

Dr. Bárány Tibor
az Országgyűlés Hivatala törvényhozási főigazgató-helyettese

Szöveghű jegyzőkönyv

Felelős kiadó: dr. Such György, az Országgyűlés Hivatala főigazgatója

Szerkeszti és előfizetésben terjeszti: az Országgyűlés Hivatala,

Törvényhozási Igazgatóság, Jegyzői Iroda

Budapest, V. Kossuth tér 1-3.

Postacím: 1357 Budapest, Pf. 4

Telefon: 441-4222

Telefax: 441-4599

MINDEN JOG FENNTARTVA!

ISSN: 2064-6666 (Nyomtatott)

ISSN: 2064-8367 (Online)